Kristove cesty

Kristove cesty, spiritualita a zem:
Cesty Ježiša Krista, jeho príspevky k ľudskému vedomiu a zmenám ľudstva a Zeme: Nezávislá informačná stránka s novými hľadiskami z mnohých oblastí, skúseností a výskumu; s praktickými pokynmi pre osobný rozvoj.

Toto je slovenská verzia; http://www.ways-of-christ.com/sk

Kristove cesty v ľudskom vedomí a na Zemi

Obsah všetkých častí:

Pro další kapitoly se musí nejprve stránka plně uložit!

Kristove cesty 1
Časť 1a: o krokoch Evanjelií 2
Metodické pokyny*** k meditačnej praxi: 4
Tieto stránky a rôzne teologické smery cirkevných dejín. 6
„Na začiatku bolo Slovo (grécky Logos) ... A Slovo sa telom stalo“ *(Jn. 1)*. 9
Ježiš z Nazaretu: jeho narodenie 10
Je niečo významné v Ježišovej mladosti? 11
Okrajová poznámka k rozporu „dvoch Ježišov - chlapcov". 12
Ján Krstiteľ a krst v rieke Jordán. 12
Ticho na púšti. 14
Pokušenie na púšti a povolanie učeníkov 16
Svadba v Káne Galilejskej 18
Hľadiská sexuality, sympatie, náklonnosti a lásky 20
„Svätá horlivosť" (a názory na emócie) 22
K „reči na hore“ (*Mt. 5* s hľadiskami pre porozumenie) 23
Ježišove premenenie na hore Tábor *(Mt 17)*. 25
Otázka Ježišových „zázrakov" 25
Vzkriesenie Lazára 27

1b 28
„Ovce“ 28
Kristus a umývanie nôh a pomazanie Máriou v Betánii 28
Posledná večera; vjazd ako Mesiáš, zajatie a bičovanie 31
Korunovanie tŕňovou korunou a reči na rozlúčku32
Ukrižovanie a uloženie do hrobu 32
Otázka prázdneho hrobu „zostúpenia do pekiel“, „vstupu do raja“ 37
Vzkriesenie 38
Nanebovstúpenie 42
Turíce 45

Ježišov obraz 48

Časť 2: 12 kapitol k Zjaveniu apoštola Jána 49
Zjavenie apoštola Jána 49
Ako zaobchádzať s proroctvami 50
K obsahu Janovej apokalypsy: Sedem cirkví 51
Inšpirácie a cirkvi 60
Na čo potrebujem(e) cirkev alebo spoločenstvo? 63
Sedem pečat 63
Sedem poľníc 64
Sedem hromov a dvaja svedkovia 64
Žena a drak 64
Morská šelma 65
Zemská šelma 65
Sedem posledných rán a pád Babylonu; ...návrat Krista 66
(Skutočné) „Tisícročné kráľovstvo“ 68
„Nové nebo a nová krajina, nový Jeruzalem“ 69
Záverečná kapitola: kresťanskosť 70
Tabuľka k záverečnej kapitole hlavného textu: kresťanské stanovisko - „vo svete, nie však zo sveta“, „tretia cesta“ (viď. napríklad Jn 17). 71

Časť 3: Ďalšie témy 73
Modlitba za mier, život a zem 73
Základy etických hodnôt 74
Doplnok: Malá oprava k moderným príbehom typu „Odhalenie všetkého o Ježišovi“ 76
Prírodná veda a viera v Boha 78
Vedomie, výskum mozgu a slobodná vôľa. 80
Informácie k: Ježiš Kristus a otázky výživy 81
Ježiš Kristus a uzdravovanie - aj dnes 83
Ku kresťanskému požehnaniu 85
Nárek ako možná súčasť kresťanskej praxe 86
Kresťanská cesta k zvládnutiu životných udalostí. 87
Kresťanské stanoviská k ekonomike a sociálnym otázkam. 88
Všeobecné kresťanské hľadiská k spoločnosti a politike* 89
Kresťanstvo a filozofia: Komentár k Habermasovej prednáške „Viera a vedenie“* 90
Všeobecné kresťanské hľadiská pre ekologické otázky *) 92
Nezrodený život * 93

Časť 4: Starý zákon a príspevky k dialógu s inými nábozenstvami 94
Starý zákon, judaistické náboženstvo a Ježiš Kristus ... 94
Zarathustra 97
Informácie k: Ježiš Kristus a islam 98
Informácie k: Ježiš Kristus a budhizmus 100
Informácie k: Ježiš Kristus a hinduizmus 103
Informácie k: Ježiš Kristus a taoizmus a konfucianizmus. 105
Všeobecné hľadiská k prírodným náboženstvám 108
Náboženstvo[1)] ako spätná väzba človeka s Bohom na cestách s Ježišom Kristom 110

Pomoc pre autokontrolu pri práci s hlavnými textami „Kristove cesty" 113
Upozornenie na ďalšie jazyky a autorské práva, e-mail 114

Biblia

Časť 1a: o krokoch Evanjelií

ÚVOD do zmyslu a použitia tohto textu s metodickými pokynmi na meditáciu.

Dvetisíc rokov - s predchádzajúcimi proroctvami ešte o niekoľko tisíc rokov dlhšie - sa vždy znovu a znovu objavujú ľudia, ktorí majú rôzne priame skúsenosti s Ježišom Kristom. Napriek rôznym charakterom, rozličnému náboženskému, filozofickému a vedeckému prostrediu, majú tieto skúsenosti predsa len čosi spoločné: Hovoria o Ježišovej existencii v prítomnom čase. Čiastočne hovoria i o tom, že aj iní ľudia by sa mohli na podobné skúsenosti pripraviť. Hovoria aj o nových schopnostiach, ktoré Ježiš pred 2000 rokmi vniesol do ľudských dejín. Nechápu sa však len ako vonkajšia historicko-kultúrna tradícia. Preto sa chceme podrobne a novým spôsobom zaoberať práve týmito - nielen teoretickými, ale aj praktickými krokmi „rastu“. Podľa toho ako Ježiš postupoval sám, ich význam sa môže ukázať pre rôzne životné oblasti.

V 12. storočí opát Joachim z Fiore prorocky predpovedal príchod „veku Ducha svätého", v ktorom bude taký vzťah jednotlivcov s Bohom veľmi častý, napriek rôznym inštitúciám. Dnes sa na celom svete šíria hnutia, ktoré nehľadajú len zodpovedajúce stvárnenie Krista v človeku, ale jednotlivca skôr považujú za vedomú bunku „Kristovho tela".

V súvislosti s tým sa čiastočne nastoľuje otázka „Ježišovho návratu“ a súčasná „apokalypsa", ktoré poukazujú na čosi oveľa rozsiahlejšie ako je ľudsky chápané ,,opätovné vtelenie".

Aké špecifické možnosti rozvoja človeka - a Zeme sa dajú nájsť a ktoré z nich neexistovali pred Ježišovým pozemským pobytom? To je otázka, riešenie ktorej sa budeme snažiť zhrnúť v tomto príspevku.

Práve v tej dobe
- keď si fenomén Ježiša Krista privlastňuje veľa náboženských vied a dogiem - prostredníctvom jazykovedného, historicko-kritického, archeologického a paleografického, nábožensko-sociologického, hlbinne psychologického, prírodovedného, politického a ďalších poňatí;

- keď podobne ako v čase prvotného kresťanstva vznikla popri starej materialistickej aj mnohostranná spirituálna (duchovná) scéna, a keď obe plynulo prechádzajú do kresťanstva, pričom sú však od neho aj zreteľne oddelené;

- keď sa objavujú tie najčudesnejšie javy, ako napr. niekoľko domnelých stelesnených Kristov súčasnosti a keď sa v Kristovom mene veľmi často dejú skutočne problematické a niekedy až negatívne veci. V takom čase môže byť nesporne veľmi zaujímavé preskúmať, čo je v tejto zložitej situácii vlastne skutočným Ježišovým prínosom.

Budeme tu nadväzovať nielen na vlastnú vnútornú skúsenosť, ale aj na iné mystické a podobné pramene. **Uhol pohľadu, ktorý sme použili, je interdisciplinárny, vychádza z mnohých oblastí vedenia a skúseností - nielen z teológie.** V spirituálnych otázkach sa nebudeme venovať pseudospiritualite odkláňajúcej sa od politického vedomia. Dogmy mechanistického myslenia prírodných vied minulého storočia nemôžeme, samozrejme, akceptovať pre ich zužovaniu pohľadu. Takisto nemôžeme prijať ani orientálne predstavy vychádzajúce z predpokladu, že neexistuje nič, čo by už nebolo napísané v staroindických Védach, a že Ježiš je iba horší „druhoradý učiteľ“, ktorý ich učí. Z odkazov na publikácie, ktoré sa v texte na porovnanie alebo doplnenie objavujú, sa nedajú vyvodiť vlastné poznatky. Pre porozumenie preto nie sú potrebné ani tieto diela, ani predchádzajúce teologické znalosti. Vid'"K teologickým smerom". Takisto nie je potrebný ani plánovaný zoznam literatúry pre tých, ktorí sa zaujímajú o teológiu (viď anglické/nemecké aktualizácie).
Nič z toho, čo je tu, nemožno chápať ako dogmu či ako názor nejakej bokom stojacej náboženskej organizácie. Nebrojíme však ani proti určitej cirkvi či náboženskému spoločenstvu, ani napr. proti apoštolskému vyznaniu viery.

Tento spis, ktorý nie jeani dogmatický, ani materialisticky sploštený, je zaujímavý aj pre ľudí s iným náboženským alebo svetonázorovým pozadím, ktorí majú pozitívny záujem o nové poznatky z kresťanskej oblasti.. Preto sú tu obsiahnuté aj informácie o vzťahu

kresťanských hnutí k iným hnutiam. Podobne ako Jánovo evanjelium predstavilo špecifičnosť kresťanstva jazykom, ktorý bol vtedajším hľadajúcim najzrozumiteľnejší, ukazuje tento spis najrôznorodejšie aspekty problému. Zároveň však čitateľovi necháva voľnosť - výskum tu nie je skrátka poslaním. Tí kresťania, ktorí radšej chcú mať celkom jednoduchú vieru bez hlbokomyseľných úvah, sa môžu naučiť lepšie nadväzovať dialóg s ľuďmi iného duchovného zázemia bez toho, aby neprestajne nedochádzalo k nedorozumeniam.

Text by chcel pôsobiť len svojím vlastným obsahom.

„Ešte vám mám veľa toho, čo povedať, ale teraz by ste to nezniesli. Keď príde on, Duch pravdy, uvedie vás do celej pravdy, lebo nebude hovoriť sám zo seba, ale bude hovoriť, čo počuje, a zvestuje vám, čo má prísť" (Jn.16:12-13). Projekt je inšpirovaný týmto duchom.

Späť na obsah tejto stránky

Metodické pokyny*** k meditačnej praxi:

Naše texty jsou mimo jiné vytvořené pomocí meditačních reflexí biblických textů. Proto jsou také – kromě jejich čistě informačního obsahu - psané zejména jako výchozí bod pro meditativní reflexe evangelijních kapitol.

Tridsaťsedem kapitol hlavného textu prechádza krok za krokom Evanjeliami a Zjavením apoštola Jána. Odporúča sa spracovávať ich práve v tomto poradí, o. i. s pomocou Evanjelia podľa Jána a Zjavenia.

Štúdium Biblie, tzn. čítanie textov, jazykové a vzájomne súvisiace prepracovávanie je len jedna metóda. Počas štúdia môžu kapitoly textu a v neposlednom rade aj Boh požadovať hlbšie poznatky.
Táto webová stránka sa skladá z dlhšieho, priebežného textu, ktorého kapitoly sú dosiahnuteľné aj z obsahu. Pre dôkladnejšie štúdium odporúčame vytlačenie textu: podľa nastavenia, prehľadávača a tlačiarne, ide asi o 120 strán*.
Ten, kto sa bližšie zaujíma o viac než len o čítanie, to znamená o celistvú metódu spracovania - pri zapojení zanedbávaných vrstiev duše, môže po štúdiu jednej kapitoly tohto koncentrovaného názoru čítať zodpovedajúcu kapitolu napr. Evanjelia podľa apoštola Jána a meditovať o tom. (Ján, prípadne jeho učeníci sa zaujímali hlbším duchovným významom toho, čo sa stalo.)

Podrobnejšie k meditačnej praxi.

V tomto smere existuje viac možností. Ako prvé sa uplatnia rovnaké predpoklady ako pre každú inú meditáciu: najskôr sa musí dostatočne uvolniť vlastná pozornosť z aktuálnych odvádzajúcich vplyvov a umlčovania problémov, čo sa dá dosiahnuť až vtedy, keď si človek naozaj uvedomí, o čo ide, alebo to vyvolá rozhovor s niekým iným tak, aby sa vytvorila duchovná otvorenosť. Pritom by človek nemal byť rušený ani únavou, hladom, akútnymi účinkami alkoholu, tabaku atď. Pri meditácii by takisto nemal rušiť ani telefón. Miesto by malo byť príjemné - v žiadnom prípade nie vedľa prístroja vytvárajúceho stres, ktorý vzniká aj z jeho vyžarovania (viď poznámka: stavebná biológia). Ten, kto už je vycvičený, môže sa koncentrovať aj na oživenom trhovisku, ale na začiatku je nezbytne účelné dbať na tieto pokyny. Donedávna sa na takúto meditáciu evanjelií používalo napríklad pomalé vyslovovanie textu so zavretými očami (napríklad Rosenkruciáni**). Aby pozornosť nemusela spočívať len na slovách, ale aj na obsahu, text sa vopred naučili naspamäť. Existoval aj variant, keď sa text sprevádzal eurytmickými posunkami. Jestvuje i možnosť text čítať a pritom ho nechať pri zavretých očiach na seba pôsobiť. Pritom sa aktívne nemyslí, alebo v každom prípade začína vlastné meditatívne spracovanie až po myslenie. Ak aj

potom myšlienky pokračujú, robí sa to tak, že bez toho, aby sa na ne naďalej myslelo, človek sa na ne zo svojej strany len krátko „pozrie“. To platí aj vtedy, keď sa objavujú myšlienky, ktoré zdanlivo alebo naozaj nemajú nič spoločné s meditáciou. (Ak ide o vonkajšie zámery, možno ich napríklad zaznamenať a poznámky odložiť, aby bol duch opäť voľný. Dôležité udalosti počas meditácie sa okrem toho podľa možností zaznamenávajú, potom možno lepšie sledovať vlastný vývoj. Zvažovanie môže viesť k väčšiemu prehĺbeniu vedomia, čo však nemusí nevyhnutne nastúpiť (kontemplácia, meditácia). Navyše môže byť pomocou pripravený poznámkový blok, kam sa po prebudení môžu zaznamenať heslá. To na jednej strane pomáha spomenúť si na sny, na druhej strane sa na základe takýchto poznámok dajú lepšie sledovať sny a ich vývoj. Ak sa snové symboly zaznamenávajú počas dňa, pomáha to ešte zosilňovať toto otvorenie. Čoraz viac sa môže ukazovať, že nie všetky sny sú vysvetliteľné každodennými zážitkami a ich psychickým spracovaním, ale naopak, že tu dochádza k niečomu, čo je iným spôsobom rovnako dôležité ako deň.

Nejde o žiadne okultné rituály, ale jednoducho o to, aby sa duši poskytol čas na otvorenie sa obsahu, prípadne Bohu, namiesto toho, aby obsah dávala k dispozícii len intelektu - ktorý síce nie je zlý, ale v žiadnom prípade sám osebe nestačí na porozumenie. Časom sa to môže dotýkať všetkých vrstiev človeka, rovnako jeho vôle, ako aj jeho tela a môžu sa meniť. Až vtedy, keď sa počas meditácie ukážu nové poznatky alebo tomu zodpovedajúce sny či životné udalosti, je to práve to, čo sa dá z kapitoly vyťažiť, čo sa minimálne náznakovo začína vyskytovať vo vnútri. Potom možno pokročiť ďalej, najmä vtedy, ak je to potrebné. Nato však je nevyhnutné žiť jeden týždeň alebo ešte lepšie mesiac s jednou kapitolou. Naopak nie je nutné mať obsah už zo 100 % spracovaný, pretože tieto kroky nie sú celkom od seba vymedzené. Boh človeku necháva mať zážitky, keď to Boh chce, „nádherný deň“ sa dá k meditáciám maximálne pripraviť, nie však vynútiť. Napriek tomu žiadna teológia atď. sama nemôže nahradiť vnútornú prax, ktorá môže viesť k reálnemu uskutočňovaniu a nie k šedivej teórii. Nezávisle od možností takejto meditácie existuje však toľko ciest k rovnakému cieľu koľko je ľudí na svete.

Ďalšie formy meditácie v kresťanskom kontexte.

Zatiaľ čo taká obsahovo špecifická kresťanská forma meditácie, ako ju uvádzali, sa, bohužiaľ, dnes vyskytuje len zriedkakde v cirkevnej oblasti, na osobitných cirkevných zhromaždiskách sa však to o to viac a častejšie ponúkajú iné formy meditácie. To preto, že ľudia plným právom hľadajú skúsenosti. Ibaže cirkvi po stáročia do veľkej miery zabudli na svoje vlastné duchovné a tým aj meditatívne tradície a musia ich až teraz znovu realizovať. Preto ako náhradu začali najskôr premieňať napríklad budhistické formy meditácie (ako je zen, jednoduchá tichá meditácia) a spájať ich s kresťanským alebo neutrálnym úvodom. Alebo sa používajú obrazy, maľby či jednotlivé výroky Biblie alebo kresťanských mystikov vedúcich k pokoju. Napríklad na hore Athos stále ešte prežívajúca prax grécko-ortodoxných mníchov je uvedená v našom texte ako opakujúca „Kyrie Eleison“ (Pane, zmiluj sa) - v kapitole „Ticho púšte“. Aj spevy môžu prijať rozjímavý, meditatívny charakter. Bolo by to najjednoduchšie vo svojej šírke i najúčinnejšie. Keby cirkvi poskytovali dobrý príklad, tak by počas bohoslužieb často vkladali ticho, napríklad pred modlitbou, počas modlitby alebo po nej - zatiaľ čo očakávajú pocit „odpovede“ po modlitbe, počas duchovnej porady atď. Tak by nebol tento meditatívny prvok ničím izolovaný, ale jeho hodnota by sa v súvislosti s ním mohla bezprostredne prežívať. Takéto prípravy na Božie pôsobenie môžu v podstate celého života nadobúdať meditatívny charakter - čo je v našej hektickej dobe veľmi ťažké. V každom prípade by bolo absurdné - a vyplývalo by to z veľkej nediferencovanej neznalosti - označovať každú meditáciu ako „nekresťanskú“ len preto, že niektoré meditačné formy praktizované nekresťanskými skupinami sú známejšie ako kresťanské.

A tí, ktorí v dôsledku hľadania vnútorných skúseností narazili na neschopnú a nebezpečnú cestu spotreby drog, by mohli miesto toho nájsť prostredníctvom meditácie život napĺňajúci zážitok.

* ... Koncentrované studium tištěných textů se vyhýbá oněm následkům připisovaným nezávislými badateli nadměrné internetové konzumaci a „multitaskingu" (= současně plnit více úkolů).

** Možná v křesťanské rosenkruciánské škole *"Universitas Esoterica" v Berlíně (Wolfgang Wegener*), která existovala až do roku 1984.

*** (Hlubší) chápání těchto stránek předpokládá zvážení jejich samozřejmosti, jakož i odpovídající dodatečně použité metody (viz výše). Takový postoj při studiu textů se považuje z druhé strany ve filozofii atd. za obecné vodítko pro seriózní práci ("princip důvěry"), *Donald Davidson, "O opravdové ideji používání konceptuálního schématu",* v „ *Proceedings and Adresses of the American Philosophical Association", Vol.47, 1973-1974, Vol.47, 1973-1974, S. 19*.)

Späť na obsah tejto stránky

Tieto stránky a rôzne teologické smery cirkevných dejín.

1. Úsilie dostať na denné svetlo čiastočne zabudnuté spirituálne hĺbky kresťanstva, **musí prirodzene začínať najskôr pri učení o živote a významu Ježiša Krista samého**, a to síce vrátane „apokalyptických“ rysov, namiesto čistého vyberania, čo sa páči tej či onej teológii. Pritom sa ukazuje, že aj mnohostrannosť predchádzajúcich kresťanov sa musí brať vážne do úvahy, tak ako už ju brali do úvahy samotní evanjelisti ******), aby sa tak objasnil širší význam Kristovho podnetu.*

2. **Staré cirkvi** v nasledujúcich storočiach boli väčšinou riadené autoritou rozsiahlych pojednaní „**cirkevných otcov**“. Okrem iného pomocou gréčtiny a svojej učenosti objasnili (cirkevní otcovia prvotnej cirkvi) Európe ranné kresťanské ústne podanie. Vedeli mnoho aj o starších spisoch, ktoré sú dnes stratené. Tak, ako vo všetkých fázach, aj v ďalšom priebehu tejto fáze bolo vybraté to, čo by dnes zodpovedalo skutočnému kresťanstvu a čo nie. Aj niektoré záležitosti v ich poznatkoch, ktoré neskôr zatlačili do pozadia, si zaslúžili nové spracovanie , keď pre nič iné, tak pre porovnanie s pôvodom. Inak aj naďalej existovali kresťania, napríklad v Egypte, porovnaj aj nálezy v Naq Hammadi, ktorí sa museli starať ani nie natoľko o sprostredkovanie svätosti prostredníctvom cirkve, ale skôr o individuálny prístupu k Bohu modlitbou a meditácií atď. „V mystickej teológii“ dnešných ortodoxných cirkví zostalo z toho niečo mimoriadne silne zachované.

3. Stredoveká **scholastika** a kánonistika viedli k teologickej systematizácii prostredníctvom myšlienkových, vlastne nábožensko-filozofických vývodov, prípadne záverov, pričom cirkevní otcovia platili i naďalej za autoritu, ale len do tej miery, do akej sa to s týmito myšlienkovými pochodmi zhodovalo. Aj keď sa v scholastických myšlienkach našlo mnoho zmysluplnej výživy ducha vtedajšej doby, často zaráža jednostranná, absolútne uplatňovaná a preto vymedzujúca intelektuálna logika, ktorú by bolo potrebné rozlišovať od vlastnej náboženskej dimenzie. Toto, konzervované v forme učenia, prípadne dogiem viery, zvádzalo však aj k inkvizičným praktikám. Z tvorivosti dnešného duševného hľadajúceho alebo mystika je zrejmé, že na niektorých miestach by táto intelektuálna metóda mohla viesť aj k iným záverom a alebo sčasti aj viedla, prípadne, že skutočný duchovný rast predpokladá pružný a všetko zahrňujúci, nie však takto strnulé vedomie. Prísna scholastická metóda je ešte dnes dôležitým východiskom systematickej teológie, hlavne v katolíckej oblasti. Napriek tomu však dnes existujú mnohé nové priestory pre iné, prípadne ekumenické príspevky (*napr. Yves Congar*). Nejde teda o nejakú jednostrannú kritiku jedného z teologických smerov. V ranom štádiu práce na hlavnom texte „Kristových ciest“ sa tiež skúmalo, ktoré systematické možnosti členenia danej látky existujú. Zostala len jedna možnosť, a to poradie uvádzaných „Ježišových krokov“ v evanjeliách samých! Lebo práve v tom sa bezprostredne odráža archetypické poradie štádií ľudského vývoja a oblasti vedomia a to aj v pomere k okolitému svetu. To je však nový, interdisciplinárny príspevok.

4. Keď sa nad počiatkami nahromadilo dostatok cirkevnej tradície, nasledovalo úsilie **reformátorov** prijať ako základ silnejšie biblické pramene. Títo reformátori to však dokázali len veľmi obmedzene, nakoľko boli deťmi svojej doby a napríklad len málo vedeli o spirituálnych a mystických prúdoch z dejín kresťanstva. Inak však opúšťali aj tradície, ktoré sú v každom prípade vo svojom jadre cenné, ako uctievanie Panny Márie. Zostalo teda vyhradené jednotlivcom, ako ev.

teológovi J. V. Andreae, aby sa venoval románovo zahaleným snovým obrazom a ich prostredníctvom hlbšie pokračujúcim prípadne „kresťansko - ezoterickým“ skúsenostiam. Že sa v tom to kresťanské nedalo len tak ľahko rozoznať, spočíva v jeho forme, ktorá bola volená z bezpečnostných dôvodov. Prostestantská oblasť nebola vždy taká tolerantná, ako by sa mohlo zdať. Protireformácia, náboženské vojny atď., vykonali to ostatné. Napriek tomu sa však vtedy rôzne teologické metódy v mnohom podobali. Tam, kde ešte dnes aj vo vnútri protestantskej cirkvi existujú oddelené spoločenstvá vyznania - ako luteránske a reformované (kalvinistické), ako aj zjednotené cirkvi, musia si ich nositelia nechať povedať, že sa to síce ešte môže hodiť pre teologické odborné diskusie, ale že s ohľadom na vlastných veriacich sa to už dávno prežilo.**

5. Nasledujúca **doba novej filozofie, osvietenstva, prípadne racionalizmu s prírodnými vedami** tiež neviedlo k tomu, aby sa intelektuálne podmienené staré, systematické teológie postavili bok po boku teológie spirituálnej skúsenosti. Naopak, dnes sa čoraz viac **historicko-kritických teológov** vedome či nevedome orientovalo na rovnako intelektuálne a okrem toho jednostranne materialistické vedecké chápanie vtedajšej doby. Teológia sa sčasti stala skôr historickým, literárno-vedeckým a lingvistickým smerom bádania , čo nie je automaticky nesprávne, ale je práve jednostranné.
Proti zvažování literárního žánru nelze nic namítat, může se tak učinit - pouze pokud možno na vhodném místě a nikoli schematicky, viz např. naše stránka k tak zvanému Filipově evangeliu (Naše nemecké/ anglické stránky). Porovnávat to co říká Písmo, s okolnostmi tehdejší doby, je také často nutné - pak by se to ale nemělo již apriorně předem zastírat z dnešního ducha doby pocházejícími hodnoceními tehdejšího dění. Osvětlit význam může také souvislost se vznikající obcí (*pozn. věřících*) – toto ale nesmí vést k omezení pohledu na vnější čistě lidské konání,v němž se již Bůh přímo nevyskytuje, třebaže právě to bylo pro lidi to nejdůležitější. Skutečnost, že určitá zpráva byla předána určitým lidem, nevylučuje v žádném případě univerzální význam. Chceme-li dnes hledat smysl tradice pro nás, je to důležité - plný obsah se však rozvine jen pokud budeme brát vážně hodnověrnost toho slíbeného také pro dnešní lidi nebo to minimálně alespoň zkusmo brát vážně.
(Naproti tomu sa ukazovali súčasní zástupcovia starých systematických teológií opäť ako určité jadro vlastnej teológie, okolo ktorého sa mohli zoskupovať nové smery bádania. Je otázne, či skutočne mohli byť takým integrujúcim jadrom. Nutne by bolo sčasti oprávnenou odvahou stanoviť mnohostranné vedecké objavy vo vzťahu k učeniu viery, ktoré by neviedli k novým, prírodovedeckým dogmám. Potom by bolo však len dôsledné, urobiť to dnes. Dosiaľ k tomu však väčšinou nedošlo. To by znamenalo brať do úvahy rysujúci sa nový obraz sveta, prípadne paradigma rysujúci sa z novších, už nie natoľko materialisticko-vedeckých prúdov kvantovej fyziky, z modernej biofyziky, geofyziky a astrofyziky a hlavne aj z interdisciplinárnych vied ako je parapsycholóia atď. Je nezmyselné opierať dnešnú teológiu o vedecký obraz sveta 19. storočia! ***

Aj proti tendenciám osvietenstva existovalo od 19. storočia zosilnené protihnutie, napríklad obrodenecké hnutia, ktoré viedli k mnohým novým evanjelickým slobodným cirkviam. Tie však nevideli nutnosť postaviť sa proti tomu, k čomu dochádzalo v prírodných vedách, skôr aj bez toho zastupovali vieru orientovanú bez výnimky na Bibliu. Väčšinou by preto vôbec nepoužívali pojem teológie, ale je to práve len vlastný spôsob teologického výkladu Biblie (Exegese/Hermeneutika).

6. **V 20. storočí preto nasledovali mnohé snahy odobrať teológii stránky, ktoré dosiaľ dostatočne nebrala do úvahy, ale ešte stále bez zapojenia onej mysticko-spirituálnej dimenzie**, ktorú rozoznal už Karl Rahner ako potrebnú. Tieto pokusy v katolíckej a evanjelickej oblasti spoločnosti priniesli mnoho rôzneho tým, že sa zameriavali viac na praktické starosti človeka. *Napríklad Karl Barth, Politická teológia a teológia oslobodenia 3. svet aj teológia stvorenia ****, feministické teológie, …*
V niektorých smeroch, ako je Bultmanova „*teológia odmytoligozovania*“, bolo však dieťa vyliate aj s vaničkou, to znamená, viera bola príliš redukovaná na, ako sme už uviedli, medzitým opäť zastaralý materiálny obraz sveta, hoci sa minimálne správne tvrdilo, že viera nepotrebuje žiadnu vedeckú objektivizáciu. Drewermann sa pokúšal potom o hĺbkovo psychologický výklad Evanjelií. To by sa mohlo vlastne stať mostom, ktorý by mohol viesť opäť z bezduchosti materialistického chápania sveta, keby sa nevyužíval proti vlastnej spirituálnej dimenzii Biblie, čo treba odlišovať.

Dnes v diskusii dominujú problémy medzi fundamentalizmom a relativizsmom.
Inak v oblasti okrem teologických kruhov v posledných rokoch určitú úlohu hrajú zdanlivo moderné aj komerčné "príbehy, ktoré odhaľujú Krista", ktoré viac ako čo iné zhoršujú dnešnú diskusiu.

7. Nejaká „postmoderná“ teológia 21. storočia sa dosiaľ len málo prejavuje. **Obnova spirituálnych možností kresťanstva - na udržanie tak starej hĺbky viery, ako takej získanej sociálnej bdelosti** - predpokladá rozsiahlejšiu zmenu svedomia *****. Spirituálna presnosť a diferencované nazeranie na spoločnosť a svet sú veľmi potrebné, (namiesto toho len zastávať a pripisovať doterajšie smery bádania teológie a vedy o náboženstve): cesta k „úplnému“ kresťanstvu namiesto dnešnej fragmentácie. Tu sa začína spis „Kristove cesty “.

* Uznávali napríklad vedome práve nielen onen „zdroj výrokov Q“, ktorý neskôr odhalili bádatelia. (Obsahuje len Ježišove výroky pred jeho utrpením, s onou etikou v tej dobe mnohých spoločenských konvencií, tak ako sa dnes často zisťuje v Reči na vrchu. Aj veľmi blízko príbuzné a podľa toho tiež autentické Evanjelium podľa apoštola Tomáša ukazuje, že sa podľa kazateľov alebo poslucháčov menili aj iné Ježišove výroky …). Posledné kroky v Ježišovom živote - začaté vzkriesením Lazára atď., mohli teda nasledovať len niektorí a v súlade s tým ich aj autenticky zastupovať. Napriek tomu boli sprístupnené hľadajúcim.

** Opäť opätovne existujú v Nemecku snahy očistiť túto situáciu. Viď ako doplnok článok *„Evanjelická cirkev: predpotopný jašter sa hýbe, v č. 9, 2002 „Publik Forum“, Poštová schránka 2010, 61410 Oberursel*. O rôznych cirkviach viď aj v časti 3 našej kapitoly „7 cirkví (zjavenie) a dnešné cirkvi“.

*** Viď okrem iného v časti 3 našej kapitoly *„Prírodné vedy a viera v Boha*“. Update English/ Deutsch. K vývoji křesťanství viz též *Prof. Hans Küng, Das Christentum. Wesen und Geschichte, Sonderausgabe 2007 (prof. Hans Küng, Křesťanství. Podstata a dějiny, Zvláštní vydání 2007).* Snaží se o integrovaný výzkum, který, navzdory archeologii a kritickému výzkumu, bere vážně stará Písma jako obsahové zdroje. Nesdílíme všechny tam reprodukované vývody vyplývající z historicko-kritického výzkumu. Např. události s Ježíšem se někdy příliš jeví jako čistě subjektivní zážitky. Küng je jinak otevřen vlastní dosud neprozkoumané realitě takových prožitků. Konec konců může jeho, sama o sobě zajímavá, metoda zkoumat vývojová stadia křesťanství (paradigmy), nedostatečně hodnotit význam směrů myšlení, které dosud nebyly nikdy ve velkém rozhodující - jako je mystika. Tyto jsou velmi důležité, protože odkrývaly možnosti pro vyčerpání plného potenciálu křesťanství. Zde je třeba poznamenat, že vůbec lidé s vnitřním duchovním zadáním, např. mystici, často nemohou správně pochopit čistě historicko-kritickou analýzu, protože mají vedle externě zachytitelného životopisu především samostatný vnitřní spirituální životopis. Zde pak spíše pomáhá je pokusně brát vážně, než je pitvat.

**** Viď napríklad *„Ekologická teológia“, Kreuz-Verlag*.

***** Tiež náznak prostredníctvom Ducha Svätého daného „Nového, večného evanjelia“ v Zjaveniu apoštola Jána, 14, 6 predpokladá silnejšie podvedomie, ako umožňuje intelekt.

******) **Dodatok: Ježiš a teológia...**

V Novom zákone existujú rozdielne teologické názory. Ale pisatelia ich museli vedome kombinovať . Pociťovali, že Ježiš mal mnohé stránky. Aby sme ho pochopili, je potrebný väčší počet teologických pohľadov.
Na jednej strane učil, že **sociálne** cítenie je liberálne alebo vo vnútri teológie oslobodené - **a** učil prísne **individuálno-etické** smernice zrejme konzervatívnych teológov (ale v žiadnom prípade formálne a nie orientovaných na štátnu moc).
Mal aj **spirituálne** stanovisko kresťanských mystikov alebo ezoterických kresťanov (porovnaj Mystické teológie východných ortodoxných cirkví) – tak ako aj vedomie, že učeníci musia zvládnuť ich život v tomto **fyzickom svete** (toto je hlavná téma väčšiny súčasných teológov a duševnej starostlivosti, najmä evanjelickej).
Ježiš ukazoval **"nadprirodzený" vzťah k Bohu**, (od krstu až ku krížu a zmŕtvychvstaniu, ako sa to vyjadruje z ohliadnutia späť svätého Jána, prípadne jeho žiakov v Evanjeliu podľa Jána), čo nemožno vysvetliť pomocou intelektuálneho vedomia teológov ako je napr. Bultmann. Napriek tomu však Ježiš musel prejsť **ľudským životom**, ako je to prístupné aj pre prírodného vedca.
Viac udalostí sa môže dnes chápať **Hĺbkovou psychológiou** našich dní, viac udalostí je naopak **spirituálnych** v zmysle, ktorý prekračuje možnosti poznania hĺbkovej psychológie.
Mnohé hľadiská sa od doby, keď veľká časť raného kresťanstva bola prenasledovaná ako "kacíri" (vhodených do jedného kotla so skutočnými náboženskými neprístojnosťami) takmer stratili. Všetko to bolo

jednostranné, ale už nie ako nejaká existujúca cirkev svojho druhu.
Táto jednostrannosť nie je automaticky negatívna. Konštruktívne časti všetkých týchto smerov by boli do určitej miery v poriadku - ak by si nemysleli, že sú jediní, ktorí majú pravdu, a že ti ostatní pravdu vôbec nemajú.

Jednotlivé evanjeliá a teológie

Evanjeliá - aj napríklad časť Evanjelia podľa Marka, nazývaná "Prameň Q" - reprezentujú rôzne pohľady. Preto sú písané aj pre ľudí s rôznym pozadím. **Marek** bol napríklad dôležitý pre analogický rozum Rimanov a pre preklady do románskych jazykov. (Ale profesor Morton Smith hovorí o "tajnej časti" tohto evanjelia, pochádzajúcej z podkladov svätého Petra, ktorá sa používa len pre skúsených ľudí, so vzkriesením Lazara, atď.). Rakúsky mystik Jakob Lorber písal, že Marek ako mladík bol cenným poslom medzi učeníkmi. Teda asi presne vedel, čo sa deje. Má rysy teológa, ktorého otázka znie: kto je Ježiš?
Pôvodné aramejské Evanjelium podľa Matúša, ktoré sa stratilo alebo dosiaľ nebolo objavené, muselo byť zamerané na židov. Toto, ako aj dnešné "Evanjelium podľa Matúša" je koniec koncov zamerané na všetkých, ktorí potrebujú podrobný opis celého života a konania Ježiša. Podobne aj **Lukáš**, ale s citlivou hĺbkou.
Evanjelium podľa **Jána** bolo písané pre spirituálnych kresťanov (napríklad tých, ktorí prešli v živote gréckymi mystériami), pričom sa v jeho reči rozpracováva to špecificky kresťanské.
Apoštol Ján chápe Ježišov život najmä výrazne od veľkonočných udalostí, Matúš začína výrazne so životom. Oba pohľady sú správne, ale kríž a zmŕtvychvstanie majú väčšinu dôsledkov pre obdobie potom.
Apokryfné "Evanjelium podľa Filipa" nie je evanjelium, ale ranokresťanský príspevok alebo komentár k diskusii s ľuďmi z rôznych iných náboženských smerov - so stanoviskom medzi nimi. (Nie je to žiadny gnostický spis, ako by sa mnohí mohli domnievať.) Apokryfné "Evanjelium podľa Tomáša" nie je evanjelium, ale pravdepodobne z najväčšej časti autentická zbierka Ježišových výrokov, vrátane niekoľkých výpovedí, ktoré touto formou venovali spirituálne zainteresovaným ľuďom.
Zástupcovia rôznych národov môžu lepšie rozpracovať ten či iný aspekt.

Metódy výskumu

Rôzne metódy výskumu sú všetky užitočné v príslušných hraniciach, keď sa uplatňujú spoločne (interdisciplinárne). Ak sa však niekto pokúša teologicky stavať prakticky len na jednom odvetví vedenia (ako je jazykoveda alebo archeológia), bude výsledok čiastočne falošný. Okrem toho je potrebné doplniť meditatívne metódy, čo sa takmer nikde nerobí.
Kromě toho existují na křesťanské teologii více či méně nezávislé všeobecná religionistika a filozofie, které obě částečně konkurují teologii do té míry, do jaké se věnují náboženským otázkám těžko přístupným bez vlastního náboženského vztahu badatele. Nicméně, pokud někdo tím opravdově hledá skutečného Boha, může to být plodným doplňkem. Větší kompatibilita těchto oborů by se mohla během času objevit, když by se nábožnost uznala za základní vlastnost patřící k lidské bytosti. (Viz „Náboženství ...")

Poznámka k otázke o "trojjedinosti" Boha

V cirkevných predstavách o trojitosti prípadne trojjedinosti Boha (Trojica) by bolo potrebné rozlišovať, či ten, ktorý o tom niečo učí, s tým spája nejaký zážitok, ktorý nejakým spôsobom môže oznámiť alebo či ide len o rýdzo intelektuálne učenie (doktrínu), ktorá hovorí o troch božských osobách. "Kristove cesty" opisujú okrem iného Boha, Ježiša a Ducha svätého v ich charaktere a v ich zážitkových vzťahoch, namiesto toho, aby diskutovali o pojmoch ako je trojjedinosť.

Späť na obsah tejto stránky

„Na začiatku bolo Slovo (grécky Logos) ... A Slovo sa telom stalo“ *(Jn. 1)*.

Takéto formulácie sa neobracali proti chápaniu Ježiša* ako predobrazu človeka, ale naznačovali jeho hlbšie spojenie s Bohom a s procesom Stvorenia. Druh tohto spojenia sa síce chápal rôzne, nebolo by však správne, aby sme ho vopred odmietali ako čosi nezrozumiteľné a neautentické. O takom spojení sa hovorí v *Evanjeliu podľa Jána, v kapitolách 1, 5, 6, 69 a 7 ..., v Evanjeliu podľa Matúša 16,16, v Liste Kolosanom a Liste Efezanom, atď.* Zmienky o tomto spojení nachádzame aj u cirkevných učiteľov, *u mystikov, ako boli napr. Jakob Böhme, či Rudolf Steiner (Helsinki 1912). Toto spojenie znovu ožíva v „Ezoterických náukách" kresťanského mudrca Daskalosa a v knihách amerického teológa Matthewa Foxa „Veľké požehnanie“ a „Vízia kozmického Krista", atď.(...)*

V katolíckej cirkvi a sčasti aj v evanjelických cirkviach sa objavili pokusy zakonzervovať zmiznutú blízkosť k tejto rovine tradície teoretickými dogmami. Iné časti evanjelických cirkví, tie, ktoré silnejšie zdôrazňovali Ježišovo sociálne pôsobenie, sa domnievali, že musia Ježišove božské rysy zanedbávať. V náukách hinduistického pôvodu sa v tomto význame používa pojem avatár najrôznejších stupňov. Týmto pojmom sa označujú ľudia, ktorí nie sú na zemi pre svoj vlastný pokrok, ale preto, aby dobrovoľne prispeli k pokroku ľudí a ľudstva; ako „kvapka božskej dokonalosti“. Rozdiely medzi jednotlivými po sebe idúcimi avátarmi sa však v tomto poňatí často zmývajú, kým židovské a kresťanské poňatie zdôrazňuje „Boha dejín“, aspekt ďalšieho vývoja a osobitnú rolu „Mesiáša“.

V správne a plne pochopenom islame v každom prípade Kristus znamená viac ako u tých moderných kresťanských teológov, ktorí ponechali Ježišovi len úlohu sociálneho reformátora! V Koráne sa neakceptovalo len učenie - kresťanmi v dobe Mohamedovej už veľmi pozemsky chápane - o synovstve Ježiša v rámci neskoršieho učenia o Božskej trojici. Kresťania, ktorí by boli schopní túto náuku autenticky vysvetliť tak, aby ju pochopili aj ľudia s iným myšlienkovým zázemím, však takmer neexistovali. (Viď osobitná stránka „Ježiš a islam").

Treba však konštatovať, že táto vrstva „hádanky menom Kristus“ neraz nevyvierala zo špekulatívneho myslenia, ale okrem iného z vizionárskych zážitkov, ako je to zreteľne jasné napr. u Jakoba Böhmeho. Ten mal navyše ešte tú vzácnu schopnosť, že dokázal svoj zážitok pojmovo spracovať. Všetky spirituálne skúsenosti si vyžadujú (seba)kritické spracovanie. Ak sa však budeme snažiť len odhadnúť výsledky spirituálnej skúsenosti a nebudeme uznávať existenciu príslušnej roviny vnímania, takáto metóda nás nikde neprivedie.

*) Ježíš je poměrně dobře zdokumentován jako v dějinách existující člověk. Historici z 1. století po Kristu, Josephus a Tacitus potvrzují jeho faktické vystoupení. I v biblických evangeliích je uváděn u více událostí čas a místo kde se staly. Například se uvádějí mnozí panovníci a úředníci (např. Lk. 3.1, 2, 23), jejichž prostřednictvím lze zjistit rok, ve kterém Ježíš začal svou učitelskou kariéru. Totéž lze opětovně nalézt také v historiografii. Biblické zprávy nemají proto charakter pouhých mytologických příběhů. V Bibli neobsažené „apokryfy" a také další křesťanská evangelia a jiné texty z prvních staletí často kladou menší důraz na přesné zpravodajství, mnohem spíše na určitou interpretaci jednotlivých událostí autory samými.

V *nemeckej a anglickej verzii k tomu patrí citácia z Evanjelia podľa Jána, začiatok 1. kapitoly*

Meditácia nad textami evanjelií je opísaná v úvode v časti nazvanej „Metodická poznámka". Tento text bol použitý preto, aby nás naladil na Krista ako na jemne vyladený vysielač, namiesto toho, aby nás uvádzal do kontaktu so silami, ktoré sú len zdanlivo kresťanské.

Späť na obsah tejto stránky

Ježiš z Nazaretu: jeho narodenie

Po chronologickom postupe v evanjeliách sa teraz dostávame k trochu ľudskejším záležitostiam. Ježišove narodenie sa tradične spája s Vianocami, hoci z dnešnej podoby Vianoc to už nie je až tak celkom jasné - *viď Lk. 1, 26 nn.; Mt. 1, 18nn*. Musíme si preto položiť otázku, prečo teológovia vzhľadom na ústredný význam neskorších troch rokov Ježišovho verejného pôsobenia ako učiteľa vynakladajú toľko námahy na to, aby popreli panenské narodenie Ježiša. Kým ranný asketický gnosticizmus potreboval predstavu, že Ježiš mal len „zdanlivé“ telo, ostatné prúdy sa zasa zhodujú na tom, že Ježiš prešiel všetkými štádiami ľudskej existencie a pritom modelovo vyjadroval určitémeradlá. Táto diskusia by si však - ak by jej motívom bolo skutočné hľadanie pravdy - zaslúžila viac otvorenosti. V čase, keď sa v súvislosti s transformáciou lásky a sexuality vynárajú nové hľadiská, ktoré sa čiastočne prevzali z orientálnych praktík a ktorépripomínajú prastaré chrámové zvyky, by nebolo vhodné predpokladať v tejto tradícii pravdivé jadro. Buddhisti, ktorí Buddhovi tiež pripisujú zázračné okolnosti jeho narodenia, by nemali s hypotézou „panenského zrodenia“ Ježiša vôbec žiadne ťažkosti a, samozrejme, už vôbec nie s panenskosťou v duchovnom zmysle, ktorú zastáva napr. Steiner. Korán hovorí o Ježišovi ako o "stvorenom Bohom

v Márii Panne - podobne ako o biblickom vyslancovi Božom, ktorého Boh stvoril v Matke Márii ako Adama" ako to hovorí Biblia o Anjelovi, ktorý oznamoval panenské Ježišovo narodenie.

Mohlo by sa zdať, že už tu sa naznačuje jeden bytostný Ježišov rys: že nezapadá do žiadnej vžitej myšlienkovej schémy. Špecifické Ježišove vlastnosti však budeme môcť lepšie spoznať v ďalšom priebehu jeho života. Budeme sa zaoberať aj možnosťou, ako sa spolu s Ježišom v tomto živote „znovu narodiť “*.

Od začátku se život a Ježíšovo působení odehrávalo v souvislosti s během světových dějin. To se již ukazuje při sčítání lidu, jež nařídil císař římské světové říše a které donutilo Ježíšovy rodiče cestovat do prorocky významného Betléma, kde se narodil Ježíš. To bylo v teologické literatuře zohledněno, když šlo o projednávání Ježíšova celosvětového významu .

K tomuto nasleduje v nemeckej a anglickej verzii úryvok z Evanjelia podľa Jána 3,5-8...-: Nové narodenie.

Nie je to podobenstvo, ale jedno z tých ,,ťažko zrozumiteľných“ biblických miest, ktoré majú celkom presný a veľmi dôležitý význam pre tých, ktorí mali skúsenosti a znalosti potrebné na to, aby Ježišove výroky aj pochopili.. Ježiš ľuďom nehovoril nič také, čo by neboli schopní už vopred správne pochopiť a využiť. V rámci kapitol nášho textu, napr. „Krsť“, „Ticho na púšti “, a „Premenenie na hore“ sa budeme snažiť sprístupniť tému ,,nového narodenia“. Nové narodenie bolo - aj pre tých ľudí, ktorých hľadanie sa neuberalo tak priamo týmto smerom - spojené v predchádzajúcich pokojnejších časoch predovšetkým s **Vianočnými sviatkami**. Sviatky cirkevného roku, konkrétne advent, sú schopné naladiť aj široké vrstvy na vnútorný plastický zážitok Kristovho narodenia, podobne ako pôstna doba človeka duchovne pripravuje na Veľkú noc. V priebehu rokov tak človek mohol skúsiť - hoci nie celkom pochopiť - niečo, čo je možné dnes prežiť takpovediac len pri intenzívnej meditácii, resp. pri dlhšej modlitbe.

Vianoce sú v širokom zmysle slova sviatkami lásky, spomienkou na to, že ľudstvu bol darovaný Ježiš. To však nič nemení na hlbšom zmysle Vianoc, lebo všetky Ježišove kroky života sú zároveň ľudu dobre zrozumiteľné. Porovnaj aj kapitolu „A Slovo sa stalo telom…".

Znovuzrodení kresťania v rámci slobodných cirkví a pod.
- Napriek tomu majú každodenne posilňovať ich vieru, a tak sa stávať lepšími.
- Teraz sa od nich chce, aby našli svoj individuálny prístup k obnove ich životných otázok, väčšina z nich sa bude veľmi meniť.
- Ako bolo povedané v knihe Zjavenie (Zjv 21, 5) pre nadchádzajúce obdobie: *"Hľa, všetko tvorím nové",* a tak už dnes je na čase, obnoviť ich myšlienky na všetko.

Otázka:
Mohu - ačkoli jsem to ještě nezakusil – si přát vnitřní obnovu od Boha jako původce všeho?

Späť na obsah tejto stránky

Je niečo významné v Ježišovej mladosti?

Napríklad aj tejto oblasti sa dnes v mnohých moderných spirituálnych spisoch pripisuje neprimeraný význam. Biblia zachytáva len Simeonov chválospev a ako všetci žasli nad dvanásťročným Ježišom - *Lk. 2, 29 - 51*. Najautentickejšie a nebiblické „evanjelium o detstve“, teda *Evanjelium podľa Jakuba*, ktoré je k dispozícii vo fragmentoch a v tradičnom podaní, obsahujú však obrazné udalosti a obrazné stretnutia. Nenájdete tam však nič o tom, že sa Ježiš - v duchu jednej modernej tézy - naučil všetko od esénov či od čiastočne spriazneného spoločenstva v Qumrane, či v duchu inej modernej tézy zasa v egyptských či gréckych chrámoch, podľa ďalšej tézy v Indii, atď. Mohlo by byť užitočné, keby sme na základe dostupných informácií popustili uzdu tvorivej fantázii, keby to zároveň neviedlo k novým rýchlo vznikajúcim dogmám. Vznikol by tak nejasný obrys akéhosi Ježiša, ktorý sa intenzívne stretával nielen s jedným či druhým duchovným prúdom svojej doby, ale so všetkými podstatnými prúdmi a zároveň rozvíjal to, čo z vnútorného

popudu rozvíjať musel. A čo nemuselo byť nevyhnutne zhodné s tým, čo ostatní považovali za naučené. To je základná skúsenosť, ktorá je v podstate pochopiteľná a niektorým dobre známa. Prekonáva jednostranné psychologické predstavy o „formovaní charakteru“ a správania. Typické je to pre vyhranené indivíduá a pre mystikov. Tietomomenty sa môžu začať v náznakoch prejavovať už v ranom detstve...

R. Steiner opisuje v tzv. *Piatom evanjeliu* scénu, keď si Ježiš pred krstomv rieke Jordán celkom jasne uvedomil, že štýl ezoterických rádov akým boli napr. eséni, by mohol byť v novejdobe kontraproduktívny. Síce ichhorlivosť pre Zákon ich samých pomocou mnohých telesných a eticko-duševných predpisov očisty chránila pred negatívnymi vplyvmi, ale ich okolie bolo týmto vplyvom o to viac vystavené**. V ďalšom priebehu Ježišovho života sa teda stretávames biblicky doloženým postojom „bytia vo svete, ale nie zo sveta," a so zapojením sveta do vlastného vývoja. Súčasťou toho je aj fakt, že Ježiš nakoniec všetkých učil mnohému z toho, čo dovtedy bolo tajné**; to však nie je v rozpores tým, že Ježiš niektoré náuky najprv otvorene vysvetľoval lepšie pripraveným učeníkom.

V porovnaní so starými mystickými tradíciami, ktoré sa opierali o prísne utajenie, bol to skutočnehistorický zlom. Niečo podobné sa potom objavovalo napríklad v nových smeroch mahájána buddhizmu, kde zrazu začal byť silne akcentovaný súcit so všetkými bytosťami. Ale až v našej dobe sa stalo zrejmé, že spirituálne hĺbky sú koniec koncov prístupné všetkým. Nikto nemôže povedať, že by o niečom takomdoteraz nepočul. Keďže však ezoterická literatúra, ktorú predávajú aj v novinových stánkoch, je ešte stále veľmi povrchná, musí sa vychádzať z toho, že táto tendencia sa ešte dlho nebude môcť plne presadiť. Je preto celkom jasné, že napríklad praxutajovania vo vatikánskej knižnici pôsobí v tomto smere dosť„predkresťansky“.

Späť na obsah tejto stránky

Okrajová poznámka k rozporu „dvoch Ježišov - chlapcov".

Na tomto mieste by sme samali zmieniť o Steinerovom výklade toho, že údaje o Ježišovom pôvode sa v Evanjeliu podľa *Matúša* a podľa *Lukáša* líšia- že šlo o dvoch chlapcov - Ježišov. Keďže sa však v tejto náuke nepopiera, že Kristova božská podstata sa mohla manifestovať iba v jednom človeku, je zábavné, ako intelekt zatiaholantroposofov a teológov do hlavného sporného bodu „jeden, alebo dvaja?“. Otázka však spočívala v čomsi celkom inom: šlo síce o manifestáciu Ježišovho vtelenia a jeho kontextu prostredníctvom síl mudrcov z rôznych kultúr: (…). Pretože duchovné predmety výskumu môžu byť ešte mnohostrannejšie, ako to umožňujú konkrétne pozemské predstavy, nie sú však konkretizujúce údaje v literatúre vždy presnejšie ako všeobecné hľadiská.

Späť na obsah tejto stránky

Ján Krstiteľ a krst v rieke Jordán.

Pôvodný krst vodou nebol len symbolickým aktom a prihlásením sa k členstvu v náboženskom spoločenstve. Potopenie skúšajúcou osobou, v tomto prípade Jánom Krstiteľom, často hraničilo s utopeníma umožňovalo tak reálnou medznú skúsenosť. Podobalo sa to antickej„iniciácii“, resp. „iniciačným skúškam". Rozdiel spočíval v tom, že psychologické zážitkytu nebolisamoúčelné a neslúžili na prekonanie strachu zo smrti. Krst spečaťoval výzvu k „pokániu“, presnejšie povedané - k „obráteniu" sa k vôli Boha Stvoriteľa, ktorého „nebeské kráľovstvo sa priblížilo“ - *Mt.3, Jn 1*.

Keď Ježiš požiadal o krst, Ján Krstiteľmal pocit, že mu nie je schopný nijako pomôcť; súhlasil síce, ale nemal kontrolu nad tým, čo sa dialo. Len sa prizeral, ako sa s Ježišom deje väčšia zmena ako

tá, než ktorú bol on sámschopný sprostredkovať. Predvídal síce možnosť vyššej formy krstu ohňomducha prostredníctvom kohosi, kto príde po ňom, ale terazvidel zostupovať ,,Ducha Svätého" na Ježiša. Kresťanskí ezotericiv tom vidia vlastné „Kristovo narodeniev Ježišovi“. To, pochopiteľne, však nevyhnutne nevyžaduje predstavu o Ježišovi a Kristovi - dvoch bytostiach, ktoré predtým nemali spolu nič spoločné.

Všeobecne je možno krst, najmä však „krst duchom“ - tento pojem sa najrozličnejším spôsobom používav takzvaných slobodných cirkviach - považovaťza vstup do „nového narodenia“ človeka - *Jn 3.* Pojmu „znovuzrodenie", bežnejšom v kresťanských kruhoch, sa tu vyhneme prejeho možnú zámenu s reinkarnáciou- novým vtelením. Tým však nechceme povedať, že otázka reinkarnácie sa v Biblii neobjavuje - podrobnejšie by sme sa týmito súvislosťami mohli zaoberať, *Mt.11,14*.

Namiesto toho, aby sme sa tu snažili rozhodnúťteologicko-teoretické spory o charaktere krstu, zameriame sa skôr na to, čo „nové novozrodenie“ pre človeka prakticky znamená. Môže z hlbšejroviny svojej bytosti - roviny obrátenej k Bohu nanovo poňať, precítiť a prežiariť celý svoj život? Boh môže v človeku „prijať podobu“ a človek sa môže oveľa viac stať „obrazom“ Božím. Mystici to vyjadrujú tak, že „Kristova iskra“ v srdci človeka je naplnená životom a v človeku rastie. Meditujúci človek to môže zachytiť ajobrazom dieťaťa, ktoré sa reálne rozvíja, alebo obrazom dieťaťas matkou ako symbolom duše. Narozdielod nestáleho, cvičením vyvolaného vnútorného obrazu ide o pokrok odzrkadľujúci vnútorný vývoj v človeku, ktorý sa nedá vyvolaťlen vlastnou vôľou. Toto vnútorné dieťa môže v budúcnosti „dospieť“ a aj neskôr bude neustále s plným vedomím prežívaťsvoju prítomnosť.

U ľudí, ktorí sú menejimaginatívne založení, sa rovnaký momentmôže vyjadrovať skôr vnútorným preciťovaním myšlienok alebo jednoducho zmenami v živote. Umelecké diela, ako je napr. Sixtínska Madona, asi tiež vznikla na základe vízií,a preto nám môžu pri hľadaní vnútornej skutočnosti pomôcť. *(...)*

(...) Viď aj meditatívnu úvahu napr. vEvanjeliu podľa Jána, podľa Metodickej poznámky v Úvodnej kapitole.

A práve tu môžeme ukázať ďalší podstatný rys Cesty v Ježišovom zmysle: vývoj človeka a meradlo najeho posudzovanieje vložené do každého jednotlivého človeka. Môže rozvíjať všetko v aj na sebea vo výmennom procese so životom bez toho, aby na to nevyhnutne potreboval inštitúciu, ktorá sprostredkúva spásu. To však nevylučuje vzájomnú súrodeneckú radu poskytnutú na tejto ceste. Cesta sa v tomto prípade myslí ako „nasledovanie“, pochopenie a napodobňovanie.

,,Vnútorné“ prežívanie sa však nemôže chápať ako náhrada za modlitbu k „vonkajšiemu“ Bohu: „Ostaňte vomne a ja vovás“ - *Jn 15, 4 .*

Po začatí Ježišovej učiteľskej činnosti, a najmä po „krste duchom“ na Turíce už neexistovala potreba pokračovať v krste vodou. Už v Ježišovej dobe sa krst vodou stal vonkajším symbolom vývoja, ktorý dozrel vo vnútri človeka. Kým hnutiekrstu okolo Jána Krstiteľa učilo „čiňte pokánie a dajte sa pokrstiť - hriechy vám budú odpustené“, Ježišovi učeníci po splynutí s týmto hnutím učili „verte“, tzn. otvortesa sile viery, „a dajte sa pokrstiť". Bol to okrem iného aj ústupok Krstiteľovým prívržencom. V každom prípade učeníci začínali od toho pozitívneho. Obe hnutia krstili dospelých,ktorí sa pre krst mohli vedome rozhodnúť. To však nebráni tomu, aby už vyše 2000 rokovneexistovalo požehnanie aj pre novorodencov ako „právo na narodenie sa“. Zrejme by však malo väčší zmysel, keby sme toto požehnanie oddelili od vlastného krstu a od otázky členstva v určitej cirkvi. Spory s tým spojené by sa tak vyriešili samé od seba.

V nevyhnutnej súvislosti s očakávaním Mesiáša ako kráľa,ktoré bolo v starom Izraeli všadeprítomné, sakrst tiež prežívaako vstup do nového kráľovstva. Len málo úspešná bola snaha vysvetliť vtedajším ľuďom, že nejde o vonkajšie štátne kráľovstvo ani o vonkajšiu cirkevnú organizáciu, ale o spoločenstvo tých, ktorí prijímajú Boha za svojho otca a sami seba vo svojej

duši preto za syna či dcéru z tohto Otca novonarodeného či novonarodenú. Táto istota spojená so súrodeneckým správaním sa „bratov“ a „sestier“ medzi sebou a so Synom človeka a Božím Synom, teda Ježišom ako starším bratom, tvorila jadro náuk, ktoré ponúkali ľuďom, aby ich nasledovali. V staromIzraeli existovala popristarých predstavách Boha, ku ktorému sa nemožnopriblížiť, ajpredstava Boha ako akéhosi Otca. Boh savšak pritom chápal viac ako Otec Abrahámov a ľudu, ktorý z Abraháma pochádzal. Iba prostredníctvom ľudu bol Boh Otcomkaždého jednotlivca. Vtedysa len veľmi málo ľudí mohlo prepracovaťk tomu, čo Ježiš priniesol všetkým - aby Boha pociťovali ako vlastného Otca jednotlivca, ktorý sa na svojej životnej ceste nechá v duši viesť božím vplyvom a ktorý sa neustále snaží prísť do kontaktus Bohom, jednotlivca, ktorý vďaka spojeniu s večným Bohom bol schopný vytušiť nadčasovú rovinu svojej vlastnej bytosti. To sa výraznejšie zakotví v ďalšom priebehu Ježišovej cesty, tu je to však už pripravené.

(...)

Liberální teologové vykládají křest Ježíše jako zážitek povolání. Z tradiční teologie naopak bylo tématicky zasazeno také kalendářní a prorocké zakotvení do světových dějin *(např. Lk 3,1-4 spolu s odkazem na Iz 40,3-5;)* v proroctví jde o záchranné Boží působení.

V nemeckej a anglickej verzii teraz nasleduje úryvok z Evanjelia podľa Matúša (28,18-20); s poznámkami o krste v súčasnosti.

Dnes sa krstí väčšinou pokropením vodou či ponorením. Cirkvi si krst spravidla navzájom uznávajú, a teda uznávajú aj samotné kresťanstvo veriacich. Slobodné cirkvi kladú dôraz na to, aby krst prijímali buď len dospelí, alebo sa človek v dospelosti dal pokrstiť po druhý raz. V slobodných cirkviach sa tiež kladie väčší dôraz na hlbšiu skúsenosť krstu Duchom. (Najprv sa skutočne krstili iba dospelí. To však neznamenalo, že deti nemohli dostávať požehnanie. Toto požehnanie však malo trochu iný charakter ako krst.) V krste v pôvodnom zmysle slova ešte nebol obsiahnutý moment prijatia za člena v konkrétnej konfesii, tak ako to dnes praktikujú predovšetkým veľké cirkvi.

Cirkvi spravidla tiež uznávajú, že „v prípade nutnosti“, tam kde nie je k dispozícii duchovný predstaviteľ, môže krstiť každý kresťan: „Krstím ťa v mene Otca, Syna (Ježiša Krista) i Ducha Svätého. Amen".

Otázka:
Mohu – pokud jsem to ještě nezažil – vložit svůj život do Božích rukou?

Späť na obsah tejto stránky

Ticho na púšti.

Na začiatku svojho pôsobenia ako Kristus, prípadne Mesiáš - po hebrejsky „Pomazaný“* - stojí Ježiš sám. K tomu patrí krst a 40 dní na púšti s pokušením - *napr. Mk 1,12-13*. Potom povolal učeníkov.

Púšť je z vonkajšieho aj z vnútorného hľadiska symbolom odlúčenosti, ktorá poskytuje mimoriadnu príležitosť uvedomiť si seba samého a pevnejšie sa spojiť so všeobjímajúcim Bohom. Táto príprava je nevyhnutná pre každú vážne myslenú náboženskú cestu, pre opätovné spojenie s božským základom, hoci to v žiadnom prípade nie je celá cesta. Aj Ježiš vo svojej rovine prežívania prechádza takou fázou, ktorá znamená viac akokaždodenná meditácia.

Cirkvi, dokonca aj tie, ktoré tak často hovoria o **„vnútornom pokoji"** a mylne ho prezentujú ako protiklad k vonkajšiemu demonštrovaniu pokoja, sa vôbec nesnažia ukázať ľuďom nejakú praktikovateľnú cestu k tomuto vnútornému pokoju.

V bohoslužbách žiadnej z vyše 30 rôznych cirkví nie je ani zďaleka dostatočne prítomný prvok ticha, tichého vnútorného nazerania na seba samého, tichého zotrvávaniapo modlitbe. Spev, kázeň, modlitby, spev, a aj ešte stále rušivé vyberanie peňazí - všetko takmer bez prestávky. To je takmer obraz našej hektickej spoločnosti, ktorou sa ľudia vedome či nevedome nechávajú odviesťod svojho nepreskúmaného vnútra. Až v poslednom čase, vzhľadom na to, že veľa ľudí hľadá v podstate akékoľvek skúsenosti, sa dajú zaznamenať malé úspechy. Usporadúvajú sa víkendové semináre či podobné akcie, v ktorých je moment ticha zakomponovaný, alebo sa na príslušné otázky hľadá odpoveď v biblických krúžkoch alebo doma. Aj tu však často chýba priamy návod. Niektorí ľudia pri takomto stretnutí dospejú k tomu, že väčšia blízkosť Boha si vyžaduje „tichú komôrku“, iní naopak spoznajú, že ich spoločenské hodnoty, ako napr. schopnosť sebakritiky, tolerancie a mierumilovnosť, tiež vyžadujúako východisko dočasné vypnutie vonkajších aktivít. Samozrejme, že by nestačilo len občasné **sústredenie sa** počas bohoslužby. Bol by to však podnet na to, aby ľudia sami v sebe rozoznali túto často potláčanúpotrebu.

Mystik Jakob Lorber písal o Kristovej rade ku *„krátkej ceste k opätovnému narodeniu",* čomôžeme dnes v snahe zabrániť nedorozumeniam označiť za „nové narodenie", ako sa to opísalov predchádzajúcej kapitole. *Viď aj nemecká kniha "Vom inneren Wort, Stimme der Stille" (O vnútornom slove, hlas ticha) z nakladateľstvaLorber Verlag:*
‚Prax je takáto: Ak sa niekto chce znovuzrodiť z Krista, musí poznať svoje hriechy, teda všetko, čo ho delí od Boha. To však spočíva v niečom celkom inom, než si nechávate nahovoriť. Človek by musel vo vnútri aj navonok činiť hlboké pokánie a vážne sa obrátiť. Okrem toho by sa musel rozhodnúť, že skončí so svetom - myslia sa tým jeho egoistické lákadlá, nie aktívny život vo svete - a že sa „celok odovzdá Mne, a vo svojej láske bude po Mne veľmi túžiť a v tejto veľkej túžbe sa každý deň stiahne zo sveta a zo svetských činností a aspoň sedem štvrťhodín sa za zavretými oknami a dverami nebude ani modliť, ani čítať, ale bude tento čas tráviť v úplnom pokoji, len vo svojom vnútri sa zaoberajúc Mnou". Po zodpovedajúcom láskavom oslovení „sa odoberte do pokoja a rozvíjajte svoju túžbu a lásku ku Mne! Keď to budete skúšať hoci len chvíľočku, vravím vám, že uvidíte hromy a blesky. Ale neľakajte sa a neprepadajte strachu! Veď to práve teraz prichádzam ku každému ako sudca v búrke, blesku hrome a až potom v miernom svätom vánku ako Otec!... Je to najkratšia a najúčinnejšia cesta k čistému znovuzrodeniu, v ktorom jedinom je večný život. Každá iná cesta trvá dlhšie a je nebezpečnejšia, pretože je veľa ciest, na ktorých číhajú lupiči,... kto nie je „dobre chránený“ a , až po zuby ozbrojený“, ten sa iba ťažko dostane k cieľu."
Je možné prosiť o očistenie a osvietenie prostredníctvom jeho ducha (svätého Ježiša).

Jogíni napríklad dobre vedia, že ľudia si myslia, že „nemajú čas". Preto svoje cvičenie redukujú z niekoľkýchhodín na čosi vyše polhodinu, ba aj na necelú štvrťhodinu - teda tak, aby už nikto nemohol povedať, že nestíha, lebo nemá čas. Účinok má ajto najkratšie stíchnutie, keď človek prichádzajúce myšlienky, city a pocity nepotláča, ale ibapozoruje - bez toho, aby sa im poddal, a to najmä vtedy, keď sa človek v tejto mĺkvote obracia k Bohu. Krátke mlčanievšak nenahrádza dlhšie ticho. Vo východných cirkviach - napr. na hore Athos - sa akokoncentračná pomôcka používa Kyrie (nádych) eleison (výdych), teda Pane, zmiluj sa, viď napríklad . *Kreichauf: „Als Pilger auf dem Berg Athos" (Ako pútnik na hore Athos).*

Veľmi náročné je ajtrvalé mlčanie - napr. počas prísnej, zhruba šesťdňovej zenovej meditácii v sede, ktorá sa už do istej miery rozšírila aj v kresťanských kláštoroch. Pri takom sedení sa mlčí nielen počas meditácie ale napr. aj pri spoločnom jedle. Pravidelne zhruba po troch dňoch to užveľa neskúsených ľudí nemôže vydržať. Na štvrtý deň - podobne ako po pôste - sa nadýchnua porozumejú úžitku tohto cvičenia, ktoré sa slovami dá opísať vždy len nedostatočne.

Ticho vytvára otvorenosť. Vzťah k Bohu nás v tejto otvorenosti chráni. Po meditácii je potrebné opäť sanaladiť na ďalšiučinnosť, pri ktorej (podľa okolností) je lepšie byť menej otvorený.

Dôležitejšie by ale bolo odniesť si čosi z tohto ticha aj do sveta, aby sme sa učili udržiavať si čoraz pevnejšie jasné vedomie. To by pre jednotlivca v prvom rade znamenalo, že v istých, citom určených intervaloch, napr. po komplikovaných zážitkoch alebo v momente, keď je to možné, vrátiť sa na chvíľu do vnútorného ticha, ktoré pomáha sústredeniu sa. To znamená priniesť do tohto ticha to, čo sme prežili - bez toho, aby sme na to naďalej mysleli, upokojili svoje pocity (a následne si zaznamenať to, čo je potrebné ďalej skúmať). Zároveň je dobré v určitom poradí uvoľniť všetky

časti tela. Pritom si však musíme uvedomovať samého seba ako celého človeka - nie však v zmysle vnorenia sa do príjemných pocitov.

Počas stretnutí, pri práci, či na zasadaniach by takýpostup znamenal nezaraďovať únavným spôsobom tému za témou, ale vkladať medzi jednotlivé témy aspoň krátke prestávky, ktoré by však nemali slúžiť na ďalšie rozhovory, ale v prvom rade na to, aby sme dokázali jednoducho posúdiť, čo stalo, a ak je to vhodné a možné, tak to aj spracovať a vedome sa naladiť na ďalšiu tému. Pri jedle je zasa dobré vedome vnímať jednotlivé chody. Dá sa nájsťveľa súvislostí medzi dietologickými hľadiskami a duševnou, resp. duchovnou „výživou“.

Postup, ktorý by sme mohli označiť ako „odpútanie sa od vonkajšieho diania“ a ktorý nám dá opätovne silu pre prítomnosť i budúcnosť, nie je bezmyšlienkovitým útekom od problémov. Vytvára východisko, z ktorého sme už schopní plodne spracovať to, čo sa odohralo. Aj pri vonkajších príležitostiach sa takto nestráca čas. Nakoniec to čas len ušetrí, lebo vďaka tomu ide všetko lepšie a rýchlejšie. Dokonca aj veľa duchovne založených ľudí si dodnes neuvedomuje, o čo prichádzajú bez tohto vnútorného pokoja.

Ticho, táto najjednoduchšiaduchovná skúsenosť, skrýva v sebe tie najvyššie duchovné tajomstvá. Tie však predpokladajú určitú cestu. Práve Kristus často zdôrazňuje jednoduchosť človeka, ktorú treba najprv odhaliť. Jeho cesta potom vedie smerom k čoraz väčším a zložitejším horizontom. A v tejtozložitosti napokon opäť prevládne zásadná jednoduchosť.

V koncentrovanom tichu sa môže napr. upevniť vnútorný pokrok - čiuž dosiahnutý, alebo darovaný, v zmysle schopnosti, ktorú „nerozožerú mole", viď napr. *Mt 4*. Táto schopnosťsa môže vďaka tichu správne zapojiť do ďalších schopností človeka. Ticho môže ísťtak ďaleko, až pocítime, že v nás „žije“ všetko to, čo v nás rastie v ústretybožskému obrazu. Je to jeden zo spôsobov, ako môžemesami v sebe prežiť„to, čo sa znovuzrodilo z Boha“. Budeme mať veľa takých možností, keďbude hlava slobodnejšia - a možno i pozornejšia, srdce vnímavejšie a nohy uvoľnenejšie. Potom sa skutočne niečo „presadí“, hoci by šlo i o ten najmenší diel či aspekt života. Bez mlčania by sa však naopak sa nič „nepresadilo“, ale to podstatné zostanev našom živote „visieť". To môže vyvolaťnielen problémy vo sne, ktoré sa navyše v sne dajú len ťažko spracovať, ale aj problémy zdravotné a iné ťažkosti.

* Kristus je vlastne výsostný titul. V čase prvotného kresťanstva sa Kristus písal rôzne, podľa toho o aký významový variantu šlo. Najznámejšie je grécke Christos, hebrejské označenie Mesiáš = Pomazaný. V gréčtine sa však vyskytoval aj Chrestos = Dobrý, Svätý a vzácnejšie Chrystos z gréckeho „chrysos" = zlatý (žiarivý).

Späť na obsah tejto stránky

Pokušenie na púšti a povolanie učeníkov

Aj Ježiš sa musel vo svojich ľudských vlastnostiach učiť a čoraz väčšmi ich obracať k Bohu. Po 40 dňoch pôstu na púšti sa objavil „pokušiteľ"* - *napr. Mt. 4, 1-11.*

Na vnútorných cestách a ajv živote v menšom meradlevystupujú ana dennom svetle sa objavujú negatívne sily, ktoré - ako všetky sily môžu pre nás nadobúdaťkonkrétnu podobu. V prvom rade to sú zaostalé a izolované tendencie v človeku samotnom, bez integrujúceho srdca, a teda bez Boha. Práve na toto osamostatnenie sa najprv myslenie a potom aj vôľavzťahuje „ovocie zo stromu poznania“.

Na jednej strane sú to utvrdzujúce vlastnosti, ktoré nás viažu na túžbu po hmotných veciach. Môžeme proti nim sícepostaviť niečo, čo je zakotvené ešte hlbšie v nevedomí, dá sa rozoznať ich podstata, ale prekonať to trvá však dosť dlho. Tréningom na prekonanie týchto síl je nielen

vedomá schopnosť vzdať saniečoho a môcť vlastniť namiesto musieť vlastniť, ale aj kreatívne a etické zaobchádzanie s týmito schopnosťami.

Obrátené želania za istých podmienok naopak vedú k úteku do spirituálnej oblasti a k ľahostajnému a poblúznenému odmietaniu materiálnych problémov. Občas sa zabúda na to, že je to len druhá strana rovnakej ,,negatívnej" mince, ktorá je podľa „princípu kyvadla“ viazaná na druhú stranu. Tátodruhá oblasťje dnes už oveľa otvorenejšia, a preto ju možno ľahšie očistiť. Prostriedkom na takéto obrátenie sa je súcit a slobodné rozdávanie lásky.

Ďalšou vlastnosťou, ktorá s oboma práve uvedenými súvisí, je túžba po moci. Premena takej ilúzie si vyžaduje odvahu na bezpodmienečnú úprimnosť a na to, čo sa zakladá na tolerancii a slobodnej solidarite vo vzťahu k iným ľuďom.

Vo všetkých týchto oblastiach všeobecne chýba silná, ale zároveň altruistická osobnosť dotyčného, ktorá by mohla tieto oblasti vyplniť namiesto negatívnych tendencií.

V 4. kapitole Evanjelia podľa Matúša je Ježiš vystavený týmto zvádzajúcim impulzom, ktoré sa v tomto prípade označujú ako „Satan" či ,,Diabol“. Ježiš však neodkazuje len na ich protiklad, ale sa odvoláva aj na niečo väčšie, čo stojí nad zápasom negatívnych síl: na „Slovo božie“, na „Hospodina, Boha svojho“, „Pánovi, svojmu Bohu sa budeš klaňať a jedine jemu budeš slúžiť“. **Kristus stojí mimo dualitu tmy a (zdanlivého) svetla, a prekonáva ich pomocou svojej tretej, nadradenej cesty,** čo vidno aj na mnohých iných udalostiach.

(...) *Viď aj v 4. časti kapitola „Zarathustra“, a napr. 2. časť, tabuľka „Kresťanský postoj...”).*

R. Steiner opísal obe hlavné negatívne sily ako oddelené bytosti tak, že ich možno prežívať vo svete duchovného videnia. Ako sme už uviedli, je síce dobré brať do úvahy oba druhy pôsobenia. Ale mimo sveta duchovného videnia však nie je celkom správne, ak antroposofovia upierajú kresťanským predstavám o jednej-jedinej negatívnejbytosti,že obsahuje obe strany. Tendencie sú do takej miery zmiešané, že sa dajú koniec-koncov chápať ako celok, proti ktorému nie je zasa viac bohov, ale Boh Krista so všetkým, čo pôsobí v jeho zmysle.

Existujú však aj iné spirituálne prúdy,ktoré v tejto súvislosti skutočne privierajú jedno oko, a všetko, čo sa vznášav duchovných výškach, považujú za božské.

Moderní evanjelickí teológovia, takmer ako niektoré ďalšie duchovné prúdy, zavierajú hneď obe oči a predstavy o negatívnych bytostiach celkom odmietajú s tým, že v Biblii sa objavujú len zriedkavo. Zabúdajú však na to, že nejde o predstavy, ale o celkom hmatateľné skúsenosti, ktoré sa nevyskytovali len v staroveku.
Niektoré menšie skupiny kresťanov sa v súvislosti s termínom „vládca tohto sveta“ – napríklad v *Ján 14:30* – domnievali, že mu tento svet zatiaľ patrí a ľudia mu môžu uniknúť, hoci NZ v skutočnosti hovorí len o jeho zvodcovskej a privlastňujúcej úlohe. *Ján 12:31: „Začína sa súd nad týmto svetom, teraz bude knieža tohto sveta vyhodené von."*

Bez strachu a ďalších negatívnych pocitov nemajú negatívne sily priamu moc. V tomto zmysle môže byť ochranným mechanizmom „nemaľovať čerta na stenu“ - taktiež proti tým, ktorí vyvolávajú strach v cirkvi. **Z duchovných skúseností dnes vyplýva, že domnelé „posilnenie“ negatívnych kolobehov predstavuje koniec koncov dávnea dlho skrývané potenciály, ktoré sa dostali napovrch.**
Naozaj pozitívne schopnosti môžu byť naopak eštеposilnené, hoci vyrástli z predobrazu, ktorý tu už je.

Také osobné „bolestné body" však za určitých okolností zároveň predstavujú rezonančnúplochu pre spriaznené vonkajšie sily. Stopy toho sa dajú nájsť vo všetkých spoločnostiach: na Západe napríklad v situáciách, kde najvyššími hodnotami sú peniaze a egoizmus, najmäv starej jednostrannej forme bez sociálneho zabezpečenia, jednostranný nacionalizmus a nacionálny

socializmus, predovšetkýmv prípade pýchy a ľahostajnosti proti zvyšku sveta. A napokon sa môžeme zmieniť odeštruktívnej „náboženskej“ aktivite, ako napríklad v extrémoch stalinizmu, v jeho brutálnym spôsobom presadzovanom rovnostárstve. To však neznamená paušálne zatracovanie všetkého a každého v týchto spoločnostiach.

Ježiš neučí o priamom „protiveniu sa zlu“, ale ani nič netvrdí o nevyhnutnosti zla, ,,pre rovnováhu" (ako sa domnievajú niektoré orientálne náuky), ani jeho nevyhnutnosti - aby v protiklade s ním sa dalo spoznať božské dobro. Dokonca nie potrebné ani to, aby všetci priamo spracovávalito „negatívne“. Aspoň pre niektorých ľudí môže fungovať cesta, ktorú všeobecne navrhuje *Mary Baker-Eddy* v *„Christian Science" (Kresťanská veda)*. To však napríkladnedokazuje, že protiviace sa sily neexistujú, ale naopak,že sa môžu nepriamo zmeniť. U Krista tiež nefiguruje večné zatratenie, **všetky deštruktívne sily sú na konci zmeniteľné,** a to až do poslednejkapitoly Zjavenia Jána, kde sa píše, že užnebude existovaťtemnota (viď príslušná kapitola).

Po tejto dobe na púšti prišlo **privolanie učeníkov**- *Jn 1, Mt. 4, 18 - 22, Mt. 10.*

* V teologii se také tradičně bere u dějin pokušení ohled na symbolickou souvislost s lidskými dějinami. Poušť s divokými zvířaty jako tradičního světa Adamova ráje a tím jako stav, který musí překonat Ježíš jako „nový Adam". V prvním pokušení, aby kameny změnil v chleba, jde o to, zda má být vůdcem hmota nebo Bůh. (Když později šlo o nasycení a probuzení mnoha lidí, nevidíme v tom už žádné pokušení). Ve druhém pokušení, aby skočil z chrámové střechy, jde o překonání v domýšlivosti nedbat břemen lidského života. Ježíš prošel vším, co mu bylo uloženo (až se to odstranilo ve Vzkříšení.) Ve třetím pokušení, jde o moc stávajících pozemských království nebo Bohem daného „království nebeského". (V dalším průběhu by však pozemsky relevantní prorokovaná „Říše míru“ mohla přinést proměnu pozemské touhy po moci Božím působením".)

Späť na obsah tejto stránky

Svadba v Káne Galilejskej

Tu (Jn 2, 1-12) najprv narážame na príklad, ktorý ilustruje, že problémy nevznikajú ani tak zo zlýchprekladov či pre „korektúry“ evanjelií alebo z raných, cirkvou objednaných „korektúr“,ale jednoducho z jednostranne emocionálnycha patriarchálne ladených výkladov.

Ježišova odpoveď Márii: „Čo mňa a teba do toho, žena,“ (*Jn 2, 4)* bola neskôr hodnotenáako odmietavá. Kto sa však do textu vcíti a uvedomí si, že Ježiš nakoniec urobil všetko, čo Mária chcela, ten pochopí, že veta má skôr charakter obdivu a že by mala byť vyjadrená takto: „Žena, čo všetko mám (*budeme musieť spolu*) s tebou učiniť!" Nedochovaný pôvodnývýraz v aramejčine, ktorá bola čiastočne veľmijednoduchým jazykom, mohol znieťz hľadiska gréčtiny len takto: Žena, ja s tebou" Bez vcítenia sa do súvislosti teda už v Ježišovej dobe sa často nedal rozoznať zmysel.

Od tejto chvíle až do ukrižovania sa ukazuje občasná tvorivá súvislosť medzi prežívaním Ježiša a Márie. Ona pôsobí inšpiratívne, prežívapodstatné úseky Ježišovho života, a tak zakúša aj duchovnú premenu.

Ak sa v novoveku výraz „nevesta Kristova“ používapre rádové sestry často už len vo vonkajšom význame, tak pôvodne odkazoval na reálny zážitok.

Kristova „podoba“ v človeku, o čom sme sa už zmienili v kapitole o krste v rieke Jordán, **splývas mužským aspektomduše (animus**). Ten môže uzavrieťso „ženskými“ časťami našejduše ,,duchovný sobáš" s božským predznamenaním. **To môže spôsobiť alchymickú premenu, ktorá zasiahne aj našu vitalitu a naše telo. Ženským aspektom duše (anima)** by mohol podobným spôsobom zodpovedať symbol Panny Márie**.

Mužom bola cesta skrz Máriu, prípadne skrz Márie*, v určitých obdobiach blízka. Obe pohlavia však môžu ísť cestou prostredníctvom Márie aj prostredníctvom Ježiša, ale aj cez oboch, lebo od

duševných až po hormonálne záležitosti neexistuje na svete jediný človek, ktorý by bol, alebo musel byť, úplne viazaný na vzorové reakcie vlastného pohlavia. Sú však ľudia, ktorí sa na tú či onú cestu dostanú ľahšie. Nakoniec sa však naplní vnútorná celistvosť. V katolíckej cirkvi existovalo dnes už takmer zabudnuté uctievanie srdca Ježišovho a „nepoškvrneného srdca Márie“. Tento vnútorný vývoj sa napríklad nepýta, či autor tejto kapitoly nie je katolík, to znamená, že z vonkajšieho hľadiska od postavy Márie najprv veľa nedostal, ale na druhej strane nedostal ani predsudky, s ktorými je vonkajší kult Panny Márie u mnohých jeho zástancov spojený.

Iba ten, kto pôjde takou meniacou sa cestou, by sa mohol bez potlačovania rozvíjať samostatne. Ale ani preňho/pre ňu to nemusí byť jediná cesta. Vďaka väčšej vnútornej voľnosti by bol možný aj vzťah k druhému pohlaviu, dokonca by mohol byť celkom možný.

V tejto súvislosti sa chcú integrovať do osobnosti aj tie časti našej duše, ktoré sme získali od rodičov.

Medzi hlbinne psychologickými prvkami a náboženským prežívaním v podstate môže vzniknúť vzťah. Iným spôsobom sa o to vo svojich prácachpokúša Eugen Drewermann. Základné náboženské skúsenosti by sa však pri bližšej analýze ukázali vo zvláštnej rovine, z ktorej pôsobia na hlbinne psychologické procesy. **V súčasnosti sa objavujú tendencie vidieť v náboženskom hľadaní „celistvý vitálny impulz, hľadajúci zmysel a prekračujúci hranice. Tento impulz je v podstate vlastný všetkým ľuďom “** viď *Hubertus Mynarek: „Möglichkeit oder Grenze der Freiheit" (Možnosti alebo hranice slobody), 1977.* Muselo by sa však rozlišovať medzi všeobecným nesformovaným spirituálnym impulzom a náboženským impulzom v užšom zmysle slova religio: opätovného zväzovania človeka s božským prazákladom - „Otcom“, čo je pre veriacich a presvedčených kresťanov možné prostredníctvom spojenia s Ježišom Kristom.

Boha, ako najväčšie tajomstvo sveta, len ťažko môžeme skúmať v rámci jednej vedy, jedného zážitku či jedného fenoménu, pretože táto jednotlivosť môže maximálne ukázať iba jeho dielčie aspekty. Musíme sa preto pokúsiť uznať a spojiť naraz hneď niekoľko poňatí. To sa doteraz praktizovalo len vo veľmi obmedzenej miere. Keby však uvedený alchymický proces, a tým aj spoločné používanie pravej i ľavej hemisféry (o čo sa dnes ľudia usilujú mnohými metódami), určitým spôsobom využili aj kresťania a dospeli by tak k „tvorivému a milujúcemu poznaniu", spory medzi jednotlivými teologickými smermi by čoskoro boli minulosťou. Až potom by bola možná špecializácia na dielčie aspekty. Špecializácia by však bola ľahko rozoznateľná a nenárokovala by si výlučnú platnosť. Dodržali by sme tak aj vzájomné dopĺňanie sa ľudí.

Kto by dokázal v duchu precítiť všeobecnú Ježišovu zásadu „**Milovať budeš blížneho svojho ako seba samého",** mohol by už len týmto samým postupom času dospieť nielen rovnako ďaleko, ale dokonca ešte ďalej. Kto sa však o lásku k sebe samému a zároveň aj k blížnemu snaží, spozná, že práve takejto láske sa treba učiť. Dosiahnutie vnútornej celistvosti môže túto lásku svojím spôsobom uľahčiť.

Otázke týkajúcej sa Ježišových zázrakov, ktorá sa nastoľuje v súvislosti so svadbou v Káne Galilejskej, sa budeme venovať neskôr v osobitnej kapitole. K ženským božským aspektom Márie-Sofie viď neskôr kapitola „Prvé Turíce".

Podle tradiční teologie byla tato akce určená jako náhrada řeckého Dionýsova kultu nebo jako symbolický odkaz na setkání Izraele s Bohem ("třetího dne ..." Ex 19,16), stejně jako předobraz Velikonoc, kde víno dostává hlubší význam.

* Zatiaľ čo sa Ježišova **matka Mária** považuje za duchovnú či duševnú matku tých, ktorí sa podrobujú jej vedeniu, **Mária Magdaléna** pre tých, ktorí ju uctievajú, sa spája skôr s pozemským životom.
Mária Magdaléna (Mária z Magdaly) žena, ktorá nasledovala Ježiša. Už tradične sa mnohí domnievajú, že bola prostitútkou, ktorej život sa zmenil vďaka Ježišovi. Ale Ježiš o nej hovoril: „Odpúšťajú sa jej mnohé hriechy, lebo veľmi miluje“ (Lk 7:47). To však nemusí znamenať množstvo sexu, ale naopak – minimálne – schopnosť milovať ľudí (všetkých), cítiť s nimi a preukazovať im dobro. Milovala Ježiša, to znamená, že ho ctila ako muža a obdivovala ho ako spirituálneho (/duchovného) vodcu. Podľa mystickej literatúry (Jakob

Lorber) svoje city k Ježišovi očisťovala čoraz viac smerom k duchovnej láske. Láska - to bola jej cesta k väčšiemu pochopeniu Ježiša a Boha.
(Je možné, že tak to bolo aj u svätej Kláry, ktorá milovala rehoľníka svätého Františka okolo roku 1100. Ten ju najprv odmietal, ale potom ju prijal, lebo sa jej láska zmenila v lásku duchovnú. Existuje o tom zaujímavý film v nemčine aj angličtine.)
Zvláštna tradícia sa dotýka Márie Magdalény. Je to legenda o „Svätom Grále". Jozef z Arimathie a Mária Magdaléna spoločne s niekoľkými ďalšími Ježišovými stúpencami vraj preniesli Grál, pôvodne čašu, do ktorej zachytili Ježišovu krv, do južného Francúzska alebo do Anglicka. S Grálom sa spájajú aj niektoré zázraky. (Grál je tiež symbolom Božej lásky).
Objavujú sa aj niektoré novšie špekulácie týkajúce sa Márie Magdalény. Jednou z takých je napríklad myšlienka, že mala s Ježišom dieťa, ktoré sa stalo počiatkom ranej európskej dynastie franských kráľov (Merovejská dynastia). Tieto špekulácie však nemôže nikto dokázať ani pomocou módnych, senzáciechtivých kníh.

**) Uvádzané pojmy « duch a duša » nie sú vecou viery. Mnohí ľudia, či už kresťania alebo nie, poznali okrem iného, že muži a ženy majú vo svojej psyché vždy takzvané „mužské a ženské podiely“, ktoré, aspoň čiastočne, pochádzajú od otca a matky, *z miest* kde vyrástli a ktoré oni dokážu integrovať do svojej osobnosti. Koncepcia „duch a duša“ nemusí byť s touto realitou úplne totožná, ide však o pokus hlbinnej psychológie chápať oboje na základe ich pozadia. (*zadná projekcia*).

Otázka:
Mohu svůj vztah k druhému pohlaví lépe utvářet s Boží pomocí?

Späť na obsah tejto stránky

Hľadiská sexuality, sympatie, náklonnosti a lásky

Vývoj kresťanských vyjadrovaní sa o sexualite, ale aj odpor proti nim v rámci cirkvi i mimo nej vzbudzuje dojem, že ľudia majú v tejto oblasti mimoriadne ťažkosti vôbec zistiť, aký je správny ľudský či dokonca „kresťanský“ vzťah k sexualite. Vonkajšie náboženské zákazy stratili od šesťdesiatych rokov väčšinu svojej účinnosti. Cirkvi totiž neboli schopné v tradíciách nájsť eticky zmysluplné jadro, ktoré by sa dalo pretransformovať na dnešnú spoločnosť. „Sexuálna revolúcia", ktorá vznikla ako protireakcia na potláčanú sexualitu, viedla k druhému extrému - k novej ideológii sexuálnej žiadostivosti, ktorá bola mrhaním životnej energie a ktorá nebrala do úvahy vrodenú túžbu po vzťahoch, ktoré by boli zodpovedané tak z duševného, ako aj duchovného hľadiska. To viedlo k neprestajným konfliktom a dokonca až k neschopnosti pracovať. Preto z tejto revolúcie zostala v osemdesiatych rokoch v nejednom prípade už len rezignácia. Nečudo. Veď nebolo v ľudských silách nájsť zmysluplný kľúčový motív ďalšieho vývoja spoločnosti, ktorý by sa vyhol obom extrémom. Možno, že taký motív tkvie v prekonaní myslenia vo vzťahu „mať, vlastniť“. Z tohto stáročného ľudského snaženia sa dá zistiť, že ani zodpovednosť, ani sloboda nie sú práve vzhľadom na akékoľvek vzťahy medzi mužmi a ženami realizovateľné bez prístupov ku komplexnému rozvoju človeka, a už vôbec sa nedajú spojiť do harmonického celku. Jednotlivé partnerstvá, v ktorých sa to zdanlivo naozaj podarilo, dokazujú, že sa predsa len dajú nájsť aj takéto prístupy.

Kristus oslovuje ľudí v ich jadre a v ich možnosti dosiahnuť jednotu a dokonalosť, čo je samo o sebe základom skutočnej slobody**. Nehovorí o ďalšej izolácii už aj tak silne izolovaných dielčích oblastí človeka, teda o extatickom likvidovaní všetkých vitálnych impulzov, ale o ich opätovnej integrácii v rámci „Múdrosti srdca“.**

Nie je ani zástancom vonkajších tlakov, vonkajších foriem a ich preceňovania či dokonca zneužitiapojmov zodpovednosť, vernosť a česť na zakrytie závisti, žiarlivosti a chamtivosti. Ide mu o duchovno, podľa ktorého človek koná. Ani v manželstve nie je podľa neho všetko, čo sa z vonkajšieho hľadiska považuje za nevýhodné, automaticky ideálne.

Milovať Boha a blížnych ako seba samého, teda milovať aj seba samého - tento príkaz, ktorým Ježiš nahradil logiku zákazov Starého zákona, je predovšetkým univerzálnym postojom, ktorý prechádza všetkými troma oblasťami a spája ich. V tejto súvislosti je láska k blížnemu čosi celkom iné ako rýdzo inštinktívna starostlivosť o príbuzných, atď. Príbuzných môže len voľne zahŕňať. Vzhľadom na túto úlohu človeka ako milujúceho pomocníka všade tam, kde je to potrebné, nie je ani láska k sebe samému egoistická, ale je to láska zameraná na samého seba, vrátane tela ako nástroja, ktorou slúži iným, prípadne Bohu.

Najvyššia forma lásky je bezpodmienečná. Porovnaj aj láska k nepriateľom“, *Mt 5, 43-48*, ktorá neznamená, že by človek nemohol byť rozumný.

V tejto súvislosti treba mať na zreteli napríklad aj to, niekedy hlásaná téza, ktorá jednoducho stavia na jednu úroveň sexualitu a lásku, alebo lásku k sebe samému so seba uspokojovaním a fantáziou, sú na hony vzdialené tomuto Kristovmu príkazu. Je to skôr vnútorná izolácia, ktorá predstavuje obrazné predstavy medzi človekom a realitou, hoci ide o jednu z mnohých nedokonalostí človeka, z čoho sa síce dá poučiť, ale nemôže to byť cieľom.

Dnešní Európania môžu niečo z premeny sexuality prežiť predovšetkým vtedy, ak sa dvaja ľudia najprv zblížiaduchovne i duševne pri nejakej praktickej činnosti a až následne sa naučia zaobchádzať s prejavmi sympatií a antipatií, ktoré sú pre zmysluplný kontakt síce nie najdôležitejšie, ale aj tak sú veľmi dôležité. Až neskôr sa k tomu pripojí telesná rovina, ktorá automaticky nepatrí ku každému priateľstvu a ku každému stretnutiu. Srdce ľudí môže potom citeľne vyžarovať sexuálnu energiu, ktorá nemusí nevyhnutne explozívne vyprchať, ako je to v podmienkach dnešnej kultúry celkom bežné. K tomu patrí láskyplná základná nálada.

Veľa duchovných tradícií neučí ani o potláčaní sexuality, ani o jej neustálom vybíjaní, ale o transformácii, ktorá môže byť niečím viac ako freudovská „sublimácia". (...). Iné staršie orientálne smery mali okrem iného tú nevýhodu, že čiastočne začínali hneď pri sexualite namiesto toho, aby umožnili stretnutie úplných ľudí, čo by mohlo usporiť dnešné techniky. Lepšie ako „začať zhora" by bolo, keby sa ľudia najprv spoznali duchovne a duševne. Výstižný je poznatok orientálnych smerov, že spokojné spolužitie, ktoré nie je zamerané len na orgazmy, môže túto oblasť pomaly uviesť do súladu so všetkým. Aj v kresťanskej oblasti sa objavili podobné prístupy. V podstate však bez stopy zmizli . Preto je potrebné znovu ich vypracovať. Podobné znalosti sú doložené v mnohých odkazoch minnesengrov a trubadúrov.

Keďže sa pri sexualite môžu objaviť podvedomé problémy, v mnohých náboženstvách je preto sexualita viazaná na partnerstvo, aby mohli partneri tieto problémy riešiť spoločne. Kto by chcel túto skúsenosť vyhradiť manželstvu v prísnom zmysle slova, môže to dosiahnuť iba vtedy, ak si obaja partneri počas predchádzajúceho priateľstva včas vedome vyjasnia, čo chcú a čo nie, a budú sa v tom vzájomne podporovať.

Tento starý príkaz uplatňovaný Ježišom je varovaním aj pred žiadostivým pohľadom na partnerku blížneho. Tento príkaz by však nemal vylučovať vyšší zdroj bezprostredného nadšeného stretnutia dvoch cudzích ľudí - ktoré je častejšie ako je zo spoločensko-morálneho hľadiska únosné, a ktoré sa nie vždy správne chápe. „Lebo, kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi“ (*Mt 18, 20*) (alebo v inom, rovnako správnom preklade „v nich"). Nie je na to potrebné žiadne ohlásené cirkevné zhromaždenie, žiadna príprava, ale môže sa to stať všade tam, kde „duch Kristov“ z ľubovoľného účelu dá dvoch ľudí dovedna. Nie je jednoduché myslieť na to nielen vtedy, keď ide o muža a ženu, ale aj vtedy ak sú si navyše sympatickí a treba si udržať jasné vedomie, ktoré je východiskom všade. Je to ťažké, ale je to potrebné! Nemusí pritom ísť ani o partnerský, ani o sexuálny vzťah, ale prítomní si musia poctivo uvedomiť, o čo ide, ak chcú situáciu zvládnuť.

Už v pozemskom živote sa Ježiš vo svojich myšlienkach zdal byť veľmi nekonvenčný. Mohlo by sa zdať, že konvencie sú dôležité maximálne dovtedy, kým on „nie je medzi nimi“.

Predpokladom zlepšovania primeraných medziľudských stretnutí je, samozrejme, štúdium vlastnej individuality, vrátane „aury“, resp. vyžarovania. Aj vo dvojici partneri zostávajú samostatnými indivíduami - Ježiš neusiluje o úplné rozplynutie oboch partnerov v páre.

Späť na obsah tejto stránky

„Svätá horlivosť" (a názory na emócie)

Po svadbe v Káne Galilejskej v Evanjeliu podľa Jána nasleduje opis „Vyčistenia chrámu“ (*Jn 2, 13-25*). Ježiš so zodpovedajúcou horlivosťou vlastnými rukami vyháňa z chrámu predavačov a peňazomencov. Chce tým učiniť neprehliadnuteľné znamenie proti pokrytectvu sveta, ktoré navonok označuje chrám za dom Boží, a pritom mu nejde o nič iné než o plytké kupčenie. Keďže Ježiš nemôže od mestských a duchovných činiteľov očakávať žiadnu nápravu, zakročí sám ako ten jediný, ktorý sa ešte cíti zodpovedný za „dom svojho Otca", aktom spoločenského odporu, pri ktorom nebol zranený ani jediný človek. „Počúvať viac Boha ako ľudí“, **to je ďalší Ježišov postoj,** ktorý nie je vôbec servilný. Dokonca ani vtedy, keď hovorí: „Dávajte teda, čo je cisárovo, cisárovi, a čo je Božie, Bohu“ (*Mt 22, 21)*, nemožno vyčítať pätolizačský postoj, ako sa o to mnohí pokúšali, pretože ide skôr o snahu ušetriť učeníkom nezmyselné spory s irelevantnými spoločenskými silami. Tak náboženstvo, ako aj politika majú svoje vlastné zákony. Slúžiť blížnym a „chcieť pre mesto to najlepšie" - ani to nie je pätolizačstvo.

V tejto súvislosti vyvstáva otázka zaobchádzania s ľuďmi ovládanými emóciami. Nie každý má emócie na takej vysokej úrovni ako Ježiš, ktorý žil v neustálom „pozitívnom pohľade na Boha“ a súcite s ľuďmi, a horlivosť ktorého bola vedená len vedomým dobrým úmyslom. U normálneho človeka sú takmer všetky emócie prinajmenšom zmiešané s nevedomými vzruchovými reakciami. Tie sú biograficky odlišné a prejavujú sa rozličnou silou, sú si však vo svojej základnej štruktúre skutočne podobné. Celkom samostatne - nezávisle od výkladu druhých ľudí - treba objavovať vo vlastných reakciách vždy ďalšie a ďalšie takéto mechanizmy, zaoberať sa nimi a následne ich potom aj zvládnuť či odovzdať Bohu. Je to však dlhý proces učenia.

Hoci tu máme čo do činenia s psychikou, nie pre hľadača pravdy a Boha tým najvhodnejším prostriedkom bežné psychologicko-analytické a terapeutické postupy. Psychológia sa dokonca môže stať prekážkou na duchovnej ceste - ak sa drží jednostranných interpretačných vzorov, ktoré redukujú psychické problémy na sexualitu a vplyv ranného detstva, a ak sa navyšez „dôvodov“ ľudskej slabosti „odôvodňuje“, že treba „tak zostať", namiesto toho, aby sa spolu s Erichom Frommom zdôrazňovala ľudská schopnosť rozvíjať sa. Bez psychológie „náuka o duši“ podnecuje k nazeraniu sa na duševné procesy a tam, kde sa v duši - čo je pomerne vzácne - vidí aj čosi viac než ako len chemicko-elektrická mozgová funkcia, je štúdium psychológie veľkou pomocou. Psychológia by sa zaiste lepšie rozvíjala, keby bola ochotná vyhľadávať poznatky a tvrdenia alternatívnych psychologických smerov. Ničomu neposlúži, ak sa budeme snažiť celé komplexy problémov bežným spôsobom hneď spracovávať ako celok. Užitočnejšie by bolo najskôr vyhľadávať jednotlivé súčasti takých komplexov a vedome pritom rozlišovať, či ide o „brvno vo vlastnom oku“, alebo o „smietku v oku blížneho" a zároveň aj kto nesie zodpovednosť. Mnohé kresťanské školy by radšej zdôrazňovali prvý aspekt, pretože je to ťažšie, keďže najprv sa musíme naučiť pozerať sa na vlastné problematické činy a môžeme ich ajsami korigovať. Cirkevná spoveď má popri duchovnom aspekte aj terapeutický účinok. V psychologickej praxi by stála v popredí skôr perspektíva obete a na konci by zaznela poznámka, že v hre boli aj tak viac-menej obe strany. Orientálne duchovné náuky by napríklad zdôrazňovali súvislosť oboch ako zdroja karmy, teda osudu.

Tam, kde ide o riešenie následkov ťažkých situácií prežitého dňa, by mohla pomôcť metóda, ktorú presadzoval R. Steiner: Denná rekapitulácia, pri ktorej si jednoducho premietame deň od večera naspäť až po ráno. Potom je oveľa ľahšie vrátiť sa do prítomnosti.

Môžeme si aj spísať tzv. zrkadlo duše, zoznam vlastností, ktoré chceme zlepšiť a ktoré chceme dosiahnuť, a toto zrkadlo si pravidelne prezerať. Ide o osvedčenú prax z mystickej oblasti.

Pokroky v duševnej oblasti môžu viesť aj k tomu, že sa napríklad zlepší konverzácia medzi radom ľudí. Predsudky a príliš rýchle úsudky zmiznú do tej miery, do akej sa človek stane sám sebe priehľadnejším a zbaví sa záťaže. Dôležitosť, akú Ježiš prikladal „nesúdeniu“ a „tomu, čo z úst vychádza“ nie je nesplniteľný morálnynárok, ale je výzvou na to, aby sme s týmto procesom učenia začali. Toto ("nesúdiť") často predpokladá namiesto ďalšieho boja najskôr utíchnuť a potom sa pokojne vzájomne vysloviť. *Viď aj kapitola "Ticho v púšti"*.

Existujú európske školy, ktoré chcú zapojovať pod iným názvom čakry - centrá nervov a vedomia, známe v jóge („Anthroposophie; Universelles Leben“ - Antroposófia, Univerzálny život.). Takéto snahy nie sú automaticky „nekresťanské“, ako sa domnievajú cirkvi. Veď tieto centrá v človeku poznali už kresťanskí teosofovia v stredoveku (J. G. Gichtel) a dnes sú rozoznateľné ako energetické štruktúry reálne existujúce v každom človeku. Podobne nie je ani akupunktúra, známa predovšetkým v Číne, automaticky „taoistická“ - jednotlivé akupunktúrne body sa dajú v ľudskom tkanive potvrdiť pomocou meracích prístrojov a odnedávna ajhistologicky.

**) „Horlivost" v tomto smyslu je třeba odlišovat od „horlivosti bez hlubšího poznání" (Řím 10,1-3).

V ďalšej súvislosti viď osobitné „Základy etických hodnôt".

Otázka:
Mohu vědomě s pomocí Boží zvládnout své emoce?

Späť na obsah tejto stránky

K „reči na hore“ (*Mt. 5* s hľadiskami pre porozumenie)

O tom, ako kázeň na hore premenila hodnoty starej (ale aj dnešnej) spoločnosti, sa už veľa napísalo. Porovnaj *Matúš 5 - 7,29*. Jedni horskú kázeň vítajú v súvislosti so sociálnymi aktivitami, iní ju degradujú na „etiku zmýšľania", pričom uprednostňujú to, čo označujú ako „etiku zodpovednosti“ a spájajú ju so starozákonnýmivyhrážkami, vojskom atď. Niektorí ľudia sa skrátka pokúšajú podľa nej žiť. Reč na vrchu sa oceňuje aj v nekresťanských oblastiach (viď napr. Gándhí).

Aj z hľadiska výskumu vedomia je zrejmé, že horská kázeň sa sústreďuje najmä na tých ľudí, pre ktorých môže byť vedomie niečo viac než len ľudskou rozumovou analýzou, a pre ktorých život nemusí končiť na okraji ich vlastného taniera. „Chudobní v duchu“, teda tí, ktorí „vedia, že nič nevedia (alebo toho vedia málo)“, sú otvorení tomu, že Boh vie viac ako oni a že ich môže ešte veľa naučiť. Tí sú „blahoslavení", a „ich je kráľovstvo nebeské". Tento postoj môže byť neustálym a účinným popudom pre vlastný rozvoj, viac než iný postoj, ktorý ľudia považujú za „chytrý".

Tí „plačúci" nemusia vždy niesť len svoj vlastný osud - vyrovnávajú sa tak so svojím dielom na stave celku, namiesto toho, aby všetko ľahkomyseľne prešli. Iní na sebe nesú bremeno splete osôb, v ktorej žijú, a napokon aj osud národov a ľudstva. Namiesto štátnikov sú to dnes často hnutia zložené z obyčajných ľudí. Kto im však dá potrebnú spoluúčasť, kto sa bude modliť práve za nich a nie stále za tých mocných, slávnych, ekonomicky silných?

„Tichí" - to sú predovšetkým tí dobrovoľne tichí, teda nielen ľudia-bojkovia. Oni „... budú dedičmi zeme“, len pod ich rukami sa môže zachovať a môže sa rozvíjať.

„... lační a smädní po spravodlivosti“: - nie závisť, ale spravodlivé hľadanie spravodlivosti pre seba i pre druhých, otvára človeka smerom „hore“. Skôr či neskôr sa mu zhora dostane aj odpoveď, hoci

nie vždy taká, ako by si predstavoval. „Milosrdní“ nesú svojich bratov a sestry i ďalšie stvorenia dobrovoľne hore a za to ich zasa ponesie Boh.

„... čistého srdca," teda tí, ktorí rozoznali a odložili svoje duchovné okuliare a predsudky, tí „... uvidia Boha“. To je najširšívýznam výzvy „Nesúďte“.

„... tí, čo šíria pokoj“, tí, ktorí vytvárajú pokoj v zmysle modlitby Františka z Assissi, dávajú aj ostatným poznať, že tu musí pôsobiť aj iná sila, než len tie sily, ktoré život bežne určujú. „... ich budú volať Božími synmi a dcérami."

„... prenasledovaní pre spravodlivosť“ a „tí, ktorých... budú pre mňa potupovať a prenasledovať “ tzn. kvôli Ježišovi, aj tí sú blahoslavení. Tomu, že sú blahoslavení, tiež často zodpovedalo ich vnútorné rozpoloženie, hoci ich vonkajšia podoba trpela. To ale neznamená, že utrpenie je samostatným cieľom.

Oslovení by sa mali stať aj „soľou zeme“ a „svetlom sveta“. Práve v tejto kapitole sa Ježiš odvoláva na „zákony“ a proroky starej zmluvy. Často rozvíja to, čo bolo pred ním správne, rozvíja to však novým spôsobom v novej dobe. V popredí už nemajú stáť zákony ako také, ale ich zdroj, v ktorom si každý človek môže nanovo vybudovať vnútorný základ svojho života.

Tomu, kto „hľadá kráľovstvo nebeské", tomu bude všetko ostatné „pridané“. **Aj tu je zrejmé, že rovina rozumového myslenia nemá byť zrušená, ale otvorená, aby sme mohli prijať aj to, čo pochádza z vyššej, duchovnej logiky. Nehovorí sa však o tom, že by sme mali pozemské starosti jednoducho opustiť a opájať sa zvláštnymi duchovnými stavmi vedomia. Vyššia úroveň chápania by mala byť skôr úplne konfrontovaná s pozemským vedomím a životom až do doby, keď sa svet premení. Jasné vedomie zostáva zachované, či vlastne vzniká tam, kde človek vzhľadom na určité otázky stojí na škále siahajúcej od nevedomosti cez špekuláciu, domnienku, teóriu, presvedčenie až po poznanie.** To je dôležitý predpoklad rozvoja. Tým sa líši od jednoduchej snahy o šťastný život, s ktorou sa dá stretnúť v niektorých starších duchovných smeroch.

Vyššie myslenie zachytené v Reči na vrchu (viď aj budúcu kapitolu) sa už z hľadiska svojho obsahu zameriavapredovšetkým na tých ľudí, ktorí nechcú použiť myslenie iba na nové usporiadanie svojich individuálnych duchovných schopností. Cesta sa sústredí najprv na individuálny život, v ktorom potom možno hľadať partnerov a „blížnych“ tak, ako to bolo opísané v kapitolách „Krst Ježiša“ či „Ticho na púšti". Potom sa dá stavať na vzťahoch medzi mužom a ženou a ďalej na ďalšie psychické vzťahy medzi viacerými ľuďmi. To bolo opísané v kapitolách o „svadbe v Káne Galilejskej“ a o láske. V Reči na vrchu sa znovu stavia na tejto psychickej a etickej rovine a zároveň sa táto rovina otvára rozsiahlejšiemu duchovnému cieľu, ktorý by mohol zo vzťahov medzi ľuďmi vytvoriť spoločenstvo. To symbolicky zodpovedá vzťahu od tónu cez interval a trojzvuky k stupniciam - k úplnosti.

V teologii, byla hodnocena v napojení na starozákonní výroky: např. Žl 1 a Jer 17, 7n. Podle Nm 12,03 v souvislosti s Mt 11,20 byl Ježíš považován za nového Mojžíše. Vzhledem k proroctví v Zach 9, 9n, Žl 72, 8 "*... Jeho vláda bude od moře až k moři.*" čímž byl vyjádřen celosvětový význam hlásání Božího království. Nedala se přehlédnout skutečnost, že ve svém Horském kázání vícekrát změnil starozákonní zákony v něco nového: "... ale já vám pravím ...". To znamená, že nemluví jako rabín vykládající Písmo, ale s vědomím božského poslání. Právě tato prorocká a mesiášská vlastnost byla sporná pro ty, kteří vycházeli ze Starého zákona.

V nemeckej a anglickej verzii teraz nasleduje úryvok z Reči na hore z 5. kapitoly Evanjelia podľa Matúša: Blahoslavenstvo a soľ zeme

Späť na obsah tejto stránky

Ježišove premenenie na hore Tábor *(Mt 17)*.

Veľa Ježišových činov, od rozhovoru s Nikodémom - *Jn 3* - cez Reč na vrchu po uzdravenie slepého od narodenia a nasýtenie piati tisíc hladných vytvára svojou symbolikou rámec toho, čo je potom vnútorne vyjadrené v premenení na hore. Toto premenenie je príbuzné orientálnemu pojmu veľkého osvietenia. Duch je osvietený. U Ježiša, ale aj u človeka, ktorý sa snaží túto možnosť pochopiť, sa to však chápe ako užšie spojenie s Bohom, ktorý sa tu nechápe ako všeobecné absolútno, ale aj ako bytosť.

Iba ,,pozitívne myslenie" by mohlo naše myslenie, ak by sa praktizovalo bez egoizmu, bez velikášstva a bez technických manipulácií, uviesť do stavu, ktorý by bol blízky tomu, čo môže prísť od Boha, a mohlo by nás tomu otvoriť. Literatúra, ktorá sa pozitívnym myslením zaoberá, však vo veľkej väčšine nie je taká dôsledná a pozitívne myslenie sa môže skončiť až sebaklamom.

,,Premenenie" to v žiadnom prípade nie je. Pritom nejde len o zmes duchovných „programov“, ktoré sú vlastné všetkým ľuďom, obohatenú o veľa pozitívnych programov - výsledkom je potom však prebytok duchovných programov. Pri premenení je zmes uskutočniteľných duchovných programov. Naopak schopnosť nahliadania duchovných začiatkov, všetko urovnáva a oslobodzuje od skreslenia a zavádzajúceho poradia hodnôt. Vo všetkom bude zrejmý vyšší božský rád. Ak ľudské dozrievanie prebieha aj týmto smerom, ide v podstate o prehĺbenie psychických očistných procesov, ako sme ich opísali v kapitole „Svätá horlivosť“. Všetko je presvietenézásadným poznaním. Poznanie nie je myslenie, môže sa objaviť bez spojenia s myslením, nedá sa vynútiť, je však oslobodzujúce. Myšlienkový svet sa potom už nemusí potláčať, ako sa o to pokúšali iné cesty.

Myslenie sa oslobodzuje od vzorov inštinktívnych reakcií a kontrolovateľné analytické a syntetické myslenie sa stane nástrojom nadradeného rozumového vedomia. Diferenciácia v myslení postupuje ďalej bez toho, aby sa zároveň stávala nerozhodnou (“vlažnou“). Človek potom už napríklad chápe, čo je za akých okolností vhodné.

V prípade Ježiša môžeme vychádzať z toho, že nemusel prekonávať všetky tie obmedzenia, ktoré od tejto roviny delí normálneho človeka. Napriek tomu mal aj on vďaka premeneniu čoraz jasnejšie vedomie. Neskôr prosil v tzv. veľkňazovskej modlitbe o ono jasné vedomie, ktoré mal u Boha pred stvorením. (*Jn 17*)

Někteří teologové interpretují Proměnění Páně a Petrovo zaslíbení se Kristu na pozadí současného židovského Dne smíření, případně následujícího Svátku stanů. (Na Den smíření, kněz jedinkrát v roce vyslovoval Boží jméno ve velesvatyni chrámu.) Jiní viděli spojitost s výstupem Mojžíše na horu Sinaj (Ex 24, 16).

V nemeckej a anglickej verzii nasleduje úryvok z Evanjelia podľa Matúša (*17, 1-13*): Premenenie na hore.

Otázka:
Mohu nově s pomocí Boží uspořádat své myšlenky ve smyslu rozumu?

Späť na obsah tejto stránky

Otázka Ježišových „zázrakov"

Ježiš nekoná preto, aby svojimi činmi uspokojil túžbu veľkého množstva ľudí po senzáciách, a už vôbec nie preto, aby vonkajšími udalosťami priviedol ľudí k viere. Celá jeho cesta je predchnutájasným vedomím o tom, čo má v danej chvíli robiť - teda nie „pre tú či onú situáciu, aby dosiahol ten či onen cieľ".

Uzdravovanie bolo často „znameními", malými činmi, ale bolo to aj namiesto čohosi väčšieho, zásadnejšieho. Pri uzdravení slepého v sobotu Ježiš odpovedá, že ten človek nie je slepý pre hriechy, „.. ale majú sa na ňom zjaviť Božie skutky". Porovnaj: *Jn 5, 6-9; Jn 6; Jn 9, 3 aj. Viď v 3. časti kapitolu „Ježiš a uzdravovanie".*

Vítaným vedľajším účinkom uzdravovania saje zaručene aj spochybnenie starých myšlienkových vzorov a uvažovania o hlbšom význame takých činov. Skutočnosť, že niektorí ľudia na to potrebujú vonkajšie pozorovanie, počínanie, meranie a váženie, uznáva Ježiš na príklade Tomáša, ktorého možno medzi učeníkmi považovať za „prírodovedecký typ“. (...). *(Viď v 3.časti kapitola* „Prírodné vedy a viera v Boha") Ježiš nechcel nikomu nič vnucovať - to by potom malo charakter súdu a Ježišovým zámerom nebolo ani to, aby provokoval k odmietnutiu niekoho, kto nebol pre isté rozhodnutie dostatočne zrelý.

Aj evanjelium podľa Tomáša stojí za prečítanie. Ide o apokryfnú, precíznu zbierku Ježišových výrokov a nezáleží na tom, či to napísal sám Tomáš, alebo nie. Tento text uznávali aj kresťanskí duchovní v Egypte a na iných miestach.

V súlade s tým ani „zázraky" neboli ťažiskom Ježišovej činnosti. Často ich činil len preto, aby pomohol, keď ho o to požiadali, bez toho, aby pri tom boli prítomné zástupy ľudu. A dokonca „pohrozil“ uzdraveným, aby o tom nikomu nič nehovorili.

Keď však dnes niektorí teológovia (okrem iného zástancovia Bultmannovej teórie „demytologizácie“) stále ešte vychádzajú z toho, že by mohli dokázať, či sa tieto zázraky vôbec stali, či je možné ich vysvetliť ako symbolický opis, potom sa im musí povedať, že sa prispôsobili mechanistickému obrazu sveta a človeka z 19. storočia a že skrátka nevzali na vedomie novšie vedecké smery. Tieto nové smery v kvantovej fyzike, biológii a biofyzike, vo výskume prírodného lekárstva a parapsychológii, astrofyzike, atď., sú už tak ďaleko, že sa odstraňuje „nepredstaviteľnosť“ biblických udalostí. Nemusí to byť hľadanie „dôkazu o existencii Boha“, pre ktorý by boli príslušné iné roviny ako tie prírodovedné.

Na uvedenom teologickom smere je správne len to, že nepovažuje vedeckú objektivizáciu za nevyhnutný predpoklad viery.

Obdobie jednostranných osvieteneckých názorov je za nami. Aj pre vedecky založených duchov sa stalo možným veriť bez toho, aby sa stali schizofrenikmi. V dobe, keď ľudia bez všetkého veria parapsychologickým skutočnostiam, napríklad schopnosti niektorých ľudí ohýbať na diaľku lyžice - na ktorých aj pre možnosť podvodov ostáva niečo nespochybniteľné, by bolo skrátka absurdné, keby sme o oveľa väčšiemu Ježišovi Kristovi, upierali tak schopnosti. Ježiš konal pre čosi celkom iné, než pre zábavu spojenú ohýbaním lyžíc. Dnes sa však vzhľadom na najrôznejšie skutočnosti zdá, že Ježiš skutočne prenikal všetkými prírodnými silami a že je práve v našej dobe dôležité, aby sme tento jav uznali už pre náš súčasný obraz človeka, pre komplexné, tzn. kresťanské uzdravenie, atď. Také duchovné videnie Ježiša nie je protikladom vnímania „syna človeka“ Ježiša, ktorý chcel dať jednotlivým ľuďom a ich spoločenským vzťahom, resp. ich obci vonkajší príklad. Až predpoklad tohto zdanlivého protikladu vedie k odmietaniu „zázrakov“, pretože dotyční sa v dobrej vôli domnievajú, že sa musia brániť zlým tendenciám, ktoré ich odvádzajú od ľudského a sociálno-kritického kresťanstva. V skutočnosti až spojenie oboch poskytuje obraz blízky skutočnej Ježišovej radikálnosti, a jeho spojenie s vôľou,a preto aj silou Stvoriteľa.

(...) **Energia tu nie je nebytostná sila; je zároveň účinkom Kristovej bytosti.** Napr. v orientálnej jóge sa energia často chápe izolovane. Aj dnes existujú prípady uzdravenia, ku ktorému došlo v pôvodnom zmysle slova modlitbou a vzhľadom na samotné vnútro človeka spojené s Kristom, ktorý chce, aby boli ľudia zdraví a dokonalí.
Samotné duchovné uzdravenie a s tým súvisiace duševné zdravie - duchovný pokrok, však zostávajú milosťou, ktorú nie je možné si vynútiť, hoci človek môže urobiť veľa pre prípravu naň.

K „darom Ducha Svätého“, ako k daru uzdravovania, „hovorenia inými jazykmi“ a prorockým darom viď 1. Kor. 12, 7-11; Skutky apoštolov 2, 17-20; a kapitola „Turíce".

Späť na obsah tejto stránky

Vzkriesenie Lazára

Až do tohto okamihu Ježiš novým spôsobom rozvíjal tie vrstvy ľudskej bytosti, s ktorými sa s veľkým úsilím po celé tisícročia lopotili staré mysterické školy. „Nadvedomé“ vlastné vnútro človeka sa môže prejaviť v pochopení telesného, duševného a mentálneho života. Zároveň sa pritom rozvíja schopnosť osvetliť, integrovať a rozšíriť stále hlbšie a staršie vrstvy podvedomia.

Od duchovno-duševnej roviny až po sily telesnej vôle k životu - taká bola cesta napr. v staroegyptských mystériách.

Pri vzkriesení Lazára (10:39-11. kapitola Evanjelia podľa Jána) je naznačené aj ďalšie prehĺbenie. Najprv sa vedľa zdanlivo vedľajších protikladov nápadne podobá uvedenému egyptskému poznaniu. To totiž obsahovalo známu skúsenosť, keď človek strávil tri dni v stave, ktorý moderná parapsychológia nazýva Out-Of-Body-Experience, teda skúsenosť mimo vlastného tela. Je to čosi podobné, ako keď sa človek v sne vedome vznáša nad vlastným telom. Človek má potom vnútornú istotu, že bude ako duševne-duchovná bytosť existovať aj po smrti. Musel sa o neho starať „hierofant“, ktorý musel dbať na to, aby sa dotyčná osoba najneskôr po troch dňoch opäť prebrala do pozemského vedomia, inak už by sa totiž už nemohla prebrať a telo by sa začalo rozkladať. Práve to sa však dozvedáme o Lazárovi, že „... už páchne, veď je už štyri dni v hrobe". Oná sila, ktorá ho „vrátila späť“, teda **musela pôsobiť hlbšie, až do fyzickej substancie**. Biblický dej ukazuje, že kresťanský duch tiež je rozoznateľný, ba možno dokonca predovšetkým v materiálnej stránke a vo vonkajšom čine. Je to tendencia, ktorú mohli znovu aktuálne pochopiť až v našej dobe: po tom, ako mystika predchádzajúcich storočí plne osvetlila duchovno-duševné vrstvy človeka.

Učenie všetkých náboženstiev o živote po smrti zrejme vychádzalo skôr z takých skúseností ako je opustenievlastného tela, než z filozofických špekulácií, ktoré príliš nezodpovedali vedomiu ľudí v prehistorickej, ranohistorickej a antickej dobe. Primerané vyjadrenie nájdeme u *Jeana Gebsera,* v jeho diele *„Ursprung und Gegenwart" (Pôvod a prítomnosť)*. Rozlišuje archaický, magický a mýtický stupeň vedomia pred abstraktným myslením a integrálnym vedomím. Či boli potrebné medzery medzi týmito stupňami, to je už iná otázka, ktorú je možné dnes rozpracovať. Aj R. Steiner zdôrazňuje neporovnateľnosť starších druhov vedomia. Púhe náznaky týchto druhov vedomia už môžeme nájsť len na rôznych stupňoch individuálneho vývoja dnešného jednotlivca.

Porovnanie s antickými rituálmi zasvätenia však neznamená, že Lazárovo vzkriesenie bolo rituálom, na ktorom sa podobne ako v Egypte všetci zúčastnili a doslova dohodli. **Ježiš vo svojom živote svoje konanie často odpútaval od náboženských predpisov, či už časových (sabat), priestorových (chrám) či iného druhu. Až na základe tejto slobody využíval tieto situácie pozitívne, napr. sviatok pesach, chrám, ... V tomto ohľade môže byť dnes vzorom pre zaobchádzanie s rôznymi trendmi, napr. prijímanieastrologických hľadísk, „silových polí“, zvykov**. (*Viď aj knihy od Marka Pogacnika: „Wege der Erdheilung" (Cesty k uzdraveniu Zeme), „Erdsysteme und Christuskraft“ (Systémy Zeme a Kristova sila*).

V súvislosti s Lazárovým vzkriesením začal byť Ježiš a kruh, ktorý sa okolo neho vytváral, viac vidieť navonok. V tom je zrejmé Ježišovo rozšírené vedomie, ktoré zasahovalo tiež okruh učeníkov, a týmto spôsobom oplodňovalo aj širšie spoločenské okolie. Podobné rozšírenie vedomia nasledovníkov Ježiša môže aj dnes u týchto ľudí existovať, ak vyžarujú svoje skupinové aktivity navonok.

***Teraz nasleduje cesta utrpenia*.** Veľkňaz hovorí o súvislosti medzi tým, čo sa má prostredníctvom Ježiša stať, a osudom celého národa (Jn 11). Vo svojom prorockom pohľade správne vníma, že Kristus zomrie za všetkých. Zle však z toho vyvodzuje, že by Ježiš ľudu uškodil,

keby zostal nažive. To vyžaduje vedomie, ktoré dokáže chápať zároveň procesy a súvislosti nad rámec myslenia. Takú schopnosť však človek musí väčšinou najprv získať. Nie je to identické s inštinktívne sa objavujúcimi obrazmi. Najhlbšie príčiny možno objaviť, uvoľniť a zvládnuť. Už nebudú polovedome ukladané žiadne negatívne či iné myšlienky. Už sa nebudú môcť zhlukovať do problémových štruktúr, ktoré pôsobia až do hlbších aj telesných vrstiev. Ak človek tieto zákony hľadá, rieši sa problém pomaly aj spätne. Cesta do slobodnej a tvorivej budúcnosti je voľná.

V nemeckej a anglickej verzii teraz nasleduje úryvok z 11. kapitoly Evanjelia podľa Jána: Vzkriesenie Lazára

Cirkevný otec Klement Alexandrijský mal ešte v svojom vlastníctve rozšírenú, „tajnú“ verziu Evanjelia podľa Marka. Podľa jeho slov to bolo „duchovné evanjelium pre tých, ktorí sa zdokonaľujú,“ pre „pokrok ich poznania“. Boli tu obsiahnuté niektoré záznamy Marka a Petra, napríklad o vzkriesení Lazara, ktoré boli v evanjeliách pre všeobecné použitie vynechané. Len Jn, resp. jeho žiaci takéudalosti otvorene do evanjelia preberali. Klement opisuje Krista ako „mystagóga“ či „hierofanta", tzn. ako niekoho, kto - na rozdielod starých „mysterijných kultov“ - uvádzal alebo zasväcoval do nových mystérií (tajomstvá viery). (Porovnaj: Prof. Morton Smith, „The Secret Gospel…"(Tajné evanjelium…; ktorý ale má aj chybné závery).

Otázka:
Mohu to chápat tak, že Bůh pomáhá překlenout život a smrt, stejně jako každodenní vědomí a spánek?

.

1b

„Ovce“

V čase pred umývaním nôh hovoril Kristus o svojich učeníkoch ako o „ovciach“ – Jn 10, 11-18, rovnako ako Kristus sám sa na inom mieste označuje za „Baránka“. Tak sa zdôrazňuje už existujúca alebo prípadne opätovne pripravená otvorenosť učeníkov – hlavne pre to, čo vychádza z Krista – ale aj podobný vzťah medzi Kristom a Bohom. Hoci už človek môže byť veľmi zrelý, teraz sa môže cítiť opäť na úrovni ako nepopísaný list, ako dieťa. Skutočný pokrok vedie – a to aj vtedy, keď sa musí stále rozvíjať proti pýche – skôr ku skromnosti. Chápanie toho, že všetci ľudia zohrávajú síce významnú, ale koniec koncov len malú úlohu v porovnaní s Bohom, rastie. Môžeme hovoriť aj o pokore, ale o pokore vo voľnom a duchovnom zmysle a nie v zmysle podkladania sa voči pozemským autoritám, tak ako sa často mylne chápalo. Nie náhodou Kristus hovorí v tej istej kapitole „... Ja som brána k ovciam“. Ten, kto otvára svoju bytosť, prípadne svoje srdce pre Krista, pre toho je i on otvorený ako brána vedúca k Bohu, ako predpoklad pre všetko ostatné.

"Ovce" sa tiež stavajú proti "capom" (napríklad Mt 25, 32-33).

Späť na obsah tejto stránky

Kristus a umývanie nôh a pomazanie Máriou v Betánii

Ostatok toho, čo je v evanjeliách je vždy skôr symbolickou udalosťou, kde chýba podrobné sprievodné poučenie. Najneskôr už tu môžeme odložiť pohľad na upravené komerčné príbehy typu „Všetko o odhaľovaní Ježiša“ na konci ktorých stále ešte nevieme, o čo tu vlastne ide. Aj tu síce môžu byť niektoré vonkajší poznatky nápomocné, ale to rozhodujúce môže byť obsiahnuté len v meditatívnom spracovaní. To ale môže byť pre iných ľudí zase stimulom pre vlastnú snahu po poznaní, ktorou im nemôže žiadny farár, alebo historik odmietnuť.

Umývanie nôh je v textu Biblie (*Jn 13, 1-20*) popisované ako očisťovanie. Pretože však takým „ezoterickým“ miestam neskôr tak či tak takmer nikto nerozumel ponechali ich bez cenzúry. Dotyčný je „celkom čistý“, neide teda o nohy, ale o ich symbolický význam pre celého človeka. V najrôznejších kultúrach bolo ono myslenie rozšírené práve v tomto výklade. Rovnaké funkcie môžeme nájsť u ľudského organizmu, teda mikro- alebo mezokozmov a vo vonkajšej prírode, teda v makrokozme. Nohy sú obrátené k zemi, ich pohyb odpovedá vôli človeka. To, či človek vonkajškovo „ide“ tou či onou cestou, vyžaduje jeho rozhodnutie, jeho vôľu. Očistenie tejto vôle a jej rozporných úskokov sa teda javí ako obsah umývania nôh. Porovnaj aj, že Ježiš v Mt. 25, 31 nn, prikladá dobrému činu vyššiu hodnotu, ako len verbálnemu vyznaniu kresťanskej viery.

Toto však nepredstavuje, rovnako ako ďalšie udalosti, iba opakovanie už v predchádzajúcich rokoch daných impulzov na očisťovanie rôznych oblastí bytosti človeka. Všetko je predznačené tým, že Ježiš vnútorne vie, že „prišiel jeho čas, a že jeho učeníci by mali dozrieť tak, aby sami niesli do širších kruhov ďalej „ono niečo“. Už nie len ich osobné kvality, tu je cieľom ich dobrá vôľa prekrývajúca ich vnútorné já. **Zvlášť ono vyššie, nesebecké Já (*Ich*) – sa práve teraz stále viac zjednocuje s osobou „môže sa teraz samo stále silnejšie zjednocovať s oným “Kristom“, ktorý v nás prijal podobu“, ako „Já (*Ich*) všetkých Já (*Ich*)“.** Táto skúsenosť by sa mohla popísať tak, že pri vnútornom naplňovaní tohto jednania môže vzniknúť taká čistota, že teraz sa všetko bude riadiť priamo z toho najvnútornejšieho zdroja, môže prenikať najrôznejšími vrstvami ľudskej bytosti. Najskôr však ide o vôľu. Cítenie a poznávanie sa zdokonalí až v ďalšom priebehu, kedy človek bude môcť presnejšie vysvetliť dôvod svojich impulzov. Aj Boh sleduje v nás to poradie, ktoré sa ukazuje na hlbšej úrovni pri dospievaní dieťaťa. To neznamená, že tento nový úsek vo vývoji snáď prebieha „bezhlavo“. Ľudský vývoj etického cítenia a jasného poznania je už predtým veľmi zasiahnutý. Nie je tu však len ďalšie zdokonaľovanie v zmysle Krista, ako už je obsiahnuté v oblasti vôle.

Iný druh prežitku týchto ťažko opísateľných fáz možno vidieť vo vzťahu porovnaní vlastnej uvedomelosti, prípadne pohľadu, s ktorými „anjel “ prípadne samo Vyššie môže pozorovať život. (Anjelské Vyššie Selbst sa môže teraz ukázať silnejšie zjednotené s Kristom a prežíva tak premenenie sa. Skúsenosti s anjelmi sú dnes v častiach nových spirituálnych hnutiach celkom normálne. Kresťania však aj napriek tomu, čo je písané v Biblii, ešte často pochybujú, či vôbec niečo také existuje, už nehovoriac o otázke, čo to má spoločné s „vlastným“ tzv. „anjelom strážnym“ ako tomu hovorí ľudová vrava, a aké by mohlo také spojenie vypadať. Kristovi však ide o formovanú, personálnu bytosť človeka a o to, aby zostalo zachované to, čo sa dosiahlo pri otváraní sa seba samého neosobným svetom síl „anjelov“. Človek je aj pre Krista, ktorý má takú skúsenosť, stále ešte nedokonalý. Prvý náhľad do tejto oblasti necháva učeníkom získať už v 1. kapitole Evanjelia podľa Jána. Niektorí duchovne orientovaní ľudia sa domnievajú, že predovšetkým ide len o zážitok s anjelom a potom sa môžu stiahnuť z pozemského života. Ale skúmanie tejto oblasti predpokladá už z dosť vypracovanej stability, ak sa nemá skončiť v omyloch ilúzií. Ďalej touto fázou začína iste možnosť rozsiahleho prenikania pozemského života duchom. Ako východisko sa možno zmieniť o tom, že napr. R. Steiner, ako bádateľ v oblasti ducha, pripisuje vývoj človeka na Zemi ešte dlhým stáročiam, tak ako to činí aj rad iných smerov. Že sú ešte iné praktiky, ako hypnoticko-spiritistické „vyvolávanie duchov“, ktoré už nemajú vôbec nič spoločné s tu uvedeným archetypickým základným poznaním anjelov, netreba ďalej vyzdvihovať. Ale v súčasnosti existujú stále rastúce snahy ľudí, hoci len vo svojom každodennom živote byť v kontakte s anjelmi.

Pri umývaní nôh zatiaľ nie je nijako nápadné, že ono miesto v Jn 12 – má vnútornú spojitosť s tým, že **Mária z Betánie symbolicky pomazala Ježiša a jeho nohy osušila svojimi vlasmi**. Predstavuje tu proste samú seba ako človeka a alebo tu už predstavuje ženské aspekty Božie, aké možno pripisovať Márii, matke Ježišovej a Márii z Magdaly – ktorá pravdepodobne nie je totožná s Máriou z Betánie – na iných miestach. Prečo toto predchádza známemu umývaniu nôh? Pre tieto počiatky – inak rozpornej – feministickej teológie skúseností zaiste existujú tiež ešte poklady, doposiaľ nevyzdvihnuté alebo vyzdvihnuté len čiastočne. Napr. „Posledné pomazanie“ katolícke cirkvi možno považovať za dozvuk tejto udalosti.

Ďalej stojí za zmienku, že umývanie nôh nepredstavuje jednorázový osobný čin len Ježiša samého, ale že aj učeníci sú takto nabádaní, aby si vzájomne umyli nohy, podobne ako Večera Pána sa jednoducho vkladá do rúk vznikajúceho spoločenstva – v zmysle kňažstva všetkých. Pri umývaní nôh zjemnená vôľa poprípade vôľa k životu, sa **prostredníctvom vlastnej bytosti rozširuje na okolie, najskôr na konkrétny náprotivok, ktorému dotyčný alebo dotyčná umyje nohy, potom aj na spoluzodpovednosť za ďalších a za učeníkov dohromady.**

Umývanie nôh sa môže chápať aj ako služba druhým. Len týmto umývaním nôh „budete mať svoj podiel so mnou“, ako to hovorí Ježiš. To podtrháva v mnohých ohľadoch ďalekosiahly význam tohto kroku. Týka sa to najmä onej oblasti, ktorej mladí ľudia hovoria takto: on/ona „so mnou chodí“. Ale nejde iba už o to, „mať pomer“, ale „byť (v žijúcom) vzťahu“. Umývanie nôh je pochopiteľné len ako „krok vpred“. Na vonkajšom utváraní takého jednania už menej záleží. V zmysle alchymistickej praxe, využívať vonkajšie konanie ako názornú pomoc pri pohľade aj na vnútorné konanie a procesy prebiehajúce v človeku, je takéto konanie aj tak zmysluplné. Ale len s k tomu príslušným vnútorným názorom. Veď aj mysliteľne správne naladenie konajúceho farára by samo o sebe nepostačilo, vyžaduje to samého postihnutého, lebo ide o neho. To platí také pre Poslednú večeru – o rôznych aspektoch ktorej nie sú teológovia zajedno. Môžu mať celkom určitým spôsobom pravdu, ale toto hľadisko vedomého premenia sa dotyčného samotného, o ktoré vlastne otvorene ide, dostatočne nezhodnotila ani katolícka ani evanjelická cirkev.

V prípade jednoduchého poučovania mohlo byť prítomných napr. 5 tisíc ľudí a neskôr päťsto alebo sedemdesiat, ktorí ich mohli sledovať, potom však na umývaní nôh sa najskôr podieľalo len 11 učeníkov, tých, ktorí sa už od Ježiša hodne naučili a tak boli pripravení, aby sa chytili takej príležitosti. Judáš na to zrejme asi nebol pripravený. Ani Ježiš nepoučuje naraz všetkých, len postupne. Je ale možné, že do popredia vystúpia aj jednotlivci, ktorí začnú vnútorne hlbšie vnímať ako tí, ktorí v tom vidia udalosti, ktoré smerujú k ukrižovaniu. O to sa pokúšali kresťanskí rozenkruciáni. Umývanie nôh, bičovanie, korunovanie tŕňovou korunou, ukrižovanie a uloženie do hrobu, vzkriesenie, na nebo vstúpenie, označovali za stupne „kresťanského zasvätenia“. Prenesené do spôsobov hlbokého uvažovania novej doby z toho vyplynuli také snové obrazy siedmich dní „*Chimickej svadby Christiana Rosenkreutza*“, ktorú v roku 1616 vydal luteránsky teológ J. V. Andreae ako skrytú satiru.

Taký krok zaručene nekončí u prvého zážitku z vonkajška, v meditácii alebo v snu. Bytie človeka so všetkými jeho schopnosťami sa môže rozširovať mnohými smery, môžu nasledovať iné kroky, ktoré sa pretínajú s niektorými predchádzajúcimi, ale nové kvality ako ich súhrn určitým spôsobom môžu vzniknúť až potom, čo to, čo predchádzalo, sa stane základom ďalšej stavby.

Po pomazaní v Betánii nasleduje v *Jn 12*, Ježišov vjazd do Jeruzalema ako Mesiáša. Po umývaní nôh nasleduje v *Jn 13 – 17*, oznámenie zrady Judáša Iškariotského v reči na rozlúčku a Ježišova veľkňazská modlitba.

Teologové nejednou spatřovali v umývání nohou obrazné jednání, které naznačuje blížící se ukřižování, nebo příklad služby s očisťující Boží láskou. Ale bylo to také vykládáno jako přímo působící čin.

K tomuto nasleduje v nemeckej a anglickej verzii úryvok z Evanjelia podľa Jána 13,3-15: Umývanie nôh.

Otázka:
Chtěl bych Boha prosit o to - pokud se to již nestalo -, aby dobrá vůle ve vztahu s mým protějškem přešla do mého masa a krve - i když je to vysilující?*
** Neskôr - namiesto prosiť (modliť sa) - veriť, to znamená byť o tom presvedčený. Ešte neskôr zakúsiť Božie pôsobenie (milosť).*

Späť na obsah tejto stránky

Posledná večera; vjazd ako Mesiáš, zajatie a bičovanie

Ježiš vošiel do Jeruzalema ako zasľúbený Mesiáš – *Jn 12, 12-19*. Zatvrdnuté kňazské kasty vedeli cielene tlačiť psychické gombíky ľudí a obrátiť mienenie masy do opaku. Jednotlivci, ktorí v sebe dokážu pozorovať negatívne sklony a ľahostajnosť, aby dosiahli premenu, môžu až teraz dostať onú stabilitu a spojenie s Bohom, vďaka ktorým nebudú už tak manipulovateľní masovou sugesciou – a vonkajšími negatívnymi vplyvmi, o dokázanie reálnosti ktorých sa mnohí snažili aj v udalostiach 20. storočia.

Pri zajatí *Jn 18* – Ježiš najskôr doslova zrazí vojakov k zemi – čím ukazuje, že nepodlieha ich moci. Až potom ich nechá z vlastnej vôle stáť.

„Bičovanie“ Ježišovo – *Jn 19, 1* – zasahuje jeho chrbát. Stredná oblasť človeka, cítenie, jeho síla na prekonanie utrpenia v emocionálnej oblasti, sú kvality, ktoré sa môžu objaviť pri určitom stupni meditácie a nie pri pasívne znášanom utrpení. Napriek tomu však všetci kresťanskí mystici podávajú správu o bolesti dobrovoľne alebo nedobrovoľne pociťovanej v ich vnútri. Kristus pred bičovaním ustrašene neuteká, čo pre neho zaiste – tak ako indickému majstrovi, ktorý ovláda bratiaharu, teda spätné stiahnutie zmyslov – by bolo možné. Aj tu sa teda stretávame s rozšírením vedomého bytia na utrpení ostatných.

Treba poznamenať, že to nebola celá pravda, keď, ako sa už uviedlo, bičovanie Ježiša sa považovalo za symbol určitého „stupňa zasvätenia“, teda stupňa rozvoja dnešného človeka na ceste k väčšej dokonalosti. Ježiš učinil k tomu vlastný krok už pri Poslednej večeri, ktorá nasledovala po pomazaní v Betánii (*Matúš 26,26-29*). Táto Posledná večera je lepším symbolom toho, čo Ježiš dáva trpiacemu ľudstvu. Chlieb tu predstavuje predovšetkým podstatu (napríklad dušu) Ježiša Krista - „Slova“. Víno predstavuje Kristovho božského ducha, ktorý toto Slovo oživuje pre altruistické pôsobenie. Katolícka cirkev zdôrazňuje premenu podstaty chleba a vína na mäso a krv Kristovu. Evanjelické cirkvi zdôrazňujú sviatok spomienky na Krista. Pritom ale obe majú pravdu – už pri prostom „svätením vody“ dokázali vedecké výskumy, že usporiadanie molekúl vody vykazuje iné uhly. Ale skutočne dôležitým bodom by bola zmena účastníka samého, keď by sa koncentroval na to, že sa premieňa tým, čo vyžaruje z premeneného a premieňajúceho sa „tela a krvi“ Kristovej. Chlieb a víno sú k tomu názornou pomôckou. Niektorí sa dokonca pokúšali naladiť na premenené a premieňajúce sa telo a krv Kristovu „čisto duchovne, bez chleba a vína – a pociťovali jeho účinok. Je to ale prinajmenšom ťažšie a – keby niekto chcel praktikovať požehnanú hostinu bez nároku na kresťanskou „svätosť“ mal by to skôr nazývať „agapé“ – „hostina lásky“.

Bičovaniu možno chápať ako určitý druh vonkajšej, karikatúrnej odpovedi nevedomých mocností na to, čo sa vlastne stalo a nemusí preto toľko stáť v strede prežívania. To platí aj pre nasledujúce korunovanie tŕňovou korunou. Niekedy jednostranné zdôrazňovanie utrpenia v starej kresťanské ezoterike sa má k takým novším poznatkom zhruba ako starší spôsob predstavovania Jána Krstiteľa na spôsob Ježiša a jeho učeníkov. Človek sa môže slobodne rozhodnúť, ktorou z týchto ciest pôjde v prvom rade.

Teologicky se také diskutovalo o tom, zda poslední Večeře Páně představovala vlastní formu židovské hostiny Pesach nebo zda Ježíš, když sám sebe označil za skutečného „oběťního Beránka" ,tím nenahradil starý svátek. Nová smlouva Boha s lidmi (Nový zákon), podle Ježíše (Lk 22, 20); Jer 31, 31-33, byla chápána ve spojení s Ex 24,8, Iz 53,12. V chlebu byla spíše spatřována osoba Ježíšova a v krvi kompletní uzdravující odevzdání se. Jiní zpochybňovali původnost podání (tzv. slovní ustanovení) - které se jim vzhledem k jejich dodržování ranných Písem právě nezdálo

K tomuto nasleduje v nemeckej a anglickej verzii úryvok z Evanjelia podľa Matúša (26,26-29) k Poslednej večeri, Svätému prijímaniu, Eucharistii.)

Otázka:
Rád bych - pokud to již není součástí mé životní zkušenosti – prosil Boha o schopnost k laskavé spolupráci s druhými* - i když to vyžaduje duchovní změny?

Späť na obsah tejto stránky

Korunovanie tŕňovou korunou a reči na rozlúčku

Pretože bičovanie bolo u Rimanov bežným minimálnym trestom, ustupuje tu význam tohto pojmu v zmysle predkresťanských mysteriálnych kultov do pozadia. Korunovanie tŕňovou korunou – *Jn 19, 2-3*, ďalší pojem týchto mystérií, nie je naopak súčasťou bežného rímskeho repertoáru trestov**. Nepochybne možno v tom vidieť ironiu. Tŕne miesto zlata. I napriek tomu zostáva otázkou, ako sa stalo, že vojaci nadviazali tak presne na tradíciu mystérií a to aj vtedy, keď im to v danom okamžiku nemuselo byť zrejmé. Aj vtedy, keby si boli vedomí vonkajšej podobnosti, nemohli by však Krista redukovať na druh prežitku, ktorí poznali.

Zatiaľčo zlatá koruna by bola vonkajším symbolom panstva – čo sa nemuselo nutne chápať negatívne – Kristova tŕňová koruna bola symbolom akéhosi druhu majstrovstva, ktorý však vo svete neplatí. Pritom tŕne bodali do hlavy. Aj tu nie je potrebné hľadať len bolesť, ale silu prekonať všetku myšlienkovú malomyseľnosť, ktorú Kristus vôbec neprejavuje. Tieto náznaky malomyseľnosti sa prejavujú len v okamžiku, keď sa s konečnou platnosťou rozhodol, že onen „kalich“ ho neminie. Bičovanie a korunovanie tŕňovou korunou pre nás naznačujú, že ide v podstate o pokračovanie umývania nôh. Cítenie a poznanie – navzdory všetkému odporu – sa javí skôr ako „posvätné“.

Zmienená neustála tendencia počas toho, čo sa deje, prerastať v seba samého, má ako sila aj vzťah k novým hnutiam, ako je mierové hnutie, ekologické hnutie duchovné snahy, ktoré chcú „uzdraviť Zem“.

Tak ako už pri bičovaní aj pri korunovaní tŕňovou korunou ide o reakciu, o akýsi otlačok toho, k čomu predtým došlo. Tento jediný bod, kde sa vyjadruje ono duchovné otvorenie, vyjadrujúce sa prerastaním samého seba, spočíva v „**rozlúčkových rečiach“** Ježišových, napríklad *Jn 13, 31-17*, a v stretnutí s Pilátom napr. *Jn 19, 5**(*“Hľa človek“), čo sa môže meditatívne prejaviť ako to, že Ježiš Kristus je predobrazom vykúpeného človeka. Nielen umývanie nôh a posledná večera ako také, ale aj slová Ježiša boli zároveň činmi.

Týmto poznatkom by zmysluplne zodpovedalo to, že tam, kde sa dnes hovorí o „kresťanskom zasväcovaní alebo vývojových krokoch“, by sa toto malo brať do úvahy ako rozhodujúci pozitívny základ.

**) V dějinách náboženství se však vyskytuje posmívaná bytost nebo posmívaný král, na kterého se snášel hněv lidu. Ve Starém zákoně existoval obětní beránek, který měl pykat za hříchy lidu (Lv 16, 15). V obou případech to však spíše působilo jako symbolický rituál. Proto se to tradiční teologie snažila vykládat tak, že teprve Ježíš mohl přinést účinnou oběť za všechny. Někteří kritičtí teologové se domnívali, žr na základě těchto náznaků starých obětních kultů je třeba zpochybnit myšlenku oběti vůbec. To mohlo být při povrchním uvažování snadné - ale jak je uvedeno výše, v tom co se stalo, je skryto mnohem více, než hledisko sebeobětování. Jde také o jeho cíl.

Otázka:
Chtěl bych Boha poprosit - pokud si toho nejsem dosud vědom - o moudré zacházení se skupinami*, ke kterým patřím - i když to vyžaduje tvrdě pracovat na svých starých myšlenkových vzorech?

Späť na obsah tejto stránky

.

Ukrižovanie a uloženie do hrobu

Názory na ukrižovanie a Ježišovu smrť sú ešte rozdielnejšie, ako je tomu v prípade iných etáp jeho života. To na jednej strane spočíva na hodnote, ktorou tomu prikladá cirkev, na druhej strane na tom, že vykladači chceli všetko zaradiť do svojho príslušného svetonázorového systému. *Napríklad Jn 19, 12-37*.

Gnostické hnutie na počiatku ranného kresťanstva sa síce chcelo Kristom zaoberať. Ale podľa ich starogréckeho základu si nedokázali predstaviť, že taká veľká svetlá bytosť sa zrodila zo ženy a že by mala zomrieť. Musel by teda vyzerať ako anjel, prípadne, tak ako sa to pripisovalo niektorým orientálnym majstrom, by musel mať len zdanlivé telo, nebol by teda smrteľným, ale proste by sa zase rozplynul. Preto že v ich učení pozemský svet a hmota sa považovali za trvalé zlo, bolo pre nich nemožné prijať, že taká bytosť by mala prejsť všetkými fázami pozemského života alebo tieto fáze preniknúť svojim svetlom . Pojem „gnostický“ sa tu používa na rozdiel od apoštolskej gnózy a tento rozdiel používal aj kritik siekt F. W. Haack. V týchto učeniach však možno vidieť najrôznejšie prechody. Gnostické „Evanjelium pravdy“ uznáva, že Ježiš bol pribitý na kríž. Materiálne a negatívne naladení ľudia nerozširovali len legendy, že Ježiš bol nemanželským synom rímskeho vojaka, čo bolo v rámci vtedajších morálnych predstav niečo maximálne ponižujúceho. Tiež sa špekulovalo s tým, že Ježiš nezomrel, ale že ho liečili a že sa uzdravil. Aj v dnešnej dobe existujú také pokusy, napríklad tvrdenia, že hrob, patriaci zrejme starému človeku menom Ježiš v Kašmíre, patril biblickému Ježišovi. Ešte aj dnes sa objavujú ďalšie iné, doposiaľ nenájdené európske hroby Ježišove, aspoň v modernej literatúre. K tomu musíme povedať, že meno Ježiš alebo aj Jehošua, Ješua, Ješap nebolo ako meno ničím ojedinelým. Také v apokryfoch (do biblického kánonu neprijatých spisov) sa objavuje viac iných Ježišov. Ježiš Sirach, Ježiš ben Pandira nehovoriac už o tom, že podľa toho, ako R. Steiner poukazuje na základe rozdielnych údajov o Ježišovom rodokmeni v Matúšovom a Lukášovom evanjeliu, sa R. Steiner domnieva, že vlastný Ježiš boli dva vzájomne súvisiaci chlapci.

S týmito tézami súvisia rozporné nálezy, ktoré sa týkajú turínskeho Ježišovho pohrebného plátna. Raz sa tvrdilo, že plátno obsahuje pele z Ježišovej doby a jeho vlasti, potom sa zase tvrdilo, že pochádza „zo stredoveku“. Možno sa však stretnúť aj s tvrdením, že obraz mohol byť vyvolaný len náhlym vysoko energetickým žiarením, napríklad rozkladom, inokedy sa upozorňuje na stopy krvi, podľa ktorých bol Ježiš pri snímaní z kríža ešte živý. Iný posudok, vychádzajúci z najnovšieho stavu výskumu, opäť hovorí o pravosti tohto plátna a o nezvyklej príčine vzniku obrazu. To by mohlo pomôcť v tom, že by sa aj v rámci svojho pozemského rozumu priblížili k realite toho, čo sa udialo s Ježišom (porovnaj. *Poznámky o ceste učeníka Tomáša v časti 3, kapitola „Prírodné vedy a viera v boha“).*Lorber považuje za nepravú len takzvanou „trevírsku tuniku“. To však koná len so zrejmým cieľom hľadať vieru len vo vnútri a aby nemusela byť závislá na zmätku rôznych nálezov a teórií o vonkajších artefaktoch.

Tieto výskumy však napriek tomu môžu podnecovať rôzne meditatívne pokusy. Pritom sa ukazuje, že existuje niečo, čo sa nehodí do žiadnej známej schémy. *Porovnaj. Grönbold „Ježiš v Indii – koniec jednej legendy „ (nemecky). (…).*

Ako sme uviedli už predtým, svedectvá mystikov sú často nápomocné k tomu, aby sme sa priblížili otázke o význame toho, čo sa kedysi stalo, pre súčasný vývoj ľudstva a teda aj k otázke o ich charakteru. Čím má niekto viac duchovných skúseností v tomto ohľade, tým viac chápe. Skúsenosti kresťanských mystikov a stigmatizovaných – nositeľov/ nositeliek Kristových rán – sú si vzájomne z časti podobné. Obsahujú o Ježišovom živote podrobnosti, ktoré nie sú známe z Biblie, sú si v tom tiež podobné, počínajúc Františkom z Assisi až po otca Pia a Teréziu z Konnersreuthu. Všetci sa zhodujú v tom, že ukrižovanie a Kristova smrť boli skutočné a sú hlboko vpísané do tohto sveta, že prekvapivé lebo vedomé spojenie s týmito udalosťami nepredstaviteľného utrpenia umožňujú prežitie sily, ktorá nezráža dole, ale naopak povyšuje, sily, ktorá je nepredstaviteľná. Existencionálnemu charakteru, celej bytosti sa zásadne dotýkajúceho ukrižovania, je život týchto mimoriadnych osobností určite bližšie, ako len čisto intelektuálny prístup. V téme smrť a život ide o viac ako len o jednotlivé bytostné vrstvy, ktoré sa tu spoločne podieľajú a tu zahrnujú „kauzálne“ roviny tvorby zásad a osudu. Aj ľudia, ktorí nemajú tak výrazne vyjadrenú mystickú väzbu k Bohu, môžu využiť tieto udalosti meditatívne ako mosty ku skutočnosti bez ohľadu na to, aké by to mohlo

byť nedokonalé. Tým, že Kristus hovoril lotrovi, ktorý bol spolu s ním ukrižovaný, že onedlho bude s ním „v raji“, Kristus naznačil, že je možné jeho cestu rýchle napodobniť.

Vedomé preniknutie do týchto najhlbších procesov ľudskej existencie, ktoré sú spojené s utlačovaním, utrpením a degeneráciou, sa môže ukázať ako reálna súčasná možnosť, či už v akejkoľvek miere. Hoci táto možnosť nie je viazaná na ročnú dobu alebo na geografické miesta udalostí, zdá sa, že Veľká noc túto skúsenosť uľahčuje. **Zdá sa, ako keby sa starému rytmu a zániku nového zrodenia podmieneného striedaním ročných období a tradícií, dostalo prostredníctvom Krista ďalších „oktáv“.**

To, že Ježiš už neuznáva to, že by fyzická hmotnosť stavala duchovi neprekonateľné bariéry, sa už ukázalo v prípade Lazára. Nič okrem Boha, bez ohľadu na to, aké slabé alebo aj negatívne to môže byť, nie je pre jeho pohľad večne platné, všetko je koniec koncov schopné premeny. Čím hlbšie, prípadne čím nevedomejšie je to, čo sa má premeniť, tým ťažšie je prirodzené ovplyvnenie.

Pri ukrižovaní aj pri udalostiach, ktoré sa pred tým stali, popri sile na prekonanie je naznačené aj univerzálne vedomie. Napríklad v slovách vyslovených na kríži, ktoré vrcholia vetou „Je dokonané!“. Táto vnímateľná, univerzálne pomáhajúca „**obetujúca sa láska**“ nie je ale vyjadrené dostatočne výstižne ani v starej, takmer právnicky znejúcej formulácii „vykúpenie ľudí Ježišovou obeťou“. Táto (uvedená predstava "vykúpenia" človeka Ježišom) môže platiť dnes ako pokus, z ktorého vyplýva, že pr vedomie rozumu je potrebné lepšie umožniť aj napodobňovanie. Pôvodne to mohlo byť však len prispôsobenie sa svetu predstáv vtedajších Izraelitov, kde šlo o to, že prostredníctvom rituálnej (zviera atď.) obete je možné prosiť božstvo o milosť - niečo, čo Ježiš sám nikdy neučil.

Rovnako tak neposkytujú iné teológie, ktoré kladú ťažisko napríklad na to, že Ježiš až do smrti trval na svojich zásadách, dostatočné vysvetlenie pre mystické skúsenosti. Tiež nevysvetľujú ich fyzikálne sprievodné javy ako sú stigmata, život bez potravy atď. Porovnaj. Napr. *Thurston „Telesné sprievodné javy mystiky“ a Höcht „Od Františka k otcovi Piovi a Tereze Neumannovej“, ale aj ďalšiu kapitolu.*

Rupert Sheldrake, biológ, ktorý sa stal známym v nových duchovných hnutiach pre svoj celkový spôsob myslenia, rozpracoval teóriu „morfogenetického poľa**“**. Ak si opice na jednom ostrove vyvinuli istú schopnosť, mohli opice patriace k rovnakému druhu na vzdialenom ostrove tiež získať túto schopnosť bez toho, že by mali s nimi vonkajší kontakt. Musel preto existovať viac ako náhodný vplyv, sprostredkovaný silovým poľom, ktoré spája zvieratá rovnakého druhu medzi sebou. Keď sa autor tejto state pýtal Ruperta Sheldraka, či by si dokázal predstaviť, že by sa napríklad Ježišov vývoj až do ukrižovania a zmŕtvychvstania mohol vyžarovať prostredníctvom tohto silového poľa na celé ľudstvo, vyhlásil po začudovanom premýšľaní „áno“, ibaže v tomto prípade by som nevidel morfogenetické, ale duchovné silové pole.“

Ani toto nie je síce dôkaz existencie „Boha“, ale nové vedecké prúdy dnes poskytujú lepšie možnosti priblíženia sa k týmto ťažko porozumiteľným súvislostiam ako teológie, ktoré sa buď dogmaticky držia starého učenia, alebo ťažko pochopiteľné skrátka a jednoducho vyhlasujú za neexistujúce.

Aj pri ukrižovaní sa ukazujú určité náznaky podobnosti - nejde však o žiadnu identitu - so starým iniciačným rituálom. Kríž, prípadne strom, na ktorom bol človek povesený, nájdeme napríklad na severe - v mýtoch o Ódinovi, ktorý visel deväť dní na strome a počas tejto doby dospel k vyššiemu poznaniu. Motív hrobu ako miesta zasvätenia je veľmi rozšírený v megalitickej dobe, prežíva aj v keltskej dobe a je mimoriadne vyjadrený v kultúre pyramíd Egypta. Pyramídy, nezáleží na tom, či skutočne boli hrobkami - čo nie je dokázané, alebo písomný záznam ich mena hovorí len málo - či nie, v každom prípade sa používali na kultové účely, podobne ako keltské pohrebné pahorky. Pretože to už nemožno popierať v dôsledku veľmi mnohých skutočností, nemusíme sa tým bližšie

zaoberať. R. Steinerovi bolo nápadné, že oba duchovné vývojové prúdy totiž - motív kríža a motív hrobu - sa pri Kristovi nanovo spojujú.

Zážitok ukrižovania, „polnoci duše“, „mystickej smrti“, prežívanie prostredníctvom opustenosti od všetkého, na čo by sa človek mohol uprieť, to všetko poznali kresťanskí mystikovia, ktorí to cítili v takej či onakej forme, a má to určitú príbuznosť s vrcholným zážitkom jogy, Nirvikalpa Samadhi prípadne zakúšanie samoty „Nirvány“. Kresťanská mystika však hovorí o tom, že v tejto prázdnote alebo za ňou existuje „niečo“ a síce Kristus alebo Boh. To, že aj indickou cestou je možné prekročenie tejto nirvány tam, čo leží za ňou, ukazuje Aurobindo. Na kresťanskej ceste však môže byť niečo z tejto všetko presahujúcej plnosti prítomné už od prvého okamžiku náboženskej cesty, pretože Kristova bytosť, prechádzajúca zemou, poskytuje most k tomuto prechodu.

Keď je niekto ako Aurobindo konfrontovaný so silami, ktoré sú blízke s vývojom Kristovým a neexistuje na to potrebné pozadie, pôsobí to dojmom ťažkej cesty po hrebeni hory. V žiadnom prípade to však nie je nemožné. Stačí pripomenúť hinduistického chlapca Sadhu Sundara Singha, ktorý nič nevedel o kresťanstve, ale prostredníctvom svojich intenzívnych vnútorných otázok o Bohu, zrazu dosiahol skúsenosti s Kristom a túto opäť neskôr spracoval vo svojej knihe. Aj pri hinduistických, tantrických cvičeniach sa u ľudí, ktorí by skôr počítali s tým, že sa im objavia indické božstvá, objavuje videnie Krista. „Duch vanie, kam chce sám“.

Podnet R. Steinera možno nebude použiteľný v teológii založenej na náboženskom spoločenstve, ale pre iné kultúrne kruhy by mohol byť o to zaujímavejší - v Kristovi vidieť slnkom naplnenú bytosť, ktorá bola nepochybne známa niektorým mudrcom v predkresťanských dobách. *Viď. Kapitola „ Na začiatku bolo Slovo… v tomto texte a časť 3. Kapitoly „Starý zákon a predkresťanské náboženstvá“.*

Potom, pred 2000 rokmi, sa vtelenie Krista na Zemi sa stalo meradlom na ceste obratu svetového vývoja, Kristus tento vývoj sveta, **prípadne ľudstvo, zároveň berie na seba a opäť ho vteľuje do svojho života.** Staré náboženstvá sú v tej dobe už sčasti degenerované, podobne ako neskôr sa kresťanstvo stalo povrchným, napriek tomu by však výskum v týchto oblastiach mal význam. Kristus by sa ukázal ako niečo, čo sa nehodí k úlohe, ktorú mu prisudzujú - k úlohe mocenského ručiteľa jedného konkrétneho náboženského spoločenstva. Bytosť, ktorá stelesňuje práve obnovené všeobecné ľudstvo, „Nový Adam“ z Golgoty.

Odpustenie hriechov je teologický námet *(Jn. 1:29)*. Čo možno ale reálne prežiť je to, že „vykúpenie“ potrebuje ako zárodočnú možnosť „nasledovanie“ aby sa mohlo reálne prejaviť v živote. Čo sa môže reálne prežiť je to, že pri prijatí Kristom sprostredkovaného Boha ako vodidla života, môže tento život prebiehať organizovanejšie, ako pri prijatí mechanicky pôsobiacich vyrovnávacích zákonov osudu/karmy. **Aj Kristus hovorí o potrebe „až do posledného haliera“, nehovorí však, že k tomu musí dochádzať tak, ako predtým podľa zásady „oko za oko, zub za zub“. V popredí stojí nová úloha človeka - to, čo je pre človeka a jeho okolie plodné, je zachytené z jeho možností a realizované.** Žiadne prekonanie minulosti ako samoúčel alebo ako motív vývoja už nie je potrebné. Dnes možno pozorovať pomoc „zhora“ v súhre rôznych možností človeka.

Zatiaľčo pri tejto téme by štúdium R. Steinera mohlo vyvolávať dojem, že Kristus sa zaoberal len osudom ľudstva a že jednotlivec by si musel pripraviť svoj vlastný osud, môže pomôcť jednoznačná a napodobiteľná skúsenosť mnohých kresťanov: Kristus môže veľmi individuálne pomôcť pri príprave svojho vlastného osudu. Môže viesť k premeneniu sa, miesto k stopercentnému využitiu všetkého pripraveného - nie však bez ohľadu na ostatné ľudstvo a na ľudí okolo. **Aj sila odpustenia** medzi ľuďmi je maximálne reálnou skúsenosťou, ktorá patrí k tomu, čo je špecifické a skutočne kresťanské. **Neustále kolobehy, napríklad násilie a násilie proti násiliu sa tak vyvracajú zo svojich základov. Nie je to však náuka, ktorá by nás mala oslobodiť od zákerností života, prípadne by nás viedla k tomu, aby sme sa s tým neidentifikovali - do tejto miery možno zabezpečiť podobnosť k Budhovmu učeniu. Pri hlbšom precítení je to sila, ktorá umožňuje riešiť zákernosti zvnútra a napriek tomu sa nesťahovať do seba, ako by to bolo teraz možné. Naopak to znamená mať silu, v najširšom zmysle zostať „vo svete“ ako „robotník vo vinici“.**

Ani v tejto náročnej rovine nezanikne človek ako kvapka v mori. Túto skutočnosť nemožno opísať do potrebnej miery náhlym zmiznutím osoby a jej rozplynutím sa na tisíce častí, vrátane psychických a mentálnych častí, ako sa „ukrižovanie“ napr. opisuje v teozofickej oblasti a ako Castaneda opísal niečo podobné zo šamanskej oblasti bez použitia pojmov ukrižovania - to všetko sú tiež reálne zážitky.

Bunka v celku, ktorá má v sebe zodpovednosť za všetko, čo patrí k jej bytiu - je tiež v tomto štádiu vhodnejším opisom človeka, ktorý „vzal na seba svoj kríž“ a ktorého predchádzajúce snahy sa teraz spájajú a prehlbujú, aby zvládli existenciálnu stránku života.

Pri veškerej snahe vyčerpať dej a symboliku ukrižovania pre duchovné účely dnešnej doby, by sa však aj tu nemalo prehliadať, že sa tu spája viac stránok:

Ježiš musel prejsť všetkými fázami ľudskej existencie od narodenia až po smrť a pritom ich menil svojím novým postojom;

- ukrižovanie, ktoré - nezávislé na iných starších významoch kríža - je poznateľné jednoducho ako druh vtedajšieho svetského odsúdenia, sa realizovalo v tomto prípade aj jednoznačne podvodnou, protiprávnou a materialistickou praxou jeho protivníkov. Stalo sa tak, ako sa stalo a ako sa nemohlo stať inak a prostredníctvom toho nemožno zdôvodňovať fetišizmus kríža. Bola to posledná, nafúknutá reakcia strnulých, negatívne pôsobiacich nevedomých mocností vtedajšej doby, karikatúra skutočne premieňajúceho sa vedomia Ježiša;
Konečný blahodarný účinok toho, čo sa stalo, nezávisel na tomto násilnom konaní, musíme ho však vidieť v súvislosti so Zmŕtvychvstaním. A to je Božie dielo.

- kríž ako symbol obsahuje v sebe vtedajšiu súvislosť, a to aj vtedy, keď sa neskôr stal všeobecne symbolom sebaobetavej lásky bez ohľadu na to, v akom zmysle slova sa ešte dnes môže zmysluplne použiť - ako protiklad ľahostajnosti, nenávisti atď.;

- neutrálnym obrazom vnútorných pochodov v Kristovi mimo časovo podmienených kontextov boli posledné Ježišove slová na kríži „ Otče, do tvojich rúk porúčam svojho ducha.“ Podobne aj hrob, ktorý na rozdiel od starších poňatí tu nepredstavuje zvláštny stupeň“, ale priamo súvisí s ukrižovaním. Zmysel Ježišovej smrti nespočíva v smrti samej, ale v prekonaní programu smrti v človeku.

To, že sa tu o „posledných veciach Ježišovho života“ hovorí tak podrobne, súvisí s tým, že boli duchovne preniknuté omnoho menej ako ľahšie pochopiteľné predchádzajúce udalosti a že preto o to viac vzniklo o tom zmätených teórií, vyžadujúcich si o to väčšie pokusy, ako ich zbaviť zmätenosti a aj sem preniknúť k bezprostrednému zážitku. Smrť by sa nemala mylne chápať ako najdôležitejšia v Ježišovom pozemskom bytí, ako na to pozerali niektoré teologické smery, v ktorých sa kríž stal stredobodom všetkých vecí.

Tradiční teologie uznala, stejně jako první Ježíšovi učedníci po Ukřižování a Vzkříšení, že řadu starozákonních textů lze číst, včetně podrobností, jako narážky na pozdější historii Ježíšova utrpení (Passion) a její vykupitelský obrat *(Lk 24, 27. Žl 22, Žl 40,7 nn, Žl 69, 22, Iz 52, 13-14 a 53; Zach 12 ,10 a 13,1; Mdr 2 10-20, atd.)* Také v podání o Ježíšových učitelských letech bylo nalezeno několik náznaků pozdějšího ukřižování a vzkříšení - které jdou z části trochu obtížně rozeznat a právě proto nemohou být jednoduše vysvětleny jako pozdější vsuvky. Mimochodem, již předkřesťanský řecký filozof Platón se domníval, že jeho ideál dokonale spravedlivého na tomto světě skončí ukřižováním (*v Politeia II*). Je zřejmé, že tato událost musela udělat mimořádný dojem na Římany (např. *Mk15, 38*). Přes zřejmý velký význam tohoto průběhu obětování v biblické souvislosti si s tím mnozí kritičtí teologové příliš nevěděli rady. I v raném období křesťanství, dělaly různé skupiny vždy kroky, jež lidé z jejich řad společně zažívali nebo je mohli osobně sledovat - což vedlo k různým prioritám.

Otázka:
Mohl bych prosit Boha*, aby mi pomohl při hledání duchovního překonání starých duchovních programů stáří, nemoci a smrti?

Späť na obsah tejto stránky

Otázka prázdneho hrobu „zostúpenia do pekiel“, „vstupu do raja“

Bolo by možné venovať sa mnohým ďalším otázkam súvisiacim s ukrižovaním. Jednou z nich by určite bola otázka Ježišovho prázdneho hrobu - *Jn 19, 38 - Jn 20,10.* Už sme uviedli, že nemohlo ísť o bežné ošetrenie žijúceho pomocou bylín. Nikodém celkom jednoznačne použil aj látku na balzamovanie a mumifikovanie. Že tiež nešlo o jednoduché ukradnutie mŕtvoly - s pochovaním niekde inde - pre nematerialisticky obmedzené hľadiská sa to prakticky vylučuje, ako už bolo zrejmé z nálezov, ktoré ukazujú na „vzkriesenie“, ktoré opíšeme v nasledujúcej kapitole. Ďalšie sa dá vidieť pri práci na menej zvyčajných otázkach:

Bolo by možné napríklad nastoliť otázku, čo sa vlastne s človekom pri a po jeho smrti stáva a či pritom existujú nejaké rozdiely. Na túto otázku sa často odpovedalo na základe náboženských zjavení a tradícií, ako aj na základe filozofických špekulácií a tiež aj pomocou napríklad parapsychologických výskumov, humánnej a transpersonálnej psychológie i pomocou klinických a individuálnych skúseností. (*napr. Elizabeth Kübler-Ross,…*)

Prakticky všetky náboženstvá napokon vychádzajú z toho, že človek nežije ďalej len vo svojich potomkoch a v kultúrnom pôsobení, ale že ďalej existuje duchovne ako indivíduum. Ani kulty domorodcov nie sú zamerané čisto „na ďalší život“ v potomkoch, ale naopak spravidla vychádzajú z reálnej duchovnej ďalšej existencie predkov, ba dokonca z ich vnímateľnej prítomnosti v náboženskom alebo aj vo svetskom živote potomkov. Aj tam, kde vznikli predstavy, že človek môže vstúpiť do iných životných foriem, napríklad kameňov, alebo iných, je spravidla uznávaná ďalšia existencia duchovnej bytosti. Novšie „velké“ náboženstvá zdôrazňujú aj ďalšiu existenciu, ktorú vidia ešte jednoznačnejšie ako možnú vyššiu úroveň bytia ako je fyzické, napríklad hovorí sa o možnostiach kontaktu medzi týmito úrovňami existencie, ale aj o ich problémoch. K vedomému výstupu do vyšších sfér boli napríklad vyvinuté sofistikované ceremónie, porovnaj napríklad „*Tibetská kniha mŕtvych“*, ktorými sa zaoberal aj C. G. Jung. K otázkam reinkarnácie sa uvádzajú veľmi rozdielne skúsenosti a predstavy.
Kresťania sa zhodujú s inými náboženstvami v tom, že život po smrti pokračuje. V podrobnostiach však existovali už v ranom kresťanstve veľmi rozdielne názory napr. k otázke „predexistencie“ duše pred počatím, prípadne reinkarnáciou … . Dnes existujú niektorí teológovia, ktorí sami neveria v posmrtný život, alebo v „život večný“ skrz Ježiša Krista*, ktorí sa prispôsobili poznatkom prírodných vied hoci pochádzajú však vo svojej podstate z 19. storočia a sú už dávno prekonané. K praktickým skúsenostiam vedie skôr trvalá otázka ľudí "čo sa za tým (za vonkajším povrchom sveta) skrýva?"
*Večný život v kresťanskom zmysle, ako prísľub „spravodlivým“ (napr. Mt 25:46) či tým, ktorí nasledujú Ježiša (napr. Lk 18:29-30) a tým, ktorí veria v Krista (napr. Jn 3) nemá len posmrtný význam. Podobne aj v nás dochádza s Kristom k vzniku čohosi podobného „nebesiam", pretože sa mení aj život v „budúci svet", ako sa o tom zmieňujú aj niektoré miesta v Biblii.

V oblasti lekárstva neexistujú len správy o ľuďoch, ktorí boli v narkóze, alebo prežili klinickú smrť, ktorí sa vrátili do života a referovali o svojich zážitkoch v iných oblastiach vedomia. Existujú aj jednotlivé vedecké výskumy tohto stavu, že napríklad v okamžiku smrti dochádza vždy k poklesu hmotnosti o asi 21 g. V antroposofii a teosofii by šlo o oddelenie **Já (Ich)** prípadne duchovnej „bytosti“ a „astrálneho alebo emocionálneho tela“ vrátane „éterického alebo energetického tela“ a fantomického tela od fyzického tela, za ktorým nasleduje ďalšie **sa (Sich)**-sťaženie na emocionálnu rovinu a potom nasleduje do **Já (Ich)** prípadne mentálnej úrovne, a sveta príčin, vždy s vyšším **Selbst** stojacím nad tým.

V interdisciplinárnych a mediálnych správach sa často objavovali správy o tom, čo hovoria samovrahovia, že zostali dlhí čas upútaní na svoje pozemské okolie. V žiadnom prípade nedošlo k vymazaniu ich nepríjemných spomienok, ako by si to boli želali.

Dnešné poznatky by mohli hodne prispieť k tomu, aby sme sa počas života zaoberali trvalými hodnotami vo svojom vlastnom vnútri, ako o tom napríklad vždy hovorila Biblia. Ten, kto prevažne

žil deštruktívne, sebecky a chamtivo, bude mať s touto záťažou problémy a bude sa hnevať pre to, čo zanedbal. Ten, kto sa naopak choval ku svojim blížnym ohľaduplne a naučil sa vážiť si stvorené bytosti ako svoje vlastné časti a pomáhal im, tomu sa bude vďaka lepšiemu charakteru žiť dobre.

Mohla by byť položená aj ďalšia vedúca otázka, ako bude bytosť človeka pri smrti zaobchádzať so svojimi rôznymi rovinami bytosti, vrátane fyzického tela a v živote získanými schopnosťami, skúsenosťami a substanciami a aké budú v tomto ohľade rozdiely. Aj o tejto otázke sa môžete dočítať v literatúre ako napríklad píše *farár Roesermüller*. Tu sa poukazuje na to, že človek si „berie so sebou“ to, čo je kľúčové zo všetkých údov bytosti. Preto sa aj za určitých okolností prihovárajú za pohreb do zeme namiesto pohrebu spopolnením. Dokonca sa hovorí o tom, že v hrobe pozorovali náhly a nečakaný rozpad hmoty. Ďalej po mnoho stáročí existujú až do súčasnosti cirkevne preverené správy o „nerozkladajúcich sa“ mŕtvolách, napríklad ešte dnes Bernadetty Subiriusovej v Lourdách. Taktiež existuje mnoho správ „o prázdnych hroboch“. V takých prípadoch bolo možné často zistiť, že dotyční ľudia viedli život úzko spojený s Bohom.

Na súvislosť s prázdnym Ježišovým hrobom sa najskôr zrejme vôbec nemyslelo, táto myšlienka sa vynorila až neskôr, v mnohých ezoterických spisoch. Mohli by sme vymenovať rad ďalších zvláštnych udalostí, ktoré nemožno bez ďalšieho všetky preveriť, ale ktoré tiež nemožno paušálne považovať za neseriózne. Je však isté, že fyzická hmota ukrýva v sebe ešte veľké tajomstvá. Výskumy z oblasti chémie a fyziky otriasajú obrazom údajne relatívne nemenných atómov v tele, čo je v tomto iba poznámkou na okraj, ktorá by bola kapitolou samou pre seba.

Okrem toho by bolo možno pomýšľať na apokryfy, ktoré cirkev síce nepovažuje za „kacírske“, ale ani za stopercentne správne, a ktoré preto neboli prebraté do Biblie – rane kresťanské spisy. Časť tzv. „Evanjelium podľa Nikodéma“ opisuje „Ježišov zostup do pekiel“ po smrti, jeho vplyv na tých, ktorí tam prechádzajú emocionálnym očistením. Ďalej sa tu opisujú jeho stretnutia s tými bytosťami, ktoré žijú v raji, napríklad bytosťami zo Starého zákona. Také predstavy sa nutne ponúkali, mohlo však ísť o pravé vízie, ktoré mohli byť sčasti priame a sčasti symbolické.

Ježišov hrob obrazne ukazuje fázu Kristovej cesty, poslednú Kristovu premenu, už za života naplnenú duchom, mŕtvoly na strane jednej a zodpovedajúce udalosti duchovnej bytosti odlúčenej od telesného bytia. Ohlasuje sa tu vznik opäť celistvého „**Nového Adama**“. Symbolické je aj to, že podľa niektorých tradícií sú „Adam a Eva“ pochovaní práve pod Golgotou (lebkou).

Nie je vyčerpaný ani význam toho, čo sa uvádza v Evanjeliu *Jn 20, 11 - 18,* podľa ktorého Mária z Magdaly, zvaná Mária Magdaléna, objavila prázdny hrob ako prvá a poznala Ježiša v akomsi medzištádiu*. V duchovnej súvislosti tu symbolizuje úlohu Evy. - * „už sa ma nedrž, veď som ešte nevystúpil k Otcovi“. To je rozdiel k neskoršiemu zjaveniu sa Ježiša, ktorý vstal z mŕtvych, keď napríklad Tomášovi výslovne dovoľuje, aby sa ho dotkol. Mŕtve telo sa zdá akoby bolo oživené z ducha novým spôsobom. Tradícia však v žiadnom prípade neobsahuje vôbec nič, čo by sa hodilo na špekulácie o Ježišovi, ako o uzdravenom poranenom. Jeho výraz sa veľmi zmenil a reakcie Márie Magdalény nijako nepoukazujú na to, že by túto zmenu spôsobili mnohé rany a chrasty, ktoré by boli nezbytne nápadné. Aj obe bylinné látky, ktoré použil Nikodém, sú v tejto súvislosti jednoznačne vhodné a bežné hlavne na balzamovanie mŕtvych. To, čo sa tu stalo, sa nehodí do schémy smrti a života v klasickom zmysle. Ani do schémy už predtým známych medzných skúseností medzi životom a smrťou. Má to význam aj pre budúcnosť, porovnaj „Zjavenie apoštola Jána“.

Späť na obsah tejto stránky

Vzkriesenie

Prázdny hrob a vzkriesenie Krista predstavujú vo vedomí mnohých ľudí maximálny problém - *napríklad Jn 10, 11, Jn 21* - je to dané skúsenosťou, že ľudia musia umierať a je pochopiteľnou

snahou potlačovať nevysvetliteľné a tiež zastaralé - ale v školách sa o tom stále učí -, jednostranné materialistické myslenie o živote.

Ale aj tak existujú hlasy práve z radov čiastočne naozaj materialisticky mysliacich historicko-kritických vykladačov, ktorí hovoria o tom, že správy o vzkriesení sú najlepším dôkazom prvotne kresťanských správ, ktoré sú lepšie doložené ako všetko ostatné o Ježišovom živote. Tieto správy dokladajú zjavenie Kristovo na rôznych miestach v novej podobe, nie vždy jednoznačne poznateľné, s niekoľkými novými vlastnosťami, napriek tomu však ako bytosť, ktorú bolo možné spoznávať fyzickými očami.

V podstate by muselo z toho vyplývať, aby sme sa postavili proti biblickému obrazu, ktorý predpokladá reálnu premenu Ježišovho mŕtveho tela - za života preniknutého duchom - (tzv. „duchovia“ sú zvyčajne neviditeľní). V priebehu ľudského vývoja by mohli rozpadajúce sa stavy vedomia stratiť svoju schopnosť oddelenia sa. „Oddelenie“ je verbálny význam slova „hriech“. Oddelením bolo aj oddelenie človeka od Boha, jeho pôvodcu. Mohlo byť teda to „spodné“, teda telo, znovu prijaté do ostatných oblastí Kristovej bytosti. Porovnaj predchádzajúcu kapitolu „a hrob bol prázdny“.

„Zborte tento chrám a za tri dni ho postavím“, to hovoril o chráme svojho tela.“ Po zostupe bytosti do iných rovín predpokladanom aj pre iných mŕtvych, prípadne do jeho najvnútornejšieho jadra (porovnaj poslednú kapitolu) by mohlo - pretože teraz v dôsledku chýbajúcich oddeľujúcich sa vlastností všetko počúva to najvnútornejšie – má nasledovať nové vytváranie vrstiev osobnosti, vrátane fyzického tela - bez „nevedomých“ oblastí.

Aj podľa antroposofického názoru (R.Steiner) je vzkriesené (ktoré vstalo *z mŕtvych*) telo Kristovo stvorené ako „nový Adam", *1. Kor. 15:45-47 a* ako vývojová možnosť sa vyskytuje u všetkých ľudí (takzvané fyzické „fantomické telo“). Aj v teosofických kruhoch (A. Bailey) sa nazerá na zmŕtvychvstanie ako na reálne nové stvorenie. Bez ohľadu na to, aký nepresný môže byť teosofický názor v jednotlivostiach, kresťanskí teológovia si musia v každom prípade nechať položiť otázku, prečo sami nerozvinuli také - prípadne ešte správnejšie - predstavy, ktoré by aspoň zodpovedali dnešnému širokému všeobecnému poňatí vteľovania. Váhanie niektorých teológov brať vážne zmŕtvychvstanie vôbec v nejakej forme, už dnes nestačí tomuto kritériu dobrého všeobecného vzdelávania.

Treba k tomu ešte poznamenať, že „zmŕtvychvstalé telo“, skutočne patriace danej bytosti, by nemohlo byť bez ďalšieho kladené na roveň zdanlivému telu (Mayavirupa) ezoterickej literatúry, ktorým sa niektorí majstri údajne mohli zviditeľňovať ako oblekom. Spoločným v každom prípade je však to, že sa tu ukazuje panstvo ducha nad hmotou.
Aj niektorými ľuďmi nejasne formulované učenie o „svetelnom tele“ možno v tejto súvislosti zvažovať. Pritom ide okrem iného o to, čo vzniká, keď sa vyššie bytostné vrstvy človeka odrážajú vo fyzickom. To vytvára most, cez ktorý sa človek môže bez odloženia tela ponoriť do reality nad tým, čo je fyzické, hebrejsky nazývané „Merkabah“. Mnoho podkladov pre toto učenie priniesol *prof. J. J. Hurtak/USA: „Kľúče Enochove“ a „Synoptické Evanjeliá“. Zentrum d. Einheit, Schweibenalb, CH-3855 Brienz.* V tejto súvislosti sa rozvinulo organizačne nepodchytené hnutie, ktoré by chcelo prostredníctvom „**práce so svetlom**“ duchovne pomôcť najrôznejším spôsobom práve v tejto prechodnej dobe. Za tejto situácie existuje veľké pokušenie domnievať sa, že tá či oná technika cvičenia prinesie napokon sama o sebe vytúžené výsledky „**vzostupu**“. V skutočnosti k duchovnému pokroku patrí vždy celkový vývoj, ako napríklad charakterové dozrievanie. Viď budúca kapitola.

Predstavy o reinkarnácii, teda opätovnom vtelení duše do nového tela, tak, ako sa vyskytujú v najrôznejších náboženstvách a vyjadrované tak či onak, by boli hlbšou, nedokonalou „oktávou“ zmŕtvychvstania a neboli by teda s tým totožné. Učenie o tom, že duša existuje pred oplodnením a aj učenie o reinkarnácii bolo veľmi rozšírené aj v ranom kresťanstve, podľa Rufina priamo všeobecne. Je však zaujímavé, že ihneď po tom sa tomuto už neprikladala mimoriadna vážnosť. To nemožno pripisovať len tomu, že ľudia sa dlhý čas sústreďovali predovšetkým na pozemský

život - ako o tom píše R. Steiner - ani prípadným úsilím pápežov hladných po moci, ktorí - ako sa domnievajú iní duchovní autori, sa snažili vytvoriť ľudí s obmedzenosťou jednoho ľudského života ešte závislejšími. Bolo by možné nájsť ešte ďalšie významné fenomény. To najdôležitejšie je zakotvenie motívu zmŕtvychvstania v človeku. Hoci sa to v praxi môže javiť ako hudba budúcnosti, reinkarnácia tak dostala napokon charakter Kristom prekonaného postupu. Zmŕtvychvstalý Kristus by sa nemusel znovu stelesňovať, aby sa mohol opäť ľuďom zjavovať. Na kritike učenia o prevteľovaní u veľkého počtu, nie však všetkých, kresťanských skupín, sa dá usudzovať, že predstava strnulých „duchovno - mechanických“ zákonov osudu, smrti a reinkarnácie, však iba minimálne, ak sa zvažuje len ich samoúčel, nezodpovedá tomu, čo Kristus zažil. To však neznamená, že reinkarnácia nikdy nemohla existovať alebo neexistovala. Mnohé predchádzajúce a dnešné tzv. „zážitky reinkarnácie“ - aj keď nie všetky tieto zážitky musia spočívať na skutočnom prevtelení, ale často len na určitých iných faktoroch, nemožno všetky odmietnuť. Len v kresťanskej oblasti sa objavujú tam, kde sa objavujú , hlavne ako výnimky, napríklad v prípade Jána Krstiteľa. Miesto toho, aby len prevzal funkciu Eliáša, ako sa väčšinou myslelo, Ježiš skrátka povedal „… on sám… je Eliáš“. To by bola však úloha bytosti vyslanej s osobitnou úlohou, aby pomáhala ľuďom, nebol to vynútený kolobeh toho, kto je zajatý v kruhu zrodenia. Okrem toho sa v kresťanskej mystike, aj tam, kde sa prevteľovanie prijíma ako skutočnosť (napr. u Lorbera), často sa zdôrazňuje väčší význam nových ciest v duchovnom poučení. Počas ľudského života sa možno dnes naučiť nesmierne veľa. Reinkarnácia za účelom normálneho očistenia/ďalšieho vývoja, prípadne s novými úlohami, ktoré sa týkajú okolia, by nemusela podľa zodpovedajúcich skúseností v žiadnom prípade mať starý automatický charakter tam, kde sa vyskytuje. Ony staré predstavy by mohli byť podnetom k tomu, že náuky o prevteľovaní by pre kresťanov mohli byť veľmi podozrivé. Okrem toho v učení o prevteľovaní nebral sa ohľad na Boží a Kristov iný pôvod. To však neznamená, že by bolo vecne prípustné považovať všetky fenomény, predstavované dnes prevažne inými náboženstvami, za pre kresťanov od samého počiatku irelevantné. Telesná - duševná -duchovná povaha človeka je všade rovnaká, a preto sa všetci môžu niečo naučiť bez toho, že by prepadali kladeniu rovnosti medzi nimi.

O účinku mechanistických predstáv o karme a prevteľovaní sa už hovorilo v kapitole „Ukrižovanie“.

V mnohých prípadoch je dnes možné si pri výrazných osobnostiach všimnúť to, že akonáhle vyrastú, prestávajú sa podobať svojim telesným rodičom. Niekedy sa zdá, akoby svojmu súčasnému telu vtlačili podobu z iných, prípadne predchádzajúcich kultúr. To by mohlo súvisieť s tým, **že v porovnaní so starovekom vzrástol zosilnený význam duševno - duchovných bytostí na úkor súvislostí s predkami a dedičnosťou.** R. Steiner tu vidí súvislosť s Kristovým pôsobením.

Napriek týmto fenoménom neexistuje podnet vidieť v činnosti Kristovej jednostranné zdôraznenie toho, čo je duševno - duchovné, ale dlhodobo skôr **impulz, obe oblasti zjemniť a uviesť do vzájomného súladu. Duch, duša a telo by sa mali k sebe hodiť** (čo nemožno dnes určite všade nájsť). Práve cesta k zmŕtvýchvstaniu, ktorá sa nemá chápať alebo popisovať len prostredníctvom takzvanej duchovnej práce „bez tela", ale telesnej, sa stáva aj duchovným **a** duchovné telesným – začína až na druhom brehu všetkých jednostranných intelektuálnych usporiadaní. Porovnaj napr. *Lk. 24:36-43*.
Ideológia vymazania mnohostrannosti národov atď. do jednotného ľudstva je u tohto impulzu rovnako ďaleko ako ideológia panskej rasy diskriminujúcej všetkých ostatných. Existujú časti a celok. Môže to síce znieť ako samozrejmosť, lenže dnes už nič nie je samozrejmé. Všetko treba vedome znovu prepracovať.

Kristovým mottom je: „Pozrite sa, tvorím všetky veci znova“. Aj keď sa napokon obracia na jadro indivídua, kde človek už „nie je Žid ani Grék…“, ale človek, nemyslí sa tým len jednotné ľudské nadvedomie, ale myšlienka, ktorú si Boh myslí, prípadne realizuje prostredníctvom jednotlivého človeka. Z individuality môže človek vytvárať nové spoločenstvá, ktoré pochádzajú nie zo starých rodinných, stavovských a tomu podobných väzieb. Medzi nové vzťahy vzniknuté z ducha môžu však patriť aj „staré“, ktoré vznikli zo starých neuvedomelých tlakov a zmenili sa v slobodne rozhodujúce vzťahy.

V súvislosti s poznámkou o silových poliach, pôsobiacich na celé ľudstvo, ako je to v kapitole o ukrižovaní, sa musí brať do úvahy, že **po tom, ako Kristus prešiel všetkými týmito krokmi, všetky jeho kroky sú vcelku a súčasne „tu“.** Aj keď Kristove kroky a ich poradie sú v ňom obsiahnuté, je „prežívanie ukrižovania“ niečo iné, čo je dnes rozsvietené impulzom zmŕtvychvstania. Nie je samozrejmé, že aj pri najvážnejšom prežívaní musela nastať fyzická smrť ešte predtým, ako mohla pôsobiť sila zmŕtvychvstania. „Mystické skúsenosti v tom utvrdzujú, sila zmŕtvychvstania sa dá prežiť ako súčasná ťažná sila, ktorá je prítomná za všetkými aj tými najjednoduchšími krokmi“. Na tomto základe dospel R. Steiner k tomu, že veľkonočné udalosti dnes pôsobia ako celok. K tomu sa pripájajú názory, ako je „éterizácia krvi“.
Aj to, čo "nasledovníci Ježiša Krista" rozvinuli spoločne s ním, zohráva dnes svoju úlohu.

V tomto kontexte je zaujímavé, že existujú nové hnutia, ktoré - podobne ako Kristus - nesúhlasia so všeobecným predpokladom samozrejmej, potrebnej smrteľnosti tela.

Indický filozof a jogín *Aurobindo* sa po tom, ako prešiel zážitkom Nirvány vydal podobným smerom a snažil sa „uviesť do pozemského života supramentálne, tzn. nadmentálne sily“. Jeho spirituálna spolucestujúca „matka“ Mira Alfassa dokázala týmito silami preniknúť spomienkami naplnenej vrstvy fyzického tela, napríklad preniknúť bunky, ktoré súvisia so starými programami smrti. Prežívala to zároveň ako „prácu na tele ľudstva“.

Iným spôsobom hovoril *Rudolf Steiner* o nove vznikajúcich vyšších údoch bytosti, prípadne „telách“ v tejto nadrozumovej oblasti, ktorá by potom vôľou umožnila postupne premieňať staršie emocionálne, éterické, vitálne a fyzikálne oblasti. Tieto vyššie bytostné súčasti nazýva: „duchovné selbs (samo), duch života, duchovný človek“. U neho by mohol vzniknúť dojem, že toto prorocké videnie sa bude realizovať až za dlhý čas. V porovnaní so súčasným vývojom sa však ukazuje, že by to mohlo aspoň v náznakoch byť relevantné už teraz.

V ezoterickom budhizme boli tieto vyššie „telá“ uvádzané minimálne ako možnosť pre bytosť Budhu - „Dharmakaya, Sambhogyakaya, Nirmanakaya“. V týchto rôznych smeroch nie sú však zrejmé žiadne jednotné ciele, metódy alebo výsledky. Čo však je zrejmé, je to, že rôzni ľudia sa nezávisle od seba venovali rovnakým témam, takže tieto témy by sa mali hodnotiť ako reálnejšie.

Pripomeňme tu ešte ďalšie skúsenosti nášho storočia: *Carl Welkisch, V duchovnom ohni Božom“.* Ako neuveriteľne citlivý mystik pociťoval Welkisch za svoju úlohu, v ktorej ho jeho vízie utvrdzovali, že teraz by Boh mohol premeniť telesnú hmotu a že práve on sa stal tohto dobrým nástrojom. Pretože sa ale dosť často stáva, že ľudia s mimoriadnymi „zhora zverenými úlohami“ (si môžu myslieť, že sú jediní, zatiaľ čo Božie rozdelenie úloh je zložitejšie, často je jednoduchejšie z nich robiť „bláznov“.) Ten, komu je ten druh mystických zážitkov dôverne známy, môže však poznať, že také zážitky cez možný subjektívny náter, majú reálny význam. To platí aj pre Welkischa.

„Immortality“, nesmrteľnosť, začali kázať niektoré nové duchovno-terapeutické skupiny, najmä v USA. Robia sa pokusy o vyliečenie „predstáv o smrteľnosti a okrem toho sa ďalej konajú pokusy pomocou dychových techník ako je napríklad „Rebirthing“ – o odstránenie pôrodnej traumy - zdravou výživou a tak prispieť k reálnemu predĺženiu života, prispieť k životu vyžarujúcemu pozitivizmus. Aj keď sa v týchto kruhoch Kristus často objavuje len na okraji, sú tu aj kresťania ako Mormonka *Annalee Skarin*, ktorá písala o vlastnej skúsenosti s dematerializáciou a rematerializáciou tela na pozadí jej spojenia s Bohom.

V lekárskej oblasti sa zasa iní pokúšajú o výskum hormonálnych metód vedúcich k určitému omladeniu. Tento vývoj má v sebe zmysluplné motívy. Nemožno ich paušálne podozrievať z velikášstva.

Treba však myslieť aj na to, že v zmysle Krista ide o celú ľudskú bytosť, v žiadnom prípade teda nie o nejaký kult telesnosti, na ktorú by bolo možné pozerať ako na najvyššiu a izolovanú hodnotu fyzického života. Takisto nejde o nejaké izolované oživenie buniek, naopak o celkové uzdravenie tela - vrátane orgánov, buniek atď. - a spirituálnych oblastí človeka. Aj Kristovi ide o slobodu k životu a nie o nútenie k životu. To všetko nemožno týmto skupinám paušálne podsúvať, treba sa však o tom zmieniť ako o možnom zdroji nebezpečenstva na tejto ceste po hrebeni hory. Sila zmŕtvychvstania, prežitá spolu s Kristom, ktorý ju viditeľne a celistvo uviedol do života, sa zdá ako vlastný „ferment“ harmonického vývoja týmto smerom. Mnohé z toho, čo bolo vopred dané ako zárodok, nie je ešte odhalené. Práve preto je zmysluplné vedome sa k nemu obracať.

„Zmŕtvychvstanie“ nie je len skúsenosť duchovná. Môže stále obnovovať všetko v živote. Preto menej známa skupina Nového zjavenia, známa ako „*Centrum svetla Betánie“* vo Švajčiarskom Sigriswile, vo svojom časopise „Posol svetla“ razila pojem „život z zmŕtvychvstania“. **Po úzkej bráne kríža prichádza plnosť. Ježiš zdôrazňoval, že jeho cestu vysvetlí až to, čo robí.** Pokrok je na osobnej ceste „nasledovania Krista“, tento krok vedúci ešte ďalej, môžu v náznakoch učiniť pochopiteľným. Ako sme videli, nie je táto cesta nijako rovnorodá, ani rovnako nestúpa nahor ani nekončí na jednom vrchole. Táto cesta sa ukazuje v príslušných ľuďoch **ako Bohom vedená stavba rozsiahlej budovy, kde každý nový kameň sa kladie na ten predchádzajúci. Tieto kamene sú schopnosti v bytí človeka, ktoré pretrvajú jeho zvonka vybudovanú budovu. Tak, ako bol pračlovek podľa zjavenia rôznych svätých spisov vytvorený dokonalý, môže sa aj, ako Kristus ľuďom sľubuje, po tom, ako prejde voľnými hrami, prípadne drámami sveta nedokonalosti, pomaly obnoviť a bude „dokonalý ako Otec na nebesiach“.** To platí nielen pre jednoduché kroky, ale aj pre samotné zmŕtvychvstanie, ktorému nestanovil nijaké hranice a už vôbec nevyhlásil za meradlo pochopenia tej-ktorej ľudskej sily. On sám vytvára nové meradlá, porovnajme „Ja som chlieb života“, „Ja som svetlo sveta…“, „Ja som brána k ovciam“, „Ja som dobrý pastier“ rovnako ako „Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť aj keď zomrel“. Teda nie až pri poslednom všeobecnom súde, ako sa domnievajú určité kresťanské smery. „Ja som cesta, pravda a život“, „Ja som pravý vinič a môj Otec je vinohradník“, … vy ste ovocie…“, ….“ Ja som sa na to narodil a na to som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravdy, každý kto je z pravdy, počúva môj hlas“. Kristus je to vlastné JA SOM v človeku, ktoré treba odlíšiť od každodenného egoistického Ja (Ich).

V židovské víře, existovalo Z mrtvých vstání nebo Vzkříšení, ale až na konci času. V tradiční křesťanské teologii je Vzkříšení spatřováno jako nová možnost, viděná skrze víru v Krista – aniž by však bylo viděno bez Večeře Páně navíc k jeho dodatečnému provedení. V rámci moderních kritických teologických úvah, to může být viděno jako pokrok – narozdíl od materialistického směru teologie, který by všechno těžko představitelné chtěl jednoduše vysvětlit a tím odmítnout - že vzkříšení je metafora pochopená v přeneseném smyslu podobenství. (*Hans Kessler, Sammelband "Auferstehung der Toten*). Někteří mohou potřebovat takové přiblížení k těžko představitelnému, ale ne nutně ti, kteří jsou schopni věřit přímo ve Vzkříšení jako vnitřní a vnější realitu. Tato víra jednoduchých křesťanů odpovídá v mnoha oblastech spíše současnému stavu zkoumání a vědomostí, jak je pojednáván v našich studiích. Kdo všechno vidí jen jako „metaforické", u něhož to působí podle našich výzkumů spíše jen ve smyslu duchovního povznesení, léčivé účinky, které mohou i dnes zasahovat až do fyzického těla, mohou být dnes minimálně opožděné nebo omezené.

K tomuto pristupuje v nemeckej a anglickej stránke úryvok z Evanjelia podľa Jána 20. Dvoje zjavenie sa Vzkrieseného.

Otázka:
Snažím se Bohem zdůvodnit, jak může být moc Vzkříšení plodná dnes?

Späť na obsah tejto stránky

Nanebovstúpenie

Úvodná poznámka: V angličtine sú pojmy „nanebovstúpenie“ a „vystúpenie“ totožné: Ascension. „Výstup“, ako sa toto slovo používa modernými duchovnými prúdmi, alebo „pracovníkmi svetla“, ukazuje však skôr vzťah k predchádzajúcej kapitole, vzkriesenie, viď . tam.

Ak Ježiš Kristus začal štyridsiatimi dňami na púšti bezprostredne pred začiatkom svojho verejného pôsobenia, potom ukončil svoju viditeľnú činnosť na zemi po štyridsiať dní po Veľkej noci, keď sa ľuďom objavoval na rôznych od seba vzdialených miestach.

Po poslednom spoločnom jedle a rozhovore „Potom ich vyviedol až k Betánii, zdvihol ruky a požehnal ich. Ako ich žehnal, vzdialil sa od nich a vznášal sa do neba“ - *Lk. 24, Mk. 16*. „Keď to povedal, pred ich očami sa vzniesol a oblak im ho vzal spred očí. A kým uprene hľadeli k nebu,

ako odchádza, zastavili sa pri nich dvaja muži a povedali: … tento Ježiš, ktorý bol od vás vzatý do neba, príde tak, ako ste ho videli do neba odchádzať“ (Skutky apoštolov 1). Je zrejmé, že učeníci veľmi presne rozlišovali štyridsať dní, keď sa Kristus vždy náhle zjavoval medzi nimi a opäť zmizol a čas potom, keď sa tiež schádzali v jeho duchu, ale bez jeho osobnej prítomnosti.

Kristus naznačil, že ide k Otcovi. Až po nanebovstúpení sa o ňom hovorilo, že sedí „po pravici Otca“, teda s Bohom na jednej úrovni, mimo „onen svet“ ľudsky dosažiteľný. Tu vidieť, že **Kristus pôsobí s Bohom univerzálne. Boh je: „Som, ktorý som“.** Je všemohúci, ale aj poskytujúci slobodu, je živým základom všetkých síl a bytostí a napriek tomu je aj pre seba. Je mimo priestoru a tiež všadeprítomný, je večný a zároveň je realitou skrytou v každej dobe. To neznamená, že by sa Ježiš rozplynul v nič, omnoho skôr je dnes všade. V živote sa tiež mohlo prežiť ono premostenie medzi človekom a Bohom prostredníctvom Ježiša - „Aby vám otec dal všetko, o čo ho budete prosiť v mojom mene“. (*Jn 15,16*). To je veľmi nezávislé na predstavách, ktoré máme o udalostiach pred 2000 rokmi, je to skutočnosťou svojho druhu.

Učeníci si teraz uvedomujú svoje postavenie apoštolov, ktorí sú za Krista na zemi. **Kristus teraz vystupuje v nich, ich prostredníctvom sa prejavuje.** Bolo by nesprávne hodnotiť tento stav z rýdzo vonkajšieho hľadiska, akoby sa nestalo predtým nič, skrátka učiteľ tu už nebol a oni sami musia ďalej niesť jeho učenie. Keby sme teraz do toho zapojili možnú, samostatnú úlohu nanebovzatia, bolo by možné to opísať ako univerzalizáciu Kristovho pôsobenia. Obrazom toho by bol hologram, v ktorom každá časť obsahuje celý obraz. Poznámka na okraj: Toto porovnanie nemá byť myslené ako náznak holografického svetového názoru, podľa ktorého človek je už tak ako tak rovný Bohu, nepotrebuje sa teda snažiť, aby mu bol rovný - napokon, je to príbuzné onej predstave o vykúpení, ktoré zabúda, že vykúpenie možno pochopiť ako zárodok až prostredníctvom individuálneho rozhodnutia a nasledovania.

Okrem vlastných vzťahov človeka obsahuje človek aj vzťahy s Kristom. V zásade možno povedať, že práve nanebovstúpenie bolo tým **impulzom pre učeníkov a v konečnom dôsledku pre všetkých spečatením toho, čo bolo počas Ježišovho života iniciované iba ako možnosť -** v kapitole o krste v Jordane sa poukazuje na možnosť stvárnenia Krista v človeku. To znamená, že to, čo Kristus priniesol, prípadne rozvinul, má teraz ešte rozšírenejší charakter v porovnaní s jeho účinkom na ľudstvo ako to, čo vytvoril nejaký človek. Je to zakotvené v Bohu, nielen v nejakom „morfogenetickom poli“ - viď kapitola „Ukrižovanie“. Iným spôsobom by sa to dalo asi vyjadriť tak, že „Boh potom ďalej priťahuje všetko za sebou“.

Apoštol Pavol je dnes často známy pre niektoré tradične ostré názory. Nehľadiac na to, že tieto záležitosti sa často preceňujú pre jednostranný výklad, jeho vizionárske zážitky sa musia pokladať za pravé. Svojím spôsobom tak mohol poznať, čo sa vyjadruje nielen v Zjavení apoštola Jána, ale aj na iných miestach: Kristov význam presahuje úlohu, ktorú má pre židovstvo, či skôr že práve židovstvo bolo vyhliadnuté na to, aby sa stalo univerzálnym Kristovým východiskom pre jeho príspevok ľudstvu. Je pochopiteľné, že to bol jeden z prvých sporov medzi učeníkmi.

Cirkevné názory majú sklon považovať cirkev a „telo Kristovo“, za seberovné, hoci v širšom zmysle. Treba k tomu pripočítať ostatné ľudstvo. Antroposofické názory vidia v ľudstve jednoznačne telo Kristovo. Theosofické smery, ktoré nie všetky vyrastali na kresťanskom základe, čiastočne tiež uznávajú Kristov význam pre celé ľudstvo, hoci ho vidia takmer len v jeho učiteľskej úlohe.

Moderné kresťanské skupiny Nového zjavenia, najmä „Univerzálny život“ vidia dnes Kristovu úlohu aj pre neľudské živé bytosti - až do dôsledkov, že ďalší osud Zeme bude odňatý panstvu človeka. Tí, ktorí však nie sú v prvom radu časti tohto problému, ale časti riešenia, budú zaiste mať svoju úlohu, tak ako sa o tom hovorí v Reči na hore.

Keby niekto naozaj urobil niečo „v Kristu“, bolo by to aj pre Krista a v súlade s tým pre svet.

Kto by sa však skutočne spojil s Kristom a tendenciou jeho pôsobnosti, ktorú nemôžu ľudia ľubovolne meniť, nebol by schopný akceptovať celý rad teórií, spôsobov vyjadrovania a činov, ktoré boli po všetky stáročia v cirkvi zabehnuté. Podľa svedectva mystikov **nemožno Krista ani vedome ani nevedome zneužiť k jemu protikladným snahám.**

Odkiaľ potom brali cirkvi silu k vojne, prenasledovaniu a nenávisti, navyše v službe svetských mocností, môžete sa sami presvedčiť v ich terminológii. Podľa skutočnosti, ktorá je bežná v duchovných kruhoch, svetlo môže vytvoriť aj „tiene“. Ale stať sa nástrojom tieňov, ako to často bývalo v minulosti, namiesto toho, aby človek prispieval sám a spolu s nimi k premene týchto tieňov, uráža skutočné kresťanstvo. V novších svedectvách sa stále objavujú pokusy na túto tému, napríklad *Záverečný dokument európskeho ekumenického zhromaždenia „Pokoj v spravodlivosti pre všetko stvorenie“,* 1989. Preklad môžete kúpiť v EKD Hannover.

Aj nanebovstúpenie môže dostať reálny význam v rámci nasledovania Krista. Rosenkruciáni napríklad v obrazoch a snoch prežívali, ako na ne zostupuje oblak z neba. Jednorázový, prípadne viacnásobný zážitok tohto druhu však neznamená, že by onen človek taký krok skutočne v živote uskutočnil, podobne ako pri iných krokoch to len znamená, že v ňom táto kvalita začala silnejšie pôsobiť.

„Nanebovstúpenie“, do ktorého sa môžu hlbšie vcítiť, predpokladá duchovný vývoj, v žiadnom prípade ho nemožno teda zamieňať za „únos UFO“ (neidentifikované lietajúce objekty). Nie je to nijako zvlášť pravdepodobné ani v prípade tradičných nanebovstúpení biblických prorokov (viď kapitola „zmŕtvychvstanie“). Na základe veľkého počtu medzinárodných pozorovaní UFO však nemožno popierať, že by UFO mohli existovať ako spôsob predvádzania sa mimozemských astronautov*. V súlade s tým tiež možno vychádzať z toho, že niektoré veci z minulosti sa môžu tak pozitívne, ako aj negatívne k podobným problémom vzťahovať a že budú môcť mať v budúcnosti svoju úlohu. Pokus príslušných kruhov vidieť v každej jaskynnej kresbe s kruhmi atď., vesmírne lode, je však veľmi prehnaný a zodpovedá jednostrannej predstavivosti orientovanej na našu technicko-materialistickú civilizáciu . Aj keď ľudstvo potrebuje Božskú pomoc v najrôznejšej forme, koniec koncov musí záchranný prielom urobiť ono samé. Pokroky v bytí, konaní a vedomí môžu pozemšťania prežiť a okrem toho aj nájsť a splniť svoju úlohu. **Ide o náš vlastný, vonkajší úspech, v oblasti vedomia.** Snaha, ktorá viedla napríklad k raketoplánu Challenger a jeho varovnej skaze, sa zdá byť len vonkajším irelevantným odtlačkom toho, čo je naozaj potrebné.
*Poznámka: K tomu sa z cirkevnej strany viackrát zodpovedne vyjadroval napríklad teológ Msgr Corrado Balducci (Vatikán). Inak sa v cirkvách často tvrdilo, že ide len o psychický alebo sociologický fenomén. V oficiálnych vatikánskych novinách "Osservatore Romano" sa v máji 2008, napriek tomu písalo: „Vesmír sa skladá z miliárd galaxií a každá z nich sa skladá z niekoľkých stoviek miliárd hviezd. Ako môžeme vylúčiť, že sa život vyvinul aj inde? Tvorivej slobode Boha nemôžeme klásť žiadne medze. Ak sa pozeráme s Františkom z Assisi na zemské stvorenia ako na brata a sestru, prečo by sme tiež nehovorili o mimozemskom bratovi? Je možné, že iné inteligentné bytosti žijú v plnom súlade so svojím Stvoriteľom."

Pritom sa nemá prehliadať, že aj technický pokrok je potrebný, napríklad na náhradu životu nepriateľskej atómovej energie, niektorých iných druhov elektromagnetického žiarenia, na génové technológie a podobné technológie. Aj to sa môže však stať len tak, že to vyplynie z iného vedomia. Ak by došlo k onému uvedenému vrastaniu do rozsiahlejšieho vedomia v Kristovom zmysle, muselo by však ísť o organický rast a v žiadnom prípade nie o technickú manipuláciu. „Spasenie“ si nemožno vynútiť žiadnou spirituálnou „technikou“. Cvičenia rôzneho druhu majú byť po tom, ako splnili svoju úlohu, znovu odložené. Iba to, čo sa osvojilo, je dôležité. A už vôbec nie je možné „konzumovať“ Boha pomocou dnešných elektronických „strojov na vymývanie mozgov“, čo sú v skutočnosti prístroje na manipuláciu s mozgom - pasívne a z časti aj podvedome.

Kristus nám v prvom rade dochoval svoju osobitnú úlohu na Zemi. Možno si ho však tiež predstavovať ako prejav v iných úrovniach a oblastiach vesmíru: *„Kniha Urantia“ z USA*. To však neznamená, že by sme chceli spochybňovať jeho nezameniteľnú úlohu na onej bezprostrednej fyzickej Zemi. *Ďalej viď knihy „Analekta“ 1 a 2.* „Analekta“ zvyšok nákladu dostať u Mag. Alois Thurner, Staudach 103, A-8230 Hartberg, Rakúsko.

Teológovia sa pozerali na Ježišov príchod „v oblaku" v súlade s miestami v Starom zákone (Ex 13:21 a 40:34). Vykladali následnú radosť učeníkov z prežitku podstatne nového typu Kristovej prítomnosti, jedni ako z niečoho veľmi reálneho, a iní ako z niečoho subjektívneho.

K tomu pristupuje v nemeckej a anglickej stránke úryvok z 24 kapitoly Evanjelia podľa Lukáša s poznámkami: Nanebovstúpenie.

Otázka:
Je pre mňa súčasné alebo budúce poňatie Nanebovzatia otázkou, ktorá ma ovplyvňuje v hovorení s Bohom?

Späť na obsah tejto stránky

Turíce

Pred ukrižovaním Ježiš oznámil, že prostredníctvom jeho odchodu k Otcovi, vyjde z Otca Duch svätý, „Utešiteľ", „Duch pravdy" - *Jn 14, 15, 16*..

Asi 10 dní po nanebovstúpení sa pôvodné spoločenstvo zhromaždilo v Jeruzaleme k modlitbe. „Tu sa náhle strhol hukot z neba, ako keď sa ženie prudký vietor, a naplnil celý dom, v ktorom boli. I zjavili sa im akoby ohnivé jazyky, ktoré sa rozdelili a na každom z nich spočinul jeden. Všetkých naplnil Duch svätý a začali hovoriť inými jazykmi, ako im Duch dával hovoriť" - *Skutky apoštolov 2.* Takýmito slovami nik neopisuje bežný pocit naplnenia po modlitbe. Podobné náznaky však nájdeme skôr v praxi turičných hnutí a kvakerov. Prvé turíce nadväzujú ako zmyslovo vnímateľný jav na to, čo sa v tejto kapitole napísalo o nanebovstúpení - rozšírenie pôsobenia Krista na učeníkov a ich okolie. Na ceste **„zoslania" Ducha pravdy** sa opäť oznamuje niečo zo spoločného pôsobenia Boha a Krista. V tomto ohľade sa na prvé turíce dá pozerať ako **na prvý znak počínajúceho „opätovného príchodu Krista", alebo aspoň** jeho priblíženie sa. Aj z tohto hľadiska tu možno očakávať, že v proroctvách obsiahnutý „opätovný Kristov návrat" sa myslí inak, ako jeho druhé vtelenie ako človeka.

Poznámka: Pojmy „Utešiteľ", prípadne „Duch pravdy" prísne vzaté nemožno bez ďalšieho stavať na roveň „Duchovi svätému", prípadne „ženskej forme Ducha Svätého", viď pod heslom „Sofia".

- **„Duch pravdy"** sa zjavuje ako kus Krista samého, ktorý pripomína spoločenstvo s ním a jeho slová a umožňuje učeníkom, ďalej pokračovať v jeho diele na Zemi. Preto v zásade nie je už viac vážnou, náboženskou a filozofickou otázkou len v zmysle príbehu, literárneho vnímania a myšlienkového odvodzovania. O tom sa už napísalo skutočne mnoho. Tu pôsobia aj iné faktory, tiež v človeku a v tomto spise ide v prvom rade práve o to, aby sme to zachytili.

Dedičstvo Stvoriteľa, „Otca ľudí, ktorí sa narodili z Boha" - *Jn 1* - sa všeobecne ponúka k vedomému uvedeniu do vnútra v Ježišovom živote. Po turičných udalostiach je dedičstvo Krista samého upevnené v tých, ktorí zostali na Zemi a ktorí toto dedičstvo prijímajú.

- **Duch svätý** ako „ženská, materská", duchovne inteligentná Božia vlastnosť a energia sa nachádzala na rôznych úrovniach a rôznych formách prejavov už pred pozemským životom Ježišovým a to tak mimo človeka, ako aj v inšpirujúcom účinku na človeka.

Existujú odkazy na „nebeskú manu" (*Exodus, Deuteronómium, Numeri, Žalmy, Nehemiáš, Jozue, Ján, List Hebrejom, Zjavenie).*

Nie je však celkom zlé, ak sa kladú sebe na roveň pojmy „Duch pravdy" a „Duch svätý" ako k tomu, vzhľadom na praktické skúsenosti, často dochádza. Môže byť vždy častejšie, že Božie sily pôsobia spoločne a nakoniec ako celok. Podobne aj človek, ktorý bol pôvodne stvorený „na obraz Boha",

môže zakúsiť vyčleňovanie vedomia a potom aj opätovnú integráciu jeho bytosti. Vďaka tomu sa bude môcť v dosiaľ nevídanej forme prejaviť súžitie života ľudí a Zeme, ako sa o tom bude pojednávať ďalej v súvislosti so Zjavením apoštola Jána. To však neznamená, že túto budúcnosť možno prispôsobiť našej dnešnej predstavivosti.

„Duch svätý“ jednoducho nie je duchom alebo dychom života, životnou silou. Mohlo by byť účelné sledovať jeho postupné objavovanie sa na ceste Krista. Uvádza sa v súvislosti s Máriiným počatím, teda minimálne v zmysle spoluúčasti na jednej konkrétnej udalosti.

Ducha svätého nachádzame aj na mieste, keď Kristus osobne prítomný v zmŕtvychvstalom tele, na učeníkov „dýchol na nich a hovoril im: Prijmite Ducha svätého“ (*Jn 20,22*), ktorý tu však pôsobí skrz neho. Očistenie schopnosti vnímania, prípadne v hlbšom zmysle slova svedomia, možno považovať za predpoklad zodpovednosti, ktorá na nich bude prenesená, prípadne ktorú si uvedomia: „Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené, komu ich zadržíte, budú zadržané“ (*Jn 20, 23)*. Toto svedomie, na ktoré mystici, napr. J. Lorber, nazerajú ako na účinok Ducha svätého, nie je onou zmesou biograficky charakterizovaných obáv, ktoré sa často nesprávne zamieňajú za svedomie, za ktorým sa však niekedy môže skryť skutočné svedomie. Svedomie v najčistejšom zmysle je tiež vedomé vnútorné vedenie jednotlivého človeka.

V priebehu prvých turíc už Duch svätý pôsobí neosobne, doslova „kozmicky“, avšak mnohostranným spôsobom tak, ako to zodpovedá rôznym realizačným možnostiam duchom preniknutých alebo podľa rôznych predpokladov tých, ktoré oslovuje, prípadne sveta - zasiahnuť presne boľavé body, vyliečiť ich týmto núteným nahliadnutím a tiež čoraz lepšie spoznávať podstatné rozdiely a pravdy. To sú znaky vedomia, ktoré sa zdajú byť zasiahnuté Duchom svätým. Tam, kde nejde natoľko o uzdravenie zmätených, ukazuje sa táto sila skôr ako tvorivá, vytvára spoločenstvo, zdokonaľuje a vedie k Bohu.

Aj 19. storočie - s jeho rôznymi obrodeneckými hnutiami a hnutiami Nového zjavenia - aj 20. storočie môže umožniť pri presnejšom nahliadnutí spoznávať vždy nové posuny Ducha svätého a následné účinky. V podstate môžeme povedať, že kresťanské impulzy a Duch svätý už dlho vytvárajú prechody do oných oblastí, ktoré sa zaoberajú zjavením apoštola Jána a ktoré sa obracajú k vývoju vo veľkom.

V týchto úsekoch Skutkov apoštolov sa „v modlitbe a jednoduchých prosbách“ vždy spájajú Mária a iné ženy, prípadne učeníčky. Úloha žien - nech už hovoriacich alebo ako u Pavla „mlčiacich“ - môže byť pritom z rôznych dôvodov nenahraditeľná. Boli napríklad citlivejšie, vnímavejšie pre jemné vplyvy a mohli ich verbálne či neverbálne odovzdávať ďalej svojmu okoliu. Aj dnes je možné na všetkých zhromaždeniach, vrátane duchovných, pozorovať jasný rozdiel, keď sú prítomní muži aj ženy. V okamihu, keď neide len o mužskú snahu imponovať, v zhromaždení je oveľa viac citeľná inšpirácia a zapálenie, vrátane vnútornej účasti na dianí. V antroposofických a rosenkruciánskych kruhoch Ježišovu matku Máriu, Matku Božiu, dokonca považujú za vlastný prameň, prostredníctvom ktorého môže pôsobiť Duch svätý na učeníkov.

Tu narážame aj na tajomstvo **„Sofie“**, „múdrosti“, Starého zákona, ženskej formy výrazu božskej sily. Vo východnej pravoslávnej cirkvi sa Mária veľmi často stotožňuje práve so Sofiou. Sofiológ a vizionár *Solovjov*ju prežil - tak ako to Kristus predpokladal - až v našej dobe, v jej kozmickej dimenzii s blížiacou sa múdrosťou (podobne ako to predpokladá aj u Krista napríklad Steinerov „Éterický opätovný Kristov návrat “ okolo roku 1909 a podobne). Podobne ako v malom pri Ježišovi a Márii, je potom zrejme možné prežiť „kozmického Krista“ a Sofiu, ako nebeskú matku mysticky vo veľkom. *Viď tiež Hildegunde Wöller „Sen o Kristovi“.* Súvislosť sa môže vyjadriť aj takto: „materinská“ stránka Boha potom spolupôsobí tak, že stvorenie rastie smerom k Bohu tak, ako mu Boh vychádza v ústrety.

Feministická teológia poukazovala na to, že Duch svätý vo vtedajšej reči bol vlastne ženského rodu. Máriu, prípadne Sofiu možno chápať ako formu výrazu, do ktorej sa vlieva Duch svätý a berie na seba jej podobu, ako je to v symbole holubice.

Aj v rôznych ženských hnutiach, tak na Západe ako aj na Východe, možno nájsť stopy po Sofii. *Porovnaj Dr. Susanne Schaup v Protokole Evanjelickej akadémie v Bad Boll pri zasadaní „New Age 3: Sofia“.* Podobne možno nájsť Kristove stopy nielen v nových celosvetových kresťanských hnutiach s modelovými projektmi ako je „Univerzálny život“ alebo v hnutiach obnovy v cirkviach, ale aj v iných, rovnako celosvetových hnutiach. Komentár Nového Zákona: „Vietor veje kam chce, počuješ jeho šum, ale nevieš odkiaľ prichádza a kde ide“. Tak je to s každým, kto sa narodil z Ducha“ (*Jn 3*).

To, čo prichádza, má v každom prípade mužský aj ženský charakter, ktorý nie je už partriarchálny, ale ani matriarchálny.

Zatiaľčo je v každom človeku niečo z Kristovho pôsobenia, ako sme sa to snažili vysvetliť v predchádzajúcich kapitolách, môže sa to teraz opäť zosilniť nielen prostredníctvom vonkajšieho Krista a Ducha svätého, ale aj prostredníctvom jeho slov, a v žiadnom prípade nie iba ich prostredníctvom.

Rytieri Svätého Grálu vychádzali iným spôsobom z toho, že po Ježišovom pôsobení na Zemi pred 2000 rokmi tu zostalo niečo, čo by mohli ľudia hľadať a nájsť: „Grál“. Táto legenda hovorí o tom, že Kristova krv, ktorá kvapkala z kríža na zem, bola zachytená do misky. Jozef z Arimatie a jeho sprievodcovia túto misku zachránili, dopravili do Anglicka či Francúzska a potom sa pred „zázračným Grálom“ zhromažďovali k modlitbe a prijímaní inšpirácie. Porovnaj napr. R. de Boron: „Dejiny Svätého Grálu“, ktoré boli napísané okolo roku 1200. Bez ohľadu na to, že základom tejto legendy môže byť vonkajšia realita, je nápadné, že zlatá miska Grálu so svojím kalichom hore, zosilnenou časťou uprostred a rozšírením, prípadne otvorom, smerom dolu symbolizuje človeka.* Človeka, ktorý zo svojho stredu, zo svojho srdca sa otvára smerom nahor pre Ducha svätého a dolu na vykúpenie Zeme. Grál symbolizuje „vykúpeného človeka“, „na ktorého čaká stvorenie“ (Porovnaj List Rimanom 8, 18-28). Celkovo možno v tom vidieť aj symbol k Bohu sa otvárajúcej Zeme. Okolo tohto prúdu sa opäť zoskupovali čiastočne svet odmietajúci katari, nazývaní kacírmi či albigenskí, minnesengri, trubadúri. Pápeži zlikvidovali niekoľko miliónov týchto ezoterických kresťanov ako domnelých kacírov. Hlbší význam Grálu sa teda nevyčerpáva ani onou druhou legendou, podľa ktorej boli Grálom Ježišovi telesní potomkovia v kráľovských rodoch.

Jn 4: „… Ver mi žena, že prichádza hodina, keď sa nebudete klaňať Ocovi ani na tomto vrchu, ani v Jeruzaleme… ale prichádza hodina, ba už je tu, keď sa praví ctitelia budú klaňať Ocovi v duchu a pravde. Lebo sám Otec hľadá takých ctiteľov. Boh je Duch a tí, čo sa mu klaňajú, musia sa mu klaňať v duchu a pravde“. Tento sebavedomý, slobodný názor duchovného kresťanstva by inštitúcie mohli do seba integrovať len vtedy, keby mali odvahu obnovovať sa prostredníctvom slobodných kresťanov. Pretože tieto smery duchovného kresťanstva boli potlačené natoľko, že už nie je možné ani rekonštruovať ich myšlienky, cirkev si v dôsledku toho podkopala vlastnú duchovnú tradíciu a dnes ju pomaly pociťuje ako vákuum. Po tom, čo sa toto vákuum pokúšalo sčasti naplniť celý rad možností preberaných z iných kultúr, ktoré boli naozaj pochybné, pustili sa teraz aj cirkvi do hľadania stratenej kresťanskej duchovnej praxe.

Známy opát *Joachim di Fiore* (kolem 1100) hovoril o dobe Otcovej - dobe náboženstva Starého zákona a zákonov, ako aj o dobe Synovej cirkvi sprostredkovaného kresťanského učenia. Predvídal, že príde ešte tretí „vek Ducha svätého“ - vydalo nakladateľstvo Turmverlag-, keď v človeku bude rásť jeho individuálne spojenie s Bohom. Aj v tomto proroctve, ktorého významnosť poznávame už dlho, sú prvky priamo aj nepriamo prenikajúce do najrôznejších prúdov, od Luthera cez Marxa až po Hitlera, kde ich prekrútili prípadne zneužili. Väčšinou však tieto podobné prekrútenia majú zmysluplný prazáklad.

Tu je vhodná poznámka o rozdiele medzi spiritualitou Ducha svätého a špiritistickými praktikami. „Uchopenie od Ducha svätého“, v ideálnom prípade vedomé prijatie Ducha svätého, prechádza cez vnútro samého človeka. Hypnóza, prípadne extatické tranzy a „posadnutosti duchmi“ zomretých zo sveta záhrobia sa už pri tom vôbec nevyskytujú a ani nepodliehajú „zaklínaniu“. Ani dotyčným ľuďom, ani iným v ich okolí táto skúsenosť neodoberá sily ako špiritistická seansa.

Vedomie sa nezužuje, ale rozširuje. Môže dôjsť aj k celkom mimoriadnym skúsenostiam, ale dochádza k tomu vedome a bez straty pamäte.

Spôsob pôsobenia Ducha svätého by bol zlúčiteľný tak s meditatívnym tichom - ktoré v západných cirkvách takmer vždy chýba, ako aj s pokusmi dosiahnuť rovnaký účinok pomocou intenzívnej či lepšej komunikácie, ako tomu je predovšetkým v západnej Európe a v Amerike. **Keby boli spolu ticho a komunikácia, prípadne jej obsah, vzájomne spojené, čo je šanca najmä pre mentalitu v strednej Európe, mohlo by to byť to, čo chce Kristus alebo Duch svätý, jasne poznateľné. Duch svätý stelesňuje to, čo je tretie - okrem východných alebo západných extrémov. K tomu však dochádza vždy vtedy, keď ľudská snaha nie je egoistická, tzn. neetická. Kristus je predstaviteľný len so správne chápanou skromnosťou, etikou a zmyslom, ktorý chcel dať svetu v zmysle dejín spásy.**

Duch Svätý nemôže byť tiež celkom oddelený od Krista, prípadne od jeho snáh. Kristus vyhlásil o Duchovi svätom, že bude mať tú vlastnosť, že učeníkom „… pripomenie všetko, čo som vám povedal.“ : Ešte mnoho iného by som vám mal povedať, ale teraz by ste to neznesli, akonáhle však príde on, Duch pravdy, uvedie vás do celej pravdy.“

Či už bude v smere pravdy čokoľvek očistené, mohlo by sa to s Duchom svätým pripojiť k spojeniu oných síl, ktoré chcú zachrániť Zem.

V Kristovom učení existuje človek s jeho subjektivitou, nie však bezmedznou relativizáciou, ktorá podľa mnohých moderných filozofických predstáv už nepripúšťa žiadne objektívne pravdy.

K tomu v nemeckej a anglickej stránke pristupuje symbolický nákres Svätého Grálu.

Otázka:
Ako už Boh prispel k môjmu rozvoju a čo ku mne prichádza od Boha dnes?

Späť na obsah tejto stránky

Ježišov obraz

Toho, kto by mal rád jasnejšiu predstavu o tom, ako Ježiš vyzeral, môžeme tu na záver Evanjelií odkázať na onen opis, ktorý by mohol platiť ako najpravdivejší - hoci žiadne všeobecne uznávané zobrazenie neexistuje:

Tzv. jediný skutočný „obraz nášho Spasiteľa“ možno dostať prostredníctvom Lorber-Verlag. Podľa tradície bol zachytený na príkaz cisára Tibéria ako obraz na smaragde a turecký sultán ho z Carihradskej pokladnice odovzdal pápežovi Inocencovi VIII, ako cenu za prepustenie svojho brata. Okrem toho je k dispozícii opis toho, ako Ježiš vyzeral podľa Publia Lentula, miestodržiteľa z Judeje za senát a ľud Ríma: „V týchto dňoch sa objavil ctnostný muž menom Ježiš Kristus, ktorý ešte žije medzi nami a ktorého pohania považujú za proroka pravdy, jeho učeníci však za syna Božieho. Kriesi mŕtvych, lieči všetky druhy chorôb. Je stredne veľký, statnej postavy, veľmi úctyhodného vzhľadu, všetci, ktorí ho vidia, ho zároveň milujú a boja sa ho. Jeho vlasy majú farbu ako práve dozretý lieskový orech až k ušiam takmer hladké a odtiaľ dole cez ramená mierne vlnité a podľa orientálneho nazarénskeho spôsobu má uprostred cestičku. Má hladké a otvorené čelo, jeho tvár je bez škvŕn a záhybov, krásna, príjemne červená. Nos a ústa majú taký tvar, že im nemožno nič vyčítať. Fúzy má riedke, farbou ladia s vlasmi, nie sú veľmi dlhé. Jeho oči sú tmavo modré, čisté a jasné. Jeho telo je pevné, pekného tvaru, ruky i dlane sú súmerné. Keď kára, je hrozivý, keď napomína - priateľský a citlivý, v reči je umiernený, múdry a skromný, zároveň dôstojný. Nikto sa nepamätá, že by ho videl smiať sa, ale mnohí ho videli plakať. Je to muž, ktorý sa vyznačuje nevídanou krásou.

Obrázok je pripojený v nemeckej verzii - s povolením nakladateľa z roku 1992.
K odtlačku mŕtveho Ježišovho tela na Turínskom plátne - viď aj naša kapitola „*Ukrižovanie a položenie do hrobu"*. Od roku 1979 navyše vedecky skúmali „rúcho z Manopella" P. Prof. Dr. Heinrich Pfeiffer a sestra Blandina Paschalis Schlömerová. Na rozdiel od Turínskeho plátna je na ňom len odtlačená tvár, ale s otvorenými očami: http://voltosanto.com . Aj toto rúcho je príčinou vzniku vedecky ťažko alebo vôbec nevysvetliteľné: na mušelínový hodváb sa napríklad nedá vôbec maľovať. Rozmery tváre sú u oboch týchto rúch celkom rovnaké. Srv. *Jn 20: 5–7.* Tieto obrazy rozhodujúcim spôsobom spolupôsobili od prvých stáročí pri vzniku umeleckých obrazov Ježiša. Na pôvodne ovinutom rúchu je oválna tvár pri pohľade spredu s vlasmi; existujú tiež podobnosti s uvedeným obrazom, ktorý ukazuje žijúceho Ježiša z bočného pohľadu.

Späť na obsah tejto stránky

Časť 2: 12 kapitol k Zjaveniu apoštola Jána

Zjavenie apoštola Jána

U **Evanjelia** podľa Jána možno pri intenzívnejšom meditatívnom rozbore cítiť, že jeho hlavné ťažisko meditatívneho pohľadu späť vychádza z toho, čo evanjelista sám v živote prežíval.

V **Zjavení** apoštola Jána je naopak zrejmé, že sa zakladá na víziách . Tu nejde o žiadne skúsenosti vonkajšieho života myšlienkovo prepisované do budúcnosti. Forma týchto vízií ukazuje, za predpokladu skúseností zo zápasov o silu rozlíšenia u vlastných vnútorných obrazov, že pochádzajú z vyšších úrovní ako sú tie, kde sa vonkajšie očakávania môžu formovať v imaginatívne obrazy. Prelínanie osobných zážitkov tu nemožno poznať. Takisto je tu jasne uvedený prameň, hoci to samé o sebe by pri týchto zážitkoch nebolo zárukou. „Zjavenie Ježiša Krista, ktoré mu dal Boh, aby ukázal svojim služobníkom, čo sa má onedlho stať a po svojom anjelovi ho poslal a naznačil svojmu služobníkovi Jánovi.“ (*Zjv 1,1) Moderná* evanjelická teológia sa zväčša nijak zvlášť o tento apokalyptický spis nezaujíma. Svojimi povrchnými metódami by nebola schopná tento spis vôbec alebo aspoň čiastočne v zlomkoch rozlúštiť, pretože „metódu“ vzniku a s tým spojenú symboliku nemôže odvodiť z vlastných skúseností. V katolíckej cirkvi existuje o apokalypse niekoľko predstáv, takmer nikto ju však nečíta, pretože je príliš vzdialená sebauspokojeniu mnohých ľudí a cirkví dnešného sveta. Slobodné cirkvi a sekty sa naopak priamo na apokalypsu odvolávajú.***** Čítajúvšak proroctvá z hľadiska rozumového, teda tiež metódou, ktorá nie je ku tomu dostatočná, a často si vyberajú len niektoré vonkajšie katastrofické obdobia. Považujú sa pritom za vyvolených alebo aspoň za tých, ktorí sú najviac priamo vyvolení. Termín *apokalypsa pochádza z gréčtiny a znamená odhalenie, zjavenie, teda nie katastrofu.

V kapitole o Turiciach sa už poukazovalo na prechody od Ježišovho individuálneho pôsobenia v jeho najužšom okolí k pôsobeniu na celok.

Ak sa po evanjeliách spracuje aj Zjavenie apoštola Jána celistvo, tak ako to bolo prisľúbené v „Úvode…“ ukáže sa hocičo neočakávané, čo sa doposiaľ v literatúre nenašlo:

V Zjavení je vidieť postup, ktorý je príbuzný postupu v Ježišovom živote. Je však jednoznačné, že sa tu hovorí o vývoji ľudstva, prípadne Zeme a Vesmíru. Mystické spracovanie , či už seba viac ponorené do vnútra, potvrdí, že nejde o obyčajné obrazy na podporu rozvíjania či „zasvätenia“ jednotlivca, hoci vzhľadom ku zmeneným paralelám v evanjeliách môžu jednotlivci pomôcť aj takto. Vlastnou **rovinou apokalypsy je skôr vedomie, ktoré rozširuje tie udalosti, ktoré sa pred dvoma tisícami rokmi rozvíjali okolo Ježiša Krista, ako aj ideálne kroky vývoja ľudstva a Zeme na pozadí Vesmíru. Tu je obsiahnutý aj univerzálny aspekt Krista, ako opačný k jeho pôsobeniu ako syna človeka na prelome doby.** Z tohto hľadiska by bolo možné vyvodiť určité závery o tom, čo sa asi v malom stalo pred dvoma tisícimi rokmi.

Zjavenie je ale nezrovnateľne oveľa zložitejšie ako to, čo sa popisuje v evanjeliách. Nejde iba o púhu projekciu toho, čo prežil apoštol Ján spoločne s Ježišom, na svetové udalosti.

Zjavenie vo svojom vlastnom „prvku“ popisuje udalosti vo viacerých dimenziách, prípadne úrovniach bytia. Len sekundárne možno nájsť aj časový postup týchto krokov. Už z toho je jasné, že mnohé výklady sa môžu z časti považovať za ozvenu historických udalostí, aj videného a z časti môžu byť priamo zavádzajúce.

Z iného, tiež prípustného hľadiska vidí R. Steiner budúce, videné stavy vedomia ľudstva ako niečo, čo mohli predvídať niektorí duchovní žiaci zo súčasnosti. *R. Steiner, „Die Apokalypse des Johannes“ (Jánova apokalypsa), Cyklus prednášok z roku 1908.*

V zmysle *Otto Hanisha,* zakladateľa zoroastricky orientovaného hnutia za reformu života, nachádza Oberdorffer to, čo odpovedá fyziologickému vývoju, napríklad nervových dráh ľudí. *„Die Apokalypse“, Dt. Mazdaznan Bewegung, Gablonzer Str. 7,l 761 85 Karlsruhe.*

O postupný ezoterický výklad podľa kapitol sa pokúšal napríklad *Artur Schult: Evanjelium podľa Jána ako zjavenie kozmického Krista“ a „Vznikanie svetov a Jánova apokalypsa“.* Prirodzene, že ide o pokusy o priblíženie, ktoré sú obmedzené poznaním a bolo by treba ich doplniť mnohými poznámkami.

Uveďme ešte poznámku ku starším proroctvám: Nijako nepomôže, ak budeme výklad Janovej apokalypsy miešať s proroctvami Starého zákona. Aj vtedy, keď sa používajú na niekoľkých miestach príbuzné obrazy, bolo by potrebné porovnávať výklady starých prorokov najskôr s historickými udalosťami doby pred Kristom a zodpovedajúcimi časovými tabuľkami. Pritom so totiž ukáže, že títo proroci takmer bez výnimky hovorili o udalostiach nastávajúcich v dobe pred Kristom a v dobe Kristovej, napr. o Babylonskom zajatí a vtedajšom návrate židov, rovnako ako budúcich vojnách, vtedajšom víťazstve židov atď., ale aj o príchode Mesiáša, prípadne Krista (*Mesiáš - porovnaj Stránku o Starom zákone).* Len na niektorých miestach, a aj to iba kde-tu, navyše presvitá niečo, čo sa vzťahuje na našu dobu, prípadne na to, čo sa popisuje v Zjavení apoštola Jána. (*Napr. Iz 24; 25; 27; 66:15; Dan 7:9-28).*

Zjv 5: 6 sa v tradičnej (kresťanskej) teológii interpretovalo ako základná vízia: „Baránok, ktorý bol ako zabitý“, napriek tomu stále stojí pred trónom Božím. Z cirkevného pohľadu, Cirkev sa považovala za prvé miesto, kde sa uskutočňuje Nové. Inak teológovia chápali Knihu Zjavenia v súvislosti s „eschatologickým" (v zmysle konca časov) spoliehaním sa na prichádzajúce „Božie kráľovstvo", najmä v súvislosti s príslušnými výrokmi z učeníckych rokov Ježiša. Čo Boh začal s Ježišom, čo je však nedokončené, sa ďalej rozvíja až do dokonania. Pozri Flp 1,6. Zdalo sa, že začiatok „Nového neba a Novej zeme" (Zjv. 21) začal už Ježišovým ukrižovaním a vzkriesením - a potom pokračoval kontinuálny vývoj. Zjavenie svätého apoštola Jána však hovorí o radikálnom prelome, ktorý aj pri stále ešte symbolickom výklade ukazuje doteraz nikdy neexistujúcu veľkosť. Zdanlivý rozpor medzi tým čo tu už je a neskorším jeho uskutočnením, sa naozaj vyrieši keď sa ono - z počiatku meditatívne vedomie - naplní, ako ukazuje Ježiš, keď opakovane hovorí v tomto zmysle „Prichádza hodina, ba už je tu ..." (Jn 4, 23). To hovorí, že niečo, čo je v duchovnej rovine už reálne dané, na viditeľnej rovine začne platiť neskôr ...

Dodatkový: naše nemecké/ anglické stránky: "Zjavenia Mt. 24-25".

Späť na obsah tejto stránky

Ako zaobchádzať s proroctvami

Sem patria ešte niektoré všeobecné myšlienky o pohľade na proroctvá, nielen na Jánovu apokalypsu, ale aj na iné, zväčša kratšie „apokalypsy“ z apokryfnej literatúry prvého storočia alebo moderné apokalyptické vízie moderných jasnovidcov, ktoré zväčša majú „zmiešaný“ charakter. Okrem toho sem patria aj rôzne individuálne „predpovede“. Pôvodne kroky Zjavenia apoštola Jána ako také, sú niečo, čomu sa nemožno vyhnúť, rovnako ako rôznym štádiám vývoja embrya,

prípadne žijúcej bytosti alebo určitým krokom vo vývoji určitého mystika atď. Však ako tieto kroky budú prebiehať, či sa z tých veľmi malých stimulov dá veľa naučiť a či bude aj možné sa vyhnúť niektorým vonkajším tvrdostiam, alebo či musí dochádzať k veľkým katastrofám, to je v rukách človeka. Ten, kto skúma to, čo so deje vo vonkajšom svete, nezávisle od prorokov, môže rozoznať rovnakú zákonitosť, či už ide o osud jednotlivého človeka či väčšie súvislosti.

Nepôvodne, a preto menej zásadné podrobnosti vo víziách budúcnosti sú duchovné programy, ktoré na základe toho, čo sa povedalo, vyrastú v určitej dobe tak ďaleko, že by z nich v budúcnosti vyplynuli určité udalosti, stále užšie obmedzené druhom, priestorom a dobou. Ak sa však ľudským úsilím zmenia duchovné programy jednotlivca alebo skupín ľudí, potom sa aj v budúcnosti menia jednotlivosti, do takej miery, do akej prekračujú nutnosti svojich predobrazov. Preto sa v priebehu doby vízie menia. To platí hlavne pre vízie ľudí, ktorí sa nepozerajú na veci z tak vysokej úrovne ako apoštol Ján. Ich vízie môžu okrem iného byť prekonané počas veľmi krátkej doby. Inak je priestor, ktorý má ľudstvo k dispozícii, obmedzený ľudskou ťažkopádnosťou.

Jasnovidci môžu vnímať alebo prázdne impulzy, ktoré sú potom za určitých okolností najsprávnejšie alebo uvidia zrejmejšie možnosti v symbolickej forme, alebo aj ako presné fyzikálne deje, jednotlivosti ktorých sa však niekedy riadia v dôsledku toho, že sú stanovené len do obmedzeného stupňa, ako spolu riadené podvedomím. Nehľadiac už na obyčajné projekcie zo zážitkov minulosti na budúcnosť alebo iné, často sa vyskytujúce pomýlené vnemy, alebo úplne nesprávne výklady.

Iné rozpory v takom „vnímaní budúcnosti“ odrážajú zrejme pevne pridané, inak čiastočne rozporné scenáre budúcnosti (* Viď aj odkaz na záver kapitoly „Sedem posledných rán“ na tejto internetovej stránke). Toto sú na fyzickej úrovni ľudstva „reálne, ešte jasne nerozhodnuté možnosti“, ku ktorým prispeli rozdielne ľudské predstavy. Každý človek sa vedome či nevedome podieľa na tomto postupujúcom procese rozhodovania o budúcnosti.

Na jednej strane je Zem, vedomie, slobodný organizmus a nikto nebude hovoriť Bohu, ako má túto časť svojej bytosti prípadne svojho Stvorenia uchopiť. Na druhej strane, je aj človek slobodný v tom, že môže rozhodovať o lepšom spôsobe riešenia, rovnako ako by sa jeho bunkám mohla prisúdiť široká stupnica premeny chovania. Toto nediktuje ústredné ľudské vedomie, ale vedomie môže na to pôsobiť pozitívnymi myšlienkami atď.

Oveľa viac možno zapôsobiť a už sa zapôsobilo prostredníctvom premieňajúcich sa myšlienok a modlitieb, láskou a dôverou v Boha, spásnymi činmi a milosrdenstvom, ako by sa tomu mohli priblížiť fatalistické stanoviská.

Spôsob vnímania niektorých mystikov, podľa ktorých na najvyššej úrovni mimo priestor a čas už všetko existuje, a pozemská úroveň vnímania zápasu o správne rozhodnutia atď., sú nezávisle od seba správne. Stavať ich však z filozofického hľadiska proti sebe nezodpovedá úplne rozdielnemu charakteru týchto úrovní a vedie ku skresleniu výsledkov myslenia.

Späť na obsah tejto stránky

K obsahu Janovej apokalypsy: Sedem cirkví

V 1. kapitole Zjavenia, apoštol Ján popisuje prvú Kristovu víziu po nanebovstúpenie. „Obrátil som sa“ (*Zjv 1, 12)* – alebo ešte zreteľnejšie v 4. kapitole „Vystúp sem“ a „Hneď som bol vo vytržení“ (*Zjv 4, 1, 2)*. To znamená, že Kristus „nezostupuje“ k Jánovi, ale že naopak Ján môže vedome a dočasne „vystúpiť“ na rovinu, z ktorej sa k nemu prihovára. Toto je dôležité a nie symbolické. Hovorí k nemu „Prvý a Posledný a Živý“, „ktorý bol mŕtvy“, „… a ktorý má kľúče od smrti a podsvetia“ (*Zjv 1, 17, 18)*, Kristus, ktorý splynul s Bohom. Nazýva tak **obecnú, v mnohých variantoch existujúcu tému, ktorá sa vinie apokalypsou ako červená niť: Prenikanie Kristom**

rôznych bielych, prípadne „tmavých“ úrovní života, nie snáď len akýmsi svetlom, ale „ozajstným svetlom“ v zmysle Evanjelia podľa Jána. Všetko je na začiatku zaraďované do kontextu dnes opakovaného proroctva o návrate „Krista v oblaku“.

Kristus sa objavuje obrazne vo svojej vlastnosti ako stredobod „siedmych obcí v Ázii“, je ako slnko a prináša schopnosť rozlišovať.
"Oblečený do dlhého rúcha" - to znamená jeho duch preniká všetko - aj vôľu, čo dostáva svoj výraz v nohách: "cez prsia prepásaného zlatým pásom" - láska srdca je viazaná aj na múdrosť. "Jeho hlava a jeho vlasy boli biele..." - týmto spojením s láskou je žiariaca hlava ; "oči ako plameň ohňa" - jeho oči "osvetľujú" svet ; "jeho nohy boli podobné kovu rozžeravenému v peci" - jeho kroky majú navonok aj očistný účinok; "a jeho hlas bol ako hukot veľkých vôd" - aj v jeho hlase spolupôsobí Duch. "V pravej ruke mal sedem hviezd" - pravicou k sebe priťahuje všetky sily, všetky charaktery, ktoré predstavujú budúcnosť, nasledujú za ním; "a z jeho úst vychádzal ostrý dvojsečný meč" - prináša skutočnú silu rozdelenie a odlíšenie.
Táto vízia sa javí ako analógia k onej vízii Jána Krstiteľa na začiatku Evanjelia podľa Jána, s holubicou pravého ducha, a sedem obcí zodpovedá aj povolaniu učeníkov – *napríklad Jn, Mt 4, 8-22.*

„Sedem obcí“ – sedem cirkví, *Zjv 2-3* – v skutočnosti existovali. Stelesňovali rôzne kultúrne problémy, kvality a možnosti, ktoré Kristus bez zľutovania píše do listov určených „anjelom“ týchto obcí. „Anjel“ sa tu vzťahuje zrejme na pozemských vodcov týchto obcí, listy nie sú žiadnou nadzmyslovou záležitosťou. Okrem toho sa zaiste vychádzalo aj z toho, že v skutočnosti každú tieto cirkev vždy spravuje jeden anjel. Pojem anjel však môže navyše ešte poukazovať na to, že kresťanské obce v siedmych mestách sú uvádzané ako miesta síl, ktoré predstavujú a ktoré sa vyjadrujú aj na iných miestach.

Preto by do určitej miery mohlo byť aj pravdou, keď rozenkruciánske, teozofické a antropozofické smery vychádzajú bez veľkého zdôvodňovania z predpokladu, že tieto obce predstavujú rozdielne kultúry. a tie sú popísané postupne jedna za druhou. Dnešná premena západnej kultúry na jemnejšiu kultúru, ktorá sa objavuje na obzore, sa stotožňuje buď s prechodom od 5. obce k 6. obci, alebo od 6. obce k 7. obci. Občas sa robia pokusy vytvoriť vzťah k predstavám o nadchádzajúcom „veku Vodnára“, ktorý má, podľa rôznych astrologických alebo New-Age smerov, začínať medzi rokmi 1961 a asi 2000 alebo tiež 2242, prípadne podľa R. Steinera jeho vlastné pôsobenie sa začne asi až okolo roku 3500. Pritom sa ešte predpokladajú menšie časové obdobia v dĺžke 300-400 rokov. Aj vtedy, ak tieto vesmírne cykly vychádzajú zo skutočnosti, napriek tomu sa tu všeličo prehliada.

Apokalypsa nie je svojim charakterom zameraná na cyklické udalosti „večného návratu rovnakých 12-tich znakov zverokruhu“. Lepšia by už bola predstava špirály, kde sa všetko vyvíja vždy na vyššej rovine. Zásadné „kvantitatívne skoky“ vývoja ľudstva a svetov v apokalypse nemožno vidieť len na základe kontinuálneho kruhového pohybu, precesie zemskej osy a duchovných sprievodných stavov. Ak budeme napríklad sledovať súčasné dejiny, potom sledujeme stále rýchlejší vývoj. Tu možno zachytiť pôsobenie čohosi nadradeného. Ak sa fixujeme na cykly, museli by sme pre apokalyptické zmeny predpokladať dodatočný, väčší cyklus. Môžu to však byť aj tie vplyvy, o ktorých hovorí apokalypsa.

Ak sa berú do úvahy ináč nie príliš vážne brané výskumy kozmických zmien v ranných dejinách ako kalendár, archeologické nálezy, písomné záznamy, ságy, ukazuje sa, podľa *H. J. Andersena,* že nebeský mechanizmus a preto aj rytmus vekov nezostáva konštantný. Zrejme môže byť vylúčený prípadne zmenený pôsobením všetkých pretvárajúcich vplyvov. Časové cykly by potom skôr mali ešte obmedzenejší význam ako je to u prvých piatich „obcí“, pod ktorými teozofovia videli kultúry Indie, Perzie, Egypta a Chaldejska, Grécka a Ríma atď. a aj doterajšiu západnú kultúru.

Doplnok: "Vysvetlenie Apokalypsy" (z "Písania archanjela Rafaela" od Heleny Möllerovej - 1884-1969 -, Radona-Verlag, Am Buchstein 14/15, D-61250 Usingen - nemecký, anglický) považuje "7 obcí" za obdobia vo vývoji cirkvi - nezávisle na kozmických cykloch:

1. 33- 333 po. Kr.: Boje o správne nasledovanie Ježišových prikázaní ...
2. 333- 633 po. Kr.: Problémy a vernosť rannej cirkvi... .
3. 633- 933 po. Kr.: Osvietenie Písmom... .
4. 933- 1233 po. Kr.: Nebezpečenstvá pre "márnomyseľnosť, záľubu vo veľkoleposti, lakomstvo, hriešnosť" cirkvi.
(Poznámka: do tohto časového obdobia spadajú aj bojovnícke a inkvizítorské zápletky cirkvi.)
5. 1233- 1533 po. Kr.: "Nečistota a sebeckosť v cirkvi", nasledované hromadným "odpadnutím od cirkvi".
(Katolícka aj evanjelická cirkev sú v ďalšom priebehu tejto knihy uznávané za "dvoch svedkov" podľa Zjv.11 , či za vzájomných partnerov k sebe patriacich.)
6. 1533- 1833 po. Kr.: Povrchné kresťanstvo.
(Poznámka: V tejto dobe vznikol aj racionalizmus a staršia, mechanistická prírodoveda.)
7. 1833- 2000 po. Kr.: Ľahostajnosť mnohých čo sa týka cirkví a Boha.
(Potom v uvádzanej knihe ide o veľký prelom so skorým opätovným príchodom Krista, o ktorom sa hovorí vo zvyšku Zjavenia apoštola Jána. Toto sa však uvádza ako kozmická udalosť ožiarená z mnohých strán. Pritom však prevažuje onen starý scenár s veľkými vojnami proti neveriacim v Boha; naproti tomu sa ihneď však stavia, že to môže zmeniť "modlitba národov k Bohu"; a predovšetkým, že naozaj veriaci sa "napoja" na Boha a jeho inšpiráciu, a tak môžu byť vyzdvihnutí do jeho blízkosti.

Vo vzťahu k nasledujúcim krokom Zjavenia predstavujú však „obce“ určitú úroveň, ktorú nemožno ešte pochopiť silou vedomia vonkajšieho života.

Späť na obsah tejto stránky

Sedem cirkví a dnešné cirkvi - (na nemeckej a anglickej stránke s ďalšími výťahmi zo Zjavenia apoštola Jána 1-3)

a.) 7 ranných cirkví v Malej Ázii

Tabuľka

Ranné cirkvi	Kristus hovorí ako:	Uznanie	Napomenutie	Cieľ pre tých, ktorí sa premôžu
v Efeze	„ten, čo drží sedem hviezd vo svojej pravici, ktorý sa prechádza medzi siedmimi zlatými svietnikmi“	skutky, námaha, vytrvalosť, nemôže zniesť zlých, „nenávidí nikolaitov, „ktoré aj ja nenávidím“ ****, rozoznanie nepravých apoštolov, trpezlivosť, nepodliehanie únave pri utrpení pre Krista	„Zanechal si svoju prvotnú lásku; ... rob pokánie a konaj ako prv. ... Ak nie ... pohnem tvoj svietnik z jeho miesta.“	„... tomu kto zvíťazí , dám jesť zo stromu života, ktorý je v Božom raji“

v Smyrne	„Prvý i Posledný, ten, čo bol mŕtvy a ožil"	Súženie, chudoba – „ale predsa bohatstvo“, „znám ... i rúhanie tých, ktorí hovoria o sebe, že sú židmi, a nie sú, ale sú synagógou satana“	„Neboj sa toho, čo máš trpieť. Hľa, diabol má niektorých z vás uvrhnúť do väzenia, aby ste boli skúšaní, a budete desať dní v súžení.“	Buď verný až do smrti a dám ti veniec života. … Kto zvíťazí, tomu druhá smrť neublíži.“
v Pergame	„… ten, čo má ostrý dvojsečný meč"	„No pridŕžaš sa môjho mena a nezaprel si vieru vo mňa ani v dňoch Antipasa, môjho verného svedka, ktorého zabili u vás …“	„… máš tam takých, čo sa pridŕžajú Balaamovho učenia: ktorý učil Balaka … jesť mäso obetované modlám a smilniť. Tak aj ty máš takých, čo sa pridŕžajú učenia nikolaitov. Preto rob pokánie. Ak nie, prídem na teba čoskoro a budem s nimi bojovať mečom svojich úst."	„Tomu, kto zvíťazí, … dám jesť zo skrytej manny a dám mu biely kamienok a na kamienku napísané nové meno, ktoré nepozná nik, iba ten, kto ho dostane.“
v Tyatire	„Boží Syn, ktorý má oči ako plameň ohňa a jeho nohy sú podobné kovu“	Poznám tvoje skutky, tvoju lásku, vieru, službu, aj tvoje posledné skutky hojnejšie než prvé.	„ ... trpíš ženu Jezabel, ktorá hovorí, že je prorokyňa a učí a zvádza mojich služobníkov, aby smilnili a jedli mäso obetované modlám.“ Vyhrážka: „…vrhnem ju do…veľkého súženia,… Jej deti pobijem smrťou; … každému z vás odplatím podľa vašich činov. … ostatným,… ktorí nepoznali satanove hlbiny, hovorím: „Nekladiem na vás iné bremeno. Len sa držte toho, čo máte, kým neprídem.	„Kto zvíťazí a až do konca zachová moje skutky, tomu dám moc nad národmi a bude nad nimi panovať žezlom železným a rozbijú sa ako hrnce hlinené, ,,, a dám mu rannú hviezdu.“
v Sardách	„Ten, čo má sedem Božích duchov a sedem hviezd“	„Poznám tvoje skutky". .. „Ale máš v Sardách zopár ľudí, ktorí si nepoškvrnili odev“.	„... máš meno , akoby si žil, ale si mŕtvy. Bdej a posilňuj, čo ešte ostalo, a už malo zomrieť“;… „Tvoje skutky nenachádzam dokonalé pred mojím Bohom. ... zachovávaj to, čo si prijal a počul, zachovávaj to a rob pokánie. Lebo ak nebudeš bdieť, prídem ako zlodej a ani nezvieš, v ktorú hodinu...“	„Kto zvíťazí, ten takto bude oblečený do bieleho rúcha a jeho meno nevymažem z knihy života, ale vyznám jeho meno pred svojím Otcom a pred jeho anjelmi.“

vo Filadelfii	„… Svätý, Pravdivý, ktorý má Dávidov kľúč; keď on otvára, nik nezavrie, a keď zatvára, nik neotvorí: ... “	Poznám tvoje skutky; „ … máš málo sily, no zachoval si moje slovo a nezaprel si moje meno ... že si ... vytrval, aj ja ťa ochránim pred hodinou skúšky, ktorá príde na celý svet...	„… dám ti zo satanovej synagógy tých, čo hovoria, že sú židi, a nie sú... “ „… poklonia sa pred tvojimi nohami a poznajú, že ťa milujem.“ ... „Drž sa toho, čo máš, aby ti nik nevzal veniec	„ Toho, kto zvíťazí urobím stĺpom v chráme svojho Boha a už viac nevyjde von. a napíšem naň meno svojho Boha a meno mesta svojho Boha, nového Jeruzalema, ktorý zostupuje z neba od môjho Otca aj svoje nové meno.“
v Laodiceji	„Toto hovorí Amen, verný a pravdivý Svedok, Počiatok Božieho stvorenia	(„Poznám tvoje skutky... "; ale tu nie je žiadne jasné, pozitívne potvrdenie)	„... nie si ani studený, ani horúci … už-už ťa vypľúvam z úst.“ „… a nevieš, že si biedny, poľutovaniahodný, chudobný, slepý a nahý. Radím ti: odo mňa si kúp zlato vyskúšané ohňom...“, „i masť, ktorou si potrieš oči, aby si videl...". „Ja karhám a trescem tých, ktorých milujem. Buď teda horlivý a rob pokánie.“	„Kto počúvne môj hlas a otvorí dvere, k tomu vojdem a budem s ním večerať a on so mnou. Toho, kto zvíťazí, posadím vedľa seba na mojom tróne, ako som aj ja zvíťazil a zasadol som s mojím Otcom na jeho tróne.“

**** zvyčajnejší preklad uvádza „nenávidí“ a „nenávidím“ (Kristus nikoho nenávidí!), Viď aj List apoštola Pavla Efezanom, 4-6,

***** nie si studený ani horúci, nie je žiadne jasne vyjadrené stanovisko, naopak absencia jasného postoja dotyčného anjela.

Už skutočnosť, že Kristus sa prihovára cirkviam vždy v inej kvalite, naznačuje, že aj cirkvi sa majú v pozitívnom ohľade učiť rôznym veciam.

b.) dnes existujúce cirkvi

Týchto sedem ranných obcí/cirkví skutočne existovali. V hlavnom texte stránok Kristove Cesty sa poukazuje aj na obecný význam pre rôzne skupiny ľudí/kultúry. **Možno však skúmať, či príbuzné kvality ako v „siedmych obciach“ možno taktiež nájsť v dnešných cirkviach, prípadne smeroch vo vnútri cirkvi a kresťanských hnutiach. Aby toto však neprispievalo k príliš rýchlej identifikácii a schematickosti, tieto poznatky sa tu neuvádzajú. Naopak, v nasledujúcich riadkoch budú zvlášť načrtnuté rôzne stránky dnešných cirkví, tak aby každý/á mohol/a uvažovať podľa svojho. Je treba zdôrazniť, že tu sa neodsudzuje žiadna cirkev – to by mohol len Kristus sám. Omnoho skôr však by sa mohol zviditeľniť skrytý zmysel ekumenickej „jednoty v mnohosti“, a to tak, že bude možno vycítiť zodpovedajúci náprotivok k univerzálnym základným vzorom ako je „sedem tónov“ atď.**

Tabuľka

Dnešné cirkvi */ Smery	**Silné stránky**	**S čím sa tam záujemcovia musia najskôr vyrovnať**

Sýrsko-ortodoxná cirkev a niekoľko stúpencov starého keltského kresťanstva; **arménska cirkev; egyptská -kóptská a etiópska cirkev;** **grécka/ ruská/ srbská/ ortodoxná cirkev;** **(a zaniknuté vetve árianského kresťanstva)** **„Tomášova cirkev" v Indii; nepálska cirkev;...**	Často hlbšia viera, z časti silné duchovné snahy mníchov atď., vytrvalosť, dôslednosť. Nádych pôvodnosti. Čiastočne krypta pod kostolom ako ostatok starých kresťansko-ezoterických tradícií. Učenie múdrosti (Mária-Sofia)...	Väčšinou krásny, ale prísny tradičný rituál – napríklad 3 hodiny postojačky – (s výnimkou napr. Tomášovej cirkvi). Malá prispôsobivosť mnohostrannému hľadaniu moderných, príp. mladých ľudí, práve v prostredí predtým ateistickom – títo ľudia potom často stoja skôr na okraji cirkvi a zmýšľajú skôr svetsky.. U niektorých z týchto cirkví viedol nátlak komunistického systému alebo národnostné uprednostňovanie k obmedzeniu práce alebo podporovalo sa nepriateľstvo voči iným cirkviam či národom...
Slobodné cirkvi, evanjelikáni a turičné hnutia, kvakeri **Ďalšie cirkvi, ktoré sú často s pochybným odôvodnením označované ako „sekty"**: adventisti, Novoapoštolská cirkev, mormoni aj.**	Jednoduchosť a nekompromisnosť zodpovedajúce vlastnému poňatiu viery a morálky. Tento nekomplikovaný vzťah k Ježišovi Kristovi umožňuje najmä tým, ktorí majú vhodné predpoklady, ako aj priamy prístup k jeho sile,: intenzívne skúsenosti s vierou ako mimoriadne vyslyšanie modlitby, uzdravovanie vierou atď.; intenzívne štúdium Biblie bez vysvetľovania ťažko zrozumiteľných miest; veľká vzájomná podpora členov cirkvi – žiadne len nedeľné, či dokonca vianočné, kresťanstvo...	Popri mnohostrannom posilňovaní vo viere neexistujú priame metódy na prípravu na spirituálnu skúsenosť, príp. skúsenosť viery. Teda taktiež väčšinou príliš málo ticha či metód na ňom založených ako je kresťanská meditácia (rovnako ako to chýba aj iným cirkviam.) Dobre mienená morálna prísnosť v medziľudských vzťahoch často pozostáva zo zákazov a zriedka ju sprevádzajú dostačujúce poučenia, napr. ako dnes reálne zvládať priateľské vzťahy. Čiastočne obmedzená vôľa pochopiť mnohotvárnosť kresťanskej skúsenosti presahujúcej rámec vlastného spektra. Často názor, že to, čo stačí jednému, stačí k obráteniu na vieru aj všetkých ostatných. Často príliš silný pocit vyvolenosti vlastnej cirkvi (zvlášť Novoapoštolská atď.). Veľakrát politická angažovanosť v rozpore s obrazom, ktorý o sebe vytvárajú ....
Väčšina protestantských / evanjelických cirkví **a progresívne otvorená cirkev atď.**	Napr. Lutherov väčší príklon k Biblii ako zdroju viery. Veľká angažovanosť v sociálnych službách. Z časti ochota brať vieru vážne aj pri vlastných politických rozhodnutiach, samostatne premýšľať a nabádať – aj mimo rámec „tém morálky“. Ústretový pomer k ekumenickému vzťahu medzi cirkvami. ...	Historicko-kritické štúdium teológie dnes, bohužiaľ, často mnohým berie vieru a v kazateľských seminároch sa potom učí, ako sa to aj napriek tomu má kázať veriacim. Cesty ku spirituálnemu prehĺbeniu viery niektorí hľadajú, ale zriedka ponúkajú. Splošťovanie a príliš veľká prispôsobivosť spoločnosti sú veľmi rozšírenými javmi a prenikli až do cirkevnej činnosti. Mnohokrát sa cirkvi dokonca podieľali na problematickom vývoji spoločností orientovaných na výkon (kalvinizmus). ...

Ľavicový katolicizmus, feministická teológia, **oslobodenecké teológie v treťom svete**	Veľmi blízka životu ľudí, veľké, kresťansky motivované snahy o sociálne a ľudské práva atď. V tomto ohľade aj vnútrocirkevná bdelosť. Snahy nájsť aj pre ženy primeranú spirituálnu a ľudskú úlohu. Už nejakú dobu aj určitá minimálna miera otvorenosti voči mystickým cestám skúsenosti. ...	U niektorých sploštenie viery. Z časti obmedzenia na meradlá hlbinnej psychológie alebo sociálnych fenoménov (to platí pre všetkých, aj pre humanistov.) V rámci feministické teológie niekedy viera inšpirovaná starými kultmi, ktorá nie je preverená z hľadiska miery zlučiteľnosti s kresťanstvom. ...
Katolícka cirkevná tradícia **a prísnejšie katolícke snahy, napr. o mariánske proroctvá a mystika**	Zachovanie toho, čo bolo dané tejto cirkvi vo viere a rituáli. V rámci uctievania Panny Márie a iných tradícií aj prvky, ktoré niektorým iným cirkviam chýbajú. Veľká angažovanosť v charitatívnej práci a sociálna bdelosť aj v celosvetovom meradle. Čiastočne je brzdou obecného etického rozkladu spoločnosti. Predsa len niektoré náznaky sprostredkovania niektorých metód (exercície, jednoduché spôsoby meditácie) malému počtu príslušníkov cirkvi. U mystikov – ktorí sa v tejto cirkvi vyskytujú hojnejšie – z časti schopnosť vcítiť sa do tajomstiev súvisiacich s ukrižovaním Ježiša (napr. známy teológ Rahner pochopil, že cirkev budúcnosti musí pestovať mystiku). ...	Hodne sa i v rámci cirkvi vsádzalo na dogmy a schopnosť cirkevného vedenia presadiť sa navonok, miesto aby cirkev vsadila na empatiu a chápavé poučenie dnešných samostatných ľudí. Morálne také väčšinou jen príkazy a zákazy. Malé usilovanie o jazyky, ktoré musí cirkve v dnešní dobe nájsť, aby mohli vierouku živo sprostredkovávať rôznym ľuďom. Funkcia morálnej brzdy nestačí na reálne zmeny a obnovu. Započatý proces vyrovnávania sa s predchádzajúcou inkvizítorskou a vojnovou praxou a s predchádzajúcou spoluprácou s určitými mocnými tohoto sveta je ťažký. Učenie, že len vlastná cirkev je plnohodnotná. Aj mystikovia boli často v najlepšom prípade trpení, miesto aby sa rozpoznala ich funkcia ukazovať cestu. ...
Kresťanské spoločenstvo a kristológia od Rudolfa Steinera; a kresťanskí rozenkruciáni ; **Zvláštne spoločenstvo ako Hnutie Nového zjavenia ****;** **Ďalšie smery, okrem iného. na základe učenia prof. J. Hurtaka**	Také prístupy ku Kristovi sú spriaznené s mnohými zanedbávanými a z časti po prenasledovaním vykorenenými prístupmi gnostického kresťanstva *** - neidentické s „gnosticizmom“ - , napr. na základe Evanjelia podľa Jána. (Ich absencia spôsobila mnoho javov, ktoré by bolo treba vylepšiť v dnešnej cirkvi.) Existujú tu rôzne školiace spôsoby, ako sa otvoriť na ceste k Bohu. Podľa Hurtaka je to okrem iného. práca s biblickým „Božím menom“.	Napr. v antropozofii často len „práca v Kristovom zmysle“, nie však jeho priame zapojenie do modlitby atď. (Kresťanská obec inšpirovaná tiež R. Steinerom sa k antropozofii priamo nepočíta.). (Vzťah ku kresťanstvu nie je u všetkých moderných rozenkruciánskych skupín na prvý pohľad zrejmý.) Skupiny Nového zjavenia, ako napr. tie, ktoré stavajú na spisoch mystika Jakoba Lorbera, čerpajú nielen z Biblie, ale predovšetkým z foriem „proroctva“. Kto si chce utvoriť názor o ich zmysle a problémoch, musel by si osvojiť rozlišujúce meradlá. ...

Niektoré organizačne ťažko uchopiteľné kruhy na okraji kresťanstva, napr. blízke skupinám Nového veku (New Age)	Z časti snahy o novú dobu za hranicami nedokonalosti dnešných materialistických spoločností, potiaľto spriaznené s veštbami Zjavenia. Pohľad sústredený na svoje vlastnosti a skúsenosti miesto obviňovania druhých. Snahy o dialóg medzi veľkým počtom smerov. ...	Nie vždy sa jasne rozlišuje medzi Kristom a údajnými Kristami, ako aj medzi „kresťanským povedomím“ niektorých smerov. Pretože množstvo spoločných rysov medzi náboženstvami sa týka len etických otázok a len málo ich je v oblasti viery, rozdiely sa z časti odbavujú vyumelkovaným vysvetľovaním. Občas, pretože Boh stojí nad všetkým, nie je porozumené tomu, že na zemi sú potrebné etické rozhodnutia medzi konštruktívnymi a deštruktívnymi silami. Preto sa tu objavuje tolerovanie problematických javov a nedostatok onej etickej vytrvalosti v ťažkých situáciách, ktorú presadzovalo organizované kresťanstvo. Hnutia sú málo spoločensky angažované. ...

*Tiež by bolo možné skúmať spriaznenosť príslušných cirkví s príslušnými pôvodnými apoštolmi. Rôzni ľudia majú v rôznych cirkviach to, čo im pomôže postúpiť o kus ďalej.

** Ak sa zaujímate o nejakú skupinu a táto: a) vám nechá osobnú slobodu a vaše kontakty s rodinou a priateľmi; b) nevedie k neetickým aktivitám; c) nesnaží sa vám zobrať to, čo vám patrí (s výnimkou cirkevného príspevku, alebo cirkevnej dane a dobrovoľných darov); d) odvoláva sa na Bibliu alebo na Nový zákon, prípadne na Ježiša Krista v ich zmysle; e) uznáva, že nie je jedinou, tou pravou kresťanskou skupinou, potom zväčša sa na ňu nehodí obvyklé a ponižujúce označenie „sekta“, nech už ich teologické výklady vypadajú ako chcú a či sa už posudzujú všelijako ich tradície, ktoré možno nájsť takmer vo všetkých cirkviach s výnimkou evanjelických slobodných cirkví.

*** Napríklad samotný apoštol Ján, ďalej Kliment z Alexandrie, Origenes, paulikiáni, Joachim de Fiore, majster Eckehart, Tauler, Seuse, Mikuláš Kusánsky (Cusanus) Jakob Boehme, Angelus Silesius, Paracelsus, Novalis a iní. Také kruhy mohli mať svoje obmedzenia tak ako všetky cirkvi majú svoje vlastné, ale tiež sú súčasťou celkového kresťanstva. Bogomilovia a Katari boli s nimi čiastočne spriaznení, avšak akosi jednostranne unikali svetu.

****. Viď aj kapitola „Ako zaobchádzať s proroctvami“ a obecne k prorockým slovám a podobne v hlavnom texte stránky Kristove Cesty. Nie všetky skupiny „nového zjavenia“ sa považujú za konkurenciu cirkvi, preto sa tiež nepožaduje vystúpenie z cirkvi alebo prestúpení (napr. Lorber). Iné skupiny sú zasa príliš kritické voči cirkviam, pretože dodnes ešte vnímajú veľké cirkvi ako svojich prenasledovateľov.

c) Východiská riešenia konfliktov medzi cirkvami v ekuméne

Plné možnosti kresťanstva budú viditeľné až vtedy, keď sa bude zvažovať ekumenická mnohotvárnosť cirkví. Ten, kto považuje za kresťanské len uznanie hoci len toho najmenšieho spoločného menovateľa známych učení veľkých cirkví, upiera ľuďom a cirkviam presne tie podnety, ktoré by potrebovali na to, aby v zmysle rannej cirkvi postúpili k nutnej obnove splošteného kresťanstva. Je potrebné, aby sa kresťania vzájomne učili. Pritom si však všetci nechávajú svoju identitu. Silnejšie vedomie o vzájomnej súvislosti vo vnútri mnohosti cirkvi neznamená, že by sme sa museli snažiť o jednotné kresťanstvo. O tom Kristus sám vo svojich listoch siedmym cirkviam v Ázii vôbec nehovoril, vedel, že nie sú všetci ľudia rovnakí. Tiež na inom mieste prednesená predpoveď doby, kedy bude jeden pastier a jedno stádo, neznamená, že toto stádo už nebude vo vnútri diferencované. Najvyšší „pastier“ je koniec koncov Kristus. On je tiež jediný, ktorý by mohol realizovať priame zjednotenie cirkvi tým správnym spôsobom. Koho iného by inak stádo poslúchalo? Kroky týmto smerom však už možno podnikať. V nasledujúcom texte sa budeme venovať bodom, ktoré vedúce kruhy veľkých cirkví v súčasnej dobe považujú za hlavné

prekážky v tejto diskusii. (Väčšina ľudí v cirkviach nie je nijako zainteresovaná na udržiavanie „týchto prekážok“.).

0. Dôležitým základom určitého spoločenstva cirkví je rozsiahle spoločne chápaný krst ako sviatosť. Na Druhom vatikánskom koncile 1962 došlo k určitému otvoreniu sa ekumenizmu: Katolícka cirkev uznala, že prvky ako Božie slovo, žijúca milosť, nádej, láska a dary Ducha Svätého, teda neviditeľné i viditeľné prvky, existujú aj popri katolíckej cirkvi a že teda také „spasenie“ a vykúpenie je možné aj tam. Katolícka cirkev sa však aj naďalej označuje za jedinú úplnú cirkev.

1. Neprerušovanú „apoštolská následnosť“, zabezpečovanú vkladaním rúk od dôb prvých apoštolov a s tým spojené svätenie biskupov a farárov, katolícka cirkev upiera protestantom. Preto tieto cirkvi nie sú plnohodnotné sesterské cirkvi. Avšak niektoré evanjelické cirkvi vznikali pomocou príslušných panovníkov, čiastočne aj konverziou, pričom museli prestupovať aj vysvätení katolícki kňazi. Tí sa potom podieľali na dosadzovaní ďalších farárov do príslušných bohoslužobných funkcií. Pokiaľ by sa toto v katolíckom zmysle vysvetľovalo tak, hoci to Biblia nikde výslovne nepredpisuje, že je to neprerušený reťazec až do dnešného dňa, potom by vždy existovala možnosť, že by evanjelické cirkvi mohli opäť zaviesť vkladanie rúk, čo by im nijako neuškodilo a navyše by vo vlastných radách aj mimo ne mohli nájsť niekoho, kto je časťou tejto „neprerušenej reťaze“. To by ale ešte viac otriaslo sebavedomím evanjelických cirkví.

Je tu však možnosť vzájomne si priznať, že vzťahy ku Kristovmu Duchovi Svätému sprostredkované vkladaním rúk môžu byť aj priamo vyprosené. (To by dokonca mohol každý veriaci). Preto tiež existujú ľudia, ktorí sú mimoriadne schopní na to, aby vykonávali kresťanské uzdravovanie vkladaním rúk, bez toho, že by k tomu dostali cirkevné posvätenie. Pričom sú v tomto schopnejší ako väčšina vysvätených. (Potom by bolo možno odvodiť, že Ducha Svätého môže klasickým spôsobom odovzdávať aj pastor. Naopak, tento variant by pravdepodobne bol cudzí sebavedomiu katolíckej cirkvi). Avšak evanjelická cirkev to tiež nerobila a tak nikto z toho nemal výhodu. (Prísne vzaté, katolícka cirkev by to mohla uznať ako možnosť a mohla by sa len obmedziť na vyhlásenie, že normálnymi prostriedkami by nebolo kontrolovateľné, či týmto spôsobom pôsobí Duch Svätý s rovnakým platným účinkom. Pritom by mohla však mať vždy po ruke človeka, ktorý by jej vždy mohol povedať, ako vypadá platný alebo neplatný výsledok. (Napríklad ľudia ako otec Pio atď.). Navyše aj pre doterajšie katolícke svätenie existuje pravdepodobné obmedzenie. Čo sa stane s takým vysväteným, ktorý sa nejako hrubo previnil a zmaril zrejme prúdenie Ducha Svätého? Bol by ešte schopný ďalej odovzdávať Ducha Svätého? Aj to sú otázky, na ktoré bez skúmania , prípadne bez ľudí ako bol otec Pio, nemožno skutočne spoľahlivo odpovedať.

2. Otázka po úlohe Petrovho úradu, teda pápeža, pre iné cirkvi súvisí v katolíckej cirkvi s jej koncepciou viditeľnej, úplnej jednoty cirkvi pod jeho vedením. Ježiš uložil Petrovi „Pas moje baránky“ a „Pas moje ovce“ (*Jn 21*). Ježiš tým nijako nepriradil Petrovi ostatných apoštolov a ich učeníkov, ale všetkých vtedajších kresťanov. Napríklad starých „sedem cirkví v Ázii“ (viď horeuvedené) spravoval apoštol Ján a nie Peter, mnohé obce spravoval svätý Pavel. Je teda otázkou, čo by ono „pasenie“ Petrovým nasledovníkom v dnešných situáciách mohlo znamenať. Zástupcovia ortodoxných cirkví signalizovali pred niekoľkými rokmi, že by boli uzrozumení s „čestným primátom“ pápeža, bez priamej mocenskej funkcie pre iné cirkvi, tak ako v rannej cirkvi rímsky biskup bol všeobecne uznávaný ako prvý medzi rovnými. Aj niektorí protestantskí teológovia o tom premýšľali. Vatikán to však vtedy neakceptoval. Napriek tomu však pápež sa zo svojej strany postupne vyjadril, že iné cirkvi by mali s ohľadom na jednotu cirkvi uvážiť, akú úlohu by podľa ich názoru malo pápežstvo mať. Úvahy by nikomu neuškodili. Keby sa cirkvi spojili, potom by si iste spoločne zvolili svoj vrchol.

3. Protestantským cirkviam chýba v katolíckej cirkvi prípustnosť ordinácie žien ako kňazov. Napriek tomu však aj ortodoxné cirkvi a tiež časti anglikánskej a protestantskej cirkvi majú v niektorých krajinách s tým ťažkosti. Na druhej strane existuje aj v katolíckej cirkvi hnutie veriacich „my sme cirkev“, ktoré taktiež prichádza s touto požiadavkou. Aj keď je to veľmi dôležitá otázka, nedomnievame sa, prečo by sa v tejto súvislosti mala riešiť na ceste k jednote cirkví ako hlavná. To je vlastne požiadavka, ktorú si musia vyriešiť jednotlivé cirkvi samé, tak ako to zodpovedá ich príslušnému svedomiu. Vatikán by potom nemohol evanjelickým cirkviam upierať, že nemôžu pokračovať s ordináciou žien doterajším spôsobom, a to aj v čase, kedy bude prebiehať zbližovanie. Samozrejme, odlišná prax môže byť pozitívnym problémom, na ktorom musia pracovať jednotlivé cirkvi. Biblicky (podľa svätého Pavla) sa spočiatku hovorí len o čiastočne rozdielnej tradičnej funkcii mužov a žien v obci. To, že by ženy pritom mali mať obecne menej práv, nebolo v tej dobe závažnou témou, keď kruh učeníkov ani nevedel a nezažil, aká dôležitá bola úloha napríklad Márie prípadne žien samých v dobe Turíc. „... ženy nech na zhromaždeniach mlčia“, (*1. Kor 14, 34*) iste mali iný význam, než ako sa neskôr vysvetľovali a majú so zmienenými dnešnými otázkami len veľmi málo spoločné. Pretože však možno pochybovať, že to všetci spoločne pochopia, zostáva iba argument o nevhodnosti považovať túto otázku za súčasného stavu za takú zásadnú, že by sa z nej mali odvíjať snahy smerujúce k

jednote cirkví. Kto sa domnieva, že by mohol zaradiť túto otázku ordinácie žien v cirkvi do diskusie o jednote, bude sa tiež asi cítiť sklamaný. Lepšie dve témy oddelené, ako prejednávať dve témy ako jednu. Keď sa bude blížiť jednota cirkví, ukáže sa, ako ďaleko ktorá cirkev došla.

4. Mariánsky kult v katolíckej, prípadne ortodoxnej cirkvi sa v tejto forme síce v protestantských cirkviach nevyskytuje, nie je to však zrejme ústredný sporný bod na ceste k väčšej jednote. Druhý vatikánsky koncil tiež uznal, že v liturgiách môžu existovať aj rozdiely zodpovedajúce založeniu veriacich, ktorí sa môžu vzájomne obohacovať. Známe jednotlivé pokusy z evanjelických cirkví v 50./60. rokoch minulého storočia, opäť vo vhodnej forme zavádzať mariánsky kult.

5. Na jednej strane je pochopiteľné, že **cirkevné právo (CIC),** ktorého predchádzajúce formy umožňovali rozličné zneužívanie, je samo o sebe delikátnou témou. Biblicky vôbec nie naliehavá úloha tradičného cirkevného práva v katolíckej cirkvi by však nemusela byť otázkou, ktorá by blokovala snahy cirkví o silnejšiu jednotu, ako sa domnieva evanjelická cirkev Nemecka. To sa týka najskôr jednotlivých cirkví. Každá cirkev môže mať svoje vlastné predpisy a s tým aj určitú formu, nech už akúkoľvek, cirkevného práva, dokonca toto právo musí do určitej miery mať, ak existuje ako odstupňovaná vlastná jednotka alebo jej časť. Zmena týchto vnútorných cirkevných noriem je takisto vecou jednotlivých cirkví, pokiaľ nikto nepožaduje, aby jeho predpisy prijali všetci bez výnimky. a keby ktosi chcel začať s diskusiou o takom preberaní noriem, bolo by aj katolíckej cirkvi jasné, že by to predpokladalo nový spoločný koncil, ktorý by buď vytvoril alebo stimuloval vznik nového spoločného cirkevného práva - tak, ako ho ona sama v roku 1983 prispôsobila novej teológii Božieho ľudu, ktorú prijali na Druhom vatikánskom koncile v roku 1962. Nie je teda na mieste, keď sa táto téma prezentuje ako prekážka zjednocovania.

6. Iný sporný bod, otázka **ospravedlnenia človeka pred Bohom** na základe jeho konania alebo vďaka vykupiteľskému činu Ježiša Krista, môže byť vzhľadom k medzitým dosiahnutým spoločným stanoviskám evanjelickej a katolíckej cirkvi vyhlásený za dostatočne objasnený.

Bolo by teda celkom možné, že sa cirkvi budú v zmysle ekumény navzájom čoraz viac približovať, namiesto toho, aby Krista mučili tým, že sa voči sebe budú vzájomne odlišovať.* Nezávisle na tom však už dnes sa môže zažívať ona „obecná cirkev“ v duchu Ježiša Krista, ktorá sa skladá zo všetkých, ktorí svojím spôsobom nasledujú Ježiša Krista a snažia sa „konať vôľu Otcovu“, bez ohľadu na to, v akej cirkvi alebo náboženskom spoločenstve sú členmi alebo tých, ktorí sa neustále neoháňajú pojmom kresťanstva. Na tomto je, vo vzťahu k cirkviám postavená aj webová stránka „Kristove cesty“. Snahy o viditeľnú jednotu však zostávajú cez tieto skúsenosti ďalšou úlohou. Teda nie sú protikladom. Musia však skutočne vychádzať z vnútra, formálny podpis sám o sebe to nedokáže.

* Viď aj *Poznámka pod čiarou kapitoly Krst Ježiša v rieke Jordán, v 1.časti.*

Pritom by sa cirkvi, ako je katolícka, mohli stimulovať príslušnými Kristovými posolstvami, prostredníctvom ortodoxnej kresťanky Vassuly Rydenovej, „Pravý život v Bohu“. Katolícka cirkev hodnotí také spisy ako „súkromné zjavenia“ (v. "Inšpirácie a cirkvi"). Často však ich obsah presahuje také inšpirácie, ktoré by boli významné len pre osobný život dotyčných. (Údaje z literatúry sú na tejto webovej stránke použité len ako dodatočné upozornenie a naše poznatky nie sú od nich závislé.).

Späť na obsah tejto stránky

Inšpirácie a cirkvi

Nový zákon načrtáva priamu inšpiráciu jednotlivých veriacich, rovnako tak, ako ďalšie dary Ducha svätého, ako niečo dôležité, čo všeobecne patrí k životu v Kristovi (porovnaj napr. *1 Kor 14, 25; Mk 16, 17*). Je však zrejmé, že cesty k tomu nie sú ľahké.

Okrem turíčnych cirkví síce napríklad katolícka cirkev uznáva možnosť vyslovených posolstiev. Rozlišuje však medzi „všeobecným zjavením“ pre všetkých prostredníctvom Biblie, tradíciou a učením cirkvi na jednej strane a mystickými „súkromnými zjaveniami“ na strane druhej. Práve tieto nie sú do takej miery obsahom čohosi zmysluplného pre život dotyčných a ich bezprostredné okolie, a za určitých okolností dokonca platia ako zjavenia Ducha svätého, ale nepovažujú sa za

záväzné a tiež sa nijako zvlášť nepodporujú. Veľmi často dochádza najmä ku kritickej reakcii z tejto cirkvi, ak sa oznamujú prorocké* posolstvá, ktoré sa svojím obsahom zameriavajú ďalej ako je súkromná cirkev, alebo ľudstvo, napr. posolstvo Márie a Krista. Od doby pápeža Pavla VI. nie je tlač týchto spisov oficiálne blokovaná v cirkvi blízkych nakladateľstvách. Tak ako predtým sa však takéto svedectvá čiastočne držia v tajnosti, tak ako to bolo po desaťročia s 3. posolstvom z Fatimy. Cirkev si v takých prípadoch vyhradzuje neskoršie definitívne posúdenie. Všetci, aj kongregácie veriacich sa združujú , aby pri prípadnom bližšom skúmaní dbali na právo vypočutia, prípadne slušného zaobchádzania podľa *Can. 844 § 3*. *Can. 220,* ďalej zakazuje neoprávnené poškodzovanie povesti či už kýmkoľvek (ako by k tomu mohlo dôjsť pre príliš rýchle verejné odsúdenie). V mnohých ďalších cirkviach nezohráva celá táto oblasť nijakú veľkú úlohu, ani nerozpracovali žiadnu osobitnú prax v zaobchádzaní s týmito prejavmi. Na druhej strane existujú mnohé javy tohto druhu aj mimo cirkvi. Celkovo vzniká dojem, že Boh má záujem na tom, aby aj na tejto ceste stále nanovo stimuloval ľudí, aby ich skutočne vyučoval a aby ich aj varoval. To je však celoživotný, náročný proces učenia a šíriť takéto posolstvá vlastne predpokladá špeciálne povolania a aj osobitné prepojenie s Bohom a k tomu potrebnú prípravu.

Prví apoštolovia - ľudia, ktorí mohli zastupovať prostredníctvom im daných darov Ježiša Krista - hovorili podľa *1. Kor 14, 26* o priamych zjaveniach a ich vykladaní ako súčasti zhromaždenia. *1. Kor 12, 4-7*: „Každý však dostáva prejavy ducha na všeobecný úžitok“. Podľa *1. Kor. 12, 28* môže úloha „prorokov“ * vyzerať ako podriadená apoštolom a až potom prichádzajú učitelia. *V 1. Kor. 14* sa jazykový prejav odlišuje od prorockých výrokov pre potrebu spoločenstiev, ľudia s prorockými darmi boli vyslovene cenení, zatiaľ čo iní učeníci túto novú úlohu nemohli automaticky plniť. (Napr. *Mt 10, 41*).

Rozlišujúce znaky:

Tu ani tak nejde o otázku, či vôbec existujú inšpirácie, ktoré sa dajú pripočítať k autosugescii alebo masovej sugescii. Ten, kto študuje také fenomény v kresťanstve bez predsudkov, môže si rýchlo všimnúť, že takéto zužovanie čisto psychologických pokusov na vysvetlenie väčšiny prípadov nestačí.** Až po tomto poznaní začínajú vlastné zaujímavé otázky.

- Je zmysluplné hľadať poznanie, ktoré prichádza z ducha pravdy a ktoré nie; porovnaj *1. Jn 4, 1*. K tomu však musí dochádzať s potrebnou starostlivosťou a opatrnosťou. Už z Biblie vidieť, že to automaticky nebolo tak, aby sa kňazi mohli vždy teoretickým teologickým hodnotením vyjadrovať k týmto zjaveniam Ducha. Len niektorí z nich mohli bezprostredne poznávať, z akého ducha posolstvo prichádza. Preto podľa *Mt 7,15 - 20* treba hodnotiť prorocké dary predovšetkým podľa ich „plodov“. To znamená, či vedú ku Kristovi - napríklad k tzv. „zážitkom obrátenia“ s nasledujúcou pozitívnou zmenou v živote. alebo aj k duševnému prípadne telesnému uzdraveniu. Bolo by maximálne pochybné ich odmietať ako nepravé alebo „prichádzajúce od diabla“, lebo k nim dochádza milosťou - Jn 15,5: „bezo mňa nemôžete nič urobiť.“ A keď prostredníctvom toho napríklad vzniká väčšia láska ku Kristovi a blížnym, je to pozitívny znak. Porovnaj aj varovanie pred odsudzovaním podľa *Mt 7, 1, Mt 12,24-30* a *Skutky apoštolov 5,38-39.* Tiež morálne teologicky a aj podľa svetských právnych zásad by bolo nesprávne odsúdiť niečo v prípade pochybností.

- Ďalším rozlišujúcim znakom môže byť skromnosť vystupovania takých ľudí, lebo len tam, kde je človek „tichý“, môže počuť Božieho ducha. Teologické poznatky tu vôbec nepredstavujú charakteristický znak, často boli zvolení práve jednoduchí ľudia („charizma laikov“). Vzdelanci sem môžu jedine vtedy, keď nie sú márnomyseľní, prípadne zatvrdnutí, a napriek tomu patria k oným „chudobným v duchu“ podľa *Mt 5,3*. (napríklad Saduceji - racionalisti a materialisti - i farizeji - väčšinou ustrnuli v náboženskom mudrovaní - nepatria tedy medzi oných „chudobných v duchu“).

- To, že žijete svoj život dôstojne ako ľudia a plníte svoje každodenné povinnosti, však tiež poskytuje priestor Bohu, Otcovi Všemohúcemu, aký si zaslúži vo vašom živote. (Z Máriiných posolstiev tým, ktorí ju videli v Garabandale ako aj na iných miestach.)

- Takým znakom je aj láskyplný vzťah podľa Kristovej etiky - pozri napr. Mt 7,12. Človek prostredníctvom svojho s Kristom spojeného Ja je vo väčšom kontakte s duchom - ktorý je nad rozumom. To sa môže stať výraznejšie, vtedy, ako sa viac dostane do súladu s božskými vlastnosťami ako je láska. Etika tu však automaticky neznamená, že by sa musela prispôsobovať

zvyčajným tradičným predstavám o zbožných ľuďoch, napríklad čo sa týka oblečenia, chodenia do kostola atď.

- Napríklad tam, kde by ten, kto sa agresívne odvoláva na inšpiráciu Kristom, šíril niekde prečítané, všeobecne rozšírené ohovárania, odsudzujúce tých, ktorí sú kresťania ako on, a tak podnecoval nesváry, bola by veľmi veľká pravdepodobnosť, že nejde ani o oprávnenú aktivitu ani o pravdivé posolstvo Krista alebo Ducha svätého.

- Ako znak tu navyše zohráva úlohu oslobodenie sa od vonkajšieho duchovného utlačovania . Duch svätý je zbavený ľudského rozdelenia a na svoje pôsobenie potrebuje voľnosť. Človek má svoje vlastné svedomie, ktoré nie je identické s jeho vonkajším zaujatím.*Skutky apoštolov 5, 29*: „Boha treba viacej poslúchať ako ľudí“. Tu sa však nepopiera, že duchovný sprievod má ďalej svoj zmysel. Nemusí sa začínať v každej generácii celkom od začiatku.

- Kritériá ako „nadprirodzenosť“ sa často skúmali: napríklad sprievodné javy v niektorých prípadoch tzv. „vytrhnutie“ (žmurkací reflex, zmenený počet tepov, pulz spomalený, krvný tlak vyšší - a žiadne dôkazy o manipulácii alebo drogách), alebo že osoba, ktorá to, čo oznamuje, nemohla vedieť, atď. To však nie je rozhodujúce, pretože Duch môže použiť aj „prirodzené“ vlastnosti človeka.

Existujú mnohé formy, prostredníctvom ktorých sa môže zjavovať posolstvo z Ducha. Napríklad „vnútorné slovo“/ „vnútorný hlas vychádzajúci zo srdca" pri plnom vedomí – teda nezamieňať za schizofrenické alebo hypnotické javy. V niektorých prípadoch bude tiež jasné, že má iný charakter ako telepatické javy. (Porovnaj *"Vom Inneren Wort"* - O vnútornom hlase, Výber z *Johannes Tennhardt, a j., Lorber-Verlag, Nemecko*). Zriedka je nutné vziať do úvahy stav tranzu, keď človek veľkým rozsahom ustupuje do pozadia, ale aj potom treba rozlišovať okolnosti (napríklad druh zladenia, prípadne zviazanosti s Bohom), že nejde o normálny tranz, to znamená, že ide o čisté zúženie vedomia, v ktorom sa môžu prejaviť také veľmi problematické vnuknutia v **zmysle spiritizmu, ktoré oslabujú účastníkov. Ďalej sa stáva, že niekto prežíva niečo vnútorne ako víziu, svetlo alebo myšlienku, a potom to môžeme previesť do slov a zapísať. Tiež sa prejavuje priame písanie, ale pri vedomí, ktoré treba rozlišovať od automatického písania spiritizmu, ku ktorému dochádza v tranze.**

Že „Duch svätý“ môže pôsobiť v posolstve, neplatí len pri priamom oslovení z duchovného zdroja (:“…“). Naopak aj myšlienka, rozhovor medzi ľuďmi, alebo článok či kniha môžu celkom alebo čiastočne pochádzať z tohto inšpiračného prameňa, pretože môže podnietiť ľudskú tvorivosť tak, ako to ono chce. O Duchu svätom všeobecne porovnaj *Jn 3, 8*, *Jn 14, 26*, a hlavný text Kristove cesty, Časť 1b, ako aj kapitola „Prvé Turíce“.

K prorokovaniu v užšom zmysle vízií budúcnosti viď aj tomu zodpovedajúcu kapitolu v hlavnom textu "Kristove cesty"). Časť 2, napríklad kapitolu „K zaobchádzaniu s proroctvami“.

*) Prophetie - slovo pochádzajúce z gréčtiny - v prvom rade znamená upozornenie z nadzmyslovej oblasti, v kresťanskom zmysle od Boha, prípadne Ducha svätého. Vnuknutia, ako sa často chápu „predpovede budúcnosti“, sú len zvláštnym prípadom. Treba poukázať ešte na niektoré miesta v Starom zákone, ktoré sa týkajú charakteru proroctva - s výhradou, že sa predpoklady k tomu od tej doby zmenili (starý druh proroctva až po Ježišovu dobu prakticky zanikol, bol nanovo prebudený): *Kniha proroka Joela 3, 1-2, Kniha proroka Amosa 3, 7-8*.

**) V niektorých prípadoch sa môžu aj ľudia so skutočne inšpiratívnymi schopnosťami dostať do stavov, ktoré sa podobajú známym psychickým poruchám – hoci s nutkavo pokračujúcim tokom vnútorných dialógov a trvalou neschopnosťou pracovať s pozemskými potrebami. Aby sa dalo vyhnúť takým excesom, by sa malo dbať okrem uvedených aspektov na nasledujúce vonkajšie predpoklady: dostatok spánku, dostatok stravy dostatočne bohatej na vitamíny B – to znamená opatrne v tejto súvislosti s pôstmi hoci s tým nie je dostatok skúseností, udržiavať jasné naladenie na žiadúci prameň, teda na Krista, žiadna príliš dlhá schôdza, ktorá by ponúkala príležitosť na odbiehanie a „prekrucovanie", dostatočná snaha opäť sa priblížiť k pozemskej súčasnosti mimo intenzívne vnútorné zážitky; seba-vedomé spracovanie počutého; sebou samým spracované počuté. Pomocníci, duchovní sprievodcovia, terapeuti a im podobní môžu v takých prípadoch často naozaj pomáhať, ak majú špecifické skúsenosti/vedomosti, k čomu patrí aj to, že musia brať vážne nielen momentálne porušenú náladu, ale aj nerušený základný fenomén.

Späť na obsah tejto stránky

Na čo potrebujem(e) cirkev alebo spoločenstvo?

Je možné na jednej strane nájsť úplne individuálne, vnútorne spojenie s Ježišom Kristom a Bohom. To je jadro. Človek, ktorý dbá na jemné pokyny, môže byť priamo Bohom vedený k nutným vonkajším podnetom.

Existuje však ďalšia rovina tohto spojenia, ktorá sa môže uplatňovať až v spoločenstve s inými. „Lebo kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi.“ (*Mt 18,19-20*). Na prvý pohľad sa zdá, že to je tak jednoduché, ako to bolo povedané. Nie je však už také jednoduché, hoci možné, keby to bolo aj na diaľku, keď sa ľudia napríklad dohovoria na určitej dobe. Mystik by mohol podobnú viazanosť prežívať aj bez predchádzajúcej dohody. Pre väčšinu ľudí by to však bolo príliš náročné. Človek sa zväčša nerodí tak, aby sa stal pustovníkom.

Táto forma modlitebného spoločenstva môže vyústiť napríklad v pravidelné zhromažďovanie domáceho krúžku. Možno to prežívať aj v cirkevnej komunite alebo v inom vhodnom individuálnom spoločenstve veriacich. Aj vtedy, keď by tá či oná cirkev chcela, na základe svojej tradície, nadmerne zdôrazňovať svoju úlohu pre veriacich, na zmysle veci to nič nemení.

Späť na obsah tejto stránky

Sedem pečat

Nasledujúca vízia najskôr opisuje uctievanie Boha „24 starcami“, „7 duchmi pred Božím trónom“ a „Štyrmi živými bytosťami“, čím sú vyjadrené rozdielne pradávne kvality a Stvorenie. Potom sa opisuje, ako len „Baránok“ s „Kristovými atribútmi“ mohol otvoriť knihu so siedmymi pečaťami. (*Zjv 4- 8,1*). Táto vízia sa odohráva tam, kde je „Nebo“, teda v Božej sfére. Obsahy pečatí sa najskôr zobrazujú v rovine, ich sily sú označené symbolmi, štyrmi rôznymi farebnými koňmi, prípadne jazdcami. Zmeny na tejto úrovni, porovnateľné s obrazovou rovinou snov, vedú len k nepriamym účinkom na pozemské dianie.

Napriek charakteru týchto úsekov, primárne zameraných na celkový vývoj tejto psychickej roviny, sa na začiatku tiež uvádza. „… Vystúp sem a ukážem ti, čo sa má potom stať!“, (*Zjv 4, 2*) - to znamená po siedmych obciach. V súlade s tým sa pokúsili R. Steiner a Arthur Schult načrtnúť ďalších sedem „kultúr pečatí“ na Zemi, ktoré súvisia s oným čistením príslušnej úrovne vedomia. „Kniha pravého života“, ktorá vznikla v Mexiku z Kristovho vnuknutia, kladie do siedmich pečatí celé dejiny od dôb „Kaina a Ábela“ až po nadchádzajúci čas dokonania.

V každom prípade tento text neumožňuje jasnú identifikáciu s fyzickou Zemou súčasnosti. Ak by sa v štýle niektorých slobodných cirkví uvažovalo ďalej týmto smerom, potom by sa prípadne mohlo dospieť k slabým náznakom prvých štyroch pečatí v oboch svetových vojnách, následnej rovnováhe strachu medzi Východom a Západom a aj k hladu a epidémiám k čomu by sa prípadne pripojili náboženské prenasledovania a katastrofy kozmického pôvodu: meteory, zemetrasenia, za určitých okolností zmena polarity pólov / posun pólov, Viď aj kapitola „Sedem posledných rán“.

Napríklad už oná scéna v *Evanjeliu podľa Jána 2* - svadba v Káne Galilejskej a vyčistenie chrámu, keď Ježiš vyhnal predavačov a peňazomencov z chrámu - v*iď naša kapitola k týmto udalostiam* - pripomínajú svojim zjednocujúcim či bojovým charakterom tieto časti.

Keď Ježiš prorokoval v *kapitole 5 Evanjelia podľa Jána* rozdelenie duchov na tých, ktorí urobili dobré a zlé, potom tento náčrt prechádza medzi 6. a 7. pečaťou do duchovného „označenia vyvolených z 12-tich kmeňov“ a do„ triumfu vyvolených v nebi“.

Späť na obsah tejto stránky

Sedem poľníc

Aj vízia anjelov so siedmimi poľnicami sa odohráva v „nebi“ - *Zjv 8, 2 - 11, 19.* Stúpajúce „modlitby svätých“ a tiež na Zem zoslaný „oheň z oltára“, rovnako ako poľnice samé sa používajú ako nástroje v oblasti hlavy, odrážajú duchovnejšiu rovinu tak, ako by to bolo s podobnými symbolmi v sne. To je východiskom zmien, ktoré môžu sčasti siahať až do pozemského, kde sa rozvíjajú všetky tiene.

Cez tento primárne duchovný, nefyzický charakter aj tu sa konali pokusy usporiadať túto rovinu podľa pečatí napríklad ako pozemské „kultúry poľníc“. Nájsť v dejinách náznaky toho nie je ľahké. Nebolo by vylúčené vidieť umieranie lesov a jedy v súvislosti s kvalitou 1. a 2. poľnice. Pri 3. poľnici sa hocikedy vynorila domnienka, že oheň, ktorý spadol na tretinu vôd a nazýva sa Palina by mohol byť Černobyl. 4. poľnica by mohla upozorňovať napríklad na postavenia hviezd, aké sa vyskytovalo napríklad v polovine augusta 1987 v kozmickom trojuholníku všetkých planét. Časti kruhov New-Age vtedy meditovali bez odvolania sa na apokalypsu, ale s odkazom na apokalyptický počet 144 000 ľudí, ktorí sa podľa indiánskeho vzoru nazývajú „bojovníkmi dúhy“, o údajnom začiatku, prípadne etape, na ceste do nového veku. Piata poľnica, dym zo studne priepasti, železné kobylky, 5 mesiacov utrpenia - by mohli zanechať dojem, že vojna v Zálive (1991) môže byť minimálne vonkajším obrazom sily týchto poľníc a ich pokračovanie v 6. poľnici. Siedma poľnica vedie do „Božieho chrámu“, s opätovným sprievodom bleskov, burácania atď., čo tiež môže mať mystický vnútorný význam. Pri siedmej poľnici sa ozývajú aj hlasy, podľa ktorých v tomto štádiu „kráľovstvo tohto sveta sa stalo kráľovstvom nášho Pána a jeho Pomazaného ... “ (*Zjv 11, 15*) minimálne na duchovnej úrovni sa už rozhodlo o hocičom, čo ešte nie je na Zemi celkom prepracované. Sila „poľníc“ je porovnateľná s tým, čo sa ozýva pri „premenení“ (*Mt 17 a naša príslušná kapitola*) a silou učenia v jeho okolí, ale aj „reči na vrchu“ (*Mt 5-7*) atď.

Späť na obsah tejto stránky

Sedem hromov a dvaja svedkovia

Po šiestej poľnici „zaznelo sedem hromov“, ale obsah toho má Ján „zapečatiť“ a nemá zapisovať. Potom je „zmeranýBoží chrám“. Boli zabití dvaja svedkovia a boli vzkriesení. (*Zjv 10 - Zjv 11, 14*). Tu sa dá predstaviť príbuznosť so vzkriesením Lazára v Evanjeliu - *k tomu naša kapitola a Jn 11*.

Späť na obsah tejto stránky

Žena a drak

Na všetkých fázach sa zúčastňujú spirituálne a nosné sily a rôzne sily, ktoré pôsobia proti nim. V texte sa podrobnejšie píše raz o jednej strane a inokedy o druhej. Znamenie na nebi, „Žena odetá slnkom, pod jej nohami mesiac a na jej hlave veniec z dvanástich hviezd“ - *Zjv 12* - zaiste ukazuje na „Sofiu“ matku nebies a svetov, menej už na matku Zeme - Viď v *kapitole „Turíce“ v tomto spise*. O jej, sčasti predpokladanom, vzťahu k Márii sme sa zmienili. Mária, čo je tiež symbolické, v starobe žila v jaskyni, v ktorej sa predtým uctievala matka bohov Kybelé, ako by sem chcela vniesť niečo nové. Jej „dieťa“ v Zjavení, dieťa nebeskej bytosti sa takisto najskôr považovalo za nebeskú bytosť, ktorá má potom pásť národy „železným žezlom“, čo okrem iného znamená stále sa dovolávať ich úprimného, individuálneho jadra a bude odkazovať na isté pôsobenie kozmického

Krista. Tento výraz možno tiež preložiť výrazom „železná palica“ a teda to nie je iba symbol kráľovský, ale aj symbol „zasväcujúceho“ a môže tiež mať niečo spoločné s „nebeskými vojskami“. Viac v kapitole sedem posledných rán (kalich ... rozhorčeného ... hnevu)“.

Čiastočne tu môžeme rozoznať aj vzťah k charakteru umývania nôh a predchádzajúceho pomazania Máriou v Betánii - *Viď . naša kapitola „Kristus a umývanie nôh“ a Jn 12, 13.* Vidieť tu aj návrat k motívu nového zrodenia vždy na vyšších úrovniach vývoja.

„Drak“ so svojimi zlými anjelmi je opakom tejto otázky. Vo vesmíre nad nimi zvíťazí „Michael a jeho anjeli“ a drak a jeho anjeli boli zvrhnutí na Zem. Nebo a zem teraz chráni ženu proti nim.

Späť na obsah tejto stránky

Morská šelma

Vo vízii vystupuje tá negatívna sila, ktorá je zameraná skôr na želanie a ľahkomyseľnosť - *Zjavenie 13, 1-10, porovnaj naša kapitola „Pokušenie“ a Jn 13, 1-10 a Mt 4, 5-11*. O siedmich hlavách sa neskôr hovorí v Zjavení ako o „siedmich pahorkoch, na ktorých sedí babylonská neviestka“ a pahorky opäť ako „sedem kráľov“. Desať rohov sa v Zjavení uvádza ako „desať kráľov“, ktorí majú rovnaké úmysly a svoju silu aj moc dajú tejto šelme.

Mimochodom, pre „sedem pahorkov“, ktoré by mohli pripomínať Rím postavený na siedmych pahorkoch, existujú kresťanské slobodné cirkvi, ktoré v „neviestke Babylonu“ vidia pápežstvo. To sa však iba javí ako trochu nadsadené a navzdory historickej problematike katolíckej cirkvi nedostatočne pokryté ďalšou symbolikou. V Zjavení (18:11-23) sa jednoznačne vyzdvihuje súvislosť so svetovým obchodom. (*Pozri Kapitola „Sedem posledných rán a koniec BABYLONU ...“*.) „Obraz" šelmy podľa nasledujúcej kapitoly 14. Zjavenia, by mohol mať čo robiť s lživými obrazmi Ježiša. To môže tiež súvisieť s mylnými alebo kultovnými multimediálnymi závermi.

Základné pokušiteľské sily tejto „šelmy“ môžu byť premenené silou, ako sa to opisuje v *našej kapitole „Bičovanie“ - Jn 19,1.*

Späť na obsah tejto stránky

Zemská šelma

Je to negatívna sila, ktorá sa zameriava na materialistické žiadosti - *Zjv 13, 11 - 18, porovnaj aj naša kapitola „Pokušenie“ a Mt 4, 1-4.*

Súvislosť označenia ľudí na čele a na ruke, rovnako ako číslo 666 v týchto kapitolách Zjavenia, ako predpoklad pre to, aby človek mohol kupovať alebo predávať, sa už veľmi jasne odráža v tom, čo sa deje vo svete. Vývoj možností prepájania počítačov do sietí, šekových kariet, čiarových kódov s troma dvojitými čiarami, v tomto kóde = 666, prístroje na označovanie osôb na čele a ruke, použité v Malajzii v masovom pokuse, meno „La bęte = šelma“ (*zviera*), ako sa hovorí starému výpočtovému stredisku ES v Bruseli, medzinárodný bankový kód 666 atď., ukazujú tendenciu, ako nevedome alebo aj vedome prípadne úmyselne sa môžu realizovať napríklad určité označenia. Biblická „zemská šelma“ je tiež totožná s „modlou mamonu“.

Ďalšia, dosiaľ nie celkom potlačená tendencia je pristupovať k čoraz naliehavejším problémom životného prostredia, najskôr s neúčinnou technickou ekologickou kozmetikou a potom ešte viac zavádzajúcejšou technokratickou ekodiktatúrou namiesto toho, aby sa uplatňovali účinné

demokratické, prípadne obyvateľstvom vedome podporované zásadné podnety k zmenám. Rozoznanie povahy možných manipulačných mechanizmov je posun k ich zániku. Tento proces súvisí so silou uvádzanou v súvislosti s *korunovaním tŕňovou korunou - Viď naša kapitola a Jn 2-3.*

Aj v kapitolách o Drakovi a oboch šelmách nepredstavujú prípadné odozvy súčasných udalostí celý obsah. Všetko sa odohráva, ako sme už povedali, nielen na fyzickej Zemi. V nasledujúcej obnovenej vízii o 144 000 tých, čo mali na čele napísané Jeho meno a meno Jeho Otca (*Zjv 14*) znovu vystupuje jedna po druhej niekoľko bytostí, snáď anjelov, ktorí „zbierajú“ na Zemi dve rozdielne skupiny ľudí. Tí, ktorí sú spojení so šelmou, budú uvrhnutí do „lisu Božieho hnevu“, tzn., že budú prenechaní účinku prírodných zákonov. Musíme však poukázať na to, že Zjavenie v skutočnosti neuvádza nič o „večnom zatratení“, ale že nakoniec môžu všetci nájsť cestu k Bohu, ktorý vo vyššom zmysle všetko obklopuje. *Porovnaj Zjv 22 a k tomu sa vzťahujúcu kapitolu „Nová zem“ v tomto spise.*

Späť na obsah tejto stránky

Sedem posledných rán a pád Babylonu; ...návrat Krista

Ti, ktorí odolali šelme a jej obrazu, sa vynárajú v ďalšej úrovňovej vízii, ktorá je opísaná ako „sklenné more, zmiešané s ohňom“. Z „Chrámu stánku svedectva v nebi“ opäť vychádza sedem anjelov prinášajúcich „sedem rán“ so siedmimi zlatými čašami plnými hnevu Boha, ktoré vylievajú na zem, na „more“ do „riek“ a „prameňov vôd“, na „Slnko“, na „trón šelmy“, na „Eufrat“ a do „vzduchu“ (*Zjv 15,5 - 21*).

Na jednej strane tu vidíme ešte pôsobenie vyššej úrovne vedomia, na druhej strane môže táto rovina v ešte väčšej hĺbke a s ešte väčšími existenčnými dôsledkami rozvíriť aj všetky živly zeme a viditeľnej časti vesmíru, ktorý ju obklopuje: „vredy na ľuďoch“, jedy, utrpenie, oheň, temnotu, záporní „duchovia“ a celosvetová katastrofa s posunmi kontinentov, poklesmi pôdy alebo záplavy, dopady meteorov, vrátane rozdelenia materialistickej civilizácie „Babylonu“ na tri časti alebo jeho zničenie - *Zjv 17-18, 24.* Možnosť, prípadne „časové okno“ pre toto sa v tomto smere ukazovalo už v šiestej pečati.

Aj tu je možné vziať za základ dlhšie časové obdobie. Avšak Ježiš*ova eschatologická reč (napríklad Mk 13)* a mnohé proroctvá, ktoré vznikli po Zjavení apoštola Jána, jednoznačne ukazujú na centrálny prelom v dobe okolo roku 2000, ktorý prestaví všetky výhybky. (Viď horeuvedené: K zaobchádzaniu s proroctvami). Vedecké, v svojom význame ešte nie celkom uznávané nálezy, ukazujú tým samým smerom. Veľký úbytok magnetického poľa Zeme a navyše nezvyčajne veľa zemetrasení a vulkanické aktivity, zvyšovanie svietivosti Slnka nezávisle na klasických cykloch slnečnej aktivity ako aj priebeh maxima slnečnej aktivity v rokoch 2000... ukazujú bdelým ľuďom, že dochádza k niečomu nezvyčajnému.

V prípade, že by sa magnetické póly zrazu silne zmenili alebo že by sa magnetické pole prakticky zrútilo a potom sa opäť vytvorilo v obrátenom smere - tak ako sa to už mnohokrát stalo v dejinách Zeme - viedlo by to ku geologickému prevratu. To by bola nielen nová situácia pre ľudstvo, ale by to odštartovalo nový vek v dejinách Zeme. Keby napríklad magnetický „Van-Allenov pás“ okolo Zeme na čas prestal plniť svoju ochrannú funkciu proti časticiam a „kozmickému prachu“, mohlo by ľahko dochádzať tiež k pádom meteorov, ako o nich hovoria proroctvá.

Vlastné aj iné poznatky okrem iného síce poukazujú na to, že k veľkej skaze, ktorej sa mnohí autori obávajú, nemusí alebo už nemusí dôjsť, či už v forme tretej atómovej svetovej vojny, alebo prostredníctvom kompletnej ekologickej katastrofy, alebo v zmysle teórie posunu pólov rotačnej osy, či ich prevrátení na vesmírnom pozadí. Na základoch týchto vízií sa veľa zmenilo.

Pretože však na jednej strane prebiehajú apokalyptické procesy Božieho zamerania, na druhej strane však zvyšná egoistická časť ľudstva a jeho elity reálne manipuluje radom prírodných procesov a hoci ľudstvo voľačo ovplyvňuje aj kladným smerom, **mohlo by sa stať, že by nutne muselo dôjsť k obmedzeným zmenám Zeme a „novému nastaveniu“, zasahujúcemu až do vesmírnej sféry. Okrem toho by došlo k zmenám vo vnútri ľudstva a v jeho vedomí.**

Často sa predpovedali „antikristovské“ diktátorské snahy tých, ktorí si chcú uchovať svoju moc a utláčanie, prípadne sa predpovedal koniec tejto starej doby oným prevratom vedúcim až k trom dňom temnoty. Tieto zmeny nemožno jednoducho odbiť ako nezmysel.

V tejto súvislosti sa z videnia **Marie z Garabandalu prorokuje "Veľké varovanie"**, **ktoré na celom svete všetkým ľuďom nemilosrdne v ich vnútri ukazuje, čo v sebe oni sami musia prekonať (porovnaj Jn 16,8; Zjv 14,6-20), ak by chceli získať prístup k svetlu (porovnaj Jn 16,13). To bude spojené s viditeľným javom na nebi. Počas jedného roka potom má dôjsť k "veľkému (uzdravujúcemu) zázraku" a znamenie v Garabandalu sa vráti. Ak sa ľudstvo ešte aj potom neobráti, neskôr sa bude konať mnohokrát oznámený veľký "trestajúci súd" ("čaše plné hnevu") prostredníctvom "ohňa z neba"** (*viď okrem toho Mt 24, 28*). (*Franz Speckbacher, "Garabandal" - len nemecky - s. 120...* V literatúre o zjaveniach Panny Márie sa viac nachádzajú komentáre, ktoré z prísne katolíckeho pohľadu sa snažia zastierať, že prorocké oznámenia sú myslené pre celé ľudstvo).
Možná príprava by mohla byť - popri očistení vlastného života - už teraz prosiť o silnejšie (očisťujúce a osvetľujúce) pôsobenie Ducha svätého.

V najnovších „podaniach“ atď. sa hovorí o „nulovej zóne“, keď sa tí, ktorí sú dostatočne zrelí, ponoria na zemi do kozmicko-spirituálneho silového poľa, ktorému neveľmi presne hovoria „fotónový kruh“ a budú môcť viesť život so schopnosťou „svetelných častíc“ vyšších dimenzií vo fyzickej podobe. (Viď kapitola „Vzkriesenie“ a „Kráľovstvo mieru“).

Takéto pomocné akcie sa oznamujú ako občasné „vytrženia“ ľudí pripravených Kristom alebo anjelmi alebo predbežná evakuácia a ďalšia pomoc prostredníctvom pozitívnych mimozemšťanov. Odkiaľ má človek dúfať v pomoc, to musí on sám vedieť na základe náboženstva alebo svetového názoru. Pretože aj vo vesmíre existuje svetlo a tieň, je dobré vzhľadom na pravdepodobnú zložitosť dejov, pri všetkom vždy prosiť o Kristovo vedenie a **uplatňovať vlastnú schopnosť rozlišovania, pretože tá je špecifickou pozemskou cestou v smere jednoty v súvislosti s príchodom nových síl.**

V tejto pasáži v podstate ide o posledné možnosti rozhodnutia, a to aj všetkých ľudí jednotlivo v ich duši, či sa ďalej chcú podieľať na vývoji až do „ríše mieru“ ako s ňou počíta Boh pre Zem. **Na konci tohto diania dochádza konečne k návratu Krista** *(Zjv 19; porovnaj Zjv 12; Mt 24:30; Skutky apoštolov Sk 1, 6-8)*: Kristus neprichádza znovu jednoducho ako pozemšťan, ale ako jadro všezahrnujúceho diania, t.j. zblíženie Boha „Neba“ (a „oného sveta“) a Zeme; tak ako ducha (a duše) a tela. Napriek tomu sa veľa popisuje návrat Krista ako reálnej bytosti, teda nie len zmeny ľudstva spôsobenej neho prostredníctvom, ako sa domnievajú niektoré moderné spoločenstvá. Toto dianie má priamy alebo nepriamy význam pre všetkých ľudí, nielen pre kresťanov. Opätovný Ježišov príchod ako svedka na Božom súde s tými, ktorí sú jeho, sa uznáva aj v Koráne. Ďalej možno z proroctva iných náboženstiev dochádzať k záveru, že ich proroci budú znovu zohrávať nejakú úlohu, aby pomáhali svojim stúpencom prekonať priepasti.

Ani pre tento krok Zjavenia sa nehodí žiadne myslenie na trest. Javí sa skôr ako súčasť vlastnej logickej koncepcie, ktorá je zameraná na ďalší vývojový stupeň života na Zemi. Výzvou pre všetkých je prežívať tento stupeň bez ohľadu na to, kde a ako nadíde spoločný postup k vyššiemu, pričom každý nájde pre svoj vývoj správne miesto, prípadne rovinu. **Ten, kto do seba prijíma príslušné potrebné obnovujúce sily v dobrej vôli a realizuje ich, môže v tom skôr zažiť to kladné, hoci tiež bude zároveň cítiť utrpenie sveta. Ten, kto do seba nechce prijať nič nové, pocíti to len ako niečo, čo do neho zvonku udrie. To je pravá povaha „súdu“ prípadne „posledného súdu“ v zmysle apokalypsy. Človek má veľkú slobodu rozhodovania, ale - tak,**

ako aj v živote - musí sa v určitý časový okamžik rozhodnúť, inak je za určitých okolností žiadne rozhodnutie tiež rozhodnutím. Tí, ktorí sú „vlažní“, v kontexte Zjavenia nie sú príliš cenení. *(Viď „Sedem cirkví s doplnkom).* **Rozlišovanie duchov patrí aj na ceste ku konečnej jednote k jadru diania apokalypsy.**

„Sedem rán“ - siedma končí hlasom z neba „Stalo sa“ (*Zjv 16, 17*) **- odpovedá ukrižovaniu a slovám, ktoré pritom boli vyslovené „Je dokonané“,** *Viď aj Jn 19, a naša kapitola k tejto téme.*

Mysticky/vcítením možno už dnes zažívať ako Zem trpí a kričí o pomoc - všetko sa pripravuje na onen „ťažký pôrod“. Ukrižovanie, prípadne „hrob“ ako prechod k zmŕtvychvstaniu sa tu týka celej Zeme a siaha vo svojom účinku aj mimo nej. Aj tu je možno ucítiť, ako sa o tom už hovorilo v krokoch Evanjelií, že cesta, ktorá vedie od ukrižovania cez stav mimo život a smrť ku vzkrieseniu, dnes pôsobí ako jednota. Preto aj z tohto hľadiska sa kroky „posledných rán“ môžu uskutočniť bez katastrofy zániku sveta.

Pretože Zjavenie neupozorňuje na nejaký mechanicky sa rozvíjajúci film, ale na mnohostranný vývoj (pozri úvodnú kapitolu „Zjavenie apoštola Jána″), môže byť, že skutočné vonkajšie dianie (*udalosti*) pokročilo ďalej, ako sa môže zdať niektorým, ktorí pozerajú na jeden alebo iný detail, ktorý sa (ešte) nestal. V iných oblastiach sa už prejavujú niektoré z rán, ktoré sa v tejto ďalekosiahlej forme v Zjavení ešte vôbec neobjavili.

Doplnok: *aj nové knihy Vladimíra Megrea o sibírskej žene Anastázii (nakladateľstvo Wega, Neufelderstr. 1, D-67468 Frankeneck)* obsahujú vnútorné vedomie o tom, že staré programy svetovej katastrofy možno zmeniť, že cieľom je všetko optimalizovať pomocou ľudí a v súlade s Bohom. To však neznamená, že by všetko mohlo pokračovať ďalej tak, ako dosiaľ.

Modlitba

Otázka:
Bol by som rád, aby sa Ježiš Kristus, ako je prorokované, znovu viditeľne objavil a zmenil pritom ľudský život a svet?

Scenáre (len nemecky alebo anglicky).

Späť na obsah tejto stránky

(Skutočné) „Tisícročné kráľovstvo“

Na ceste dobou „siedmich rán“ nasleduje kozmická vízia - ako z neba opäť prichádza Kristus - „Svätý, Pravdivý“, so svojím „vojskom“ oblečeným do bieleho odevu. Tým sa rozhodne nemyslia napríklad dnešní ľudskí pseudokristovia. „Falošný prorok“ (s falošnou/jednostrannou predstavou o Ježišovi…)je zvrhnutý. Dnes začínajúce „Tisícročné kráľovstvo“ – (*Zjv 20, 1-6*) rozhodne nie je akýmsi impériom. Z neho je vykázaný práve onen spoločenský „veľký stroj“, vonkajšie negatívne sily a ich prejavy.

Tu nachádzame aj duchovný súd. Musí sa korigovať síce rozšírený, ale zavádzajúci preklad:
Zj. 20:4 „*Videl som aj duše tých, ktorí boli sťatí pre Ježišovo svedectvo a pre Božie slovo, aj tých, čo sa neklaňali šelme ani jej obrazu a neprijali jej znak na čelo a na ruky. Tí ožili a kraľovali s Kristom tisíc rokov*." V skutočnosti to doslova ja „žili" namiesto „ožili" (porovnaj poznámky pod čiarou v Elberfeldskej biblii). To môže síce - v prípade duší znamenať znovu vstúpiť do života, ale u tých, ktorí šelmu neprijali, aj ďalší život na zemi. To znamená, že v žiadnom prípade nemuseli všetci z nich prísť o život.

Toto štádium je príbuzné so zmŕtvychvstaním Krista (*Jn 20-21, naša príslušná kapitola).* Aj v texte sa priamo hovorí o „prvom vzkriesení“.

Negatívne sily však nie sú bez zvyšku rozptýlené, aj naďalej sa musia napravovať nedokonalosti jednotlivých ľudí, čo však je dnes oveľa ľahšie.

Po „tisícich rokoch“ vystupujú zvyšky negatívnych síl na svetlo, aby potom boli úplne zničené. *(Zjv 20, 7-10).* Viď aj ďalšia kapitola.

Späť na obsah tejto stránky

„Nové nebo a nová krajina, nový Jeruzalem“

Po „tisícročnej ríši" dochádza tiež k poslednému súdu mŕtvych: „Boli otvorené Knihy“ – nadpozemské záznamy o všetkom, čo sa v živote udialo a „ďalšia kniha … Kniha života“, ktorá je rozhodujúca, základom je zhodnotenie života či stavu vývoja .
Až potom (Zjv 20: 9–10") čo z neba zostúpi oheň na vojská pokušiteľa a diabol bude zvrhnutý do „ohnivého jazera horiaceho sírou“ podľa *Zjv 19, 19– Zjv 20: 30,* teraz v *Zjv 20:11–15* – sa priblíži nové nebo a nová zem – *Zjv 21–22.* O aké časové obdobia tu ide, zostáva otvorené.

Kristovo motto znie: „Hľa, všetko robím nové“ bez výnimky – (*Zjv 21,5*) - Aj toto nové tvorenie má však podobné rysy s tým, čo už bolo rozvinuté v jednotlivostiach aj vo veľkom zmysle nepominuteľných hodnôt. Preto dnešný čin zostáva dôležitým aj pre tých, ktorí dnes očakávajú blízke apokalyptické udalosti.

V novom nebi - v texte sa hovorí o novej krajine a novom Jeruzaleme - sa naznačuje čosi ako kozmické nanebovzatie. (Porovnaj Nanebovzatie evanjelií*, Lk 24, Mk 16 a naša kapitola, ktorá sa týka tejto témy*). Ak dosiaľ bola ťažiskom opisu Zeme, teraz do popredia nastupuje význam diania na viditeľnom aj neviditeľnom „nebi“. Tu sa tým nemyslí večné Božie nebo mimo priestor a čas - to zostáva nemenné - ale stvorené svety. Mohlo by sa aj ukázať, že malá planéta Zem nie je ani v kozmickom meradle len „rozvojovou krajinou“, ale že riešenie jej problematiky by mohlo mať ďalekosiahlu, veľmi špecifickú úlohu. Problematika na základe veľkej ľudskej slobody a veľkého prepojenia v materiálnej oblasti by sa podľa Lorbera a ďalších výpovedí rozhodne nedala nájsť vo všetkých, prípadne „obývaných“ svetoch a rovnako ani negatívne sily, ktoré boli podľa Jána „zvrhnuté na zem“ a „do ohnivého jazera“. Rovnako ako Ježiš pôsobil na ľudstvo, takisto by príslušná cesta celého ľudstva, prípadne Zeme s Kristom mala obnovený, väčší účinok.

Potom obnovená „nová krajina“ a s ňou spojená udalosť zostúpenia „nového svätého mesta Jeruzalema“ na túto Zem, je porovnateľná s Turícami (Skutky apoštolov), ale aj tu v kozmickom meradle. Nejde o zemepisný Jeruzalem . Na rôznych rovinách dochádza k vzájomnej výmene medzi Zemou a vesmírom, ktorý ju obklopuje.

„Už nikdy nebude nič prekliate. V ňom bude trón Boha a Baránka“ (*Zjv 22:3*). To všetko v konečnom dôsledku znamená, že **sú vykúpené aj negatívne, prípadne smrtiace sily a že je odstránená rozpoltenosť sveta. Svet sa tu objavuje ako vedomý celok,** stav, ktorý je v blízkosti Boha" a vo víziách ho síce možno tušiť, ale je nepopísateľný. Nedokonalým obrazom tohto stavu by bolo, **keby z nejakého bodu vo vnútornom živote mohli byť oživené všetky ostatné body, teda skúsenosť, ktorá môže vzniknúť na ceste, „všetko vo všetkom“.** V Bohu je už obsiahnutá najvyššia jednota všetkého.

Božský vzor stvorenia - Alfa - a nové stvorenie s bytosťami spojenými so všetkým v Bohu - Omega - sú totožné a predsa Alfa i Omega budú i naďalej existovať. „Koniec“ je teda viac ako začiatok, pretože začiatok už obsahuje všetko. Dokonca aj tento smer diania možno spoznávať ako všetkým prestupujúce tendencie k identifikácii v malých dielčich oblastiach, napríklad v človeku.

Treba však ešte upozorniť na to, že napríklad podľa R. Steinera sa to, čo sa deje okolo „novej krajiny“, vzťahuje len na jednu z troch „inkarnácií Zeme“, ktoré nasledujú po sebe v nesmierne dlhých časových obdobiach. Bez toho, že by sme k tomu chceli zaujať stanovisko, je potrebné v každom prípade sa zmieniť o charaktere novej krajiny, že to, čo sa už uviedlo, vychádza z iného procesu ako je pre porovnanie rytmus stelesnenia - ako sa v hinduistickej kozmológii vypočítaval pre planéty a celý vesmír. Keď sa konečne tento rytmus bude raz brať vážne, presiahne dosiaľ známe alebo predpokladané druhy bytia a zániku a bude sa rozvíjať k stále vyšším „oktávam“ prípadne „špirálam“.

Dokonca aj v porovnaní s dnes už možnými skúsenosťami úplne bledne názor niektorých teológov, ktorí považujú apokalypsu len za napomínajúce podobenstvo, ktorému chýba charakter skutočnosti.

Ježišove podobenstvá v evanjeliách boli prebraté zo života ľudí, aby sa znázornili jeho stanoviská. Vtedy - ešte za svojho pozemského života - zdôraznil Ježiš učeníkom, že s nimi dnes už nehovorí v podobenstvách, ale hovorí otvorene. Zjavenie nevychádza z ľudského života, všade, kde sú v texte priamo vložené výklady, ide o priame porovnanie, to znamená, že videné je na príslušnej úrovni vedomia niečím tam „reálne existujúcim“ ako je to aj v dnešnom duchovednom bádaní napríklad u R. Steinera. **Apokalypsa však tiež nabáda napríklad na to, aby sa prešlo od teológie k teo-praxi, aby sa pozeralo na to, čo „je už blízko“ a aby sa „v každej súčasnosti upozorňovalo na to, že sa Boh zjavuje“. Boh koná aj pôsobí prostredníctvom ľudí** – to však nemá nič spoločné so svojvoľným ľudským konaním: človek sa nemá hrať na Boha alebo na Apokalypsu. Ľudský vývoj má čoraz viac ísť v súlade s Božím plánom vo veľkom (program stvorenia).

Späť na obsah tejto stránky

Záverečná kapitola: kresťanskosť

To skutočne kresťanské je Ježiš Kristus sám a preto sa musí hľadať samostatne, vo vnútri spojenia so súčasným Kristom „… Hľadajte a nájdite!“. Najpriamejšou cestou ako ho pochopiť je zrejme brať vážne hovory s ním a vyvodzovať z nich podnety pre svoju činnosť. K tomu nech záujemcu podnietia tieto články.

Iná cesta, ktorá je však s uvedenou „najpriamejšou cestou“ zlúčiteľná, má postihnúť ony špecifické kvality, ktoré Ježiš Kristus priniesol a postupne sa majú začleňovať do vlastného života. Tomu by mali napomáhať novo vypracované, tučne vytlačené pasáže, týchto článkov.

Tieto rôzne rysy, ktoré by sa ešte mohli rozšíriť, majú spoločné to, že Kristus zrejme stojí mimo protikladnej dvojice (dichotómie) tohto sveta. On jednoducho nezmiešava obe strany, ale navrhuje vždy „tretiu cestu“, ktorá je schopná z inej roviny integrovať to najplodnejšie a zo všetkých strán spájať to nepoklesnuté premieňanie všetkého strnulého. *Viď tabuľka v závere.*

Z jednotlivých zvažovaných charakteristík by tiež vyplývali ďalšie dôsledky pre dnešné spoločenské rozpory medzi staršími a novými snahami. Mnohé z týchto skupín vyslovujú minimálne v jednom bode a v jednom ohľade niečo potrebné, o čom iné skupiny neuvažujú, napríklad preto, že sú príliš v zajatí zastaralých protikladov medzi ľavým a pravým. Rozpory medzi starým a novým v dohľadnom čase neustanú, ale miesto strnulých hraníc so zdanlivými protikladmi nastúpi dialóg a línie sporov sa posunú tam, kam patria; napr. niekto môže slúžiť Bohu alebo prijímať peniaze ako keby boli jeho Bohom. Tak by sa omnoho ľahšie našli ľudia, ktorí sa k sebe hodia a ktorí sú schopní spoločne budovať nové projekty, ktoré už neskončia v jednostrannosti. Nanovo by sa tiež zoskupovalo to, čo sa k sebe nehodí.

Všetky ďalšie úvahy týchto článkov môžu presiahnuť rámec štúdia v súlade s individuálnou intenzitou a s rozvojom a získať charakteristické znaky praxe a to aj vtedy, ak niektoré priebežne sa objavujúce názory sú rozptýlené a neopakujú sa v každej kapitole.

Tento spôsob bádania vedie pomimo zvyklostí mnohých teologických a iných smerov. „Využívať Ježiša vždy pre svoje dobre mienené, ale len jednostranné názorové pohľady“. Tieto smery okrem toho zdôrazňovali oné miesta, ktoré sa hodili do ich príslušného obrazu, ostatné popierali alebo inak vykladali či ignorovali. Už autori evanjelií v prvých storočiach pochopili minimálne v hrubých rysoch, že Ježišovu mnohostrannosť možno stvárniť lepšie, keď budú čerpať z väčšieho počtu prameňov. Neboli takí hlúpi, aby nepozorovali rozdielnosť názorov v nich . Naproti tomu niektorí moderní teológovia považovali za veľký objav, že môžu z tradičných evanjelií zistiť napríklad tzv. prameň „Q“, čo zároveň spájali s predčasnou otázkou a rozhodovaním, kto z autorov by asi najviac „mal pravdu“. Dnes je vidieť, že svojím spôsobom mohli mať „pravdu“ skoro všetci, ak si odmyslíme ich jednostrannosť. Táto skutočnosť by mohla dať nové impulzy „ekuméne“.

Ľudia vychádzajúci z iného náboženského, prípadne svetonázorového základu, ale aj takí, ktorí sa pozitívne zaujímajú o kresťanské prístupy - ktoré nie sú ani cirkevne skostnatené, ani sploštené - alebo ktorí v nich aspoň vidia niečo zmysluplného, môžu sa z nich iste poučiť tak, ako sa autor tejto kapitoly naučil poznať a oceňovať najrôznejšie smery. Mnohí predstavitelia iných náboženstiev dnes už oveľa viac ako mnohí historicko-kresťanskí teológovia uznávajú čosi z materiálne ťažko vysvetliteľných stránok Ježiša Krista. To by mohlo tiež viesť k zamysleniu.

Navyše **Krista nemožno prenajať „kresťanským“ náboženským spoločenstvám.** Jeho prístup môže ľuďom dodať silu k jednote, v mnohostrannosti: Lásku, vôľu k hlbokému chápaniu, harmonizujúcu silu. To však nevyrovnáva všetky rozdiely, ale necháva to, čo je zlúčiteľné, čo môže láskyplne existovať vedľa seba a necháva zrejmým to, čo je skutočne nezlúčiteľné. Túto silu Krista prispievajúcu ku konvergencii/zbližovaniu rôznych prúdov kresťania často svetu zatajovali. Aj v záujme záchrany Zeme je načase, aby kresťania zásadne znovu premysleli svoje vlastné úlohy - za predpokladu, že naozaj chcú, aby sa považovali za kresťanov.

Tabuľka k záverečnej kapitole hlavného textu: kresťanské stanovisko - „vo svete, nie však zo sveta“, „tretia cesta“ (viď. napríklad Jn 17).

Ten, kto hľadá s Ježišom ako **meradlom** a pomocou pokroku zmeny vlastnej nedokonalosti až po vlastnosti dôležité pre budúcnosť (porovnaj stránky „ … uzdravovanie “ a „… etika“), mal by v prvom rade napríklad

- zaobchádzať so sebou pravdivejšie, namiesto toho, aby všetko ostatné premietal na iné (porovnaj Mt. 5,3; "Kresťanská cesta k zvládnutiu životných udalostí");

- postupoval podľa podnetov svedomia, namiesto toho, aby ich potláčal (porovnaj Mt.5,5 a 5,9…);

- uvedomoval si, že on/ona je tu v zmysle duše aj pre iných nie iba pre svoje materiálne blaho (porovnaj. Mt. 5,7);

- staral sa o živé hľadanie božieho ducha, namiesto toho, aby ustrnul vo vonkajších formách (porovnaj . Mt. 6,5-8…a Jn 4,21-24);

- snažil sa viac byť, ako sa zdať (porovnaj . Mt. 5,8);

- snažil sa žiť podľa nových poznatkov, a to aj vtedy, keď v tomto svete vždy príliš neplatia (porovnaj Mt. 5,15);

- cez nové poznatky si uvedomoval svoju obmedzenú, služobnícku úlohu, namiesto toho, aby sa stal neprávom domýšľavým (porovnaj . Mt. 5,19 a Lk. 9,48) …

Ten, kto sám sebe neprekáža na ceste prostredníctvom takých láskyplných a múdrych zameraní, zistí, že kresťanstvo nie je len spôsob života, ale že je to ozajstná duchovná cesta. Na tejto ceste môže prežívať Ježiša ako **kompas**, ktorý umožňuje nájsť novú rovnováhu mimo jednostranných zlých ciest:

Tabuľka

Nestrácať sa vo vonkajšku, ale naopak byť vo vonkajšku aktívnym	**- ani nekolísať vnútorne** **- a byť vnútorne pevný**
Namiesto iba myslenia zvažovať aj obsahy, problémy, nejasnosti	- alebo čisté meditatívne prázdno - **vo** vedomom meditatívnom tichu
Uvedomovať si „vonkajšieho Boha na nebesiach“	- **a** uvedomovať si ho vo vnútornej forme
Stopy nezmeniteľného Tvorcu	- nachádzať **v** premenlivom (slobodnom) živote
Študovať zákonitosti vonkajšieho sveta	- **a** vyhmatávať za tým ležiaci rád stvorenia
Neprežívať ani plné pohnútky, ale integrovať inštinkty	- ani zatláčať - **a** meniť
Využívať čas, priestor, okolnosti, hľadať súlad	- **napriek** osobnej slobode
Pracovať navonok	- **a** vnútorne prosiť (Benediktínske pravidlo*: "ora et labora")(modli sa a pracuj)*
Chcieť pochopiť pozitívny prínos iných (aktívna tolerancia)	- **a** rozvíjať sa z vlastného základu viery
Racionálne analytické	- **a** „mýtické“ - syntetické polovice mozgu, prípadne mosty medzi nimi brať vážne
Poznať subjektívne vnímanie	- **a** napriek tomu hľadať diferencovanú pravdu za subjektívnymi spôsobmi uvažovania
Učiť sa z (konštruktívnych) tradícií	- **a** nechať prebúdzať v sebe vlastný duchovný život
Cvičiť prípravné cvičenia	- **a** prijímať milosť (kresťanská mystika, exercície)
Oslovovať Boha osobne	- **a** v jeho sile
Milovať blížnych	- **ako seba** samého
Dodržiavať pochopenie	- **a** dokázať ho hľadať
Nerozplývať sa vo vesmíre, ale v celku	- neutvrdzovať Ego - byť vedomou bunkou
Telo, hmotu považovať za nástroj	- **a** duševne rásť
Prijímať plnosť, zodpovednosť	- podľa „úzkej brány“
Zápasiť o správne rozhodnutia v pozemskom vedomí	- **a** chápať/ vcítiť sa na inej úrovni do božieho plánu
Ďalej odovzdávať poznatky	- **a** prijímať to, čo je primerané
Meniť okolie/spoločnosť	- v tom, čo sa vnútorne zlepšilo
Súcitiť utrpenie sveta	- **a** tešiť sa z božieho vedenia
Ceniť si duchovné spoločenstvá	- **a** ako jednotlivec smerovať k Bohu

Dbať na rôznorodosť národov	- **a** vo všetkých nechať klíčiť všeobecné ľudské jadro

…. tak sa potom Kristova cesta stáva treťou cestou na druhú stranu až za zdanlivých protikladov sveta - cesta, ktorá vedie k plnému životu a k ozajstnej duchovnej slobode v Bohu. Viď k tomu aj tučne vytlačené pasáže hlavného textu a napríklad Jn 17, a „Apokryfné evanjelia z Naq Hammadi“ a Evanjelium podľa Tomáša 22. Ten, kto dokáže prekonať cestu na hrane života, môže sa dnes s väčším ziskom vnoriť do ďalších Ježišových krokov v Evanjeliách, prípadne v histórii utrpenia a Skutkov apoštolov (Turíce). Tieto sú síce východiskom, ale aj cieľom tejto našej cesty po hrebeni hory. (*viď. náš hlavný text, časť 1*). Existujú vzťahy medzi tým, o čom hovoria Evanjeliá a tým, čo sa vo väčšej miere vyjadruje v Zjaveniu apoštola Jána, *viď. náš hlavný text, časť 2.*

Späť na obsah tejto stránky

Časť 3: Ďalšie témy

Modlitba za mier, život a zem

Je postavená tak, že v prvom úseku bez veľkého vysvetľovania vyplýva postoj potrebný na účinnú modlitbu. Môže sa pozmeniť tak, aby vyhovovala individuálnemu cíteniu. Namiesto tretieho úseku sa Bohu môžu predniesť aj iné prosby. Najlepšie je modliť sa pomaly a s veľkou predstavivosťou:

Bože, môj pôvodca, moja pomoc a moja nádej!
Spojený s Ježišom Kristom ďakujem Ti za všetko, čo od Tebe pochádza;
Odpusť mi, čo sa vo mne od Teba vzdialilo;
Prosím, nech prostredníctvom Tvojho Ducha sa mi v tomto tichu dostane tvorivosť.

Veď ma, aby som ostatným na ich ceste k Tebe neškodil;
Veď ma, aby som ostatným v Tvojom zmysle pomáhal;
Ochraňuj ma na mojej ceste.*

Inšpiruj ľudí, nech zanechajú v Tvojich rukách rozhodovanie o živote a smrti;**
Pomôž tým, ktorí pracujú pre Tvoje Stvorenie***;
Veď tento svet do nového veku, ktorý si nám sľúbil.****

** Tu môžete pripojiť ešte ďalšie.*

** Tu je možné pripojiť aj podrobnosti alebo ich potom meditatívne spracovať ako „Ukonči stupňovanie násilia a násilné reakcie“, „Daj, nech sa vyriešia problémy a odstránia dôvody k násiliu“, „Daj, nech sa prijímajú len také bezpečnostné opatrenia, ktoré mierumilovným občanom zachovajú ich ľudské práva“, „Daj, nech sa rozvíja mierumilovný dialóg medzi ľuďmi dobrej vôle v náboženstvách“, *… Porovnaj Mt 5, 9 a 26, 52. Viď aj cirkevné vyhlásenie (anglicky).*

***) Umučená príroda kričí o pomoc. Bolo by na čase prosiť Boha alebo Krista, aby nás chránil pred prebudenými prírodnými živlami. To však nie je náhrada za nutnú zmenu ľudského zaobchádzania so stvorením.

**** Lukáš 11, 2, 21, 31. Zjavenie 11, 16, … viď aj Otče náš, Matúš 6, 7-15.

Sväté spisy rôznych náboženstiev pôvodne zdôrazňovali boj človeka s jeho tienistými stránkami a to tak Biblia ako aj Korán, Avesta alebo Baghavadghida, nie však vonkajšie vojny. To sa neskôr často prehliadalo alebo zle chápalo. Dnes však existujú snahy, ktoré stavajú spoločné etické rysy rôznych náboženstiev, tak ako vyplývajú z týchto spisov, proti rozpadu hodnôt tejto egoistickej civilizácie. Pritom si náboženstvá zachovávajú svoje rozdiely voči ostatným.

Pozri Mk 12:30 a D.t. 6,4.5. Modlitba sa vzťahuje k hĺbke pociťovanej viery v uskutočnenie - v súlade s Božou vôľou - a byť vďačný za Ježišove slová uvedené v Jn 14, 13 a obsiahnuté dodatočne v starých aramejských textoch"... *A odpovedi je naporúdzi" (viď. Neil Douglas-Klotz:. Preyers in the Cosmos Rozjímanie o aramejských Ježišových slovách.).* Modliť sa, žiť a konať v rovnakom "duchu", patria k sebe. (Nové názory na tejto stránke nie sú v rozpore s modlitbami mnohých cirkví.) Boh môže zdieľať lásku, ktorú dostáva vo všetkých cirkvách.

Späť na obsah tejto stránky

Základy etických hodnôt

Ježiš Kristus kládol dôraz na to, že meradlo identického, morálneho chovania žije v jednotlivom človeku, teda, že nepôsobí iba na základe tlaku vonkajších zákonných noriem alebo mravov. Toto pôsobenie vo vnútri neprebieha tiež „vtĺkaním do hlavy“ zvonka, ale pôsobí životom, v ktorom sa môže rozvíjať láska k Bohu a k blížnemu ako k sebe samému. „…milujte sa navzájom“ (*Jn 13, 34)* je silou, ktorá umožňuje konať v súlade so skutočným svedomím. Láska k Bohu dovoľuje pociťovať jeho vyššie ciele. Tam, kde jednotlivci, páry, skupiny atď. vzťahujú do seba túto univerzálnu lásku, bude viditeľný rozdiel. Čím viac toto žije vo všetkých, tým bezvýznamnejšie budú vonkajšie, podrobné predpisy.

Napriek tomu nie je obsah, ako je daný v starších „desiatich prikázaniach“ ako taký zastaralý, naopak, potvrdzuje sa. Tieto príkazy nie sú v žiadnom prípade podrobené zmene v základoch, ale v podrobnostiach podliehajú kultúrnej zmene. To dokladá už samotný Mojžiš, ktorému sa najskôr dostalo vyššej formy etiky, ktorý však ľudu, ktorý by túto vyššiu formu nezniesol, poskytol jednoduchšiu verziu. Tieto etické zásady sú do veľkej miery rovnaké v kresťanstve, židovstve aj islame a tiež prakticky vo všetkých ostatných náboženstvách sa stretávame s podobnými etickými prvkami, tak ako sa ukazuje v „Deklarácii Parlamentu svetových náboženstiev k étosu sveta“ (viď naša stránka odkazov: naše nemecké/ anglické stránky.). Dokonca aj „bez vyznania (*neverecké*)" alebo humanistické chápanie etiky ukazuje asociácie s hodnotami náboženských kultúr. V podstate v etike ide o to, aby sa človek k ostatným choval tak, ako by chcel, aby sa oni chovali k nemu. Nemal by teda ľuďom škodiť, naopak im pomáhať. To je pre osud človeka podstatné, pretože „Čo človek zaseje, to bude aj žať“. (*Gal 6, 7, 2 Kor 9, 6*). To je koniec koncov tiež hlavné kritérium pre účasť na onej novej dobe, o ktorej sa v modlitbe **Otče náš** hovorí: „príď kráľovstvo tvoje“ (*Mt 6, 10)* a o čom sa hovorí v „reči na vrchu“: „Blahoslavení tichí, lebo oni budú dedičmi zeme“. (*Mt 5, 7*)

V ďalšom zmysle z toho vyplývajú hľadiská, ktoré sú životne dôležité pre najdôležitejšie úrovne ľudskej existencie. Etiku „reči na vrchu“ ešte aj dnes niektoré kresťanské kruhy nesprávne označujú ako „etiku zmýšľania, ktorú nemožno bezprostredne uplatňovať. Síce naozaj neposkytuje automaticky návod k nejakému konaniu, napr. pre všetky ťažké politické rozhodnutia. Koniec koncov je však jeho meradlom. Tam, kde ľudská, od toho sa odlišujúca tzv. „etika zodpovednosti“ vedie spoločensky k protikladným rozhodnutiam, ako ktoré očakáva oná „etika zmýšľania“ od jednotlivca v jeho súkromnom živote, nemôžeme automaticky očakávať, že by Ježiš rozhodoval práve takto.

Jednotlivec je zodpovedný za svoj podiel na tom, čo sa deje a nemôže tento podiel ospravedlňovať pochybeniami iných. Nie vždy je tiež správne jednostranné prisúdenie viny, tak ako je to bežné v právnych sporoch. Také skupiny atď. nesú spoluzodpovednosť za tlaky, ktoré vykonávajú, prípadne prostredníctvom pozitívneho alebo negatívneho „poľa školenia“, ktoré vytvárajú. Preto všetky potrebujú etický kódex, tak ako ho niektoré povolania už majú. Okrem individuálnej etiky je potrebná aj „štrukturálna“ etika spoločnosti prípadne jej častí. Zákony s ich svojvôľou to nemôžu nahradiť.

Tabuľka

Mojžišove prikázania (Ex 20)	Etika v Koráne	"Étos sveta"
1. Ja som Hospodin, tvoj Boh. Nebudeš mať iných bohov okrem mňa. (Neučiníš sebe žiadny obraz Boha ...) 2. Nevezmeš mena Hospodina, svojho Boha, nadarmo (Lebo Hospodin nenechá bez trestu toho, kto by vzal jeho meno nadarmo)	Nepridávaj k Bohu iného boha (Súra 17,22*)	(Porozumenie étosu sveta nie je to isté ako pojem Boha v rôznych náboženstvách. Na rozdiel od budhistov všetkým bolo spoločné, že uznávali „poslednú skutočnosť – t.j. niečo, čo je za materiálnou skutočnosťou.)
3. Pamätaj na deň sviatočný/ sobotu, aby si ho svätil...	...Keď sa volá k modlitbe ... ponáhľajte sa spomínať Boha (Súra 62,9*)	
4. Cti svojho otca i matku svoju, (aby sa predĺžili tvoje dni na zemi, ktoré ti dá Hospodin, tvoj Boh.	K rodičom buď milosrdný ... hovor s nimi slovom láskavým ... a dávaj príbuznému po práve ... (Súra 17,23-26*).	
5. Nezabiješ!	A nezabíjajte osoby, ktoré Boh zakázal zabíjať ... (Súry 17,33 a 5,32*).	Záväzok kultúry bez násilia a úcty ku všetkému živému ...
6. Nezcudzoložíš! **	A nedopúšťajte sa cudzoložstva (Súra 17,32)	Záväzok kultúry rovnoprávnosti a partnerstva medzi mužom a ženou (proti deštruktívnemu zaobchádzaniu so sexualitou ...)
7. Nepokradneš! 9. Nepožiadaš domu svojho blížneho! 10. Nepožiadaš ženy svojho blížneho, ani jeho sluhu, slúžku, vola ani jeho somára, ani ničoho, čo je tvojho blížneho!	Zlodejovi a zlodejke odseknite ich ruky... okrem tých, ktorí sa kajúco ... obrátia a polepšia sa, tomu Boh odpustí ... (Súra 5,38-41*)	Záväzok kultúry solidarity a spravodlivého hospodárskeho poriadku.
8. Nebudeš falošne svedčiť na svojho blížneho!/Nebudeš luhať!	Buďte vytrvalí v spravodlivosti, keď svedčíte ... hoci by to bolo i proti vám samým alebo rodičom či blízkym príbuzným ... Súra 4,135* (týka sa... Podvod viď Súra 2,188*)	Záväzok kultúry tolerancie a života v pravdovravnosti ...

*) Používa sa v islamskom priestore najčastejšie egyptské číslovanie veršov. Iné preklady môžu použiť jedno z dvoch druhých číslovaní veršov.

* Rôzne náboženstvá k tomu pridali hlavne veľa rozdielnych podrobností. Toto môže prebudiť porozumenie tomu, že pre všetkých nemusia nutne platiť tie isté podrobnosti. Okrem toho predtým sa nedostatočne rozlišovalo medzi náboženskými zásadami a podrobnými svetskými zákonmi, to však neznamená, že by sme sa nemali snažiť o to aby medzi vierou a zákonmi boli stále menšie obsahové rozdiely.

Už po potope sveta – teda pred uvedenými 10 prikázaniami – podľa biblického tradičného podania existovali základné etické požiadavky platné pre celé nové ľudstvo, teda viac ako u neskorých Izraelitov:
- mať v úcte život príp. nevraždiť („pretože Boh stvoril človeka k obrazu svojmu ": Gn 9:6) a nejesť mäso ešte žijúcich zvierat. V rabínskom židovstve bolo neskôr odvodených 7 „**Noachických zákonov**" pre nežidov (gójov), neznejúcich rovnako v rôznom čítaní:
- zákaz vraždiť;
- zákaz krutého zachádzania so zvieratami;

- zákaz kradnúť;
- zákaz smilstva príp. neresti;
- zákaz modloslužobníctva (to znamená, že nežidia (gójovia) sa nemuseli podľa tohto modliť k Bohu ako Židia, ale nemali ani uctievať nejaké konkurenčné božstvá);
- zákaz rúhania sa Bohu;
- príkaz uznávať jurisdikciu (*právny poriadok*) súdov.

Môže byť užitočné, zapísať si do tabuľky zistené vlastné nedostatky a kladné vlastnosti a vedome sledovať pokrok. Existuje viac možností, ako na tom pracovať :

1. Priama práca na vlastných problematických vlastnostiach na základe životných udalostí. Dobré predsavzatia a podobne. To zostáva dôležité aj pre Ježiša: „najskôr brvno vo vlastnom oku…“. Aj v Koráne sa považuje práca na sebe samom za „veľký džihád “, „veľkú svätú vojnu“, to znamená ako niečo, čo je viac rozhodujúce ako všetky vonkajšie rozpory.

2. Priama náprava a.

3. Priame odpustenia si navzájom, pokiaľ to je ešte možné. Inak je dobré problémy odovzdávať Bohu na ďalšie riešenie a vnútorne odpúšťať. Dôležitým tiež u Ježiša zostáva to, o čom sám hovorí, že je treba sa vyrovnať: „nevyjdeš odtiaľ, kým nezaplatíš do ostatného haliera“ *(Lk 15, 59 viď ale 5).*

4. Keď nie je možné nič iné, tiež existuje ešte možnosť dobrých činov v prospech iných ľudí, ako tých, ktorým bolo ublížené. Boh tiež očistí mnoho vecí nepriamo, ak napríklad niekto preberá obecne prospešné úlohy. (Tu existuje taktiež plynulý prechod medzi spracovaním doterajších udalostí a slobodnými, užitočnými činmi a potom už bude relatívne, „Jeden rozsieva a druhý žne.“ *Porovnaj napr. Jn 4,37*). Pritom podobne platí „ Teda po ich ovocí ich poznáte… Nie každý, kto mi hovorí: „Pane, Pane“, vojde do nebeského kráľovstva, ale iba ten, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach“ (*Mt 7, 20- 21*).

5. „Proste Boha v mojom mene“ tu hovorí o jeho prepáčení a milosti v ďalšom vývoji života. Toto je dôležitá pomoc, ktorú čisto humanistická etika nemôže poskytnúť . Osud sa potom už nemusí odvíjať čisto mechanicky, ale človek zakúša, že ho vedie Boh, všetko sa vyvíja a ďalej rozvíja tak, ako je to podľa vyššej Božej múdrosti pre jednotlivca a jeho okolie najlepšie.

Späť na obsah tejto stránky

Doplnok: Malá oprava k moderným príbehom typu „Odhalenie všetkého o Ježišovi“

V texte webovej stránky sa už priamo alebo nepriamo pomocou nových poznatkov a metód napravili niektoré z najťažších jednostranností niektorých teologických smerov. Tu ide o ďalšie mätúce kvety moderných "hľadačov senzácií". To neznamená, že by sme chceli viac podporovať publicitu týchto bestselerov, ale nasledujúci príspevok je myslený pre tých, ktorí túto literatúru poznajú a cítia sa ňou iritovaní.

1. S odvolaním na zvitky z Kumránu, sa títo pisatelia pokúšali predstaviť, že väčšina obrazov Nového zákona o Ježišovi je nepresná. Ježiš a učeníci atď., v skutočnosti boli jednoducho militantní vzbúrenci proti rímskemu režimu.*

Za účelom väčšej dôveryhodnosti je tento výklad zahalený do akéhosi druhu teórie o sprisahaní: Zvitky objavené v rokoch 1947 - 1956 patrili Kumránskemu spoločenstvu a boli zo 75 % utajené, pričom kontrolu nad nimi vraj mali najmä učenci katolíckej cirkvi. Už to je celkom nesprávne –

ukážeme, že hoci táto webová stránka nemusí ospravedlňovať žiadnu cirkev, vôbec už neakceptuje žiadne utajovanie kresťanských spisov. Omnoho skôr vznikol učený tím z katolíckych, protestantských, anglikánskych, židovských aj ateistických učencov. Pre veľkú pestrosť názorov na mnohé malé poškodené kúsočky trvalo naozaj veľmi dlho, kým sa všetko zverejnilo. Keď sa však objavilo originálne vydanie príslušných "záverov" - literatúry, 80 % Kumránskych textov sa zverejnilo. V roku 1992, rok pred vydaním zamýšľanej vreckovej knižky, ktorá tak ako predtým spochybňovala starý text, zverejnilo sa 75 % nezverejnených textov a ostatné texty by sa tiež zverejnili, keby bolo možné ich rozlúštiť.

Pre obsahový význam museli autori postaviť vždy krkolomné teórie, aby sa pri ich zaradení vedľa seba dostali k uvedenému výsledku. Jednak sa hovorilo, že zvitky nie sú predkresťanské, že pochádzajú z Ježišovej doby.**) Tieto spisy však zrejme pochádzajú z rôznych období a vo svojich výpovediach nie sú jednotné. Kumránske spoločenstvo existovalo dlhší čas. Nemožno ho bezpečne porovnávať ani s essejským, ani militantnými Zélotmi, ktorí neskôr v určitej vzdialenosti odtiaľ držali pevnosť Massada. Kumrán by sa mohol porovnávať napríklad s akousi dnešnou spirituálnou ekodedinou. Museli mať všade kontakty, od Essejcov mali aj niektoré zvyky v zmenenej forme, od znalcov písma z chrámu v Jeruzaleme dostali zverené záznamy o chrámovom poklade - čo napovedá, že sa bezprostredne nepodieľali na rozporoch s Rimanmi, považovali ich za bezpečné miesto na uloženie - a mohli existovať aj kontakty k jednotlivým Zélótom.

Autori tiež tvrdili, že Essejci neboli žiadni asketicky žijúci mnísi, že to boli militantní bojovníci odporu. Všetko, čo sa však o Essejcoch zanechalo, poukazuje na pacifistický, vegetariánsky, prísne židovsko veriaci - ezoterický smer, ktorý dal svojim, takmer zoroastricky pôsobiacim predpisom o čistote oddelenia od zvyšku sveta, skôr silnejšie impulzy ako dnešní mnísi. V uvedenom hodnotení Essejcov ako militantných, boli Essejci a Zélóti neprípustným spôsobom hodení do jedného kotla, bez toho, že by sa to dostatočne odôvodnilo.

Ján Krstiteľ, Ježiš a Jakub, (nevlastný) brat Ježišov, mali údajne tiež militantné motívy "ako Essejci". Ale toto povrchné a na predchádzajúce hodnotenie nadväzujúce hodnotenie, sa nedá dokázať Kumránskymi spismi. Ježiš, Jakub a Ján Krstiteľ tam nie sú vôbec ako takí identifikovateľní. Inak by musel byť napríklad "Učiteľ spravodlivosti" zrejme vedúcou osobnosťou tohto spoločenstva, stotožnený s Jakubom, čo je nedokázateľná teória. Ďalej, že tento "učiteľ spravodlivosti" bol radikálnym Zélótom, sa nedokázalo a je to nepravdepodobné. Môže však byť pravdou, že ho spoločenstvo uznalo ako vyššiu duchovnú autoritu ako boli kňazi chrámu v Jeruzaleme, ktorí boli v úpadku. Ešte aj to, čo sa zachovalo o samom Jakubovi, do tohto militantného obrazu nezapadá. Jakub – nie však učeník Jakub, ale uvedený Ježišov nevlastný brat, ktorý po jeho ukrižovaní viedol kresťanskú praobec v Jeruzaleme - mal podľa všetkého vyslovene tolerantný, vyrovnávací charakter. Musel sa takpovediac postaviť medzi Petra a Pavla, prípadne byť sprostredkovateľom medzi diskutujúcimi učeníkmi, aby obec udržal pohromade.

Aby sa mohlo ďalej tvrdiť, že Pavel bol rímskym agentom, ktorý všetko sfalšoval, musela sa vytvoriť ďalšia umelá konštrukcia, ktorá sa opäť nedá nijako dokázať: že jeho uväznenie bola kamufláž zorganizovaná Rimanmi. (V našom texte "Kristove cesty ..." sa o Pavlovi okrem iného hovorí ďalej, že bez ohľadu na to, aký je niekoho pomer k oným tradičným rozporným stránkam, napríklad čo sa týka jeho vzťahu k ženám - v každom prípade sú jeho vizionárske zážitky a poznatky jasne autentické; iba vtedy, ak si niekto dá prácu, zaoberať sa vôbec podrobne a prakticky mystickými druhmi prežitkov, čo senzáciechtiví autori zrejme neurobili.)

Kumránske zvitky sú skrátka jedny z mnohých ostatných spisov z vtedajšej doby, sú to kamienky mozaiky a mozaikové informácie o niektorých vtedajších zvyklostiach. Niektoré iné spisy z tohto storočia sú už dávno známe ako Apokryfy a iné sa našli až v novšej dobe (napríklad nálezy z Naq Hammadi, ktoré uvádzajú niektoré fakty o viere predchádzajúcich kresťanov (koptických) v Egypte.) Je isté, že ľudia v Kumráne verili v Boha, že boli niektorými názormi a zvykmi príbuzní s Ježišovým učením - učením, ktoré vychádzalo z Biblie, nie však z údajne militantného učenia Ježiša podľa autorov senzácií. Je celkom dobre možné, že Ján Krstiteľ pôvodne pochádzal z týchto prísne veriacich spoločností essejských, prípadne Kumránskych, lebo v každom prípade

tam bol všeobecne uznávaným hosťom. Rovnako je mysliteľné, že Ježiš sa s týmito ľuďmi stretol. (Na našej webovej stránke "Kristove cesty" sa tiež zdôvodňuje, že sa stretával s ľuďmi z mnohých kruhov a že automaticky nepochádzal z príslušnej školy, so stúpencami ktorej sa stretával.)

2. K horeuvedeným špekuláciám o Ježišovi sa pripojili ďalší autori, uvádzajúci mnohé detaily zo židovských dejín - ale bez toho, aby vyriešili uvedené rozpory. Kým v jednej časti tejto literatúry sa redukovalo aj vzkriesenie Ježiša na historicky nápadný vonkajší rituál vzkriesenia neskorých Egypťanov, prípadne Esenov, a na tradície, ktoré z toho pochádzali. Čitateľom sa pritom zamlčovalo to nové, čo Ježiš v tejto súvislosti priniesol. Keby však došlo k zrieknutiu sa tejto dogmy anti-vzkriesenia, nedošlo by k strate tam vyložených súvislostí medzi historickými zoskupeniami ako boli Eseni a Templári. Samotná mysticky sledovateľná časť toho, čo Ježiš priniesol, prekračovala už v dobách raného kresťanstva chápanie niektorých židovsko - kresťanských a gnostických spoločností. Nie je vhodné sa snažiť dokazovať pomocou ich názorov, že to, čo chápali, už všetko existovalo. Iní zase chápali iné časti pravdy, ako to možno nájsť aj u iných raných kresťanov, ktorí verili všetkozahrňujúcemu významu vzkriesenia – ale aj u tých, ktorí používali kontroverzné Filipovo evanjelium, ktoré sa tým tiež zaoberalo. Pavel, ktorý sa vynikajúco hodil *za* predstaviteľa predvoja*,* nebol v žiadnom prípade jediným zdrojom týchto tradícií ľudí, ktorí trvali na tom, že Vzkriesenie je potrebné chápať tak v jeho spirituálnom ako aj hmotnom význame premeny. Tí, ktorí si v cirkevných dejinách vážia do istej miery prijímaný stav ústneho podania, sa môžu viacej priblížiť k pravde ako tí, ktorí povrchne odmietajú všetko, čo sa nehodí do ich predstáv.
Tam, kde sa tieto aktivity zvrhávajú v trvalé hanobenie Ježiša Krista, to môže mať duchovné následky, ktoré prekračujú čisto ľudský rozmer.

3. Špekulovalo sa aj o väčšom počte údajných „hrobov s Ježišovými ostatkami" - najviac v Izraeli,ale i inde. V jednej oblasti na Blízkom východe, kde pôsobili aj vykrádači hrobov, sa medzi nájdenými nádobami s kosťami objavila jedna „zabudnutá“ - sú tam tisíce takých nádob uložené v múzeách a odtiaľ sa niektoré kosti brali a odovzdávali ďalej k pohrebu, atď., - je takmer nemožné získať spoľahlivé poznatky o daných osobách. Nič nedokazujú ani vyryté zodpovedajúce bežné mená. Ani počet pravdepodobnosti nemôže vylúčiť podobnosť mien v rôznych rodinách. Komplexný historický výskum by nevychádzal z predpokladu, že k zmŕtvychvstaniu v tradícii odovzdávanom zmysle nemohlo dôjsť. Skôr by to zodpovedalo dnes možnému stavu poznania, že proroctvá, ktoré je možné vzťahovať na Ježiša, nielenže nie je možné považovať za čosi iné ako len zdroj subjektívnych nádejí na príchod Ježiša pred 2000 rokmi, a brať ich do úvahy, že môžu ukazovať na niečo celkom reálne, čo má sčasti svoje dlhoočakávané odôvodnenie, až do doby, keď k nemu dôjde.
Doplňujúce informácie k tomu (v angličtine): http://dukereligion.blogspot.com/2008/01/talpiot-tomb-controversy-revisited.html

*) 4. Existuje ešte celý rad ďalších takých špekulácií o Ježišovi, ktoré vedú k najrôznejším výsledkom. Napríklad téza, že Ježiš bol jedným z učeníkov gréckej filozofickej školy kynikov ... Boli aj takí, ktorí chceli stavať Ježiša na jednu úroveň s Mojžišom, egyptským faraónom alebo Júliusom Cézarom či niektorým militantným byzantským cisárom.

**) Nápadné je aj to, že v takých knihách sa nehovorí o skutočnosti, že v Kumráne boli nájdené najmä staré texty evanjelií z 1. storočia, ktorých porovnanie s dnešnými textami ukazuje, že sa odovzdávali tak, aby ich obsah bol verný originálu.

Späť na obsah tejto stránky

Prírodná veda a viera v Boha

K oprave príspevkov prírodných vied.

Pretože existujú ľudia, ktorí potrebujú aj v otázkach viery podporu vonkajším pozorovaním, počítaním, meraním, vážením, uznal aj Ježiš v prípade apoštola Tomáša, ktorého možno považovať medzi učeníkmi za „prírodovedecký typ“ a teda je predobrazom mnohých iných v našej dobe. Keď dostal výnimočnú možnosť, preskúšať, či pred ním skutočne stojí Ježiš Kristus, Ježiš povedal: „…nebuď neveriaci, ale veriaci!“ (Jn 20, 27). To znamená, že takto prežitú novú skúsenosť má Tomáš úprimným a dôkladným premyslením využiť tak, aby zmizli korene jeho pochybností, aby ho niečo „osvietilo“. To, že Ježiš tieto slová vôbec musel povedať, tiež znamená, že Tomáš nebol skeptikom, ktorého by „k viere prinútila“ a „premohla“ len vonkajšia skutočnosť, snáď aj strach z trestu, ale že Tomáš si aj potom udržal svoju schopnosť dospieť či nedospieť k novému presvedčeniu zvnútra. Napriek tomu však mal tušiť, že okrem pozorovaní zvonka existujú ešte aj iné možnosti, ako presvedčiť seba samého. Ježiš vedel, čo je pre Tomáša primerané. Nechcel nikoho nútiť, to by mohlo mať charakter odsúdenia a tiež nemožno nájsť žiadny zámer, provokovať niekoho, kto nebol zrelý na rozhodovanie, aby odmietol.

Veda, ktorú empíria, nahromadené skúsenosti, vymaže zakaždým, keď sa niečo nehodí do starého obrazu, nie je hodna označenia veda. Skutoční géniovia ako *Einstein*, aj zachádzanie s poznaním neriešili, ale pokračovali naopak vo svojom bádaní vždy tam, kde existovalo niečo nejasné. Aj hľadanie môže byť jednou z mnohých ciest k Bohu, ak sú jeho motívy čestné a veda nie je korumpovaná hospodárskymi alebo inými problematickými záujmami.

Prírodovedné práce s pozorovaniami, vytváraním hypotéz a napokon teóriami a ich overovaním nepostačí vo väčšine prípadov v oblasti duchovných vied a otázok viery. Nie vždy je prítomná bytosť, ktorá pred nás postaví nespochybniteľne a pokiaľ možno reprodukovateľne vyššiu skutočnosť (ako Ježiš pre učeníkov) a ktorá nám ukáže skutočné poznanie (ako sa zmieňuje apoštol Jn 1, 51). Napriek tomu existuje mnoho náznakov, že napríklad v ľudskej bytosti aj mimo nej existujú vrstvy, ktoré nepochádzajú zo známeho fyzikálneho spektra síl a látok, ale že len ukazujú ich účinky, životné sily, duševné hnutie, myslenie, vedomie … (niektoré príklady sa nachádzajú na rôznych miestach hlavného textu Kristove cesty.net.). Mnohokrát došlo k tomu, že zo starých „predvedeckých“ tradícii najrôznejších kultúr sa vyliahli ako staršia forma skúsenosti a vedeckosti. Aj dnes je možné vyvinúť pre také oblasti zvlášť primerané postupy vnímania a vyhodnocovania, ako je to napríklad v Goetheových prírodovedeckých skúmaniach alebo z nich vychádzajúcich prác z oblasti teórie poznania Rudolfa Steinera. Aj nové vedecké prístupy počnúc kvantovou teóriou až po tých vedcov, ktorí rozpracovávajú novú biológiu, novú geofyziku a astrofyziku atď. a koniec koncov aj nové vedecké „paradigma“, prípadne obraz sveta, sa uberajú týmto smerom. Väčšinou však bez toho, aby hľadali k novému obsahu aj príslušnú novú metodiku, ako to robí Steiner.

Z toho najprv vyplýva, že doterajšie vedecké poznatky

a) ukazujú len nepatrný kúsok skutočnosti;

b) základy prírodných vied sú stále relatívnejšie: hmota sa ukazuje ako zhustená energia, alebo vôbec ako zhustený duch, formy energie sa môžu zasa nadobúdať rýchlosťou vyššou ako rýchlosťou svetla až nekonečnou (tachyony…), pritom môžu „omladnúť “, čas bude ešte relatívnejší, ako v teórii relativity, môžu takto zmiznúť z nášho priestoru a vynoriť sa zas z určitého druhu oného sveta/transcendencie, takže priestor je ešte menej absolútny, ako by sa zdalo prostredníctvom tzv. „zakrivenia“ priestoru. Neuchopiteľnou zostane „informácia “ kybernetiky, ktorá nemá ani hmotu, ani energiu, a preto ju nemožno opísať tradičnými prostriedkami. Mohlo by sa tu hovoriť o vedomí.

c) Ani takto chápané zrútenie starého obrazu sveta by nebolo ešte žiadnym „dôkazom Boha“, ale v každom prípade prípravou toho. Niektorým toto stačí, pretože boli len blokovaní zastaraným materialistickým obrazom sveta a teraz môžu priamo vykročiť k Bohu. Ale to ide ešte ďalej: čo sú teraz „tieto informácie “ alebo ostatné neuchopiteľné procesy v kozme? Čo/kto vytvára neustále novú hmotu a energiu a zasa ju rozpúšťa? Čo/kto to je, ktorý tu tak ako v živote reguluje hranice života a smrti a dovoľuje ich prekročenie, rovnako ako bdelosti a spánku? Čo/kto to je, kto tu

neustále presahuje čas a priestor a prejavuje sa pôsobením v kozme? Nie je človek, ktorý vo svojom vedomí môže zažiť energiu, čas a priestor ako by „zvonku“, skutočne zárodočným „obrazom“ toho, kto toto môže vo veľkom (porovnaj Genesis 1,26)?

d) Navyše pristupuje k tomu, že chaos a náhoda, ako odpovede viac-menej neprichádzajú do úvahy. To preto, že tento svet a tieto živé bytosti a tento svet častíc a procesy životov ukazujú taký nadmerne vysoký stupeň usporiadania v chaose, cieľavedomosti a zmysle vo vnútri celku, ako je to v súhrnnom umeleckom diele. Chýbajúce medzičlánky, ktoré sú potrebné pre náhodnú evolúciu atď. Už pri tomto kroku poznania je jasné, že je stále ťažšie neveriť ako veriť v nejakú ústrednú prainteligenciu, ktorá stanoví začiatok a cieľ „programu stvorenia“ a ktorá vytvára cestu s meniacimi sa zákonitosťami. Tiež by mohlo byť možné, že cesta rozumu povedie ku rovnakému výsledku, k akému vtedy pred 800 rokmi pred Kristom viedlo mýtické povedomie starých národov, ktoré svojou „pravou mýtickou mozgovou hemisférou“ videli dielo Božie. („Bohovia“ iných národov, boli pôvodní tiež len púhym označením určitých vlastností jedného Boha. Až vtedy, keď sa táto múdrosť strácala, zrazu ich videli ako samostatných „bohov“ a zamieňali ich s vyspelými ľudskými bytosťami, ktoré tiež existovali.) *Podobnými cestami prišli k viere v Boha neveriaci vedci ako Max Thürkauf, Georg Todorov a mnohí iní.*

e) Viera v zmysle vzniknutého hlbokého presvedčenia je viac ako rýdzo intelektuálne **niečo považované za pravdivé**.

f) Sem patria takí ľudia, ktorí ako mystici atď., ale aj ako normálni veriaci, dosvedčili priamu, meniacu sa skúsenosť s Bohom a Kristom, ktorí prostredníctvom tohto kontaktu sami učinili veľmi reálnu skúsenosť s tvorivým božským duchom v sebe samých. Tieto cesty môžu tiež úplne svojbytným spôsobom skôr či neskôr viesť k rozvíjaniu a k poznatkom povahy skúseností. Tu začína hlavný text. „*“.

V katolíckej cirkvi existuje encyklika „Fides et ratio" (Viera a intelekt/rozum) z roku 1998. Pápež Benedikt XVI. sa touto témou zaoberal aj v svojom príhovore v Regensburgu v roku 2006: Viera bez rozumu a rozum bez viery nikdy za nič nestojí, lebo zabúda na celistvosť človeka. Michael Springer v januári 2007 však v „Spektrum der Wissenschaft" argumentuje, že nie každá medzera v poznaní musí automaticky poukazovať na racionálne nevysvetliteľné, prípadne na Boha – a to je to, čo nás veľmi nezaujíma, ide o celkom konkrétne závery, pozri hore. Ako však priznáva, veda by jedného dňa mohla vysvetliť veľké medzery vo viere. To je tiež len viera. Je to tak, že dnes sa už musela vynaložiť veľká snaha, aby vôbec pre jednotlivého vedca, zostala otvorená možnosť, zatiaľ ešte nemusieť veriť v Boha (čo nemusí byť nevyhnutne ateistické, ale to môže byť agnostické, to znamená - chýbajúca viera bez definitívneho rozhodnutia, že Boh neexistuje). Aj iný nový názor, ktorý uznáva vieru v boha iba ako snahu o etické zabezpečenie hmotnej kultúry, sám pre seba nestačí uvedeným hľadiskám.

Update English/ Deutsch

Späť na obsah tejto stránky

Vedomie, výskum mozgu a slobodná vôľa.

Rozmýšľaví ľudia všetkých kultúr a dôb*) vo svojich úsiliach o prijímaní rozhodnutí, už dávno pred dnešným výskumom zhromaždili rozsiahle poznatky o rôznych emocionálnych podnetoch. Duchovné či náboženské cesty vývoja svedčia o schopnosti človeka reálne sa rozvíjať aj v zápase o etické rozhodovanie, namiesto toho, aby všetko považoval za dané od samého začiatku. Avšak, aj v náboženskej oblasti boli jedinci, ktorí inklinovali k fatalizmu, teda k viere vo viac či menej veľkom predurčení osudom (*determinácia*).

Dokonca aj dnešná schopnosť myslieť býva väčšinou len čiastočne vedomá. Ak si chce niekto trvalo uvedomovať pocity týmto smerom pôsobiace, musí on alebo ona zvyčajne dlhý čas dbať intenzívne na to, aby bol/a na to citlivejší/ia. Voľné podnety neprebiehajú celkom vedome, ale

vyžadujú väčšie úsilie, aby si ich človek celkom uvedomoval či dokonca, aby ich úplne slobodne vytváral. Takéto neuvedomovanie si vôle poznal už *Rudolf Steiner* nezávisle na modernom skúmaní mozgu. Vedel, že to, čo prírodné vedy ešte nepreskúmali - vlastnú kontrolu vôle – sa možno ľahko naučiť. Mnohí kresťania sú hlboko presvedčení, že najmä ľudskú vôľu môžu oveľa skôr „odovzdávať Bohu". K tomuto dochádza do určitej miery takmer na každom stupni vlastného rozvoja. Tak dlho, pokiaľ človek nenahliadne veľmi hlboko do svojho vnútra. To je to, čo pomáha, a čo by sme označili za akýsi „služobný postup". Táto cesta skôr či neskôr vedie k stále viac uvedomelejšiemu životu. (Táto prax nemá nič spoločného s požiadavkami poslušnosti nejakej cirkvi, ktoré kladie na jej členov.)

V tejto súvislosti zistenie niektorých moderných neurológov dovoľuje ešte aj iné závery, ako tie, ktoré sa uvádzajú v niektorých vedeckých časopisoch. Z experimentálnych meraní pohybov rúk sa zistilo, že pripravenosť k ich pohybu je už vybudovaná v nervovom systéme, zatiaľ čo subjektívne vedomý zámer pohnúť rukou vzniká až neskôr. Človek ale potom verí, že už začala činnosť, ktorá v skutočnosti naozaj začala až o 1/100 milisekundy neskôr.**)

To len potvrdzuje, ako sme už uviedli, že vedomé myslenie človeka nie je jediným základom jeho konania, ale naopak, že jeho rozhodovanie ovplyvňuje zložitosť jeho bytosti. Zistený „potenciál pripravenosti", ale vôbec nenaznačuje, že by človek bol nútený takým každým nevedomým voľným podnetom, aby ho aj nasledoval. To by bol neprípustný opačný záver. Slobodná vôľa sa v nijakom prípade nepopiera, ako si to niektorí mysleli. Bolo by však správne, ako by zodpovedalo uvedeným skúsenostiam („terénny výskum" za celé tisícročia), súhlasiť, že častokrát čistý rozum nestačí realizovať „slobodnú vôľu". Myslenie a dobré úmysly môžu byť len prvým krokom na ceste k ich zodpovednejšej úlohe. Preto by bolo tiež potrebné vyrovnať sa s doteraz podvedomými pocitmi a zvyčajne zvykovými nevedomými voľnými impulzmi. „Neurálny (nervový) potenciál pripravenosti" sa bude rýchlejšie uvedomovať ako taký. Je teda celkom možné usilovať o zodpovednejšie žitie.

Okrem toho sa musí zvážiť, že napríklad, ak sa budú merať elektrické potenciály nervových zakončení, podľa klasického vedeckého pohľadu ide len o „príčiny". Považované z hľadiska duchovedného, je celkom možné v tom vidieť „následok", a to klavír, na ktorý, podľa svojej vôle, hrá duševne duchovná bytosť. To nemožno rozhodnúť na čisto prírodovednej biologickej úrovni. Presne tak ako biológia nemôže rozhodnúť o tom, či a ako je v tomto zložitom ľudskom organizme prítomná Božia vôľa ***). Ale je tiež možné priblížiť sa k týmto otázkam z hľadiska vašej „*strážnej veže*". Napríklad, mohlo by sa skúsiť merať, čo sa asi môže diať v ľuďoch, ak sa niekto v modlitbe obracia proti nežiaducemu impulzu vôle ****). Lenže on sám nebude môcť posúdiť, čo „**je**" vlastne modlitba pre veriacich.

*) Pozri rozdiely v archaických, magických, mýtických a intelektuálnych ... vývojových stupňoch ľudského vedomia - ako sa vykladá v našich Všeobecných aspektoch k prírodným náboženstvám & "Náboženstvo ako spätný kontakt s Bohom ..." Zdroje ľudských emócií v určitých časoch sa vnímali skôr ako prichádzajúce z oblasti mimo človeka a inokedy zase skôr z jeho vnútra. Súčasné možnosti vývoja vedomia sú spracované podľa krokov v Ježišovom živote, popisovaných v našom Hlavnom texte Časť 1. Človek sa môže vedome, na rozdiel od predchádzajúceho skôr inštinktívneho spôsobu, napríklad učiť opäť lepšie rozpoznávať vzťahy vo svojom okolí, životnom prostredí a Zemi. Z toho vyplývajú pre spoločnosť okrem sociálnych a ekologických poznatkov všeobecné etické a nábožensko-filozofické hľadiská.

**) Napríklad vo „*Spektrum der Wissenschaft*", apríl 2005.

***) Pozri aj na našu stránku *„Prírodoveda a viera v Boha".*

****) Pozri tiež náš výklad *„Štúdium každodenného života".*

Späť na obsah tejto stránky.

Informácie k: Ježiš Kristus a otázky výživy

Úvodom: *V 1. Knihe Mojžišovej (Genezis), 1,29 sa píše:* „… Boh povedal: Hľa, dávam vám všetky rastliny s plodom semena na povrchu celej Zeme a všetky stromy majúce plody, v ktorých je ich semeno: nech sú vám za pokrm!“ Tomu by zodpovedalo poznanie, že človek má v prvom rade **žuvacie a tráviace** orgány frugivora (žravca ovocia a nie všežravca) ako sa môže myslieť, ak sa berú do úvahy len kategórie šeliem, všežravcov a bylinožravcov postačujúce pre väčšinu zvierat.) Po potope (archeologicky doložené napr. v prednej Ázii) hovorí Boh Noemovi: „Všetko, čo sa hýbe a žije, nech je vám za pokrm, všetko vám dávam tak, **ako zelené byliny**. Iba mäso s dušou, ktorá je v krvi, nesmiete jesť.“ (*Genezis 9,3).* Až potiaľ sa všetko to týka doby pred vznikom dnešných národov a pokiaľ je to korektne odovzdané tradícii, týkalo sa to nielen neskorších židov.

Po odchode z Egypta to bolo v Piatej knihe Mojžišovej (Deuteronomium), (14,3-21) potvrdené a pribudli k tomu ďalšie podrobnosti. Zrejme šlo po potope vzhľadom na okolnosti o to, aby bola všetka potrava dovolená a zakazovali sa len z hľadiska výživy tie najmenej vhodné látky. V niekoľkých prípadoch sa mohli nájsť moderné poznatky, ktoré by potvrdzovali oblasť správnej výživy. Ale aj naďalej existovali prípady, keď sa poukazovalo na zvláštny význam rastlinnej stravy, bez toho, aby sa záväzne predpisovala pre všetkých, *(viď. Dan 1, 8).* Často to zrejme súviselo s oveľa rozsiahlejšími, dnes takmer neprijateľnými predpismi o obetovaní zvierat a jedení mäsa obete. Už prorok *Ozeáš (6.6)* vyhlasoval: „Lebo milosrdenstvo chcem, a nie obetu a poznanie Boha viac ako zápalné obete“. Ježiš na to nadviazal a povedal : „Choďte a naučte sa, čo to znamená: milosrdenstvo chcem a nie obetu.“ (*Mt 9, 13 a 12, 7).* K pasáži v Evanjeliu podľa Lukáša 22,11, v ktorej sa Ježiš pýta, kde by mohol jesť veľkonočného baránka, ktorý sa pritom pri večeri v evanjeliách sám vôbec neobjaví, existujú ranokresťanské „apokryfné“ spisy, ktoré okolo roku 400 neprijali do biblického kánonu (,napr. „ebionské evanjelium“). Tam sa hovorí takto: „Túžim snáď počas tohto veľkonočného sviatku jesť s vami mäso baránka?“. Aramejština v takých vetách vždy používala o niekoľko slov menej a tak nám umožnila rôzne spôsoby čítania, akonáhle nebola prítomná intonácia. To viedlo k rozdielnym prekladom, ktoré sa vynikajúcim spôsobom hodili pre vzájomné výčitky. (Prakticky zaniknuté – vlastne potom do veľkej miery islamizované – židovsko kresťanské spoločenstvá boli skutočnou a dôležitou súčasťou raného kresťanstva, hoci sa v mnohých názoroch, tak ako v uvedenom prípade, líšia od ostatných rozvíjajúcich sa cirkví.)

V skutkoch apoštolov 15, 19 hovorí cirkevný starší Jakub v súvislosti s pohanmi získanými Pavlom: „Preto si myslím, že neslobodno znepokojovať tých, ktorí sa z pohanov obracajú k Bohu, ale treba im napísať, aby sa zdržali poškvrnenia modlami, smilstva, zaduseného a krvi.“ Naopak u ranocirkevného historika Eusebia, v apokryfných (viď hore) apoštolských skutkoch atď. vzniká dojem, že Ježiš, Ján, Peter, Jakub a ďalší zvyčajne mäso nejedli.

Mt 15, 11-20, Mk 7, 17-21 však ukazuje, že Ježiš kládol väčší dôraz na to, ,,čo vychádza z úst“ ako na to „čo vchádza do úst“. To sa však vzťahovalo aj na otázky farizejov o umývaní rúk pred jedlom. Je to rovnaké poradie hodnôt ako vo vete o brvne vo vlastnom oku a smietke v oku druhého. To znamená, že ide o to, aby sa začalo u seba samého a nie v obave pred vonkajšími vplyvmi. Samozrejme, neexistuje žiadny predpis, že sa musí mäso jesť.

Podľa *Lk 10, 8* Ježiš odporučil učeníkom, aby jedli to, čo im hostitelia ponúknu. To automaticky neznamená, že by to bolo úplne ľahostajné . Naopak, ešte dnes napríklad v arabskom svete to môže viesť k nevypočítateľným reakciám, ak niekto odmietne dobre mienený pokrm alebo nápoj alebo ak sa to odmietne neokrôchane a veľmi nešikovne. Navyše, vtedajším apoštolom bola prepožičaná schopnosť, že aj vyslovene škodlivé látky im neškodili. (*Mk 16,18)*. Nemá teda žiadny zmysel vytrhávať také biblické slová zo súvislosti a neobmedzene ich generalizovať.

Náboženský pôst predstavuje oveľa skôr očisťovanie, ktoré môže viesť k väčšiemu otvoreniu sa duchovným zážitkom. Tak to bolo v napríklad katolíckej tradícii - piatkový pôst pripomínajúci Veľký piatok a Fašiangy v týždňoch pred Veľkým piatkom. Tieto pôsty sa dlhý čas nebrali príliš vážne, ale dnes stúpa ich význam, až to prekračuje katolícky kontext. Ľudia sú skúšaní schopnosťou prežívania núdze, nielen v úzkom zmysle hladovania. Okrem toho myslia na mnohých hladujúcich ľudí na celom svete. V tejto súvislosti niektorí stredovekí a novší kresťania ako aj iní mystici z obdobia stredoveku až po súčasnosť prežívajú hlbšie poznatky žitia všeobecne bez potravy - v latine: „inedia“. Niektorí naši súčasníci to nazývajú „žitie zo svetla". To je náznak, že duch môže

takto zvládnuť problémy lepšie ako vedeckým skúmaním. (Predpokladem je, že človek si uvedomuje, že ho vedie Boh a hladovanie praktizuje v spoločnosti ďalšej osoby, aby zabránila nebezpečenstvu, ktoré by mu mohlo hroziť. To sa nemyslí ako odporúčanie ísť touto cestou.)

Telo je nástroj a ako také potrebuje, aby sa s ním zodpovedne zaobchádzalo.
Aj zvieratá - z biblického hľadiska - sú stvorenia samotného boha, nie sú teda „vecmi", ako sa s nimi dnes stále častejšie zaobchádza (napriek obmedzeniam, ktoré kladú moderné zákony na ochranu zvierat.)
Rozhodnutie, aká potrava je pre koho správna, musí urobiť koniec koncov každý sám za seba.

Kto hľadá informácie o dnešných formách vegetariánskej výživy, môže ich nájsť napríklad na adrese http://www.ivu.org (Táto webová stránka nezodpovedá za webové stránky iných a nesúhlasí automaticky s ich celým premenlivým obsahom).

Späť na obsah tejto stránky

Ježiš Kristus a uzdravovanie - aj dnes

Ježiša a jeho učeníkov aj ďalších sprievodcov svojho času mnohí považovali za hnutie liečenia tela a duše. Pretože dnes to už nie je také samozrejmé, treba to vysvetliť.

Vôľa k uzdraveniu

Ježiš najprv položil nepripravenému človeku dôležitú otázku: „Chceš byť zdravý?“ (*Jn 5,6).* Ježiš hovorí k duši. Chorý hovorí o svojich prekážkach pri hľadaní uzdravenia. Otázka ho však podnecuje k tomu, aby si uvedomil, či **chce naozaj** byť zdravý. To je **prvý** predpoklad pochopeného uzdravenia. Tak dlho, pokiaľ vedomie blokuje z akéhosi dôvodu cestu k uzdraveniu a hľadaniu pomoci, bolo by prijatie takej pomoci ťažké. Potom by bolo eventuálne možné, nech už akýmkoľvek spôsobom, použiť opatrenie lekárskej prvej pomoci alebo ovplyvniť jeden z príznakov. Uzdravenie však je niečím, čo to prekračuje, čo funguje len vtedy, ak chorý to môže prijať za vlastné a spojiť to so svojimi liečivými silami, ktoré má. V tejto oblasti začínajú nielen príslušníci rôznych liečiteľských povolaní a poradcovia v otázkach života a zdravia, ktorí sú pripravení spolupracovať s pacientom, ale aj „seriózni liečitelia“ a ľudia, ktorí uzdravovanie podporujú vierou alebo príhovorom.

Sila viery

Mt 9, 22 , Žena, ktorá hľadá uzdravenie, sa dotkne Ježišovho šatu a uzdraví sa. Ježiš hovorí: **„Tvoja viera ťa uzdravila“.** Ten, kto prežíva vieru, bude pod touto silou viery chápať niečo veľmi reálne vo svojom vzťahu k Bohu, čo umožňuje proces uzdravovania. Je síce pravda, že aj tzv. efekt placeba v medicíne má v sebe niečo zo sily ľudského presvedčenia (napr. niekto užije cukor v domnienke, že ide o liek). Pritom však nedochádza k žiadnym hlbokým zvratom chorobných procesov, k akým dochádza pri uzdravovaní vierou. Ježiš je tiež predobrazom človeka, ktorý je v najširšom slova zmysle telesne a duševne aj duchovne zdravý.

*Výňatok y z kapitoly „Požiadavka znamení“ v našom hlavnom texte *:* Ježiš Kristus nepoukazuje - na rozdiel od mnohých liečiteľov súčasnosti na „kozmickú energiu“, ktorú oni v sebe cítia, ale odkazuje sa na vieru, vieru v možnosť uzdravenia jeho prostredníctvom a nakoniec pomocou Boha prostredníctvom viditeľnej osoby Ježiša. Aj dnes existujú spôsoby uzdravovania, ktoré rovnako ako u učeníkov sa začínajú modlitbou, spojením k vnútru človeka spojenému s Kristom, ktorý žiada uzdravenie a zdokonalenie človeka, ktorý potom podľa Ježiša „bude konať ešte väčšie skutky ako on“ (*Jn 14, 12-13).*

Spirituálne liečenie a s tým spojený duševný a duchovný pokrok však zostávajú **nevynútiteľnou** milosťou, hoci človek pre ich prípravu môže veľa urobiť.

Uzdravenie bolo často „znamením“, konaním malých rozmerov, ktoré zastupuje niečo väčšie, zásadnejšie. Pri uzdravení slepého od narodenia v sobotu Ježiš odpovedal, že nejde o to vidieť ako príčinu choroby hriechy, ale (ide o to) že „sa na ňom majú zjaviť Božie skutky“. *Porovnaj . Jn 5, 6-9, Jn 6, Jn 9,3 a iné .*

Dnes však už nie je nepredstaviteľné vďaka mnohým skúsenostiam a poznatkom z interdisciplinárnych oblastí poznania, že Ježiš skutočne mohol ovplyvňovať prírodné sily. Keď si uvedomujeme tento fenomén, môže to byť dôležité pre náš dnešný obraz človeka, pre celostné prípadne kresťanské uzdravovanie.

Vkladanie rúk

Nie vždy, ale často vkladali Ježiš a učeníci pri uzdravovaní na chorého ruky. Táto prax žije ojedinelo ešte aj dnes. Osoba, ktorá chorým vkladá na hlavu alebo na ramená ruky, sa pritom modlí, pokiaľ možno modlitbu spoločenstva. Podporuje to vcítenie sa a vedomie, že je prostriedkom Božej pomoci. To sa môže chápať symbolicky, ale na základe poznatkov z moderných snáh o liečenie duchovnými metódami aj tu nachádzame uvedomelých kresťanov. Vieme, že je to realita. V ranom kresťanstve sa hovorilo v takom prípade o „pneume“, dychu života či Svätom duchovi *, ktorý je **sprostredkovávaný**. Táto prax sa využívala pri prosbách za uzdravenie aj pri požehnaní, čiastočne je spojená s ďalšími snahami. *Viď. napr. Mt 19, 13, Mk 8, 23, Mk 10, 16 (Požehnanie detí), Lk 4, 40-41 (Uzdravovanie a vymietaní duchov), Lk 24, 50 (Požehnanie učeníkov), Skutky apoštolov 6 a 190, 12 i 28, 8.*

Príhovor o uzdravení však nie je bezpodmienečne odkázaný na vkladanie rúk. Ostatne je to možné aj na diaľku, čo sa môže považovať za ťažšie.

Duševne podmienené choroby

Pri uzdravovaní psychika, životná sila, prípadne telo vzájomne spolu úzko súvisia. Už dobrá „duchovná služba“ alebo životné poradenstvo môže mať preto vplyv aj na psychosomatické utrpenie, keď sa rozumné rady realizujú namiesto toho, aby sa pokračovalo v chybnom vedení života.

*Výňatok z kapitoly „Svätá horlivosť a … emócie“ v hlavnom texte *.* Ježiš žil neustále v „pozitívnej bázni Božej“ a v súcite s ľuďmi… U normálnych ľudí sú najskôr takmer všetky emócie prinajmenšom zmiešané s problematickým podvedomím mechanizmov akcie a reakcie, ktoré vystupujú na povrch rôznymi spôsobmi a v rôznej miere, vo svojich základných štruktúrach sú si však naozaj navzájom podobné. Samo… neustále ďalšie vyhľadávanie takých mechanizmov z vlastných reakcií **pohľadom na ne**, nie však ich potlačovanie, a ich konečné zvládnutie prípadne odovzdanie **Bohu,** je dlhý proces učenia.

Pritom je väčšinou málo efektívne chcieť zvyčajným spôsobom spracovať problémové komplexy v ich celku. Účinnejšie by bolo hľadať najprv jednotlivé druhy takých prežitkov a pritom vedome rozlišovať, či ide o „brvno vo vlastnom oku“ alebo „o smietku v oku svojho brata“ *(Mt 7, 1-5)* a kto je teda zodpovedný. Mnohé kresťanské školy by viac zdôraznili prvé, pretože je to ťažšie a najprv sa treba naučiť pozerať na vlastné problematické činy a to aj preto, že ich človek môže napravovať sám. V psychologickej praxi by často stála v popredí druhá perspektíva obete. Nakoniec musíme poznamenať, že do hry sa viac menej dostali obidve strany.

Možnou praxou toho je: 1. napr. zvnútra sa pozrieť na príslušný podnet vnímaný negatívne, ako sa konkrétne prejavuje (napr. strach, nenávisť a zloba, ľahostajnosť a povznesenosť, prehnané pochybovanie …). 2. Namiesto zamyslenia sa, chvíľku pokojne počkať a uvedomiť si, o čo ide. 3. Tento problém, ktorý sa tak stal hmatateľným a fyzicky cíteným, odovzdať v modlitbe Bohu.** 4. Pokojne čakať, pokiaľ sa nedostaví stopa úľavy.

To sa môže pri meditatívnom *** cvičení napríklad pociťovať ako prúd tečúci hore a za určitých okolností potom ako zhora tečúci prúd obnovujúcich síl. Inak sú možné aj negatívne emócie atď. s výdychom vydýchnuť tak, že ich odovzdávame Bohu a pri nadýchnutí umožňovať, aby z Božieho milosrdenstva mohlo vyplynúť to pozitívne. *(Obmena stále sa opakujúcej modlitby kresťanských mníchov na hore Athos, o ktorej je zmienka v kapitole „Ticho na púšti“ v našom hlavnom texte.)*

Mentálne problémy

*Výňatok z kapitoly „Premenenie“ hlavného textu *.* Existuje „pozitívne myslenie “ a pozitívne zásady. Myslenie by sa mohlo uviesť do stavu, pokiaľ sa to nepraktikuje egoisticky, velikášsky alebo nejde len o technickú manipuláciu, ktorý by bol bližší tomu, aký môže prísť od Boha, mohlo by to k tomu teda otvárať cestu. Literatúre týchto smerov však z veľkej časti chýba taká starostlivosť, a tak často môže končiť aj v sebaklame.

„Osudové problémy“

Z moderných snáh o liečení duchovnými metódami vyplynula napr. skúsenosť, že sú prípady, keď vzniká dojem, že liečenie (ešte) nie je možné, prípadne „nie je dovolené“. Je to niečo podobné, ako rovina „programu“. Napríklad, chorý sa môže alebo ešte „chce“ a má poučiť niečomu zo svojej choroby. Aj tu však možno nájsť riešenie s Bohom. Viď aj horeuvedený text „Vôľa k uzdraveniu“.

Právne otázky

Napríklad v Nemecku je čisto kresťanské liečenie modlitbami vrátane vkladania rúk chránené slobodou náboženského prejavu zaručené Ústavou. Ten, kto by to však ponúkal ako službu mimo domáci, súkromný okruh, či cirkev, mal by sa vopred presnejšie informovať o právnej situácii. Ale ak sa pritom vykonávajú činnosti, ktoré by iní mohli vykladať ako diagnostikovanie či priamu liečbu, aj v prípade, že by to bolo zadarmo alebo len za dobrovoľný dar, musel by v Nemecku predložiť buď osvedčenie o vykonaní liečitelskej skúšky alebo lekársku aprobáciu. (Napríklad liečitelia, ktorí používajú duchovné metódy, prax ktorých sa väčšinou odchyľuje od klasického liečenia prvotného kresťanstva, no možno v nej nájsť aj niektoré spoločné rysy, často rukami môžu vycítiť choroby atď.). Hoci by bolo žiadúce, aby zákony bez zbytočnej byrokracie prizerali k osobitému charakteru týchto činností, odporúča aj „Zastrešovací zväz duchovného liečenia“,*** za daných okolností zloženie liečiteľskej skúšky. Dovoľuje sa teoreticky zjednodušená forma týchto skúšok, ak sa praktikuje iba psychologické poradenstvo, alebo duchovné liečenie. Je otázkou, či sa táto zjednodušená forma môže všade realizovať. Napríklad v Anglicku sú „spirituálni liečitelia“ všeobecne akceptovaní a vpúšťaní aj do nemocníc.

Nezávisle na právnych otázkach, osoba, ktorá vyhľadáva liečiteľa, by mala pokračovať v používaní jej dobrých vlastných možností, ako je správna výživa a diéta, alebo cvičenie, a - pokiaľ možno - dostatok spánku, a modliť sa.

* Hlavný text sa zaoberá týmito a ďalšími bodmi zo širšieho pohľadu, totiž pojednáva o možnostiach ľudského vývoja vôbec, teda o „uzdravovaní“ v inom ako úzkom zmysle.
** Všeobecne k lepšiemu vnútornému postoju pri modlitbe porovnaj aj našu stránku „Modlitba za mier…“ .
*** Viď stránku „*kresťanská meditácia*“ .
**** World Federation of Healing- veľa rôznych skupín po celom svete. http://www.whf.org.uk . Medzi všetkými organizáciami však dosiaľ nepoznáme ani jednu, kde by boli len kresťanskí liečitelia. To by bolo pochopiteľné, keby sa na túto kresťanskú tradíciu vo veľkej miere zabudlo. Dnes sa to však stáva takmer kuriozitou. Ale jednoduchá, účinná biblická prax intenzívneho príhovoru za uzdravenie sa realizuje predovšetkým tu a tam v evanjelických slobodných cirkviach, ako sú Baptisti alebo Turičné cirkvi. Aj na niektorých katolíckych pútnych miestach, ako sú Lurdy dochádza k mimoriadnym uzdraveniam vďaka modlitbe a viere.
(Naša webová stránka nezodpovedá za webové stránky iných a automaticky nesúhlasí s ich meniacim sa obsahom)

Späť na obsah tejto stránky

Ku kresťanskému požehnaniu

Ako veriaci kresťan môžete všetkých a všetko požehnať, ak cítite, že je to v súlade s vierou a ak ste pritom zameraní na boha. Neexistuje len zvyčajné požehnanie kňazov, prípadne farárov podľa *4. knihy Mojžišovej (Numeri) 6,23 - 7,1.*

Aj ako laik môžete požehnať. Nepotrebujete na to žiadnu formulku a nemusíte vôbec hovoriť nahlas, na to potrebujete len správne vnútorné naladenie, v tomto zmysle: "Požehnanie Pána buď s vami, ako by to on chcel". Boh z vášho požehnania neurobí nič zlého. Tento zvyk je teraz zriedkavý, ale môže pomáhať .

Existuje mnoho miest v Biblii na tému požehnanie. Typické k rôznym aspektom požehnania je: Kniha proroka Zachariáša (Zach 8,13), Skutky apoštolov (Sk 3,26), List Efezanom (Ef 1,3), Prvý Petrov list (Pt 3,9-12), List Hebrejcom (Hebr 6,7). K tomu ešte ďalšie miesta v Biblii: Matúš 5, 44 prípadne Lukáš 6, 28, List Rimanom (Rim 12,14), Prvá kniha Mojžišova -Genezis (Gn 9,1), Piata kniha Mojžišova - Deuteronomium (Dt 11,26), Kniha žalmov (Ž 115, 13), Kniha príslovi (Prís 11,25).

*) Rozumie sa samo sebou, že tam, kde sa požehnávajú zbrane, anjeli môžu mať s takými "požehnaniami" problémy ... .

Späť na obsah tejto stránky.

Nárek ako možná súčasť kresťanskej praxe

Niektoré kresťanské kruhy, predovšetkým tie prísne veriace, vzbudzujú jednostranný dojem, že pre kresťanov by bolo najlepšie sa poddať svojmu osudu a nekritizovať príliš odvážne to, čo sa vo svete deje: môžu sa síce modliť za zlepšenie, ale pokúšať sa pre to niečo aj urobiť. Aby sa však mohli Bohu „veľmi sťažovať“ – viď Žalmy v Starom zákone – vyskytuje sa, okrem literárnej formy (Don Camillo a Peppone). Len zriedkavo o tom cirkev oficiálne učí. Skôr sa to môže prejavovať v súkromnej modlitbe. Keď sa ešte s touto situáciou porovná židovská prax pri Stene nárekov v Jeruzaleme – bez toho, že by sa kresťanom odporúčalo čosi podobné – potom bude celkom jasné, že tu ide o možnú súčasť viery, ktorá je veľmi dôležitá.

Dokonca aj vtedy, keď sú stanovené špecificky kresťanské hodnoty a prísľuby – ako to nájdeme napríklad v Reči na vrchu *Mt 5:5 „Blahoslavení tichí, lebo oni budú dedičmi zeme"* proti vo svete stále ešte dominujúcim smerom vývoja, môže sa vyskytnúť myšlienka, ktorá by sa tu mohla spoluzúčastniť, že kresťania by také prísľuby nemohli nebrať do úvahy. Prísľuby nie sú žiadne nezáväzné možnosti milosti, ktoré tiež existujú a ktoré sa môžu dostaviť, ale aj nemusia. Naopak, sú to prísľuby, ktoré, keď sa naplnia, môžu závisieť aj od zrelosti ľudí, prípadne od toho, či budú vymodlené.
(„Kráľovstvo nebeské trpí násilie“ *Mt 11:12.)*

Nebolo už jasné, nad kým alebo nad čím by sa malo nariekať. Nad inými ľuďmi? Alebo ako to tvrdia niektorí teológovia, nad diabolskými mocnosťami, ktoré môžu spolupôsobiť pri zvádzaní ľudí? To všetko môže mať svoj podiel zodpovednosti. Často však prichádza tušenie, že „to bolo dovolené" (s máličko ľudským názorom „pretože …“). Je však táto „réžia“, ktorá môže čosi „pripustiť“ alebo nie a ktorá takto ďalej dotvára pravidlá hry Pána alebo je to priamo sám Najvyšší? Bolo by logicky veľmi nesprávne, keby ktosi chcel Boha samého robiť zodpovedným za to zlé vo svete alebo za každý druh „dopustenia“. V prvých stáročiach hovorili a písali - a dodnes ešte v tých či oných cirkvách vysokovážení cirkevní otcovia ešte píšu - o tradične zachovávaných hierarchiách anjelov stojacich medzi Bohom a ľuďmi, atď. Gnostici okrem toho hovorili o akýchsi „archóntach“ s často problematickými vlastnosťami. Aj iné kultúry sa zaoberali takými otázkami: napríklad tibetská Kniha mŕtvych je plná odporúčaní ako je sa máme k takým bytostiam po smrti správať. Čo sa týka zásadných vecí prekračujúcich malicherné vzájomné výčitky ľudí voči sebe, jedného dňa by sa mohlo potvrdiť, že tu veľmi spolupôsobí nie celkom bezchybná „réžia“ v rovine nižšej ako je

rovina Najvyššieho i Krista samého – ktorá však v porovnaní s človekom alebo aj s priamo negatívnymi silami stojí mimoriadne „vysoko". Tento odstavec je tiež príspevkom k starej otázke filozofov o "teodicei", prípadne o vzťahu Boha k zlu sveta (jeho „zadosťučinenie").

Výsledok: Možno sa síce sťažovať Bohu, lebo ten je tá stála správna inštancia, ale je úplne nezmyselné sa ponosovať na Neho. Také nárekу však môžu v sebe skrývať Božie úmysly s rozjatrenými ľudskými pocitmi a to aj vtedy, keď tieto pocity obsahujú namiesto smútku napríklad rozhorčenie nad nespravodlivosťou (*Mt 5:6*). Pretože sa potom riešenie necháva Bohu, taká sťažnosť (či nárek) predstavuje v podstate zvláštny druh intenzívnej modlitby. K tomu však patrí láska alebo úcta k Bohu prípadne ku Kristovi; to chráni pred upadnutím do čistej negatívnosti, ktorá by už potom neviedla k Bohu, ale naopak skôr kamsi úplne inam.

Inou cestou je nechať najprv tieto pocity trochu upokojiť, aby to umožnilo čistú modlitbu, keď sa Bohu predkladá všetko formou vďaky a prosby. Modliť sa takto je bezpochyby normálnym primeraným vzťahom k Bohu. Dovoľuje sa však v uvedenom zmysle sťažovať, keď sa to javí ako potrebné a je to úprimné (autentické).

Späť na obsah tejto stránky.

Kresťanská cesta k zvládnutiu životných udalostí.

- Ten, kto hľadá s Ježišom ako **meradlom** a jeho pomocou cestu vpred z vlastnej nedokonalosti smerom k vlastnostiam, ktoré mu majú prospievať pre budúcnosť (Porovnaj stránku "...Etika": neškodiť ale naopak pomáhať ...), **by si mal byť najskôr vedomý vlastných charakterových nedostatkov, chýb, ktorých sa dopustil a svojich pokleskov, namiesto toho, aby zo všetkých rozmarov, problémov a toho, čo sa mu stalo, obviňoval druhých, nie seba samého** *(porovnaj Mt 7,1, Nesúďte, aby ste neboli súdení. 2, Lebo ako budete súdiť vy, tak budú súdiť aj vás, a akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám. 3, Prečo vidíš smietku v oku svojho brata, a vo vlastnom oku brvno nezbadáš?...)*.
Rovnako to bude, ak je to možné, s rovnako možným vnútorným pokojom (Porovnaj naša kapitola hlavného textu „Ticho na púšti") a práve tak svedomito ako keď sa má vyrobený ‚produkt' zaznamenať vnútorne alebo na papier a potom hľadať možnosti jeho vylepšenia, akonáhle je zrejmý jeho úspech. To znamená, že je potrebná naša vlastná snaha: **pritom môže ísť o modlitby, ktoré sa toho týkajú a v súlade s vierou môže prísť pomoc; napriek tomu to pôjde ruka v ruke pri ozajstnejšej a preto celkovej praxi aj s korektúrami stanovísk a v myslení, s väčšou ostražitosťou voči negatívnym pocitom a koniec koncov aj ruka v ruke so zmenami správania.** To celé ide o to jednoduchšie, o čo jemnejšie časti toho každodenne na sebe pozorovaného sa takto zvažujú a potom sa jednotlivo v modlitbe odovzdávajú Bohovi *(Porovnaj kapitola „ Svätá horlivosť a hľadiská k emóciám".)*
Práve hlboko ukryté životné zvyklosti sa veľmi neľahko menia, pretože sú zakotvené v nevedomí osobnosti. Na to je na tejto ceste často potrebná už veľká skúsenosť v poznávaní podvedomých alebo nevedomých počiatkov (viac-menej sa to môže i bezprostredne podariť, ako keď fajčiar zrazu v jednom okamžiku prostredníctvom čoraz silnejšieho rozhodnutia prestane fajčiť. Porovnaj kapitolu *„Premenenie Krista"*).
Tento „pohľad do vnútra a vedomé zvládanie pomocou modlitby" by bol sám o sebe už spirituálnou cestou, ktorá môže viesť veľmi ďaleko a niekoho môže sprevádzať po celý život; ktorá však pri zodpovedajúcej intenzívnej praxi môže už v krátkom čase prinášať aj čoraz podstatnejšie pokroky. „Hlbšie vrstvy", ktoré sa majú očistiť, sa môžu ešte javiť ako také, ktoré treba zvládnuť, hoci sa už veľkou mierou zlepšili.
- *B*udú sa vynárať aj podnety **svedomia** ... *(Porovnaj Mt. 5,5 a 5,9 ...)*.

(Túto prax v prvom rade možno uplatniť vtedy, keď ide o zlepšenie spôsobov správania sa, ktoré z psychologického hľadiska už ležia v rámci toho „normálneho". Keď ide o zlepšenie stavov, ktoré sa dnes do určitej miery považujú za nezdravé, bolo by o to viac potrebné, aby potom nevyhnutne túto cestu aktívne sprevádzala zodpovedajúca skúsená a za určitých okolností aj psychologicky vyškolená pomocná osoba, pretože potom je samostatnosť v zaobchádzaní s vlastnými problémami ešte obmedzenejšia, ako to je pri všetkých ľuďoch, keď sa majú pozerať na vlastné slabosti. Keby bol niekto v tom taký obmedzený, že by to bez podpory nešlo, potom by bolo ešte stále možné, aby sa táto pomocná osoba na doplnenie vhodnej terapie modlila za postihnutého. Predpokladom je, že sa o pomoc bude prosiť, pretože už od Ježiša je známa dôležitá otázka „Chceš byť zdravý?" *Porovnaj naše stránky "...Uzdravovanie".)*

Späť na obsah tejto stránky.

Kresťanské stanoviská k ekonomike a sociálnym otázkam.

Najskôr musíme poukázať na to, že ani podľa najnovších hospodárskych výskumov * nie je človek čisto egoistickým stvorením, ako predpokladala doterajšia liberálna ekonomická teória. Len menšina konala čisto na základe svojich vlastných záujmov. Pre väčšinu hrajú prinajmenšom rovnako veľkú a často rozhodujúcu úlohu iné hodnoty, ako je dobrovoľná vzájomná spolupráca. Tento „vzájomný altruizmus“ však automaticky takmer vôbec nevedie - ako aj egoizmus - k najlepšej spoločnosti a môže tiež pôsobiť smerom k vytváraniu klík (*lobby*). Tu pomôžu len uvedomelé, dôsledné etické rozhodnutia.

Tu môžu začínať psychologické a nábožensko-etické stanoviská. Človek je rovnako stvorený ako individuálny i ako spoločenský tvor. Zdravé, nie však prehnané sebavedomie takisto ako solidárny postoj k blížnemu sa môže pri zodpovedajúcej otvorenosti naučiť. Tam, kde sa zdá, že existuje len egoistická stránka, tam buď nie je altruistická spoločnosť dostatočne vyvinutá, alebo zakrpatela v dôsledku „tvrdého“ školenia „západnej“ spoločnosti. Socialistické spoločnosti jednostranne zdôrazňovali solidaritu a nechávali naopak zakrpatievať po slobode túžiacu individualistickú stránku človeka a tak nezodpovedali tomu, k čomu je človek stvorený. Tam, kde ľudia nenájdu vyrovnané pomery, prejaví sa to skôr či neskôr kritikou, atď. Buď sa potom spoločnosť včas poučí, alebo to s ňou ide skôr či neskôr z kopca. To platí aj pre dnes prevládajúcu hospodársku formu charakterizovanú celosvetovo konajúcimi veľkými podnikmi. Ježiš odporúčal, aby sa najskôr vyjasnili domáce problémy (*Mt 7*).

Hodnoty, uvádzané v „Reči na vrchu“ (*Mt. 5-7*)** nemožno však bezprostredne prenášať ako návody na spoločenské konanie. Napriek tomu by však nebolo v Ježišovom zmysle mať rozštiepené vedomie, napr. v súkromnom živote konať podľa prikázaní o láske k blížnemu a v povolaní či v spoločenských funkciách uplatňovať presne opačné princípy. Vážne mienená etika *** sa musí zachovávať vo všetkých rovinách a koniec koncov platiť aj pre celý svet. Napríklad hodnota milosrdenstva a to, že sa Ježiš obracal práve k chudobným, je zaručene spoločensky dôležité aj mimo hraníc známych cirkevných sociálnych služieb, ale aj pre jednaní s ľuďmi v rámci podniku. Aj *Mt 23,23* má veľmi praktický význam, pretože v ňom popri milosrdenstve Ježiš potvrdzuje aj tradičné „desiatky“, to je okrem rímskych daní ešte desaťpercentná daň pre náboženské, prípadne dobročinné účely. Ochota pomôcť v Ježišovom zmysle spočíva len na dobrovoľných rozhodnutiach, teda nie je z toho možné bezprostredne odvodzovať koncepciu núteného prerozdeľovania. Tak ako predtým platí deviatej a desiate prikázanie „nepožiadaš to, čo je tvojho blížneho". Aj cez všetku snahu zlepšiť sociálne postavenie mnohých ľudí, zostávajú ich rozdielne osudy v Božích rukách.
Prirovnanie v *Mt 25,14-30/ Lk 19* používa známe materiálne skutočnosti. Súvislosť (u Lukáša napr. etické stanovisko colníka, u Matúša napríklad predchádzajúce podobenstvo o sile viery panien) však ukazuje, že sa má znázorniť omnoho viac, ako rozmnožovanie materiálnych statkov alebo financií. To je zreteľnejšie jasné napríklad v *Lk 12/33*, kde sú duševné hodnoty postavené nad pozemské. Napriek tomu sa však zodpovedné zaobchádzanie so zverenými statkami vzťahuje jednoznačne na statky materiálne. Tam, kde sa napríklad radí podporovať chudobných a tých, ktorým bolo ukrivdené, prikladá sa tejto materiálnej a finančnej podpore hodnota, namiesto toho, aby všetko materiálne sa všeobecne odmietalo ako bezcenné. Potom záleží napríklad na tom, či peniaze alebo majetok sú samoúčelom, alebo či sa použijú na niečo zmysluplné - *Mt 6,24,* Je nemožné „slúžiť Bohu aj mamonu“.

Napríklad klamať a podvádzať, pôsobiť prostredníctvom vášní davu a uvádzať na svet projekty, ktorých neškodnosť pre „nekriminálnych“ (blízki a iné stvorenia) nie je dostatočne dokázaná, nie je v zmysle zodpovedného súžitia, tak ako to poukazoval Ježiš na každom svojom kroku. Ježiš tiež neučil stavať neustále do popredia tzv. „tlak vecí“.

Z islamu je známy zákaz úrokov. Ale židia a kresťania môžu v Biblii nájsť podobné rady (v Starom zákone sú to zákazy):
Kniha proroka Ezechiela 18, 8 a 9: kto "na úžeru by nedal, ani by nevzal úrok *(v inom preklade: nadmerný*), od neprávostí by odvracal svoju ruku a činil by súd pravdy medzi človekom a človekom; keby chodil v mojich ustanoveniach a vyvaroval sa mojich súdov činiac pravdu, spravodlivý ten istotne bude žiť, hovorí Pán Hospodin.
Aj kniha Ezdrášova 7, 24 (zákazy úrokov, ciel a daní u určitých povolaní); Kniha prísloví 28, 8 (*Ten, kto rozmnožuje svoj majetok úžerou a úrokom zhromažďuje ho tomu, kto sa zľutováva nad chudobnými)* sa niekedy vykladala pohodlným spôsobom, zaobchádzanie s peniazmi získanými z úrokov je koniec koncov ľahostajné, pretože peniaze prostredníctvom bohatých zase prospievajú chudobným. Tam, kde sa dnes používajú peniaze veľakrát získané práve proti záujmom chudobných, prípadne všeobecnému dobru, nie sú však predpoklady tohto verša splnené. Aby sa naplnilo poradie hodnôt v tomto verši, záleží práve na tom, na čo sa peniaze použijú.
V Novom zákone viď čo sa týka úrokov aj Mt 23, 23 a Mt 17, 24. V tomto výklade je najzaujímavejšie, čo sa potom ešte javí ako vhodné na premýšľanie je opustenie vzťahového rámca, v ktorom Starý zákon vznikol. Preto sa tu viac nezaoberáme Deuteronomiom 23, 20 (*Cudziemu požičiaš na úrok. Ale svojmu bratovi nepožičiaš na úrok...).*

Biblia povzbudzuje, aby sa nerobili zbytočné dlhy (Prís 22:7) prezieravo plánovať (Prís 21:5) múdro a rozumne sa tomu stále učiť (napr. Prís 4:5-8). Nabádalo sa k šetreniu, aj ten spomínaný „desiatok" sa mal ukladať každý rok, aby s jeho pomocou sa mohlo cestovať na náboženské slávnosti a mať na to pripravené almužny. (5. Kniha **Mojžišova (**Dt 14:22-27). Pavel vyzýval kresťanov, aby si každý týždeň niečo odložili, aby to prípadne mohli použiť na potreby kresťanov, ktorí upadli do biedy. (1Kor 16:1,2) naznačuje (potrebu) umierneného správania sa vo vzťahu k pozemským statkom (1 Tim 6:8). Ježiš vychádza z toho, že skôr ako sa napríklad začne nejaká stavba musí sa vopred spočítať, či je na to dosť peňazí. (Lk 14,28). Trvalá hospodárnosť by bola aj dnes naliehavo potrebná ako terapia a opatrenie do budúcnosti: súkromné, hospodárske a verejné nadmerné zadlžovanie sú prapríčinu celosvetovej finančnej nestability. Webová stránka Kristove cesty nesleduje žiadne politické ciele, preto sa tu iba uvádzajú všeobecné hľadiská.

* Viď Ernst Fehr, riaditeľ ústavu pre empirický hospodársky výskum (Institut Empirische Wirtschaftsforschung) na Univerzite v Zurichu, v interview pre časopis Spektrum der Wissenschaft v marci 2002, „Recipročný altruizmus“

** Tieto hodnoty sú skôr v duchovnom ohľade vysvetlené v kapitole „O reči na vrchu“ v našom hlavnom texte časť.

*** Viď aj naša kapitola „Základy etiky“

Späť na obsah tejto stránky

Všeobecné kresťanské hľadiská k spoločnosti a politike*

Mt 22, 21, Mk 12, 13-17, Lk 20, 20-26: „Dávajte teda cisárovi, čo je cisárovo, a čo je Božie, Bohu.“ To je realistický postoj a týka sa platenia daní rímskej vláde. Jasne sa tiež ukazuje potreba rozlišovať medzi štátnymi a náboženskými funkciami. Naopak to neznamená nejaké zásadné ponižovanie sa pred vrchnosťou. *Skutky apoštolov 5,29:* „Boha treba viac poslúchať ako ľudí“. Preto Ježiš automaticky neospravedlňuje každé stretnutie „tlakom okolností“.

Na jednej strane nemožno všeobecnú stupnicu hodnôt z „reči na vrchu“ (*Mt 5-7*) atď. bezprostredne prenášať na návody k spoločenskému konaniu. Napriek tomu by však nebolo v Ježišovom zmysle mať rozštiepené vedomie, napríklad konať v súkromí podľa prikázaní k láske k blížnemu a v povolaní či v spoločenských funkciách uplatňovať opačné princípy. Vážne mienená etika *** sa musí zachovávať vo všetkých rovinách a platiť koniec koncov pre celý svet. Takže môžu byť nezávislé kresťanské myšlienky prekračujúce tradičné vzory myslenia „ľavicové" alebo „pravicové".

Mt 7: 3-5 „...najprv vyhoď brvno zo svojho oka! Potom budeš vidieť a budeš môcť vybrať smietku z oka svojho brata.“ Zrejme to nie je návod na to, ako celkom obmedzovať jednotlivca, aby sa subjektívne zaoberal svojimi vlastnými slabosťami – tento dojem by mohli zanechávať niektoré kresťanské kruhy. Musí sa vychádzať zo životnej praxe namiesto toho začínať u seba samého – a potom o to slobodnejšie, bez pripisovania vlastných problémov iným, tieto pripomínať, či, kde sa to javí ako potrebné, kritizovať. To sa opäť môže vzťahovať tak na osobný okruh, ako aj na politikov.

Napríklad by iste nebolo v zmysle pravdy a zodpovednosti, ako ich ukazuje Ježiš, presadzovať sa proti ostatným uchádzačom nečestnými metódami, podvádzať verejnosť a bez ohľadu na tých, ktorých sa to týka, realizovať projekty, ktorých neškodnosť pre (nekriminálnych) blízkych a iné stvorenia nie je dostatočne dokázaná.

Prorockú radu možno nájsť v Jeremiášovi 29,7: „Usilujte sa o blaho mesta, kde som vás poslal do zajatia a modlite sa zaň k Pánovi, pretože v jeho blahu je i vaše blaho.“ Základom toho je rozhodnutie na prospech spoločenstva v najširšom zmysle. Kresťanom sa aj v *Mt 5, 13, 13, 33 atď.* kladie na srdce, aby sa zaujímali o spoločnosť a boli soľou zeme.“

Ale aj pre kresťanov môžu nastať situácie, v ktorých sa musia od spoločenských nešvárov dištancovať. Zjavenie apoštola Jána 18,4: „A počul som iný hlas volať z neba: vyjdite z neho, ľud môj, aby ste nemali účasť na jeho hriechoch a aby sa vám nedostalo z jeho rán.“

* Táto webová stránka nesleduje žiadne politické ciele. Tu sa poskytujú len všeobecné podnety k danej téme.

***** Viď aj našu kapitolu „Základy etiky“ a kapitolu „Kresťanské stanoviská k ekonomike a k sociálnym otázkam“.***

Späť na obsah tejto stránky

Kresťanstvo a filozofia: Komentár k Habermasovej prednáške „Viera a vedenie“*

*Filozof prof. Dr. Jürgen Habermas ***), dosiaľ považovaný za človeka nábožensky nezaloženého, rozoznal dôležitosť náboženských predstáv aj ako koreň hodnôt a sociálnej súdržnosti svetskej spoločnosti. To, že je človek stvorený na obraz Boží, je vybavený aj schopnosťou a právom na slobodu, môže hovoriť niečo aj človeku „nábožensky nemuzikálnemu“, ako označuje sám seba. Svet podľa neho zostáva odkázaný na zmierenie a odpustenie, teda na hodnoty, ktoré vychádzajú z náboženstva. Vzťahuje sa na „utrpenie“ nevinne zneužívaných, ponižovaných a vraždených, čo presahuje všetku mieru nápravy v ľudských silách. „Stratená nádej na vzkriesenie po sebe zanecháva citeľné prázdno“ (v sekulárnej spoločnosti).*

U poučených kresťanov Habermas nachádza dôležité predbežné kroky, ktoré by teraz mali vykonať aj svetskí myslitelia vo vzťahu k týmto kresťanom. - Náboženské vedomie musí z hľadiska poznania spracovať „nesúzvučné“ stretnutie s inými vyznaniami a náboženstvami.

Poznámka: na Západe predsa len možno konštatovať určité scivilizovanie vzájomného prístupu, ktoré však má svoje medze. Názory, ktoré by mohli byť dôležité pre ekumenický dialóg alebo dialóg medzi cirkvami, sú rozosiate v našom hlavnom texte a na niekoľkých osobitných stránkach, ktoré sa napríklad týkajú cirkvi alebo etiky.

Bolo by potrebné aj naďalej sa prispôsobovať vedeckým „autoritám“.

Poznámka: Z hľadiska tejto webovej stránky nie je vedecký hlavný prúd často vôbec vo veľakrát zdôrazňovanom najnovšom možnom stave, alebo ich nechcel priznať z hospodárskych či iných

dôvodov. Táto forma autority začala byť v mnohých otázkach pochybnou. Aj vo vedeckej oblasti chýba interdisciplinárna otvorenosť a potrebný pluralizmus. To platí aj o podstatných otázkach, ktoré sa týkajú obrazu človeka, napríklad v génovej technike (o problematike ktorej sa Habermas tiež zmieňuje) a v ostatných prírodných vedách. Týmto problémom sa zaoberáme na mnohých miestach nášho hlavného textu, ktorý prechádza evanjeliami. Je však pravdou, že je potrebný dialóg medzi náboženstvom a vedami. Podľa našich skúseností do toho však musia byť tiež zahrnuté novšie prúdy prírodných vied **, tzn. alternatívne výskumy, atď. Okrem toho musia byť zo strany náboženstiev začlenené aj poznatky, ktoré pochádzajú z vedomého spracovania hlbokých náboženských skúseností, nielen z obyčajných teologických myšlienkových konštrukcií. Len tak je možné, aby každá strana nehovorila o niečom inom. Doterajšie dialógy na základe zastaraných vedeckých paradigiem (základné predpoklady, obrazy sveta), prípadne skrátených predstáv o kresťanstve, preto nestačia. Taktiež odbory duchovných vied by mohli mať výhody z procesu, v ktorom sa človek stane opäť človekom, duša dušou - namiesto toho, aby bola len obyčajnou chemickou funkciou mozgu.

- *Náboženské vedomie sa musí „oprieť o premisu ústavného štátu…“* Normálne tu Habermas upozorňuje na to, ako sa z tohto kroku v náboženskej oblasti môžu prejaviť deštruktívne javy.

Poznámka: Také prispôsobenie moderných kresťanov slobodným hodnotám je čiastočne tiež krokom smerom k prameňom splietania kresťanstva so štátnymi nátlakovými prostriedkami od roku 320 let po Kr.

Zatiaľ čo sa aj kresťanské prípadne náboženské kruhy v styku so svetskými inštitúciami prispôsobili ich reči, musia sa teraz podľa Habermasa čisto svetsky mysliace a hovoriace kruhy naladiť do dialógu s kresťanmi, prípadne nábožnými ľuďmi na ich vlastné myslenie, namiesto toho, aby „to, čo bolo kedysi mienené“ bolo len „eliminované“.Sekulárne väčšiny nesmú v otázkach, ktoré sú pre veriacich podstatné, presadzovať väčšinové rozhodnutia bez toho, že by vážne preskúmali, čo sa môžu z námietok druhej strany naučiť.

Poznámka: Prírodovedci, politici a ďalší by teda naozaj mali pri rozhovoroch s kresťanmi vziať do úvahy ono isté „čosi“, čo dodatočne zaznieva v pojmoch ako „zachovať Stvorenie“, „Tvor“, ba aj „Človek“ atď., na rozdiel od pojmov ako kozmos, biosféra, ekológia, živočích, Homo Sapiens.

Habermas vsádza na sprostredkujúcu „tretiu stranu“, ktorá stojí medzi náboženstvom a vedou, na „demokraticky osvietený zdravý ľudský rozum“, a to v „postsekulárnej spoločnosti,“ ktorá berie do úvahy ďalšiu existenciu náboženských skupín.

Poznámka: Napríklad v Nemecku to dosiaľ príliš nefunguje a ak áno, tak len tak, že do diskusie sa musia zapájať aspoň veľké cirkvi. V USA napr. náboženská angažovanosť požíva u jednotlivca väčšiu úctu, ale náboženské hodnoty sa v sekulárnej spoločnosti objavujú v takej forme, že sú takmer úplne na nepoznanie.

* Frankfurter Allgemeine Zeitung/ SZ 15.10.2001 alebo nemecký internettext.

** Viď aj našu stránku „Prírodné vedy a viera v Boha“.

***) Poznámka: Habermas a ďalšie filozofické smery:

Jürgen Habermas patril popri *Theodorovi W. Adornovi* a *Herbertovi Marcusovi* k "Frankfurtskej škole", ktorá svojou "kritickou teóriou" veľmi ovplyvnila študentské hnutie v roku 1968 a vtedy nadviazala na odchýlne neomarxistické, osvietenecké a ateistické spôsoby myslenia.
Z konzervatívneho filozofického a teologického pohľadu kritizoval teóriu a prax hnutí 1968 najmä Günther Rohrmoser od roku 1969. Videl ich "utópiu" ako náhradu náboženstva (a teda ako konkurenciu k cirkevnému "učeniu o spasení/eschatologii") a pokúšal sa proti tomu zachrániť staré učenie svätého Augustína o "Dvoch (Bohom chcených) ríšach" - náboženstvo a štát. Ak sa teda zástupcovia Frankfurtskej školy, ako aj konzervatívno-kresťanskí a hospodársko-liberálni protivníci sčasti sústreďovali a ešte i dnes sústreďujú na jednostranné vypočítavanie všetkých argumentov, ktoré vyzerajú ako popierajúce tie druhé, prípadne dovoľujú zobrazovať "náprotivnú stranu" falošne, vystupujú ako jednotný blok. Teda práve oni zanedbali možnosť hľadať diferencovane, čo z tradičného radu hodnôt stojí za zachovanie a druhí zasa zanedbali možnosť pozerať sa diferencovane na to, čo na novom sociálnom hnutí a druhej strane ideologickej

deformácie bolo oprávneným "emancipačným" motívom. Ale mnohí ľudia v Nemecku aj inde odvtedy urobili určité pokroky v tejto diskusii, pretože mnohí z nich už neboli viac ochotní nechať sa natlačiť do starých "frontových línií" z roku 1968. Vo výskume však tento pokrok ešte nie je dostatočne úplný - stále sa ešte objavujú knihy, kde sa protivník označuje ako zodpovedný za všetko zlé vo svete a kde konanie vlastných priateľov vyzerá ako bezchybné.

Späť na obsah tejto stránky

Všeobecné kresťanské hľadiská pre ekologické otázky *)

Gn 1, 26-28 "A povedal Boh: Urobme človeka podľa nášho obrazu, podľa našej podoby, a nech panujú ... nad vší zemou ... "** to v žiadnom prípade neznamená, - ako sa to prakticky realizuje, že človek môže nezodpovedne zaobchádzať so životným prostredím -. Skôr sa tu hovorí o pôvodnej verzii ľudstva, ako posledného, na svet privedeného, ako vrchol stvorenia s vlastnosťami, ktoré sa podobajú Bohovi. Pritom šlo o prirodzenú autoritu človeka, ktorý mohol dať mená iným bytostiam a mal s nimi taktiež zaobchádzať s plnou zodpovednosťou. *Gn 2, 15* túto zodpovednosť vyjadruje takto: "Boh, Pán vzal človeka a uviedol ho do rajskej záhrady v zemi Eden, aby ju obrábal a chránil/zachovával". Táto „ochrana" sa vzťahuje na žijúce stvorenia, ktoré sa ďalej rozvíjajú. Človek (viď História raja) sa neskôr z tejto jednoty s Bohom a jeho stvorením vyradil a stal sa sebeckým. Pretože sa tak vyradil jeho základ, dnes musí človek nanovo vypracovať všetky duchovné základy, namiesto toho, aby využíval plné moci, ktoré dostal v Raji.

Aj v Novom zákone sa stvorenie bralo vážne: V *Rim 1, 20* sa hovorí „ Veď to, čo je v ňom neviditeľné – jeho večnú moc a božstvo -, možno od stvorenia sveta rozumom poznávať zo stvorených vecí;“ V *Rim 8, 19* "sa píše: "Veď stvorenie túžobne očakáva, že sa zjavia Boží synovia" (v inom preklade; "spasený ľudia", to znamená, že čaká na dokonalé ľudstvo.) V *Rim 8, 22* píše apoštol: „Veď vieme, že celé stvorenie spoločne vzdychá a zvíja sa v pôrodných bolestiach až doteraz." A v *Mk 16, 15*: „A povedal im: "Choďte, do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu.“ (viď aj *Kol 1, 23*).
Dnes pomáha ľuďom Ježiš Kristus. No však ani on neberie ľuďom zodpovednosť za blížnych a spolu s nimi stvorené bytosti, ale pomáha, aby ľudia "boli dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec" (*Mt 5, 48*), to znamená, tak ako sa to myslelo pôvodne – aby mohli realizovať svoju zodpovednosť.**** Až vtedy bude stvorenie opäť jednotné. Len toto predpokladá, že prijme aj túto pomoc. Ďalšia existencia človeka bez Boha sa v *Rim 1, 20* dokonca uvádza, že takí nemajú ospravedlnenia.

V Zjaveniu apoštola Jána (k jeho charakteru *viď časť 2 nášho hlavného textu*) sa okrem iného uvádzajú katastrofické cesty vývoja, ktoré môžu postihnúť ľudstvo, prípadne jeho časti a ostatnú prírodu. No nikde sa tieto sprievodné javy neukazujú v čase Božských korektúr ako pozitívne, prípadne ako vlastné Božské ciele a nikde sa neprepáčia v Zjavení ľuďom, ktorí sami prispievajú k vymieraniu druhov alebo iným katastrofám a už vôbec ich nevyzývajú, aby k tomu prispievali***)
Pohľad Zjavenia na túto ľahkomyseľnú civilizáciu je veľmi kritický.
Zjavenie nemení pozitívnu víziu ostatné Nového zákona, napríklad „Reč na vrchu" (*Mt.. 5* "Blahoslavení tichí, lebo oni budú dedičmi zeme ...").

Čo sa týka termínu „kreacionizmus", ktorý je dnes rozšírený v anglofónnom priestore: naša stránka nepodporuje žiadny druh „-izmu". Stvorenie sveta a človeka však umožňuje v podstate namiesto jednoduchého princípu náhody pocítiť Božiu múdrosť. Pozrite na našu stránku "Prírodné vedy a viera v Boha". Prípustné sú aj pochybnosti o niektorých nepodložených časových údajoch v oblasti archeológie či dejín Zeme. Ale tí, ktorí navyše chápu "7 dní stvorenia" v Genezis ako 7 dní v dnešnom zmysle s 24 hodinami, by toto mali chápať ako jednu interpretáciu: na tom by nemala stáť ani s tým padať viera. Dnešné dni predpokladajú, že Zem vznikla ako nová aj s jej dnešným otáčaním sa, čo však na počiatku nebolo. Už v Biblii samej sa uvádza: "pre Boha sú tisícky rokov ako jeden deň". 7 dní by mohlo celkom dobre znamenať niečo reálne, nie však "časové intervaly", "cykly stvorenia" s bližšie neuvedeným trvaním. Pozerať na neobyčajne rozsiahle procesy stvorenia ako na veľmi krátke obdobia, by mohlo byť, tvárou v tvár novým objavom, skoro tak málo

udržateľné ako doterajšie archeologické predstavy. V Biblii sa dostatočne zreteľne naznačuje, že sa Boh pred Mojžišom mohol zjaviť ľuďom ako boli Henoch a Noe. Naše dnešné dejiny stvorenia sa môžu opierať o starú ústnu, neskôr aj písomnú tradíciu z týchto prvých začiatkov, z ktorých sa časti zachovali aj v iných kultúrach. Z výskumov sú známe napríklad niektoré nápadné podobnosti so sumerským eposom o Gilgamešovi. To neznamená, že sa muselo stať tam popisované stvorenie sveta. Ale pripomína to, že Abrahám pochádzal z Mezopotámie..

*) Táto webová stránka nie je politicky činná. Preto sa tu vyskytujú len všeobecné názory a nejde o žiadne návody na konanie pre jednotlivé politické otázky prítomnosti.

**) To sa dá považovať za špeciálnu formu panenteistického vyjadrenia ("Boha možno vidieť znovu aj v jeho stvorení") - nezameniť s panteizmom ("Boh je všetko"). Priamy vzťah Boha k stvoreniu sa tu však najviac realizuje pomocou človeka (porov. tiež Ján. 14:21, 14:23, 15). A toto samé sa uplatňuje tak, ako si je človek čoraz viac toho vedomý a zbližuje sa stále viac s Kristom. Aj radosť zo stvorenia môže viesť k Bohu, ale v prípade takej mystiky stvorenia sú namiesto toho možné veľké odchýlky, ako by Boh bol už len slovo pre vlastné hmotné záležitosti a želania.

***) Môže to byť v nemecky hovoriacom priestore samozrejmé, ale napríklad v USA to nie je všetkým jasné.

****) Možnosti hľadiska vývoja vedomia sú spracované podľa krokov v Ježišovom živote v 1. časti hlavného textu. Človek sa dnes môže vedome - na rozdiel od predchádzajúceho, skôr inštinktu podobného spôsobu - napríklad poučiť a intenzívnejšie poznávať vzťahy so svojím okolím, životným prostredím a Zemou. Môže použiť aj „sieťové myslenie" (termín, ktorý použil na inom základe *Frederic Vester*) alebo „multifaktoriálne myslenie" (termín použitý *Dörner*om pre štúdium komplexných ekologických vzťahov namiesto k tomu nepoužiteľného starého „lineárneho" alebo „mono-kauzálneho" myslenia = „1 príčina → 1 účinok ". Pozri aj na našu stránku „Vedomie, výskum mozgu a slobodná vôľa" a na stránky „Základy etických hodnôt", „Kresťanské hľadiská ekonomických a sociálnych otázok", „Kresťanské hľadiská spoločnosti a politiky", „Kresťanstvo a filozofia. .."

Viď aj naša stránka: "Základy etických hodnôt".

Späť na obsah tejto stránky

Nezrodený život *

Počiatok ľudského života:
Predstava človeka sa podľa konzervatívnych a kritických kresťanov veľmi zhoduje v tom, že ľudský život začína už splodením.
Biblia mnohými spôsobmi poukazuje na ľudský život ako na jednotu, počínajúc jeho božským pôvodom – cez odovzdávanie života jednotlivými generáciami - až po rôzne vekové a vývojové stupne jednotlivca. Nikde sa nehovorí o "živote bez hodnoty či bez ľudskej dôstojnosti" v nejakom čase pred zrodením, alebo v nejakom stave staroby či choroby.
Prof. Böckle uvádza v "Handbuch der christlichen Ethik" (Príručke kresťanskej etiky) - z dejín niektorých teológov - v pôvodných textoch ktorých to nie je veľmi nápadné – ktorí namiesto splodenia prijali ako podstatný časový okamžik krátko na to nasledujúce zahniezdenie - nidáciu**.** Moderná prírodoveda väčšinou nechce toto hodnotiť. Avšak aj prírodovedecké nálezy ukazujú len plynulé prechody medzi štádiom oplodneného vajíčka a dospelým človekom. Kdekoľvek v spoločnosti možno vidieť hranice, od ktorých sa začína ľudský život, tam sú tieto hranice svojvoľne vytýčené. Tak napríklad *embryológ Erich Blechschmidt* hovorí, že*:* kedysi *Haeckelom* predpokladaný "biogenetický zákon", podľa ktorého embryo opakuje zvieracie štádiá z dejín vývoja, je zastaralý: každý orgán sa plánovito rozvíja pre úlohu, ktorú bude mať v človeku. Reakcie embrya možno dnes nafilmovať pomocou ultrazvuku. Rovnako aj *humánny genetik prof. L. Lejeune* zdôrazňuje, že gény v oplodnenom vajíčku obsahujú plán dospelého organizmu človeka; môžeme povedať, že sú fyzickým odzrkadlením tohto plánu. Príbuzné poznatky prichádzajú aj z výskumu mozgu, vývojovej neurológie a psychológie. Bádatelia, ktorí sú bez predsudkov a postupujú komplexne, zachytávajú v stále rannejších vývojových štádiách aj pochody vedomia a

spomienky. To znamená že toto hodnotenie má význam, ktorý presahuje aj hranice náboženských kruhov.

Inou otázkou je však praktické zaobchádzanie s týmito názormi.
Prikázanie "Nezabiješ" - *Exodus 20* – sa v starozákonnej dobe chápalo v zmysle "Nebudeš vraždiť"; pričom predstavy čo je vražda a čo je zabitie sa neskôr zamieňali. V ďalšom zmysle sa uplatňuje meradlo prikázania na celý ľudský život a u vegetariánov dokonca aj na ríšu zvierat. Moderný základ medzináboženského "etosu sveta" ** obsahuje ako ideál "kultúru hlbokej úcty ku všetkému čo je živé".
V každom prípade je však potrebné – tak ako sa to deje v každom serióznom tehotenskom poradenstve -a to aj vtedy, keď rado povzbudzuje k donoseniu dieťaťa a snaží sa o poskytnutie pomoci v individuálnej životnej situácii dotyčných s ich ťažkosťami, strachmi, výčitkami svedomia atď. Tieto sa musia brať vážne, namiesto toho, aby sa paušálne odsudzovali všetci, ktorí sa zaoberajú myšlienkou na umelé prerušenie tehotenstva. Pre ženy nie je vo väčšine prípadov rozhodovanie absolútne ľahké. Treba uvážiť aj spoluzodpovednosť mužov a okolia a nepripisovať problém jednostranne žene.
Keď ide o to, aby sa čo možno najviac obmedzilo prerušenie tehotenstva alebo nakoniec odstránilo, potom je okrem individuálnych snáh predovšetkým potrebné uľahčiť aj spoločenský život s deťmi. Je potrebné, aby sa teda viac zaoberali problémami, ktoré sú dnes súčasťou podnetov pre jednu časť umelých potratov – a namiesto toho sa nad to nepovznášať a nepridávať napríklad sociálne slabým ďalšie bremená.

Právne otázky *:
Ježíš Kristus odporučil ľuďom vedomé rozhodovanie vo veciach etického a morálneho konania, namiesto toho, aby stavali prevažne na tlaku jednej vonkajšej zákonnej normy alebo zvyku, ako to bolo v starozákonnom čase. No aj tak právne normy môžu byť však oporou etických otázok, tak ako sa ľudia o to pokúšajú takmer vo všetkých oblastiach života.
Trestne právne predpisy (ako nemecký *§218*), či už tvrdé alebo liberálne, majú v medzinárodnom porovnaní ako sa zdá, iba obmedzený účinok na počet umelých potratov. V súlade s tým nie sú, ako sme už uviedli, pre riešenia nutné iné úsilia.

Súvislosť s genetickou technológiou a medicínou venujúcej sa otázkam rozmnožovania:
Aj vo vedeckých výskumoch a pri umelom oplodňovaní existuje medzinárodné "spotrebovávanie embryí", ktoré sa napríklad snaží obmedziť nemecký zákon na ochranu embryí. Dnes predimplantačná diagnostika (PID) predstavuje nové pokušenie pripraviť ďalšie dôvody k ospravedlneniu umelých potratov.

Dôsledky v iných oblastiach:
Keď ide o ochranu života, malo by ísť aj o všetky nebezpečenstvá, ktorým sú tí, už narodení, vystavení. Sú to najmä tie nebezpečenstvá, ktorým sú vystavené narodené aj nenarodené životy. Ekologické nebezpečenstvá postihujú matky a embryo, citlivé embryo dokonca oveľa viac ako dospelých. To ochrancovia života často prechádzajú bez povšimnutia, podobne ako mnohí, ktorí bojujú o životné prostredie, sa tiež nezaoberajú problémom prerušenia tehotenstva, tak ako sa na to sťažoval už v roku 1985 napríklad *Franz Alt*.

*) "Kristove cesty" nie je politická webová stránka. Tu nik nikoho nenapadá, nekladú sa politické požiadavky, ale naopak sa informuje len o všeobecných meradlách.
**) Viď okrem iného našu zvláštnu stránku "Základy etických hodnôt".

Späť na obsah tejto stránky

Časť 4: Starý zákon a príspevky k dialógu s inými nábozenstvami

Starý zákon, judaistické náboženstvo a Ježiš Kristus ...

S výňatkami z hlavného textu a doplnkami

Táto dodatková stránka je príspevkom k lepšiemu pochopeniu Starého zákona a k dialógu medzi cirkvami. Nespája sa s tým potreba podobne podrobne prerokovávať spisy Starého zákona tak, ako sa tento internetový projekt zaoberá napríklad evanjeliami a Skutkami apoštolov (Turíce).

K vzájomnému pomeru svätých spisov.

Ježiš Kristus a jeho učeníci sa veľmi často odvolávali na sväté spisy, ktoré boli známe ich poslucháčom. Predovšetkým však na **Starý zákon**. Obsahuje dejiny stvorenia, knihy o dejinách židov, zákonné spisy, prorocké spisy, žalmy, apokryfy atď. Ježiš a učeníci hovorili, že ich práce síce nerušia obsah starších zjavení, ani že v prvom radu nejde o vykladanie Zákona, ale že teraz ide o život bezprostredného kontaktu s Bohom a Kristom . (viď tiež „Základy etických hodnôt“). Z toho vyplývajú nové hľadiská aj proti Starému zákonu.

V **Novom zákone** sa však aj napriek tomu nachádza mnoho odkazov na iné duchovné smery vtedajšej doby. Napríklad Evanjelium podľa Jána hovorí zrejme k mnohým tým, ktorí poznali gnostické učenie, aby im na pozadí ich vlastnej viery vysvetlilo odlišnosť a špecifičnosť kresťanstva. Jednoduchým príkladom je už samo označenie „Pravé svetlo, ktoré osvetľuje každého človeka …“ (*Jn 1, 9).* Niektoré epištoly sv. Pavla, atď. berú do úvahy aj stav znalostí ľudí z okruhu starých mystických náboženstiev viac, ako znalostí židovských tradícií. Niekto, kto tieto tradície nepozná, to ani nespozoruje. Na takých miestach Nového zákona nemožno nájsť žiadne paušálne zatratenie všetkých nežidovských starých spisov. Takéto odsúdenia sa nachádzajú len na miestach, kde sa hovorí o vyslovenom zneužívaní konkrétnych degenerovaných kultov, aby sa ľudia vyvarovali pred takými cestami. Stará zákonitá cesta misie znamenala, že ľudia sa odvádzali odtiaľ, kde stáli, namiesto toho, aby sa od nich požadovalo, že by mali jednoducho zabudnúť na celý svoj doterajší životopis, čo by skôr vytváralo ďalšie poruchy v ich vedomí, namiesto toho, aby prinášalo spásu, ktorá tieto poruchy lieči. Od ľudí iného pôvodu sa nepožadovalo, aby najskôr prevzali na seba celú židovskú tradíciu. V tomto ohľade boli rovnoprávni so židmi. (po*rovnaj napr. Skutky apoštolov 15, 19)* Napriek tomu aj medzi učeníkmi vznikali rozpory, ktoré sa vyskytujú aj dnes.

Ježišovo dielo bolo síce vtedy mysliteľné v tejto forme len na základe viery v Boha a nádeji v zásadnú a celého ostatného sveta sa týkajúcu zmenu, ako to v Izraeli predpovedali proroci. Odvtedy sa však mohlo dobre rozpracovávať kresťanstvo aj na základe ďalších náboženských tradícii namiesto Starého zákona. O to sa napríklad pokúšal Mání, zakladateľ manicheizmu, veľmi rozšíreného v Ázii a neskôr cirkvou prenasledovaného, takže dnes je prakticky celkom vykorenený. Východiskom manicheizmu bolo monoteistické náboženstvo Zarathustrovo v Perzii. Inou otázkou je, do akej miery sa Mánímu podarilo správne rozvinúť úlohu Ježiša a do akej miery sa mu to napriek vysokej úrovni jeho učenia nepodarilo (napr. jednostranný útek od sveta v jeho učení). Tomu sa však na tomto mieste nebudeme bližšie venovať.

Židovské náboženstvo (judaizmus) vytvorilo po hebrejskej Biblii ešte niekoľko ďalších spisov, ako sú základy práva (*Mišna)* a komentáre (*Gemara)* Talmudu *v zneniach z Babylonu a Jeruzalema, rovnako ako* základné diela určitých smerov, najmä mysticko-ezoterické spisy kabalistiky: **Zohar (Sohar) / Sepher Jezirah.** Tieto posledne uvádzané spisy sa síce datujú do 13. storočia, môžu však vychádzať zo starších úvah. Niečo z toho dokonca pripomína starý Egypt. Dnes existuje aj židovská mystika (Chasidizmus).

K obrazom Boha

"Boh Abraháma" bol prežívaný ako osobný Boh rodiny, kmeňa a národa, na druhej strane aj ako Boh Vesmíru. Táto viera začala až časom naberať prísne monoteistickú formu, po ktorej stále častejšie volali proroci.* Na začiatku sa Boh v Starom zákone nazýva „**Elohim**“, to znamená „Božskí (stvoriteľskí) duchovia“ a nejde teda o žiadnych materiálnych mimozemšťanov s génovými experimentmi, ako sa o tom špekuluje v mnohých knihách. Ak vôbec existovali problematické

vplyvy na vývoj Zeme, potom sa k tomu pripojili. „Alah" je islamský názov Boha - od pre-islamského arabského „al-ilah" - dokonca, ako semitské slovo, takmer má určite rovnaký pôvod ako meno „Elohim", jedno z Božích mien v knihách Mojžišových (v hebrejčine).

Meno **Jahve** /Jehova / JVHV sa v Starom zákone objavuje až neskôr. Mystické a duchovno vedecké pramene ako napr. *Lorber* alebo Steiner uvádzajú, že chápanie Boha ako Jehovu sa začalo prejavovať v priebehu doby tak, ako sa Boh k ľuďom približoval. V prekladoch sa bohužiaľ používajú vždy rovnaké označenia aj tam, kde sa v origináli uvádzajú rôzne božie mená. Nepozerá sa však na skutočnosť , že ľudia v rôznych epochách prežívali Boha rôzne. Pravá skúsenosť s Bohom ako Jehovou bola pravdepodobne neskôr ľudsky zahmlená. Je tiež možné, že ľudstvo takto dočasne poplietli v tejto súvislosti aj negatívne bytosti. To je fenoménom v mnohých náboženstvách, že ľudia, spiritualita ktorých sa sploštila a ktorí boli napríklad naplnení nenávisťou, boli len málo otvorení k napomínaniu prorokov. Nie všetky podrobnosti v Starom zákone sa týkajú skutočného „Jahve“ a „JHVH“ tak, ako to vysvetľuje prof. J. J. Hurtak/ USA. To však neznamená, že by bolo možné hodnotiť každý starozákonný dej ľudskou logikou našej dnešnej spoločnosti. Boh vie lepšie ako my, čo robí a prečo chce niečo od ľudí.

Viera v Mesiáša a Kristus

„Christos“ – je už v Septuaginte, židom pre židov v 3./2. storočí pred Kristom preloženého prekladu hebrejskej Biblie do gréčtiny, býva označovaný ako Mesiáš, o ktorom hovorili proroci. Nejde teda o nejaký vynález sv. Pavla, ako sa domnievajú niektorí moderní spisovatelia. Písomné zvitky z jaskýň z okolia Mŕtveho mora v Kumráne ukazujú, že hlboko veriaci židi očakávali v desaťročiach/storočiach pred Kristom kráľovstvo mieru Mesiáša, ako je popísané v 11. kapitole Knihy proroka Izaiáša. Už vtedy však bola bytosť Mesiáša vysvetľovaná rôzne – rovnako ako pre učeníkov Ježiša nebolo ľahké pochopiť, že u sľúbeného nového „kráľovstva“ nejde o vonkajšiu národnú revoltu proti Rimanom, ale o spirituálny, všetko meniaci vývoj, o „kráľovstvo nebeské“.

Spoločnosť v Kumráne sa pripočítava často k prísne veriacim, spirituálnym esénom, ktorí predstavovali tretiu základnú školu vtedajšieho židovstva popri farizejoch a saducejoch. Presnejšie povedané, skôr šlo o esénom blízke, nezávisle spoločenstvo, ktoré malo dobré kontakty s inými prúdmi vtedajšieho židovstva, vedľa mierumilovných esénov, aj k samostatným, militantným „Zelótom“ a k farizejom v Jeruzaleme (a boli to práve farizeji, ktorí tomuto spoločenstvu v núdzi zverili aj samotné záznamy o chrámovom poklade, pretože zrejme patrili, bez ohľadu na rozdielne názory, k absolútne dôveryhodným ľuďom.). Tzv. „pravidlo obce“ 1QS obsahuje údaje o očakávaní Mesiáša. Hovorí sa tam o dvoch Mesiášoch, prípadne o dvojakom pôvode tohto očakávaného Mesiáša, čo by mohlo platiť podľa vtedajšieho práva pre Ježiša. Ježiš bol skrz Jozefa z rodu Dávidovho a skrz Máriu z kňazského rodu Áronovho (o tom sa zmieňuje napríklad aj *Carsten Peter Thiede,* ktorý sa týmito zvitkami zaoberá z poverenia izraelského Úradu pre starožitnosti.)

Proroctvo z Knihy proroka Micheáša 5, 1, podľa ktorého Mesiáš pochádza z Betlehema, nemalo ako sa zdá v týchto kruhoch, ktoré očakávali Mesiáša, žiadny význam. Evanjelista Matúš sa však na to odvoláva . Niektorými kritikmi bolo toto ľahkomyseľne považované za jeho výmysel, pretože Ježiš pochádzal z Nazareta. *

Jedno miesto u proroka Daniela 9: 25, sa často dáva do spojenia s Ježišom: od pokynu k výstavbe druhého Jeruzalema (*viď Nehemiáš 2:18, asi 445 pr. Kr.)* až do smrti druhého pomazaného by malo uplynúť celkom 69 „týždňov“. Ak to chápeme, že tieto týždne znamenajú „roky“ zložené z týždňov – každý v dĺžke siedmych rokov (porovnaj význam „rokov Sabatu“ atď.), potom by naozaj šlo približne o dobu ukrižovania.

Pre teológiu založenú na kresťanstve ako náboženskom spoločenstve je to ťažko zhodnotiteľný, ale pre iné kultúrne okruhy môže byť o to zaujímavejší stimul R. Steinera, vidieť v Kristovi bytosť, ktorá bola v predkresťanských dobách známa niektorým vyšším mudrcom. Teda by mohlo ísť o to, čo je vyjadrené v hinduistickom Višwas Karman, pársko Ahura Mazda, o egyptskú slnečnú

bytosť Osiris a u Keltov o Belemis = Baldur, Apollo. *Viď aj kapitola „Na začiatku bolo slovo…“ v tomto texte.*

Viď aj napr. kristológiu Rudolfa Steinera, zbierka prednášok „Geistigen Wesenheiten in den Himmelskörpern“(Duchovné bytosti v nebeských telesách), 1912, „Vorstufen zum Mysterium von Golgatha“ (Predstupne k mystériu Golgoty), 1913, 1914, „Von Jesus zu Christus“(Od Ježiša ku Kristu), „Christologie“. (Kristológia).

Pred 2000 rokmi došlo k vteleniu Krista na zemi, ako medzníku v bode obratu svetového vývoja, keď Ježiš berie ľudstvo na seba a začleňuje ľudstvo do svojho života. Aktuálne náboženstvá sú z časti degenerované, tak ako kresťanstvo sa neskôr sploštilo, avšak bádanie v týchto smeroch by aj napriek tomu malo význam. Kristus by sa ukázal ako niečo, čo sa nehodí do často prisudzovanej úlohy ako mocenského garanta zvláštneho náboženského spoločenstva. Ukázal by sa ako bytosť, ktorá stelesňuje práve obnovené, všeobecné ľudstvo, „nového Adama“ z Golgoty.

Updates English/ Deutsch

* Aj pre dobu Starého zákona platí, že výskum môže získať niektoré cenné stimuly, ak chápe inšpirované/vizionárske spisy v ich zvláštnom charaktere a berie ich na vedomie. V takom prípade sem patrí popri Rudolfa Steinera napríklad Anna Katharina Emmerichová. „Das Geheimnis (Geheimnisse) des Alten Bundes (Tajomstvo/á Starého zákona). To sa týka aj „predpotopnej doby a novozákonnej doby až po spis „Innere Wort (Vnútorné slovo)“ Jakoba Lorbera: www.lorber-verlag.de, až po Rudolfa Steinera. Poznatky mystiky prinášajú so sebou aj to, že možno celkom zabudnúť na tézu niektorých, že Ježiš ako historická osoba neexistoval, že šlo o obyčajného potulného kazateľa.

Späť na obsah tejto stránky

Zarathustra

S pôvodným Zarathustrovým učením sa dnes môžeme stretnúť u Pársov v ich náboženskom spise, zvanom Zend Avesta. Vedci, ktorí vychádzajú z tohto náboženstva znovu objaveného v Indii, ukázali, že toto náboženstvo je staršie ako sa domnievajú západní bádatelia, že antickí zemepisci teda mali pravdu. Okrem toho vyplynulo, že pôvodne nešlo o kozmický súboj medzi svetlom a temnom, ktorý neskôr prevzalo gnostické učenie. Naopak, zosobnený Boh Ahura – Mazda, stál nad týmito protichodnými silami ako „Naddobro“. Pojem neosobnej stránky Boha bol nazývaný „Ahu“ *(Adresa, na ktorej možno získať najhodnotnejšie práce z tohto náboženstva: Mazdayasnie Monasterie, Mustafa Bldg., Sir Pherozeshah Mehta Rd., Bombay 40001, India).* Okrem toho sa zistilo, že v iránskej tradícii sa objavujú zmienky o niekom, s menom Noa/Nuach, čo zodpovedá biblickým správam. Domnievame sa, že Zend Avesta má minimálne mnoho spoločného s prapôvodným zjavením ľudstva pred potopou v prednej Ázii, to znamená s najstaršou vierou v Boha, ktorému Noe zostal aj v tejto degenerovanej kultúre verný. Abrahám nebol prvý, ktorý uctieval jedného Boha. Existujú zmienky o tom, že aj pôvodná forma tohto náboženstva pred potopou okolo roku 3500 pr. Kristom existovala v písomnej podobe a je tiež možné, že sa tieto spisy raz objaví. Lorber nazýva jeden z týchto zmiznutých spisov „Seanthiast Elli“. Boh sa mal ľuďom pred potopou zjaviť ako „Abedam“ podobne, ako neskôr pôsobil prostredníctvom biblického Melchisedeka.

Mnoho moslimských duchovných v Iráne pripočítava Pársov medzi „ľud knihy“ teda Koránu, podobne ako kresťanov a židov, teda nie k „neveriacim“, ale k tým, ktorí veria v jedného a toho istého Boha a ktorých na neho neustále upozorňovali hlasy prorokov. Prirodzene, že sa podobne ako vo všetkých ostatných náboženstvách aj v tomto náboženstve stratilo niečo z pôvodnej duchovnej hĺbky, čo sa až teraz musí objavovať .

Mání (216-267) sa pokúsil spojiť kresťanstvo s náboženstvom Zarathustry (…). Tieto pokusy nebudeme bližšie posudzovať . Viď k tomu podrobnejší text v nemčine alebo angličtine.

Späť na obsah tejto stránky

Informácie k: Ježiš Kristus a islam

Toto je príspevok pre lepšie porozumenie medzi náboženstvami a pre mierumilovný **„dialóg medzi náboženstvami"**, ktorý prebieha už mnoho rokov. Tieto poznámky si nerobia nárok na to, aby charakterizovali islam ako celok, pretože aj v Koráne existujú rôzne školy.

Korán a ostatné náboženské spisy.

Islam znamená "Podrobenie sa (podrobiť sa vôli Božej)," aj "Oddanosť (Bohu)".
Islamské sväté písmo, Korán, sa chápe ako inšpirácia, ktorú Boh sprostredkoval prorokovi Mohamedovi prípadne anjel Džibrail – možno ho prirovnať k archanjelovi Gabrielovi v kresťanstve. Isté je; že Korán má centrálny význam. Okrem toho pri výklade svoju úlohu zohrávajú aj ďalšie tradície (sunna je doslova „zvyklosť"') tradované od čias proroka (Hadit). Aj prorok je v svojom individuálnom konaní človekom, nie je Bohom. Musíme uvážiť, že ako medzi kresťanmi sú ľudia, ktorí nepoznajú presne sväté písmo tak je to aj medzi moslimami.

Kresťania, aj židia sú v Koráne z časti priamo oslovovaní „vy ľudia Písma" (ľudia Knihy, napríklad Súra 4,171) a ako „vy deti Izraela“. Môžu sa teda zaoberať aj Koránom (hoci tak väčšinou nekonajú). Religionistika sa vždy zaoberá svätými písmami všetkých náboženstiev a skúma okrem iného historický vývoj ich výkladu. Sväté písma by sa však mali študovať s rešpektom. Jedna časť moslimských exegetov Koránu píše, že existuje jediná praforma Koránu, ktorá je uložená u Boha a je prístupná len čistým anjelom a čistým ľudským vyslancom; v druhej časti sa vykladá, že ten, kto číta Korán, by mal byť čistý (*teda bez hriechu*).

Prorok sa považuje za takého, ktorý je poslaný „na určitý čas" (alebo na obdobie medzičasu; iný preklad: bude neskôr), v ktorom tí, ktorí sú poslaní, zostávajú (*na zemi*) (Súra 5,19*). Podľa Koránu, v zmysle učenia proroka Mohameda, existujú „ľudia Knihy“ (ľudia Písma) a „neveriaci“. Za „ľudí Knihy“ sa predovšetkým považujú židia a kresťania, ktorí sa popri moslimoch opierajú o tú istú tradíciu, a niekedy aj zoroastristi (Súra 22,17). To preto, že aj Korán uznáva reťaz „prorokov“, ktorí všetci prinášali učenie o jedinom Bohu, poslednom súde a modlia sa za svoje národy prípadne za svoju dobu (napr. Súra 6, 83-92, Súra 7, Súra 4,136*). Ak príslušníci zmienených náboženstiev veria v tieto spoločné základy, nebudú v Koráne samom počítaní medzi neveriacich. (Súra 5, 48* aj.) V prvých stáročiach islamu nebol na kresťanov a židov vykonávaný žiadny nátlak, aby prestúpili na islam (podľa učenia islamu „V náboženstve nejestvuje žiadny nátlak, viď Súra 2, 256*).
Abrahám je považovaný za jedného z „hanifov" - ľudí, ktorí ako jednotlivci našli priamu cestu k viere v jediného Boha.

Slovo Alláh – po predislamsky al-ilah - má ako semitské meno určite rovnaký pôvod ako „Elohim" meno Boha hebrejských kníh Mojžišových.

Za „neveriacich" doslovne „pokrytcov" platili v prísnom zmysle v dobe proroka Mohameda polyteisti, prípadne modloslužobníci, proti ktorým bojoval v Arábii a pred ktorými varovala aj Biblia židov a kresťanov. V širšom slova zmysle platia dnes v islame za neveriacich tí, ktorí neveria v jedného Boha a v posledný súd. Niekedy sa tento termín dnes nesprávne paušálne používa na všetkých, ktorí nie sú moslimovia, niekedy aj moslimovia iného smeru.

Ježiš Kristus v Koráne.

Okrem biblie sa o Ježišovi hovorí - aj v Koráne (7. storočie nl) s niektorými podobnými a rozdielnymi rysmi. Je treba poukázať na to, že Korán uznáva Ježiša Krista na viacerých miestach ako Bohom zoslaného proroka a tiež ako „Slovo“ Božie bez bližšie vysvetleného

významu, a ako ducha uznaného Bohom (Súra 4,171) „stvoreného ako Adam“ (Súry 2; 3,47 a 3,59; 5…). V správne chápanom islame teda Ježiš znamená v každom prípade viac ako v očiach oných moderných kresťanských teológov, ktorí by Ježišovi najradšej nechali len úlohu sociálneho reformátora! Jediné, čo Korán neakceptuje, je náuka o synovstve Ježišovom v zmysle neskoršieho učenia o Svätej Trojici, ktorú však kresťania v dobe Mohameda chápali príliš pozemsky. Len ťažko vtedy existovali kresťania, ktorí by bývali schopní autenticky vysvetliť toto učenie, ako bolo pôvodne myslené, tak aby bolo pochopiteľné aj pre ľudí s iným myšlienkovým základom (napr. Súra 6,101*). V liste Rimanom 1.4 sa hovorí, že Kristus „povstal ... ako človek a mal sa ukázať ako Syn Boží v moci Duchom posvätenia“ – nebol teda zrodený.
S moslimským presvedčením, že Boh je nezrodený a Ježiša nezrodil, ale stvoril, by mohli kresťania do určitej miery vlastne súhlasiť. Ďalej, termín (grécky) „logos", ktorý sa používa v Biblii práve na označenie božského pôvodu prípadne zoslanie Ježiša Krista – sa v evanjeliách prekladá aj ako „Slovo" (viď horeuvedené), sa aj v Koráne používa pre Ježiša. Ak sú však v inšpirovaných textoch Koránu – tak ako v Biblii – skryté tajomstvá, ktoré dosiaľ ani moslimovia, ani kresťania celkom nevypátrali, tak ich spory o termíny sú bez úžitku? Aj tam, kde kresťania tieto učenia prezentujú tak, že ich možno chápať ako „učenia polyteizmu" nezodpovedá to spôsobu, akým učil sám Ježiš: „… aby vám Otec dal všetko, čo od neho budete prosiť v mojom mene (to znamená - vnútorne spojení s Ježišom)“ (Evanjelium podľa Jána 15:16). V Ježišovom živote sa všetko krúti okolo jedného Boha, s ktorým bol úzko spojený a ku ktorému mohol doviesť ľudí.

Termín „Logos" (grécky v 1. kapitole Evanjelia podľa Jána, „Slovo Božie“ ako označenie spojené s Kristom) sa vyskytuje v Koráne, podľa podania Pareta, nezávisle na Ježišovi, no v iných vydaniach Koránu sa rozumie ako „záležitosť“ Boha alebo „príkaz Boha“ (Súra 13,2; Súra 13, 11*).

Podľa Koránu Ježiš bol Bohom „stvorený ako Adam“ z hliny zeme (Súra 3, 59) a hovorí sa aj o Božom poslovi z Božieho ducha, ktorý sprostredkoval panenské Ježišovo narodenie, prostredníctvom Miriam (Mária) (Súra 19, 17-22). V kresťanskej verzii oznámi narodenie Ježiša anjel Pána z Ducha Svätého. V Koráne sa tiež hovorí, že Ježiš bol posilňovaný Duchom svätým/ Duchom svätosti. (Súra 5,110).

Podľa Koránu mladý Ježiš oznámil svoje vzkriesenie (Súra 19, 33), čím sa však mohol tiež myslieť jeho nový príchod v „onen deň“ (súd so vzkriesením veriacich, o ktorom sa v Koráne často hovorí viď Súra 4, 159*. Korán hovorí o tom, že Ježiš bol vyzdvihnutý do neba živý (Súra 4, 157 – 159*, Súra 3, 55*).
Moslimovia a kresťania sa nezhodujú v tom, či bol Ježiš pred svojím nanebovzatím ukrižovaný, zomrel a prostredníctvom Boha prekonal smrť – ako hovoria kresťania – alebo či bol vzatý na nebesá živý bez ukrižovania – ako veria moslimovia. Spoločná je však viera, že v čase, kedy bol vzatý na nebesá, v žiadnom prípade nebol „mŕtvy", ale naopak, učil ľudí. Už v súre 3:55* prípadne 5:48* stojí práve, „...ja ho očistím" a „...vrátite sa všetci ku mne späť, ja (Boh) medzi vami rozhodnem o tom, v čom ste neboli (v pozemskom živote) jednotní". Preto by mohli kresťania a moslimovia v pokoji očakávať riešenie niekoľkých skutočných tajomstiev namiesto toho, aby medzi sebou bojovali.

Podobne obsahuje Korán vzkriesenie veriacich v dobe súdu (Súra 36,77, Súra 69,13, Súry 75,99 aj). Ježiš potom znovu príde a bude svedčiť o veriacich ľuďoch Písma (súra 4,159, porovnaj Súra 16, 89*˘). Oní, aj tí čo nie sú moslimovia, ktorí veria v Boha a v posledný súd a „robia dobre" (), sa podľa Koránu nemusia báť posledného súdu (Súra 2,62; Súra 4,123-124; Súra 7,170*). Súd je v Koráne aj v Biblii jednoznačne vecou Boha a nie vecou ľudí, nech ide o kresťanov, moslimov alebo židov.
(Také porovnania medzi náboženstvami tu neslúžia k spochybneniu nezávislosti Koránu).

K etickým základom islamu a kresťanstva

Aj <u>etické základy</u> uvedených troch „abrahámovských náboženstiev" sú úzko príbuzné. Prikázania sa vyskytujú, hoci nespísané do zoznamu prikázaní v tom istom poradí, aj v islame (okrem iného Súra 17,22-39, Súra 5,38-40, Súra 2,188, Súra 4,135, Súra 2,195 a Súra 17,70* (Dôstojnosť

človeka). Korán napríklad zakazuje čo najprísnejšie, a to bez výnimky, vraždenie nevinných (Súra 5, 27-32*). Pojem „**džihád**" = svätá vojna", znamená len "boj". Význam „svätá vojna" nepochádza v tomto význame z Koránu, ale z výrokov proroka Mohameda a islamských právnych škôl.***): Duchovne morálna práca na vlastnom vnútre, na vlastných Bohu vzdialených vášniach, sa považuje za „veľký džihád“, ktorému sa prikladá väčší význam ako všetkým vonkajším rozporom. (Porovnaj . napr. Ježišovo posolstvo „Najskôr vytiahnuť brvno z vlastného oka …“ Mnohé vonkajšie konflikty by tak stratili svoj základ). „Džihád slova" je pokojné obhajovanie viery. „Džihád rúk" je aktívny, učiteľský príklad veriaceho. „Džihád meča" sa uvádza aj ako „malý džihád", je dovolený len na obranu veriacich, na ktorých sa útočí bez priestupkov (Porovnaj: Korán Súra 2, 190). „Unáhlenosť“ pri zaobchádzaní s tými, ktorí veria v iné náboženstvo, je založená tiež v Koráne. (Súra 48, 29, Súra 47, 4); takéto "násilné" pasáže možno porovnávať s inými miestami, kde sú vymedzené, (napr. ako "v náboženstve neexistuje donútenie", Súra 2, 256).

Veľmi rozsiahle sú tradičné pravidlá týkajúce sa vzťahu medzi pohlaviami, vrátane zákazu manželstva s príslušníkmi iných náboženstiev, atď.

K islamskej praxi patrí: „Svedectvo o tom, že nie je Boha okrem Boha (Alláha) a že Mohamed je poslom Božím;
dodržiavanie predpísaných každodenných modlitieb; (Súra 2,177*);
dodržiavanie ročných pôstov (Súra 2,185*);
minimálne raz za život púť do Mekky (Súra 2,196*);
a platenie zakata (milodary pre sociálne príspevky)" (Súra 2,177*)".

V dnešnom islame neexistuje centrálne miesto, ktoré by bolo rozhodujúce pre nábožensko-etické otázky. Aj tak však sú stanoviská, ktoré zastupuje veľká väčšina uznávaných právnikov a ktoré sú pravdepodobne dosť rozšírené.

*) Uviedli sa len jasné miesta, ktorých sa nedotýka ťažká preložiteľnosť Koránu a ktoré podľa nášho názoru postačujú pri preklade vedeckých nárokov a jasne rozlišujú medzi slovnými prekladmi a vývodmi pre lepšiu jazykovú zrozumiteľnosť. Používa sa v islamskom priestore najčastejšie egyptské číslovanie veršov. Iné preklady môžu použiť jedno z dvoch druhých číslovaní veršov. V takom prípade môžete nájsť uvedené miesto krátko pred alebo za uvedeným číslom verša, ale v tej istej súre. Ťažké miesta na preklad sa nenájdu v uvádzaných jasných miestach. Význam miest v Koráne bol porovnávaný s prácou Adela Theodora Khouryho vydanej 2007 (v nemčine) „Korán, preložený a komentovaný. Tento preklad je uznávaný aj moslimskými učencami (napríklad Dr. Inamulah Khan, bývalý generálny sekretár Islamského svetového kongresu). Použili sme okrem iného Korán v českom preklade dr. Ignáca Veselého v preklade do slovenčiny.

***) Aj historické „kresťanské krížové ťaženia“ neboli biblicky zdôvodnené, boli ľudskými činmi a napríklad u mnohých európskych kresťanov dnes majú zlú povesť.

Späť na obsah tejto stránky

Informácie k: Ježiš Kristus a budhizmus

Dodatočné stránky internetového projektu „Kristove cesty“ k rôznym ďalším náboženstvám sú príspevkom, k lepšiemu pochopeniu a k medzináboženskému dialógu. V nich ide o to, čo je spoločné a v čom sa líšia budhistické smery a kresťanstvo, ktoré si je (opäť) vedomé svojich duchovných hĺbok. To ale nie je spojené so snahou podrobne vykresliť Buddhov život a jeho učenie (asi 500 rokov pred Kristom).* Skôr sa budeme podrobnejšie venovať kľúčovým bodom.

„Nič" a „Ja"

Základom pôvodného Buddhovho učenia, ktoré je dnes základom hínajánového budhizmu, je stále väčšie oslobodzovanie človeka od všetkého, čo nepatrí k jadru jeho bytosti. Túžbu vonkajšieho a vnútorného zmyslu, ktorá vedie k utrpeniu, treba považovať za niečo, čo „nepatrí k Ja" („anattá")

a ktorú prostredníctvom vhodnej životnej a duchovnej cesty vrátane meditácie musí človek nakoniec uhasiť a žiť tak, aby táto cesta ústila do stavu nirvány. Mahájánový budhizmus, ktorý vznikol neskôr, ktorý ale priniesol pokrok napríklad v väčšom súcite so všetkými bytosťami namiesto úteku zo sveta, sa však väčšinou správne nechápal. Neustále opakujúci sa pojem Nie - Ja sa totiž vykladal tak, že neexistuje vôbec žiadne Ja, ktoré by zostalo po odložení nižších egoistických vlastností. Preto má mahájánový smer budhizmu sklon k tomu, aby považoval nirvánu za „Nič". Buddha sám však pri popisovaní svojich najvyšších skúseností hovoril: „Ja som postupom času prehliadol aj biedu oblastí „Ani-vnímanie" „Ani-nevnímanie" a bolo mi to celkom jasné, snažil som sa preniknúť k šťastiu spojeného so zrušením „Ani-vnímania“, „Ani-nevnímania“ a vychutnať si ho …
A odvtedy som dospel - po úplnom vypnutí Ani-vnímania, Ani-nevnímania, k zrušeniu vnímania a cítenia, spočívam v tom a vonkajšie vplyvy, keď som to Ja všetko múdro spoznal, boli umlčané." (Suttam Anguttara Nikaja 9, č. 41…).

Tu si musíme všimnúť, že aj ***Ježiš Kristus*** vyzýval k očisťovaniu rôznych ľudských vlastností a k tomu, že každý má začať sám u seba a nekritizovať hneď druhých (*viď náš hlavný text Kristove cesty.*) Takisto seba a svojich učeníkov nestotožňuje so svetom alebo nejakou svetskou činnosťou, ale hovorí o nich ako o tých, ktorí nepatria k svetu, - dôraznejšie ako v pôvodnom budhizme - ktorí nežijú a nepôsobia v tomto svete (*Jn 17)*, len ho premieňajú ako kvások v ceste.

Pokiaľ ide o otázky života v každom prípade možno vo výrokoch Ježišových aj Buddhových nájsť mnoho podobného, čo už desaťročia privádza niektorých bádateľov k tomu, aby sa domnievali, že Ježiš učil budhizmus. Takisto by sme mohli povedať, že hlásal to či oné učenie. V hlavnom texte vysvetľujeme, okrem iného, že spoločné rysy jednotlivých náboženstiev sú dané duchovnými skutočnosťami, ktoré môžu logicky vnímať podobne všetci tí, ktorí k nim majú prístup, bez toho aby od seba opisovali.
To je koniec koncov inšpirácia a ak je to to pravé, prichádza to z večného zdroja bez toho, aby to znamenalo či „Niečo" alebo „Nič" či „ešte Nič", atď., alebo oslobodenie od toho, najmä vtedy, keď by samotné oslobodenie bez toho nemalo vôbec žiadny zmysel. Z neho, jej, (alebo jeho) stojacej(eho) za Všetkým a čo je vo Všetkom skryté a zároveň je aj celkom mimo Všetko. To je Neprejavené a aj tak už v sebe Všetko obsahuje a to aj tak bude na konci stvorenia viac ako na začiatku – teda minimálne v pozemskom zmysle rovnako rozporuplné ako koán (*paradoxný výrok pre meditácie v zen budhizme*). Niečo, čo nie je možné pochopiť teoretickou cestou, hoci sa ľudský duch pomaly môže stať dostatočne pružným, aby mu to umožnilo podnikať minimálne nepriame pokusy o priblíženie sa alebo o to, môcť spracovať videné vnútorne.*****
To je silná stránka náboženstiev v porovnaní s materialisticko-egoistickou spoločnosťou. Náboženstvá ju však využívajú len nedostatočne. Ba aj to, čo je spoločné, aj kontakty náboženstiev medzi sebou však nemenia nič na tom, že každé má svoje vlastné a čiastočne veľmi rozdielne cesty.

Medzi kresťanskými mystikmi je najbližšie k východnému neosobnému pohľadu Majster Ekkehard. Medzi buddhistickými smermi môže vytvoriť most iba ak učenie Ničirenovej školy (*Ničiren šóšú*) budhizmu. **Medzi** ďalšími **indickými mudrcmi** sa najviac blíži z osobného alebo podstatného pohľadu Sri Aurobindo a jeho partnerka, „Matka": prešiel nirvánou a spoznal - zdanlivo spôsobom podobným niektorým kresťanským mystikom - že za spôsobom prežitia "nirvány" je niečo úplne iné ako „Nič". Hovorí o Najvyššom a chcel by zniesť niektoré aspekty tohto Najvyššieho na zem. Sú ľudia, pre ktorých bol Sri Aurobindo mostom, aby znovu našli cestu ku kresťanstvu - avšak v jeho vlastnom základe, kde ide napríklad o úplne reálne „nasledovanie Krista" až k onému vyjadreniu tak ako to vyjadril Kristus sám svojím Zmŕtvychvstaním.

„Posledná skutočnosť“ a hľadanie Boha

Ľudské vlastnosti, ktoré sa musia očistiť, sú ale v židovskej aj kresťanskej a islamskej oblasti spojené aj s pojmom hriechu, previnením sa voči Bohu. Predovšetkým tu ide o dodržiavanie nábožensky podložených etických noriem a presnejšie, o prekonaní všetkých vlastností, ktoré nás oddeľujú od Boha. Dnes prevláda predstava, a to aj u väčšiny **buddhistov**, že podľa budhizmu Boh proste neexistuje. V spoločných etických stanoviskách rôznych náboženstiev sa preto

poukazuje na „poslednú skutočnosť“ po materiálnom živote, ktorú uznávajú všetky náboženstvá, bez ohľadu na to, čo sa za ňou skrýva v jednotlivých náboženských smeroch.

Tvrdiť, že podľa buddhizmu Boh neexistuje, nie je celkom správne. Buddha nikdy netvrdil, že neexistuje Boh, ale vo vtedajšej dobe sa väčšinou obmedzoval na odovzdávanie poznatkov o ľudskej ceste. Keď sa ho hinduistickí kňazi pýtali na Brahmu, hinduistické stvoriteľské božstvo, Budha odpovedal: „Brahmu dobre poznám aj bráhmansky svet a cestu, ktorá vedie do bráhmanskeho sveta a viem aj, ako sa Brahmá dostal do brahmánskeho sveta." (*Digha Nikay, 13. reč* – to sa ale vzťahuje na duchovnú skúsenosť, nielen na znalosť hinduistickej literatúry*).* Brahmu hinduistov nemožno automaticky stotožňovať „s Bohom – Otcom“ Ježiša-Krista. Skôr ide o jednu z personifikovaných dielčích božských vlastností, ktoré sa postupom času objavili v rôznych kultúrach. V žiadnom prípade to nie je označenie negatívnych síl. Keď však dnes ktosi hovorí o vyššom pôvode vtedy uctievaných bohov bez toho, že by ich uctieval ako najvyššie bytosti, o čom teda vlastne hovorí? Je zrejmé, že pre Buddhu bol počiatok a cieľ v Neprejavenom. Táto neprejavená nirvána nie je však „Nič". Je len mimo Všetko, o ktorom si človek môže pomocou svojich pozemských psychických alebo mentálnych schopností urobiť obraz.
A zrazu tu máme nevedomky uznávanú paralelu medzi ***kresťanstvom, judaizmom a islamom*.**
To preto, že vo všetkých týchto náboženstvách je známe, že vôbec nemá zmysel, ba je priam zakázané vytvárať akýsi obraz Boha – a to aj napriek tomu, že sa na dôvod už zabudlo.
V judaizme sa dokonca nesmie ani len vysloviť meno Boha.

Na druhej strane *Evanjeliá, prípadne Jánovo zjavenie* označujú „Otca" ako toho, z ktorého vychádza Stvorenie a v ktorom úplnosť končí. (Alfa a Omega), ktorý teda presahuje Stvorenie a jeho vlastnosti a ktorého Stvorenie Ježiš nemôže celkom dosiahnuť. Kresťanskí mystici ako Jakob Böhme na základe svojich autentických skúseností tiež výslovne poukazujú na to, že tento Boh stojí nie len nad pozemským Stvorením, ale aj nebeskými svetmi a oným svetom.**) Nemá zmysel, keď sa náboženstvá v rôznej vedeckej literatúre často porovnávajú bez toho, aby do toho boli zapojení tí, ktorí majú tie najhlbšie náboženské skúsenosti. Bez tohoto vôbec nemožno ani nájsť jazyk, ktorému by rozumeli zástupcovia rôznych náboženstiev***).

Budhistická cesta môže viesť ku vstupu do nirvány pre tých, ktorí sa neboja veľkej námahy, do toho sveta za oným svetom – nirvána je preto pre väčšinu budhistov taká ďaleká, ako je ďaleká pre väčšinu kresťanov mystická jednota s Bohom. Buddhizmus ****) tiež učí o možnosti, že Bóddhisattwa, vyslobodený z reťazí opätovného zrodenia „môže znovu dobrovoľne zostúpiť, aby napríklad pomohol zbytku sveta. Kristus vystúpil k Otcovi („viď Prázdny hrob, Zmŕtvychvstanie a Nanebovstúpenie) aby tak pomohol zbytku sveta.
Kristus vystúpil k Otcovi („... a hrob bol prázdny", Vzkriesenie a Nanebovstúpenie), aby sa raz opäť vrátil.

Na tomto mieste by bolo dobré uviesť aj *Rudolfa Steinera*, podľa ktorého Budha priniesol múdroslovie o láske, zatiaľčo Ježíiš priniesol silu k tejto láske. Sila lásky ťahá všetko k božskej dokonalosti naspäť – alebo lepšie - vpred. „Proste Otca mojím menom" t. zn. v súlade s ním alebo skrze neho. Tu môžeme považovať Budhu za toho, „kto pripravuje cestu“.

Kto by rád poznal, ako to v skutočnosti je, môže na svojej ceste pokročiť vpred a pýtať sa samotného Budhu alebo Ježiša!

Budha v "Kalama Sutra" hovorí: Nenechajte sa zviesť .... ani rozprávaním ... legendami ... tým čo sa hovorí ... autoritou svätých písiem ... obyčajným zdravým rozumom a logickými úsudkami ... vymyslenými teóriami a obľúbenými názormi ... vplyvom osobných predností ... autoritou nejakého majstra. Ak však ho sami spoznáte ..." (Poznanie a skutočné presvedčenie o viere majú s vierou spolu oveľa viac spoločného, ako len intelektuálne" považovanie za pravdu".)

* Tradíciou odovzdávané Budhovo učenie možno nájsť hlavne v rozsiahlych prekladoch K. E. Neumanna, "Die Reden des Buddha: Mittlere Sammlung" (Buddhove reči, stredná zbierka); aj v dlhšej zbierke".

** Ľuďom, ktorí chápu a v reči používajú teozofické pojmy v duchu teozofie, by sme radi pripomenuli, že v teozofickom zmysle leží nirvána prípadne átman pod božskými rovinami „paranirvány" a „logickou rovinou".

***) Najmä kresťanský mystik majster Ekkehart popísal svoje skúsenosti tak, že aj bez pojmu Nirvána je rozoznateľná príbuznosť skúsenosti s nirvánou, ale aj rozdiely, zatiaľ čo toto je pre neho spojené so stretnutím s Bohom.

****) Návrat k Bohu s podstatou prechodu svetom je na jednej strane návratom k prvotnému, čo už tu vždy bolo; a napriek tomu je to už niečím navyše, čo tu pred tým nebolo, ako napríklad 2 trojuholníky s rovnakým krytím. Tento paradox je zrozumiteľný len v mystickej prehĺbenej skúsenosti.

*****) K dispozícii sú aj filozofické aspekty. V Mahájána-budhizme *Nágardžuna* popísal vo svojich Všeobecných *pripomienkach k Pradžňápáramite,* že na niečo ako pravda a nepravda, pravda ani nepravda, sa môžeme pozerať buď/alebo štvornásobne namiesto iba dualisticky. Pretože klasické porozumenie nestačí pre úplné pochopenie, mohlo by to spôsobiť, ako pri paradoxných výrokoch zenbudhizmu (pozri hore), že človek prekročí toto dualistické chápanie (forma „osvietenia") a tak bude mať prehľad z vyššej perspektívy. V európskej filozofii existuje aj iná cesta na rozšírenie myslenia cez staré dualistické buď/alebo: Hegelova dialektika tézy a anti-tézy z toho získava syntézu. Dokonca môže tak cvičiť samé chápanie k otvorenejšiemu pohľadu cez protiklady alebo zdanlivé protiklady k vyššej pravde Božieho Ducha. Náš kresťanský projekt z toho vyvinul nezávisle niečo príbuzné, čo z rôznych perspektív môže z celistvého pohľadu vždy spolu vidieť ako kompatibilné (Prekonanie zdanlivých protikladov).

Späť na obsah tejto stránky

Informácie k: Ježiš Kristus a hinduizmus

Ďalšie stránky internetového projektu Kristove cesty, ktoré sa týkajú rôznych iných náboženstiev, sú príspevkom k ich lepšiemu pochopeniu a k dialógu medzi náboženstvami. Tu sa budú vykladať podobnosti a rozdiely medzi hinduistickými smermi a kresťanstvom, ktoré si je (opäť) vedomé svojej spirituálnej hĺbky. S tým však nie je spojený nárok rozsiahle opisovať hinduistické náboženstvo. Skôr ide o presné sústredenie sa na hlavné body.

Ježiš Kristus

V učeniach hinduistického pôvodu existuje pojem „Avatar“ najrôznejších stupňov. Tým sa chápu ľudia, ktorí nie sú na zemi pre svoj vlastný pokrok, ale sú na zemi dobrovoľne preto, aby prispeli k pokroku národa alebo ľudstva, ako taká kvapka „z božskej dokonalosti“. Rozdiely medzi takými po sebe nasledujúcimi „avatarmi“ a náboženstvami však miznú v takých výrokoch, v ktorých židovské a kresťanské poňatie „Boha dejín“ zdôrazňujú hľadisko ďalšieho vývoja a zvláštnosti týkajúce sa úlohy „Mesiáša“ (*Výňatok z kapitoly“ na začiatku bolo slovo … „z hlavného textu*).*

Z hľadiska indického myslenia napriek tomu je však prípustné priblíženie k pochopeniu úlohy Ježiša Krista. Preto aj hinduistickí jogínski majstri často Ježišovi prisudzujú väčšiu úlohu, ako tí medzi modernými kresťanskými teológmi, ktorí v Ježišovi vidia len normálneho človeka, prípadne sociálneho reformátora. Existujú však aj hinduisti, ktorí Ježiša považujú za obyčajného majstra, prípadne učiteľa. Pritom všetci by však mali vziať do úvahy, že spirituálne hĺbky kresťanstva sa sčasti stratili a dnes sa musia urobiť pochopiteľnými, aby vôbec bolo možné viesť s ostatnými náboženstvami dialóg. (O to sa snaží táto internetová stránka v rámci podrobných textov*).

Cesta jogy ** a kresťanstva

V súlade so slovami „vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec“. (*Mt 5, 48)* je pre nás na každom náboženstve najzaujímavejšia otázka, kam vedú praktické duchovné cesty. V prípade hinduizmu sú to rôzne jogínske cesty. Tie „prostredníctvom ovládnutia vonkajšej a vnútornej povahy človeka hľadajú dušu a chcú ju viesť späť k jej božskej dokonalosti“.

V tejto súvislosti existujú európske školy (…), ktoré dokážu pod iným názvom zahŕňať prvky ako napríklad čakry, centrá nervov a vedomie známe v joge. Takéto snahy nie sú automaticky „nekresťanské“, ako sa

cirkvi domnievajú. Tieto centrá boli známe už kresťanským teozofom stredoveku. (*Johann Georg Gichtel)* a dnes je možné ich identifikovať ako energetické štruktúry, ktoré reálne existujú v každom človeku, podobne aj akupunktúra, známa predovšetkým v Číne, nie je automaticky „taoistická“ - jednotlivé akupunktúrne body možno v ľudskom tkanive zistiť pomocou meracích prístrojov a v poslednej dobe aj histologicky. (*Výňatok z kapitoly „Svätá horlivosť “ hlavného textu). Porovnaj Albrecht Frenz „Kresťanská jóga - kresťanské zdôvodnenie indického spôsobu meditácie“, kde sa predpokladá, že kresťanstvo a praktické metódy jogy sú zlúčiteľné.*

U kresťanov však rozhoduje duchovný postoj, to znamená, či sa cvičenia berú ako príprava vlastnej bytosti pre pôsobenie Boha, alebo sa mylne myslí, že dokonalosť v Bohu by sa mohla vynútiť prostredníctvom techník (telesné a dychové cvičenia), spevov mantier, koncentrácie, meditácie a kontemplácie…)?

Kresťania si však musia uvedomiť také rozdiely, ako keď sa napríklad v oblasti jogy objavujú pojmy ako „Kristova sila“. Potom sa to chápe tak, že uzdravujúca Kristova sila je časťou jeho bytosti, ktorá pôsobí na celého človeka alebo je prežívaná ako izolovaná kozmická sila? Pokiaľ sa človek nenaladí priamo na Krista, odkiaľ môže vedieť, že to, čo prežíva, skutočne súvisí s Kristom ? (*Viď kapitola „Požiadavka znamení“ v hlavnom texte).**

V každom prípade ide aj o metódy z iných zdrojov, len s tým rozdielom, že sa využívajú pre dnešnú dobu. Tak napríklad by prastará prax od pravoslávnych mníchov na hore Athos („Kyrie-eleison“, „Pane zmiluj sa“) v indickej terminológii bola kresťanským dychovým cvičením a recitáciou mantier. (Porovnaj kapitolu „Ticho na púšti“ z hlavného textu)*. Okrem toho existuje napríklad špecificky kresťanská meditácia Evanjelií, ktorá je základom nášho hlavného textu a je opísaná na osobitnej stránke *Kresťanská meditácia**.*

** Indické slovo joga doslova znamená „ujarmenie (založenie jarma)“, to znamená opätovné spojenie s pôvodom, podobne ako doslovný význam latinského slova re-ligion. Ide o cvičebné metódy hinduistického pôvodu pre telo, dušu a ducha.

Kresťanské a indické druhy mystiky

Prežívanie ukrižovania prípadne „polnoci duše“, „mystickej smrti“, prechádzanie opustenosti od všetkého, na čom by sa človek mohol zachytiť, ktoré pocítili všetci známi kresťanskí mystici (napr. Majster Ekkehart) v tej či inej forme, je do určitej miery príbuzné so špičkovým zážitkom jogy, nirvikalpou Samadhi prípadne zakúšaním prázdnoty nirvány. Kresťanská mystika však poskytuje poznanie, že môže za touto prázdnotou opäť byť „niečo “ a síce Kristus, prípadne Boh. To, že aj z indickej cesty je možné prekročenie tejto nirvány do čohosi, čo leží za ňou, potvrdzuje Aurobindo. Na kresťanskej ceste však môže existovať niečo z tejto všetko presahujúcej plnosti už od prvého okamihu náboženskej cesty, pretože Kristova bytosť, ktorá prešla zemou, tu vytvára most.

Keď je ktosi podobne ako Aurobindo konfrontovaný so silami, ktoré sa blížia súvislostiam s vývojom Krista, ale neexistuje k tomu príslušné pozadie, môže to vyvolávať dojem ťažkej cesty po hrane hrebeňa. V žiadnom prípade to však nie je nemožné, pripomeňme len prípad hinduistického chlapca, ktorý vôbec nič nevedel o kresťanstve, ale prostredníctvom svojich intenzívnych vnútorných otázok k Bohu dosiahol skúsenosť s Kristom, ktorú neskôr knižne rozpracoval (*vydavateľ Friso Melzer, „Sadhu Sundar Singh“).* Aj popri hinduistických tantrických cvičeniach sa u ľudí, ktorí by skôr počítali s vynorením sa indických božských podôb, vynára zrazu vízia Krista. „Vietor veje, kam chce;“

Nasledujúci podnet R. Steinera sa ťažko použije v teológii, ktorá sa zakladá na kresťanstve ako náboženskom spoločenstve, o to zaujímavejšie by však mohol byť pre iné kultúrne kruhy. R. Steiner sa domnieva, že v Kristovi treba vidieť tzv. slnečnú bytosť , ktorá bola určite v predkresťanských dobách známa niektorým vyšším mudrcom rôznych kultúr. *(Výňatok z kapitoly „Ukrižovanie…“ hlavného textu).* R. Steiner poukázal v súvislosti s Indiou na „Vyšvas Karman“, na „svetového architekta“, ktorého pôsobenie boli starí indickí rišovia (mudrci) schopní vycítiť za rovinami, priamo prístupnými nášmu vnímaniu.

Mohlo by sa zdať, že podľa najnovších poznatkov týkajúcich sa veľkého počtu hinduistických božstiev, bohovia štyroch starých kultúr, ak sa nejedná o len kmeňové božstvá, alebo ľudí, predstavujú rôzne aspekty jedného božstva, ktoré neskôr uctievali ako samotné božstvá.

Teoretické pojmy ako polyteizmus samé o sebe mnoho nehovoria. Židia mali v hebrejskom pôvodnom texte tiež mnoho rôznych názvov pre Boha a jeho vlastnosti. Nešli však cestou, aby tieto vlastnosti uctievali ako rôzne božstvá.

Napríklad zoroastristi (Pársovia) zostali tiež u monoteistickej viery v jedného Boha. V hinduizme sa dá napríklad za monoteistickú považovať škola Višnuitov.

V tejto súvislosti je zaujímavé, že existujú nové hnutia, ktoré podobne ako Kristus v jeho zmŕtvychvstaní nezdieľajú všeobecný predpoklad samostatnej, veľmi nutnej smrteľnosti tela: (…) Napríklad indický filozof a jogín Aurobindo a jeho spirituálna sprievodkyňa, „Matka“ Mira Alfassa sa upierali týmto smerom. (…) (V*ýňatky z hlavného textu kapitoly „Zmŕtvychvstanie“)*.

Učenie o „Karme“ a Bohu.

Veľká časť oných kresťanských ciest sociálnej činnosti a milosrdenstva by boli v Indii považované za Karma jogu (jogu osudu) prípadne Bhakti jogu (jogu lásky), zatiaľ čo cesta orientovaná na poznanie by bola porovnávaná s „Inana joga“.

To, čo sa dá reálne prežiť je, že pri naladení sa na vedenie života Bohom sprostredkované Kristom, môže tento život organicky prebiehať, ako by to bolo pri naladení sa na mechanicky pôsobiace vyrovnávacie zákony osudu - karma. Aj Kristus však hovorí o vyrovnaní „do posledného haliera“, nehovorí však, že by to malo byť tak ako predtým podľa princípu „oko za oko, zub za zub“ (Starý zákon). V popredí je nová úloha človeka uchopiť z jeho možností a zmeniť to, čo je pre neho a jeho okolie plodné. Samoúčelné vyrovnanie sa s minulosťou ako alebo ako motív vývoja, sa už nevyhlasuje. Dnes sa môže pozorovať pomoc „zhora“ pri súhrne rôznych možností človeka. (*Výňatok z kapitoly „Ukrižovanie“ hlavného textu, existuje aj osobitná stránka o Karme a prevteľovaní.)**

Etické hodnoty

Etika je v rôznych náboženstvách tým, v čom je väčšina z nich príbuzná a kde dialóg pokročil najviac. Tak napríklad na začiatku klasickej jogínskej cesty je podľa Patančálího predpokladom úspechu „Yama“ - to znamená neuškodiť žiadnej živej bytosti myšlienkami, slovami či skutkami, netúžiť po majetku, byť pravdovravným, dbať o sexuálnu čistotu, neprijímať len dary (byť nezávislým). Druhý stupeň je „Niyama“, vnútorné a vonkajšie očistenie, striedmosť a skromnosť, askéza, veľkorysosť, obetavosť, štúdium a uctievanie božstva, vnútorná oddanosť a viera. Jogíni učia, že aj samé „bojové pole“ v Bhagavadgite je mienené ako vnútorné bojové pole slúžiace na očistenie. To, že tu existujú paralely k prikázaniam a k Ježišovmu učeniu, je zrejmé. Hindovia, rovnako ako kresťania a mnoho iných náboženstiev sa spoločne s kresťanmi podieľali na projekte „Étos sveta“.

Sväté písma

Najstaršie náboženské základy sú Védy, ktoré údajne pochádzajú od „Rišov“ pradávneho „Zlatého veku“. Neskôr k tomu pristúpil epos Mahábháráta s opisom udalostí raného veku, považovaný často za mýty, okrem iného popisujúci aj vojny, teda dobu, ktorá už nebola tak celkom „zlatá“. Okrem toho sa k tomu pripojili múdroslovné Upanišády. Bhagavad Gita je jednou z najvýznamnejších svätých kníh hinduistov, ktorá spája filozofiu Upanišad s múdrosťou jogy a súvisí s Mahábháratou. V tejto didaktickej básni je jej hrdina Krišna považovaný za ľudskú formu zjavenia najvyššieho božstva, viď hore - Avatar.

Späť na obsah tejto stránky.

.

Informácie k: Ježiš Kristus a taoizmus a konfucianizmus.

Doplnkové stránky internetového projektu „Kristove Cesty" k rôznym iným náboženstvám sú príspevkom pre ich lepšie pochopenie a pre medzináboženský dialóg. V tejto osobitnej stránke sa preberú podobnosti a rozdiely medzi taoizmom/ konfucianizmom a kresťanstvom - kresťanstvom, ktoré si je vedomé svojich vlastných duchovných hlbín. S tým sa nespája nárok na rozsiahle dodatočné komplexné opísanie života a tradícií Lao- Tse alebo Kon-fu-tse. Ide o presnejší výklad hlavných bodov.

V tradičnej čínskej spiritualite sa zlialo viac príbuzných zdrojov:

1. Pôvodné učenie o najvyššom princípe.
Pôvodné učenie o najvyššom princípe Tao/Tai-Ji „o ktorom sa nedá už nič viac povedať", predstavuje aj pôvodnú jednotu všetkých vecí na počiatku, teda ešte pred rozdelením na polarity Jin a Jang*), a potom na „5 elementov" *). V súčasnej dobe je táto prajednota základom foriem prejavov vesmíru.
Z kresťanských misionárov to boli napr. Jezuiti, ktorí našli v tomto najvyššom princípe čosi zodpovedajúce Bohu, zatiaľ čo Minoriti a Benediktíni a nakoniec aj pápež s tým nesúhlasili. „Tao" jednak totiž nezodpovedá novému spôsobu prežívania Boha ako osobne osloviteľného „Otca", ako to učil Ježiš. Lenže nie je vylúčené, že ide o starší druh zážitku, alebo o hľadanie Boha, aké bolo možné práve vo staročínskej dobe.

*) Yin (Jin) je rozširujúci, „ženský" princíp - napríklad v nervovej sieti sympatika, Yang (Jang) zase sťahujúci „mužský" princíp v nervovej sieti parasympatika, ktoré do seba vzájomne zapadajú. „Päť elementov Zeme, Voda, Drevo, Oheň, Kov" zodpovedá podobnému rozdeleniu na 4 javové formy alebo vlastnosti (kvality) „Zem", „Voda", „Vzduch", „Oheň" = „Teplo", ako sa na ne pozeralo v starých západných alchýmiách a hermetizmu aj v mnohých iných kultúrach (existovali aj kresťanskí alchymisti). Čínsky 5. element zvaný „Kov" bol v Európe z časti označovaný ako „*prima materia*" ("prahmota", porovnaj moderné teórie „elementárnych častíc"), či ako „éter", ktorému sa napr. zase prisudzuje v staroindických a antropozofických prameňoch, že obsahuje 7 ďalších agregátnych stavov. Tieto staré poznatky by sa dnes nepriraďovali k náboženstvu v užšom slova zmysle, ale ani to nie je čisto špekulatívna filozofia. Je to však stará, svojím spôsobom pokročilá kozmológia so skôr prírodovedným charakterom, a to aj v prípade, že sa vtedajšie metódy poznávania líšia od tých dnešných.

To nič nemení na tom, že praktiky majstrov starej Číny a neskôr taoizmu majú duchovný charakter, lebo vtedajšie výsledky štúdií o úlohe „elementov" alebo síl v ľuďoch, sa proste len brali na vedomie, pretože bolo ťažké ich v pozemských nepreskúmaných podmienkach nejako obchádzať, ak išlo o duševné/duchovné zdokonaľovanie. To by bolo druhom spirituality, ktorá sa na rozdiel od niektorých iných duchovných tradícií nepokúša uniknúť z pozemského. Snaha po zdokonaľovaní ako takom nie je protikladom ku kresťanskému učeniu o vykúpení človeka. Často sa zabúda, že Ježiš povedal: „Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec." (*Mt. 5, 48*). Avšak, metódy sú rôzne. Prakresťanom, atď. bolo jasné, že človek sa môže aktívne pripraviť na pôsobenie Božieho diela a otvoriť sa mu, ale v kresťanstve, bolo vždy tiež jasné, že sa takto nemôže priam vynútiť Božia milosť. Aj Boh je slobodný.

Medzi tým, čo sa deje na Nebi, čínsky „T'ien", na Zemi a v človeku, čo všetko pochádza z rovnakej prajednoty - existovali všade zhody (podobne ako u „7 slobodných umení" univerzít západnej stredovekej Európy).

Preto sa všetko snaženie zameriavalo na harmóniu ľudského života s „Nebom" - ako dnešnou najvyššou mocou - a Zemou. To ukazuje tak duchovný ako aj náboženský charakter snaženia. Re-ligion (z latinčiny) znamená „spätné spojenie", „nové nadviazanie", najmä na prazáklad vecí. V kresťanskom pohľade, je však prazákladom priam kontaktovateľný Boh Stvoriteľ, Začiatok a Koniec všetkého. Ježiš Kristus je akýsi spojovací článok, ktorý nám pomáha k tomuto spojeniu s Bohom.

V rôznych dobách sa v starovekej Číne uctievalo viac oddelených samostatných bohov: Nebo, bohovia Sveta, miestne božstvá a svätí. Spoločný termín pre takéto náboženstvo - „polyteizmus" (*polytheismus*) tu však veľmi nepomáha, pretože títo „bohovia" boli pôvodne, ako v niektorých

iných náboženstvách, len prejavmi či vlastnosťami jedného praprincípu (nehľadiac napríklad na uctievanie svätých - ktoré sa však mohlo vyskytovať u niektorých kresťanských cirkví).

Takto rozdelenie všetkých javov sveta na Jin a Jang môže podporovať myslenie ľudí, aby sa držali týchto polarít, ale môže ich viesť aj mimo nich až do akéhosi mystického stavu vedomia.

2. Taoizmus.
Horeuvedené sa stalo do značnej miery spoločným základom neskôr vyvinutých škôl Lao-tse a Kon-fu-tse (ktoré historici zvyčajne zaraďujú do obdobia okolo rokov 500 pred Kristom).

Taoizmus (*Lao-Tse: a j. Kniha „Tao te ťing"*), sa zameral na „Robiť" z meditatívneho postoja „Nerobiť" (wu-wei). Takže sa nič nedeje z povrchného sebeckého a intelektuálneho pohľadu človeka, ale z prirodzených inštinktov dobrého ľudského jadra, ktoré je v súlade s prírodou. Z toho by vyplynula akási prirodzená etika nesebeckosti a skromnosti.

Dobré jadro v tomto zmysle sa ešte automaticky nestotožňuje s Ježišom, ktorý prijal telo človeka v zmysle „Zostaňte vo mne a ja vo vás". (Jn 15, 6). Ale dnešní teológovia už by nemohli bez ďalšieho upierať inovercom dobré jadro, najmä ak úzko príbuzná etika väčšiny náboženstiev ukazuje, že „Dobro" viac či menej všade získalo pôdu. Dokonca aj „Vietor veje, kam chce;" (Jn 3, 8.).

Taoisti boli vždy praktici, nie teoretici. Taoizmus si preto priberal na pomoc:
- Askézu. Niečo také vystupuje vo všetkých náboženstvách. Ale sú tu aj praktiky na nachádzanie sublimácie a transformácie sexuality (*napríklad Mantak Chia, „Tao Yoga" a „Tao joga lásky";)*. Staré východné postupy často začínajú „zdola nahor", zatiaľ čo európske by dnes oveľa viac začínali „zhora nadol", teda od vedomia.)
- Telesné cvičenia, dýchanie a koncentrácia na prebudenie a riadenie životnej energie „Chi". Že táto životná energia existuje, sa musí vďaka výskumu akupunktúry a elektro-akupunktúry, považovať za skutočne dokázané, hoci jej povahu ešte jednoznačne neobjasnili. Akupunktúrne meridiány sú dokázané aj histologicky (v tkanivách), ako „prázdne" kanály. Táto životná sila nie je "taoistická", ako si niektorí kresťania mysleli, ale všeobecne ľudská. V gréckej/ranne kresťanskej ére sa označovala gréckym slovom „pnéuma", ktoré znamená dych aj životnú silu, dych života vdýchnutý Bohom a používalo sa na označenie Ducha Svätého. Avšak „Duch svätý" súvisí s Ježišom Kristom. Takže, ak sa niekto „nenaladí" na Ježiša Krista, odkiaľ by potom mohol vedieť, že to, čo prežíva, je totožné s Duchom Svätým, ako to hlásal Ježiš?

- K repertoáru taoistov, podobne ako indickej jógy, patrí aj meditatívne ponorenie sa do prastavu vecí, aby bolo možné prekročiť zažitú obmedzenosť života. Svoju rolu zohrávalo aj alchymistické hľadanie nesmrteľnosti.

3. Konfuciánstvo.
Kon-fu-tse (Konfucius) podobne odporúča vkladanie ľudí do „kozmického mravného zákona". Namiesto skôr individuálnej cesty taoistov, hľadá systém morálnej výchovy spoločnosti v jeho šírke. Pracovalo sa na vedomej kultivácii a zdokonaľovaní dobrého jadra človeka cez zvyky a príklady. Keď sa človek v rodine naučí láske a úcte atď., vyplynie z toho tiež etická spoločnosť.

- Od najstarších čias v Číne bola napríklad zakázaná vražda, krádež, prostitúcia a uctievanie obrazov.
- Ako všetky svetové náboženstvá učil Kon-fu-tse „... lásku k blížnemu:
Čo sám nechceš, to nerob nikomu inému".

- K tomu patrí sebaovládanie, ľudskosť a dobrota a

- prípadne etické cnosti ako sú láskavosť, spravodlivosť, primerané úctivé rokovanie (vrátane s predkami), štedrosť, múdrosť, úprimnosť;

- Dvojité cnosti podľa knihy Shu-Džing: priateľsky a dôstojne, jemne a pevne, priamo a zdvorilo, riadne a uvážlivo, učenlivo a odvážne, úprimne a jemne, mierumilovne a úctivo, silne a spoľahlivo, odvážne a spravodlivo.

- Cieľom bol postoj spokojnosti bez zloby, smútku a pobavenia. V dávnych učeniach sú obsiahnuté nadčasové hodnoty podmienené aj dobou, zamerané na predchádzajúce hodnoty cisárskej ríše.

4. Tieto školy mali veľa styčných bodov, ale do určitej miery boli aj rozporné. Avšak čoskoro sa vnímali skôr ako vzájomne sa doplňujúce nie ako protikladné. To platilo aj pre budhizmus, ktorý neskôr prišiel z Indie a pre jeho učenie o prekonávaní pozemského utrpenia.

Dnešné čínske chrámy, napríklad v Hongkongu, často pôsobia dojmom celkom obyčajného miesta na vyhľadávanie veštcov či obradov ako nástrojov pre šťastie v živote. To znamená, ako to je viac menej u všetkých dnešných náboženstiev, že nikde sa nemôže nájsť pôvodná duchovná hĺbka. Z čínskej tradície treba ďalej uviesť nie priame náboženské postupy ako je veštecká kniha I Ging, čínske horoskopy, čínske verzie Geomantie prípadne Stavebnej biológie (Pozn. *Náuka o vzťahoch medzi človekom, jeho obydlím a okolím)* - „Feng Shui" a už spomenutá tradičná čínska medicína.

Zaujímavé svedectvo raného styku kresťanov a taoistov sa nachádza v knihe Martina Palmera, „Ježišove sútry". Ansata, už neexistujúca kresťanská cirkev v Číne v 8. storočí, upravila pre taoistické okolie podstatný obsah kresťanstva tak, aby bol pre nich zrozumiteľný. (Ak tu uvádzame knihy ďalších autorov, to automaticky neznamená, že by sa so celým ich obsahom malo súhlasiť.)

Späť na obsah tejto stránky.

Všeobecné hľadiská k prírodným náboženstvám

Dodatkové stránky internetového projektu "Kristove cesty" k iným náboženstvám sú prínosom na ich lepšie porozumenie a medzináboženskému dialógu. Z kresťanskej strany sa základom stali nezávislé výskumy, ktoré opäť otvárajú spirituálne hĺbky kresťanstva a ďalej moderný výskum vedomia. Čo sa týka prírodných náboženstiev, nepodáva sa tu žiadny rozsiahly popis, ale pre tento účel len niektoré dôležité hľadiská.

Tak napríklad japonský šintoistický kult je pôvodne príbuzný celosvetovým prírodným náboženstvám, ktoré sú staršie, ako známe svetové náboženstvá - budhizmus a kresťanstvo.

Pôvod prírodných náboženstiev sa datuje do doby, keď ľudia mali do veľkej miery vedomie veľmi sa odlišujúce od dnešného dominujúceho intelektuálneho vedomia. *Jean Gebser, autor knihy "Pôvod a prítomnosť" (nemecky)* by tento stupeň vedomia nazval "mytologickým vedomím". Výskumník vedomia *Julian Jaynes, autor "Pôvod vedomia" (nemecky, anglicky)* by to nazýval vedomím, v ktorom obe polovice mozgu spolu navzájom komunikovali oveľa viac a priamo ako dnes.*). Pravá polovica mozgu dovoľuje chápať javy každého druhu, napríklad v prírode, celkovo ako "bytosť" a ľavá polovica mozgu mohla toto spracovať tak, že človek počuje ich "hlasy". Ale aj európske legendy o elementárnych bytostiach, rozprávkových bytostiach, atď. pochádzajú odtiaľ - teda voľne ich nevynašli. V súvislosti s rastúcim rozširovaním Písma a čítania namiesto obyčajného ústneho podania zmizol tento druh vnímania v európsko-predoázijskej antike, ktorý bol asi 500 rokov pred Kristom do veľkej miery spoločensky dôležitým fenoménom. Pretože v mýtickej dobe sa uctievali aj mnohé miestne či kmeňovo viazané bytosti, predkovia alebo bohovia, zmiešanie kultúr prispelo navyše k tomu, že staršia forma vedomia už nefungovala alebo už viac nefungovala bezchybne. Chyby opäť robia užívanie tohto vnímania stále pochybnejším a preto urýchľujú tento proces.

Nebolo by však celkom správne hodnotiť tieto stupne tak, ako by nové rozumové vedomie bolo hodnotnejšie a že by produkty staršieho vedomia boli dnes bezcenné. Prinieslo síce nové schopnosti, ale v súvislosti s tým sa stratili iné, ktoré rozum sám nemôže nahradiť. Rozumie sa, že

je možné pri dodržiavaní vymožeností analytického myslenia opäť vedome ďalej ešte rozvinúť staré, zabudnuté schopnosti obrazného súhrnného pohľadu a syntézy, napríklad v meditácii. Tak môže vzniknúť integrované vedomie, ktoré pomáha obom poloviciam mozgu novým spôsobom opäť k ich právu. Čisto intelektuálne vedomie dnes veľakrát narazilo na hranice svojich schopností výkonu. Je zrejmé, že je nemožné napríklad dozerať a riešiť ekologické problémy v ich skutočnej komplikovanosti: *Dörner* hovoril o "multifaktorovom vedomí", ktoré je potrebné na zachytenie ekologických procesov, ktoré však jeho študenti pri zodpovedajúcom prieskume vôbec nikdy nemali. Dnešné ľudstvo sa pritom môže nechať podnietiť starými legendami z predintelektuálneho vnímania - bez toho, že by však jednoducho mohlo prevziať predchádzajúcu formu tohto vedomia. Z týchto dôvodov sú ešte dnes pre deti cenné rozprávky. Prispievajú k tomu, aby pravá polovica mozgu hneď nezakrnela.

V pôvodnom **kresťanstve** zohrávali "dary Ducha svätého" dôležitú úlohu (okrem iných *Jn 16, List Korinťanom 12, 7-11, Skutky apoštolov 2, 17-20). Viď aj naša kapitola "Svätodušné sviatky" v hlavnom texte našej anglickej webovej stránky aj v ďalších jazykoch.* Duch svätý je božská sila, ktorá necháva vyrastať tvorivosť človeka nad neho samého. Táto sila nie je len aktivita pravej polovice mozgu, ale ju fakticky aj používa. Ale: Duch svätý súvisí s Ježišom Kristom. Aj vtedy, keď Ježiš povedal svojim učeníkom "Duch vanie, kam chce" - ako by si mohol byť niekto istý, že jeho dnešné skúsenosti pochádzajú z Ducha svätého v Kristovom zmysle, keď nie je s Kristom v jednote?

Na rozdiel od toho, čo nachádzame v iných zdanlivo polyteistických náboženstvách - pôvodom ktorých bolo jediné božstvo s "vlastnosťami", ktoré neskôr uctievali jednotlivých bohov - nemožno v rade prírodných náboženstiev zistiť žiadny taký jednotný pôvod.

Kým mýty o stvorení niektorých iných národov začínajú tvorením neba a zeme (a podsvetia), predpokladá starý japonský mýtus stvorenie najskôr neba a zeme. Bohovia vznikajú v tomto obraze živelne a obývajú všetky 3 svety, zatiaľ čo zem obývajú aj ľudia, podsvetie obývajú mnohí mŕtvi a démoni. Aj predkovia hodní uctievania boli započítaní do božského panteónu. (...)

Uctievanie prebieha rozdielne prostredníctvom stanovených modlitieb (vďaka a prosby) a obeťami naturálií alebo symbolov.

(...)

Kým v prírodných náboženstvách ústrednú úlohu zohrávajú väčšinou šamani a medicinmani s osobitými znalosťami a mediálnymi schopnosťami, šintoistický kult vedú kňazi.

Etické učenia: napríklad v šintoizme existuje zoznam hriechov, vypracovali sa aj etické zásady pre kontakty s inými náboženstvami, tak ako to je prakticky vo všetkých veľkých náboženstvách.

(...)

*) Anglicky: "dvojkomorová myseľ". Jaynes sám však vzbudil dojem, ako by tieto staré prírodné spôsoby funkcie mozgu už samé vysvetľovali zážitky s božskými alebo prírodnými silami. To je podľa nás celkom nesprávne. O tom, čo tieto bytosti "sú ", jeho zistenia vôbec nič nehovoria. Ani "bohovia", ani Boh sa nedajú nájsť v mozgu. Ide o úroveň reality vlastného druhu a mozog ju môže len tým či oným spôsobom interpretovať. Práve opísaný starý spôsob vnímania nie je bez ďalšieho schopný tieto "bytosti" umelo produkovať ako obrazy predstáv, tak ako to môže moderné vedomie. Podobným spôsobom odzrkadľuje spirituálne sny alebo meditačné zážitky sčasti niečo celkom iné, ako obyčajné procesy spracovania psychických denných zážitkov.

**) V Európe patrí napríklad doba vzniku homérskych eposov ešte do mýtickej doby, zatiaľ čo neskoršia doba starogréckej filozofie už patrila rozumovému vedomiu.

Späť na obsah tejto stránky

Naše nové nemecké/ anglické tematické stránky:
Stará americká náboženství: Májský kalendář a křesťanství.

Pre hodnotenie gréckeho náboženstva
Poznámky k rannému gréckemu náboženstvu
Staronemecké náboženstvo
Keltské náboženstvo
Ranné slovanské náboženstvo
Ranné pobaltské náboženstvo
Ranné baskické náboženstvo
Ranné fínske náboženstvo.

Náboženstvo[1)] ako spätná väzba človeka s Bohom na cestách s Ježišom Kristom

[1)] Slovo náboženstvo pochádza z latinského re-ligio = opätovné spojenie, s Bohom, ktorý z najvnútornejšieho vnútra dostáva podobu aj v nás. Vzdialene to môžeme porovnať s hologramom, dochádza však k podobnému aj vo veľkom.

Poznávanie hlbinných problémov v ľudskom živote

Takisto ako na uzdravenie modlitbou by najskôr prichádzala aj pre ďalšie zmeny v človeku Ježišova otázka „Chceš ozdravieť?“ (*Jn 5, 6).* Prípadne **"Vieš, koľko nedokonalého je ešte v tebe, čo by sa muselo zmeniť, keby si chcel postúpiť na ceste k Bohu?"** Za zrejme celkom jednoduchými, ale zriedka ako nábožensky zvažovanými skutočnosťami možno nájsť „červenú niť “. Keď dieťa rastie, cez mladosť až do dospelosti, získava nové schopnosti, ale často sa tým zakrývajú pôvodné schopnosti prežívania. Ľudstvo sa neskôr môže pomocou spomienok a modlitby opäť snažiť znovu získať tento skrytý prirodzený spôsob zážitku. Získané schopnosti sa pritom aj tak zachovajú, zatiaľ čo bytostné tvrdosti sa opäť uvoľňujú a rozpúšťajú. Rozštiepenie človeka, ku ktorému došlo v dôsledku duchovných alebo vonkajších „zlomov“ v živote, v intelekte, v osamostatnenom pudovom živote a medzi tým len niečo málo integrované centrum v „srdci“, možno takto rôznymi cestami opäť silnejšie zjednotiť. Dá sa ukázať, že „ ovocie zo stromu poznania“ v mýte o raji sa týka tohto rozštiepenia a že výrok „Ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nevojdete do nebeského kráľovstva“, spočíva v hlbšom poznatku možnosti obratu. (*Ježiš v Mt 18, 3, Mk 10,15, Lk 18, 17).* Tu nejde o detskú úprimnosť, ale aj o pôvodné základy vývoja, ktoré sú práve „archetypicke“ [2)] teda ide o predznamenaný základný vzor, stratenú časť „návodu na použitie“ človeka. Táto cesta môže viesť ďaleko cez dnešné obmedzené rozumové vedomie.

[2)] Archetypicky: pojem z hlbinnej psychológie C. G. Junga atď., ide o základné vzory ľudskej existencie schopnej prežívania ako rôzne formy.

To neznamená, že by to človek dokázal ľahko vlastnou silou. Ježiš ponúka reálnu cestu a silu, prípadne milosť, ako ju zvládnuť. Kresťanskí hľadači pravdy, mystici a alchymisti tieto cesty zdokonalenia (*Porovnaj . napr.: Mt 5,48, Jn 10, 34, ….)* zrejme nastúpili. Mnoho ďalších kresťanov dosiahlo vedomie alebo nevedomie skúseností v tomto smere. To nezávisí na tom, či šli skôr vnútornou cestou, alebo svoju vieru skôr realizovali spoločensky, či, ako to nazývame, v zmysle „úplného kresťanstva“ v sebe oboje spojovali. Celé tisícročia sa v mnohých kultúrach hľadalo, ako prekonať vnútornú roztrieštenosť človeka. O tom svedčí aj úsilie taoistických alchymistov, rôznych druhov jogy atď. [3)]

[3)] Indické slovo joga doslova „priložiť jarmo“ znamená tiež hľadanie opätovného spojenia s prazákladom všetkých vecí, s Večným.

„Boží človek“ alebo Bohom zoslaný človek Ježiš Kristus, „Nový Adam“ je signálom, že od tejto doby ľudia vôbec môžu nanovo spätne získať pôvodné vlastnosti a že prišla doba, opäť uviesť do poriadku deformácie, ktoré sa medzitým stali nebezpečnými. Mohol, ako „šťastná náhoda“ pre Zem, v sebe spojiť nadväznosť na pôvodný prameň zmyslu života – Boha – a najvyššie rozvinuté

vedomie človeka. Mohol prekonať sily degenerácie. Aj keď bol iný, ako ostatní ľudia, napriek tomu bol tiež človekom, ktorý to mohol takto urobiť. Preto ľudia môžu túto cestu ľahšie napodobniť, hlavne ak to robia vedome. Ale aj pre tých, ktorí nevedia nič o historickom Ježišovi, má jeho život vrátane vzkriesenia svoj účinok, podobne ako napríklad keď sa zvieratá na jednom ostrove niečo naučia, potom zvieratá rovnakého druhu na vzdialenom ostrove naraz môžu rýchlejšie rozvinúť túto schopnosť, pretože majú svoj druh spoločného silového poľa, ako to rozoznal napr. *R. Sheldrake.*

Vnútorný vzťah človeka ku Kristovi a k Bohu je v prvom rade možný aj bez cirkevného sprostredkovania, hoci väčšinou môže byť pomocou vhodné spoločenstvo spolukresťanov. Rozporné teológie, ktoré rozštiepili jednotnú bytosť Kristovu znovu na duchovného správcu a sociálneho reformátora, už nie sú posledným výdobytkom múdrosti, hoci niektorým môžu pomôcť k pokroku, hlavne ak poznajú viaceré teológie. Každý jednotlivý človek sa môže „vo svojej izbe“ (viď *Mt 6, 6*) ale samozrejme, aj na trhovisku priamo naladiť na Krista. To sa môže stať na jednej strane pomocou spomienok na jeho tradíciou odovzdané vlastnosti (evanjelia). Ten, kto je otvorený na to, že Kristus sa môže aj po svojej smrti vnímať ako skutočnosť, (tak ako v inom spôsobe okrem iného bez tejto pozemskej viditeľnosti, aj každý človek, ktorý podľa mnohých svedectiev prežíva smrť ako vedomá bytosť), môže Krista považovať ako pôsobiaceho v súčasnosti. Pocítenie bude možné „v jeho mene“ prípadne s ním ako „veľkým bratom“ sa spoločne modliť k Bohu Otcovi, ktorý všetko obklopuje. (*Porovnaj . Jn 15, 16, Mt 6, 7-15, Mt 18, 19-20).* Napr.:

Bože, môj pôvodca, moja pomoc a moja nádej! V jednote s Ježišom Kristom* Ti ďakujem za všetko, čo od teba prichádza;
Prepáč mi, čo ma od Teba vzdialilo;**
Nechaj ma, prosím, v tomto pokoji, aby som sa stal tvorivým prostredníctvom Tvojho Ducha;***
Pritiahni ma k sebe na svoju cestu.

* Ten, kto to považuje za vhodné, môže vložiť aj Máriu. Takto sa vyvyšujú mužské a ženské vlastnosti človeka.

** Ďalej možno každý negatívne pociťovaný podnet, tak ako konkrétne vystupuje: 1. vnútorne nahliadnuť (napr. ustrašenosť, nenávisť, ľahostajnosť a povznesenosť, prehnané pochybnosti … alebo problém, to všetko taktiež, keď sa to objavuje len v myšlienkach alebo v slovách, (*Porovnaj . napr. Mt 5, 22).* 2. Namiesto hĺbania očakávať okamžik, aby si človek pokiaľ čo možno najviac uvedomil o čo vlastne ide. 3. Tento balast, ktorý môže skúsiť, priamo telesne pocítiť, odovzdať v modlitbe Bohu (okrem toho je možné, odovzdať celú ďalšiu cestu života Bohu, prípadne Kristovi). 4. Pokojne čakať, pokiaľ sa toto neprecíti prípadne sa neobjaví stopa uľahčenia, alebo sa v vedomí objaví aj „odpoveď“.

*** V pokoji sa také udalosti dňa môžu „upokojiť“ a tak sa lepšie sprístupnia úvahe, prípadne modlitbe. Potom sa opäť objaví viac otvorenosti pre to, čo je nové.

Význam etiky na tejto ceste

Jednou úrovňou na ceste je **"láska k Bohu",** ktorý stojí nad všetkým, a k **"blížnemu ako sebe samému."** *(Mt 19, 19),* teda aj k sebe samému, milovať seba samého, môže byť aj časťou úsilia, rozoznať svoju úlohu vo svojom okolí. Láska môže spojovať s Kristom, pretože jeho hlavné vlastností, sú **spojené s múdrosťou.** Aj cesta dobrého činu v zmysle Krista činí až teraz pochopiteľnú kresťanskú cestu vnútorných a vonkajších účinkov. Ježiš dodržoval stanovené základné predpisy etiky, lebo človek „čo … zaseje, to bude aj žať“ (*Gal 6,7)*, **zodpovednosť** však silnejšie uložil do jednotlivca, miesto toho, aby zdôrazňoval vonkajší zákon. Pritom sa môže prežiť, že vo vlastnom vnútre človeka existuje niečo, a to aj vtedy, keď by to bolo cítiť iba len ako svedomie, čo je v súlade s Kristom, kde dochádza k akémusi druhu vnútorného „nového narodenia“ (*Jn 3).* To znamená, že v priebehu doby sa človek stále ako celok dostáva do súzvuku s Duchom, tak ako to zažíval Kristus. Toto východisko vo vnútri sa môže zažiť v srdci alebo v duši, prípadne v duchu, druhy zážitkov sú individuálne rozdielne. Nech už akýkoľvek jednotlivý Kristus,

prípadne s ním súvisiace sily sa môžu prežívať, je zmysluplné, sa tak často ako je len možné odvolávať do vedomia, čo môže už individuálne byť známe, aby sa tak na tom mohol budovať priamy kontakt, a to aj v prípade, že najskôr nemožno zistiť žiadne významné účinky.

So silou, ktorá sa rozvíja vo vnútri človeka ako dar milosti, môže sa potom opäť spojovať blížiaca sa univerzálna liečivá sila od „vonkajšieho Krista, prípadne Boha“. Aj tu sa môže ukázať individuálny zážitok veľmi rôzne. V tomto však bude prípade zrejmý a tiež bude mať zodpovedajúci vplyv na okolie. Zatiaľ čo to bolo doposiaľ ďalekosiahle obmedzené na málo ľudí, ktorí potom platili za „mystikov“, „svätých“ atď., môžu sa aj javy v našej „apokalyptickej dobe“ stále viac rozširovať na prostých ľudí, čo sa možno hneď vo svojom význame nerozozná. Preto je potrebné, aby sme sa o tom tu zmienili. Toto univerzálne pôsobenie „z vonka“ bude alebo prijaté, alebo za určitých okolností bolestne narazí na tých zabarikádovaných, ktorí vo svojom vnútri nič príbuzné nerozvinuli, takže v tomto prípade sa to môže pociťovať ako „súd“.

Veď ma, aby som neškodil iným na ich ceste k Tebe;
Riaď ma, aby som iným pomáhal v Tvojom zmysle;
Chráň ma na mojej ceste *;
Pomáhaj mi k väčšiemu súzvuku s Tvojou láskou

* Tu môžete zapojiť iných.

Príbuzný vývoj vo veľkom, v kultúrach od pradávna

Tak ako vo vývojových stupňoch od dieťaťa až ku zrelým ľuďom (viď hore), prebiehali podobné stupne vedomia aj v ľudských kultúrach. Tieto priniesli na jednej strane nové schopnosti (slobodné chcenie, cítenie a myslenie), na druhej strane však obmedzovali ich prapôvodnú dôvernú znalosť s celým „Stvorením“ a tak zvyšovali počet problémov. (*Porovnaj . napr. Jean Gebser, „Pôvod a súčasnosť “:* postupne za sebou archaické, magické, mýtické, rozumové vedomie a navyše sa môže vyvíjať silnejšie integrujúce sa vedomie, ktoré napríklad sa môže označovať ako rozumové vedomie.) Na tom spolupôsobili aj vynikajúce vzory, takže sa vývojové kroky, tak ako boli v zárodku rozpoznateľné, mohli rozvíjať aj vo veľkom, minimálne v kultúrne rozhodujúcej miere. K tomu dochádzalo cez všetky prekážky, ale práve, ako sme už uviedli, často s veľkými stratami. V novšej dobe je už viditeľné, že ľudstvo a jeho národy atď. stoja pred osudovou výzvou, realizovať obnovené malé aj väčšie „kvantové skoky“ alebo evolučné kroky, pokiaľ chcú prežiť. [4)] Tieto sú pripravené už asi 2000 rokov. Nemusí k tomu dôjsť na úkor získaných schopností ako je rozum. Keď dostatok jednotlivcov vyvíja stále viacej celistvé rozumové vedomie, spojuje sa novo so svojím božským pôvodom, [1)] dá sa závod s apokalyptickými katastrofami pomocou „zhora“ ešte vyhrať. K tomu patrí aj vzťah k vonkajším aktívnym hnutiam, ako je mierové hnutie, atď. a všetci ľudia s dobrou vôľou majú v tejto „hre“ svoje „potrebné“ miesto. Mnohí ľudia naprieč zavedenými náboženskými smermi, to zrejme hľadajú, snažia sa ísť do budúcnosti a pomáhať zvládnuť minulosť, a to aj keď môže ešte prevládať mnoho „priemerného“. Je to otázka, čo bolo skôr, sliepka, alebo vajce. Či vonkajšia „záchrana“ je účelom alebo či je existenčné vedomie a pokrok bytia ľudí. Doterajšie stupnice hodnôt sa musia nevyhnutne transformovať, pretože človek si môže presne predstaviť, kam by viedlo pokračovanie doterajších, zastaralých programov. Tak ako je všetko časťou celku, vstupuje do tohoto celku aj každý dobrý čin.

Inšpiruj ľudí, aby rozhodovania o živote a smrti vložili do Tvojich rúk *,
Pomôž tým, ktorí pracujú v prospech Tvojho Stvorenia,
Veď tento svet k prielomu do Tebou prisľúbeného nového veku. **

* Tu môžete zaradiť aj jednotlivosti alebo spracovať v nadväznosti na meditatívne úvahy, napríklad „ukončiť striedanie násilia a násilia im vyvolaného“, „vziať násiliu pôdu pod nohami riešením problémov“, „viesť mierumilovný dialóg medzi tými, ktorí majú v náboženstvách dobrú vôľu“, …

*** L.k. 11, 2; 21, 31. Zjv 11, 16, Boh môže rozdeľovať lásku, ktorá je mu daná*

Očakáva sa „obráť sa “ k Bohu v malom aj veľkom.

Dôležité sú hlavne nielen ľudské myšlienky o náboženstve, ale skutočné prežívanie spojenia s Bohom.

Jn 16,12-13: **Ešte veľa mám toho, čo povedať, ale teraz by ste to nezniesli. Keď príde on, Duch pravdy, uvedie vás do plnej pravdy, lebo nebude hovoriť sám zo seba, ale bude hovoriť, čo počuje, a zvestuje vám, čo má prísť**.

Späť na obsah tejto stránky

Pomoc
pre autokontrolu pri práci s hlavnými textami „Kristove cesty"
- v sebe samom - a pri realizácii v živote.

Všeobecné:

Prečítal som si „Úvod do zmyslu a použitia tohto textu"? (Ak nie: najmä pri mnohých všeobecných nejasnostiach, vráťte sa a urobte to dodatočne.)

Študoval som zatiaľ kapitoly tohto komentára podľa ich poradia? (Ak nie, potom keď sa chcete vážnejšie vydať na cestu nasledovania Ježiša, preštudujte si, ak je to možné, aj predchádzajúce kapitoly).

Študoval som až potiaľ, bez toho aby som mal nepríjemný pocit, že som prešiel niektoré predošlé miesto bez dostatočného pochopenia? (V opačnom prípade posudzujte príslušné miesto znova v pokoji a ak je to možné, bez predsudkov.)

Prečítal som, hlbšie pochopil, zažil a preštudoval stránku „Metodické poznámky, kresťanská meditácia" a ak to bolo možné pokúsil som sa ich aplikovať?

Mám prehľad o svojich súčasných schopnostiach, povahových rysoch, životných návykoch? (Ak nie, premýšľajte o tom dodatočne a robte si poznámky).
Ak áno, existuje vo vzťahu k tomu, čo som práve študoval, taká vlastnosť o zlepšenie ktorej sa chcem naliehavo modliť a snažiť?

Myslel som na použitie svojich posledných poznatkov v živote?

Nechám sa už riadiť svojím svedomím?

Snažil som sa alebo už dosiahol, aby som sa nechal na svojej ceste bezprostredne viesť Bohom skrze Ježiša Krista?

Kam potom patrím vo svojom vzťahu k Bohu?

Späť na obsah tejto stránky

K ďalšej časti 1b: História utrpenia až do Turíc

E-mail: Píšte podľa možnosti po nemecky alebo po anglicky. Píšte, prosím, v krátkych vetách a uvádzajte jazyk, v ktorom píšete.

K domovskej stránke s ďalšími dielami a témami

Upozornenie na ďalšie jazyky a autorské práva, e-mail

Môžete si vytlačiť vašu kópiu z tejto webovej stránky a bezplatne ju rozdávať ďalším záujemcom bez zmeny obsahu: autorské práva si ponechávame.

Ide o asi 117 stránok (pdf - verzia ... kB), podľa nastavenia prehľadávača, prípadne tlačiarne.

Produkované v tejto forme 1991-2014. Na internete po prvý raz zverejnené 30.1.2001. Toto je nové slovenské znenie s júl 2003 neskoršími úpravami.

Autor: projekt Kristove cesty (Christuswege/ Ways of Christ™).

Vydavatel: Helmut Ziegler.

Webová stránka „Kristove cesty" je výskumným a informačným projektom. Je zameraná ekumenicky a je nezávislá od cirkví, vyznaní alebo iných náboženských spoločenstiev – nie je však zameraná proti žiadnemu z nich. Podstata viery zostáva zachovaná, bez doktrín alebo fundamentalistického prístupu. Nie je určená pre misijnú činnosť a nebude ani získavať nových členov. Jej cieľom nie je zisk, ani politický vplyv.

Pracovnou oblasťou sú všetky témy, ktoré sa týkajú kresťanstva a témy náboženského dialógu s inými náboženstvami. Ťažiskom je do hĺbky idúci popis čiastočne zanedbávaných spirituálnych stránok kresťanstva. Je samozrejmé, že pokiaľ ide o ďalšie stránky kresťanstva – napríklad sociálne otázky – považujú sa v diferencovanom pohľade tejto štúdie za rovnako dôležité. (Pozri aj Úvod hlavného textu a Metodické poznámky).

Rozhodujúce sú webové stránky. Tie môžu byť novšou verziou ako súbor pdf /doc.

Preklady v rôznych jazykoch neznamenajú automaticky žiadne stanovisko k situácii v určitých krajinách.)

Ak sa uvádzajú webové stránky alebo literárne pramene iných autorov, neznamená to, že by „Kristove cesty" automaticky súhlasili s celým ich obsahom.

E-mail: na Kristove cesty / ways-of-christ.com: viď formulár na konci textovej stránky. Píšte podľa možnosti po nemecky alebo po anglicky.

Tlačené znenie v nemčine možno objednať u: Boehm, „Bewusst", Im Dorfe 21F, D-24146 Kiel, za 3,50 Euro; vydavateľ a majiteľ autorských práv tlačív je O.Boehm. Vyšlo v júni 2001.

Použité krátke citáty zo Svätého Písma a poznámky - na základe rôznych prekladov nanovo spracované - sú doplnkami k príslušným kapitolám hlavného textu.

Takéto charakteristické miesta však nie sú plnohodnotnou náhradou sprievodného štúdia alebo meditácie nad celými kapitolami evanjelií či časťami Zjavenia. Odporúčame Sväté písmo (Bibliu) alebo Nový zákon.